

CELE PATRU
EVANGHELII

MATEIU-MARCU-LUCA-IOAN

EVANGHELIILE DOMINICALE

EDIȚIA CONFORMĂ TEXTULUI
APROBAT DE SANTUL SINOD

AL SÂNTEI BISERICI AUTOCEFALE ORTODOXE ROMÂNE.

BUCURESCI
LITO-TIPOGRAFIA CAROL GÖBL

16, STRADA DOAMNEI, 16

1893

Gale Mihail et in 1881

SÂNTA EVANGHELIE

CEA DE LA

MATEIU

CAP. I.

Pentru neamul lui Iisus Christos.

¹ Cartea neamului lui Iisus Christos, fiul lui David, fiul lui Avraam ² Avraam a născut pre Isaac; iar Isaac a născut pre Iacob; iar Iacob a născut pre Iuda și pre frații lui; ³ Iar Iuda a născut pre Fares și pre Zara din Tamar; iar Fares a născut pre Esrom; iar Esrom a născut pre Aram; ⁴ Iar Aram a născut pre Aminadav; iar Aminadav a născut pre Naason; iar Naason a născut pre Salmon; ⁵ Iar Salmon a născut pre Vooz din Rahav; iar Vooz a născut pre Ovid din Rut; iar Ovid a născut pre Iesse; ⁶ Iar Iesse a născut pre David împăratul; iar David împăratul a născut pre Solomon din mulțerea lui Urie; ⁷ Iar Solomon a născut pre Rofoam; iar Rofo-

am a născut pre Avia; iar Avia a născut pre Asa; ⁸ Iar Asa a născut pre Iosafat; iar Iosafat a născut pre Ioram; iar Ioram a născut pre Ozia; ⁹ Iar Ozia a născut pre Ioatam; iar Ioatam a născut pre Ahaz; iar Ahaz a născut pre Ezechia; ¹⁰ Iar Ezechia a născut pre Manasse; iar Manasse a născut pre Amon; iar Amon a născut pre Iosia; ¹¹ Iar Iosia a născut pre Iehonia și pre frații lui la mutarea în Babilon; ¹² Iară după mutarea în Babilon, Iehonia a născut pre Salatiel; iar Salatiel a născut pre Zorovavel; ¹³ Iar Zorovavel a născut pre Aviud; iar Aviud a născut pre Eliakim; iar Eliakim a născut pre Azor; ¹⁴ Iar Azor a născut pre Sadok; iar Sadok a născut pre

Ahim; iar Ahim a născut pre Eliud; ¹⁵ Iar Eliud a născut pre Eliazar; iar Eliazar a născut pre Mattan; iar Mattan a născut pre Iacob; ¹⁶ Iar Iacob a născut pre Iosif. Bărbatul Mariei, din care s'a născut Iisus, cese dice: Christos. ¹⁷ Deci, toate neamurile de la Avraam până la David, neamuri patru-spre-dece, și de la David până la mutarea în Babilon neamuri patru-spre-dece, și de la mutarea în Babilon până la Christos neamuri patru-spre-zece.

¹⁸ Iar nașterea lui Iisus Christos așa a fost: că logodită fiind muma lui, Maria cu Iosif, mai înainte de a se aduna ei, s'a aflat având în pântec din Duhul Sânt. ¹⁹ Iară Iosif, bărbatul ei, drept fiind și nevrând să o vâdească pre ea, a vrut pe ascuns să o lase pre dânsa.

CAP. II

Pentru Magi; pentru omorârea pruncilor și pentru întorcerea lui Iosif cu Maria și cu Iisus pruncul din Egipt în Nazaret.

¹ Iar dacă s'a născut Iisus în Vitleemul Iudeei, în zilele lui Irod împăratului, iată magi de la răsărit au venit în Ierusalim, dicând: ² Unde este Împăratul Iudeilor cel

²⁰ Și acestea gândind el, iacă îngerul Domnului în vis s'a arătat lui grăind: Iosife! fiul lui David, nu te teme a lua pre Maria mulțerea ta; că ce s'a zămislit într'ênsa, din Duhul Sânt este. ²¹ Și va naște fiu și vei chema numele lui *Iisus*; că acesta va mântui pre poporul său de păcatele lui. ²² Iar aceste toate s'au făcut, ca să se plinească ceea ce s'a dis de la Domnul prin proorocul ce dice: iată fecioara în pântec va avea și va naște fiu și vor chema numele lui: *Emmanuel*, ce se tâlcuiesc: cu noi Dumne-deu. ²³ Și sculându-se Iosif din somn, a făcut precum i-a poruncit lui îngerul Domnului, și a luat pre mulțerea sa. ²⁴ Și nu o a cunoscut pre ea, până ce a născut pre fiul său cel întâi-născut; și a chemat numele lui *Iisus*.

ce s'a născut? că am vedut stăua lui la răsărit, și am venit să ne închinăm lui. ³ Și auzind Irod Împăratul s'a turburat, și tot Ierusalimul cu dânsul. ⁴ Și adunând pre toți

archereii și cărturarii poporului, a întrebat pe dânsii: Unde este să se nască Christos? ⁵ Iar ei au dis lui: În Vitleemul Iudeei; că așa s'a scris prin proorocul: ⁶ Și tu, Vitleeme, pământul Iudeei, nici de cum nu ești mai mic între domniile Iudei; că dintru tine va eși povățuitor, care va pască pre poporul meu Israel. ⁷ Atunci Irod, într'ascuns chemând pre magi, a cercat cu de amănuntul de la dânsii de vremea întru care s'a arătat stăua. ⁸ Și trimetându-l pre ei în Vitleem, le-a dis: Mergând, cercetați cu amănuntul pentru prunc; și dacă, îl veți afla, să-mi vestiți și mie, ca și eu venind să mă închin lui. ⁹ Iar ei ascultând pre Împăratul s'au dus. Și iată stăua, pe care o veduseră la răsărit, mergea înaintea lor, până a venit și a stăut de asupra unde era pruncul. ¹⁰ Iar ei vedând stăua s'au bucurat cu bucurie mare foarte. ¹¹ Și intrând în casă, au vedut pruncul cu Maria, muma lui; și cădând s'au închinat lui; și deschizându-și vistierile lor, au adus lui daruri: aur și tămâie și smirnă. ¹² Și luând însciințare prin vis, să nu se întorcă către Irod, pre altă cale s'au dus la țara lor.

¹³ Iar după ce s'au dus ei, iată îngerul Domnului în vis se arată lui Iosif dicând: Scu-

lându-te, ia pruncul și pre muma lui și fugi în Egipt și fi acolo până voi dice ție; că va Irod să caute pruncul să-l peardă pre el. ¹⁴ Iar el sculându-se, a luat pruncul și pre muma lui noaptea și s'a dus în Egipt. ¹⁵ Și a fost acolo până la seversirea lui Irod, ca să se plinească ceea ce s'a dis de Domnul prin proorocul ce dice: Din Egipt am chemat pre Fiul meu. ¹⁶ Atunci Irod, vedând că s'a batjocorit de magi, s'a mâniat foarte; și trimetând a omorât pre toți pruncii, cari erau în Vitleem și întru toate hotarele lui, de doi ani și mai mic, duple vremea, care cercase de la magi. ¹⁷ Atunci s'a plinit ceea ce s'a dis de Ieremia proorocul ce dice: ¹⁸ Glas în Rama s'a auzit, plângere și tânguire și tipet mult; Rahel plângându-și pre fiii săi, și nu vrea să se mângâie, că nu sunt. ¹⁹ Iar după ce s'a seversit Irod, iată îngerul Domnului în vis se arată lui Iosif în Egipt, ²⁰ dicând: Sculându-te, ia pruncul și pe muma lui, și mergi în pământul lui Israel, că au murit cei ce căuta sufletul pruncului. ²¹ Iar el, sculându-se, a luat pruncul și pre mama lui și a venit în pământul lui Israel. ²² Iar auzind, că Arhelau împărătește în Iudea în locul lui Irod, tatălui său, s'a temut

să mergă acolo; iar luând poruncă în vis, s'a dus în părțile Galileei. ²³ Și venind a locuit în cetatea ce se nu-

mesce Nazaret, ca să se plinească ceea ce s'a dis prin prooroci, că: Nazarinean se va chema.

CAP. III.

Întâiu Ioan a propovăduit împărăția cerurilor; pentru Botezul Domnului de la Ioan.

¹ Iar în zilele acelea a venit Ioan Botezătorul, propovăduind în pustia Iudeei; ² Și dicând: Pocăți-vă, că s'a apropiat împărăția cerurilor. ³ Că acesta este acela ce s'a dis de Isaia proorocul ce dice: Glasul celui ce strigă în pustie: gătiți calea Domnului, dreptă faceti cărările lui. ⁴ Și acesta Ioan avea îmbrăcăminte de perie de cămilă, și brâu de curea împrejurul mijlocului lui; iar hrana lui era acride și miere sălbatică. ⁵ Atunci eșia la dânsul Ierusalimul și totă Iudea și totă laturea dimprejurul Iordanului. ⁶ Și se boteza în Iordan de la dânsul, mărturisindu-și păcatele lor. ⁷ Iar vedând pre mulți din farisei și din saduchei, venind către botezul lui, și dis lor: Pui de năpîre! cine v'au arătat vouă ca să fugiți de mânia ce va să fie? ⁸ Deci faceti roduri vrednice de pocăință; ⁹ Și să nu vi se pară a grai întru sine-vă: Părinte avem pre Avraam, că dic vouă: că puteți Dumneșeu și din

petrele acestea să ridice fiili lui Avraam. ¹⁰ Că iată și securea la rădăcina pomului zace; deci tot pomul, carele nu face rodă-bună, se taie și în foc se aruncă. ¹¹ Eu adică vă botez pre voi cu apă spre pocăință, iar acela ce vine după mine mai tare de cât mine este, căruia nu sint vrednic a-i ținea încălțămintele; acesta vă va boteza pre voi cu Duh Sânt și cu foc. ¹² A căruia lopată este în mână lui, și va curăți aria sa, și va aduna grâul în jitnița sa; iar plevele le va arde cu focul nestins.

¹³ Atunci a venit Iisus din Galilea la Iordan către Ioan, ca să se boteze de la dânsul; ¹⁴ Iar Ioan îl opria pre el, dicând: eu am trebuință a mă boteza de tine, și tu vii către mine? ¹⁵ Și răspundând Iisus, a dis către el: Lasă acum; că așa este cu cuviință noastră ca să plinim totă dreptatea. Atunci l-a lăsat pre el. ¹⁶ Și botezându-se Iisus, îndată a eșit din apă, și iată i s'a deschis lui ce-

rurile, și a vedut pre Duhul lui Dumneșeu pogorindu-se ca un porumb și venind preste dânsul. ¹⁷ Și iată

glas din ceruri dicând: Acesta este Fiul meu cel iubit, întru carele bine am voit.

CAP. IV.

Pentru postul și pentru ispita lui Christos; pentru începerea propovăduirii lui Christos; pentru chemarea lui Petru și a lui Andrei, și a fiilor lui Zevedeu.

¹ Atunci a fost dus Iisus de duhul în pustie, ca să se ispitească de diavolul. ² Și postind patru-deci de zile și patru-deci de nopți, după aceea a flămândit. ³ Și venind la dânsul ispititorul a dis: De ești Fiul lui Dumneșeu, di ca petrele acestea să se facă până. ⁴ Iar el răspundând, a dis: Scris este: Nu numai cu pâine va trăi omul, ci cu tot graiul ce ese prin gura lui Dumneșeu. ⁵ Atunci l'a dus pre el diavolul în sânta cetate, și l'a pus pre el pe aripa bisericii. ⁶ Și adis lui: De ești Fiul lui Dumneșeu, aruncă-te pre sine-ți jos; căci scris este că îngerilor săi va porunci pentru tine, și pre mâini te vor ridica, ca nu când-va să împedici de peatră picicrul tău. ⁷ Și a dis Iisus lui: Iară-și scris este: Să nu ispitesci pre Domnul Dumneșeu tău. ⁸ Iară-și l'a dus pre dânsul diavolul în munte înalt foarte, și l'a ară-

tat lui toate împărățiile lumii și mărirea lor. ⁹ Și l'a dis lui: Aceste toate le voi da ție, dacă cădând, te vei închina mie. ¹⁰ Atunci a dis Iisus lui: Mergi înapoia mea, Satano! că scris este: Domnului Dumneșeu tău să te închini și lui unuia să-i slujesci. ¹¹ Atunci l'a lăsat pre el diavolul; și iată îngerii au venit la dânsul și-l slujiau lui.

¹² Iar auzind Iisus, că Ioan s'a prins, s'a dus în Galilea. ¹³ Și lăsând Nazaretul, venind a locuit în Capernaum, lângă mare, în hotarele Zavulonului și ale Neftalimului. ¹⁴ Că să se plinească ceea ce s'a dis prin Isaia proorocul, ce dice: ¹⁵ Pământul Zavulonului și pământul Neftalimului, calea mării cea de ceea parte de Iordan, Galilea neamurilor; ¹⁶ Poporul cel ce ședea întru întunecare a vedut lumină mare; și celor ce ședea în laturea și în umbra morții lumină a răsărit lor.

¹⁷De atunci a început Iisus a propovădui și a dice: Pocăiți-vă, că s'a apropiat împărăția cerurilor.

¹⁸Și umblând Iisus pre lângă marea Galileei, a vădut pre doi frați: pre Simon, ce se numesce Petru, și pre Andrei, fratele lui, aruncându-și mreja în mare (că erau pescari). ¹⁹Și a dis lor: Veniți după mine și vă voi face pre voi vânători de oameni. ²⁰Iar ei îndată lăsându-și mrejele au mers duple dânsul. ²¹Și de acolo mergând mai înainte a vădut pre alți doi frați, pre Iacov al lui Zevedei și pre Ioan, fratele lui în corabie cu Zevedei, tatăl lor, cârpindu-și

mrejele lor, și i-a chemat pre dânsii. ²²Iar ei îndată lăsând corabia și pre Zevedei, tatăl lor, au mers după dânsul. ²³Și a străbătut Iisus totă Galilea, învățând întru adunările lor, și propovăduind evanghelia împărăției, și vindecând totă boala și totă neputința întru popor. ²⁴Și a eșit vestea lui întru totă Siria; și aduceau către dânsul pre toți cei ce se aflau cu feluri de boale și pre cei ce se țineau de chinuri, și pre cei lunatici, și pre slăbănogi; și îi vindeca pre ei. ²⁵Și a mers după dânsul popor mult din Galilea și din Decapole și din Ierusalim și din Iudea, și de cea parte de Iordan.

CAP. V.

Pentru fericiri; pentru acesta adică că Apostolii și învățătorii sunt sare și lumină, pentru a nu strica legea și ordinele, pentru a nu face ceva împotriva apropiatului; pentru împăcarea cu pîrîșul; pentru a nu curvi; pentru smintele; pentru a nu-și lăsa mîierea; pentru a nu se jura nici de cum; pentru a suferi ocările și a nu se împotrivi celui rău; pentru a iubi pe vrăjmași.

¹Iar vădînd pe popor, s'a suit în munte, și ședînd el, au venit către dânsul ucenicii lui. ²Și deschidîndu-și gura sa, îi învăța pre ei dicînd: ³Fericiri cei săraci cu duhul, că aceora este împărăția cerurilor. ⁴Fericiri cei ce plîng, că aceia se vor mîngăia. ⁵Fericiri cei blîndi,

că aceia vor moșteni pămîntul. ⁶Fericiri cei ce flămîndesc și însetoșează de dreptate, că aceia se vor sătura. ⁷Fericiri cei milostivi, că aceia se vor milui. ⁸Fericiri cei curați cu inima, că aceia vor vedea pe Dumnezeu. ⁹Fericiri făcătorii de pace, că aceia fil lui Dumnezeu se

vor chema. ¹⁰Fericiri cei ce se gonesc pentru dreptate că acelora este împărăția cerurilor. ¹¹Fericiri veți fi, când vă vor ocări, pre voi, și vă vor goni, și vă vor dice tot cuvîntul rău împotriva voastră, mințind pentru mine.

¹²Bucurați-vă și vă veseliți, că plata voastră multă este în ceruri; că așa au gonit pe proorocii cei mai înainte de voi. ¹³Voi sunteți sarea pămîntului; iar dacă sarea se va strica, cu ce se va săra? Întru nimic nu mai este de trebă, fără numai a se arunca afară, și a se călca de oameni.

¹⁴Voi sunteți lumina lumii; nu poți cetatea a se ascunde d'asupra muntelui stînd. ¹⁵Nici aprind făclie și o pun sub obroc, ci în stîșnic, și luminează tuturor celor ce sunt în casă. ¹⁶Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca să vadă lucrurile voastre cele bune, și să mărească pre Tatăl vostru cel din ceruri. ¹⁷Să nu socotiți că am venit să stric legea sau proorocii; n'am venit să stric, ci să plinesc. ¹⁸Că amină dic voue: Până ce va trece cerul și pămîntul, o iotă sau o cîrtă nu va trece din lege, până ce vor fi toate. ¹⁹Deci cel ce va strica una dintr'aceste porunci mai mici, și va învăța așa pre oameni, mai mic se va chema întru împărăția cerurilor; iară acela

ce va face și va învăța, acela mare se va chema întru împărăția cerurilor.

²⁰Că dic voue: că de nu va prisosi dreptatea voastră mai mult de cât a cârturilor și a fariseilor, nu veți intra întru împărăția cerurilor. ²¹Audiți că s'a dis celor de demult: Să nu uciți; că cine va ucide, vinovat va fi judecătoarei. ²²Iar eu dic voue: că tot cel ce se mîie asupra fratelui său în deșert, vinovat va fi judecătoarei; și cine va dice fratelui său: Raca, vinovat va fi soborului; iar cine va dice: Nebune, vinovat va fi focului gheenei. ²³Deci, de-ți vei aduce darul tău la altar, și acolo îți vei aduce aminte că fratele tău are ceva asupra ta, ²⁴lasă acolo darul tău înaintea altarului, și mergi mai întâiu de te împacă cu fratele tău, și atunci venind, adă darul tău. ²⁵Fii împăcându-te cu pîrîșul tău degrab până ești pe cale cu dînsul; ca nu când-va să te dea pîrîșul judecătorului, și judecătorul te va da slugii și în temniță vei fi aruncat. ²⁶Amină dic ție, nu vei eși de acolo, până când vei da codrantul cel mai de-apoi.

²⁷Audiți că s'a dis celor de demult: Să nu preacurvesci. ²⁸Iar eu dic voue, că tot cel ce caută la mîiere spre a o pofti pre ea, iată a

prea-curvit cu dânsa întru inima sa. ²⁹ Iar dacă ochiul tău cel drept te smintesce pre tine, scôte-l pre el, și-l lăpădă de la tine; că mai de folos îți este ție, ca să piară unul din mădulărele tale și nu tot trupul tău să se arunce în gheena. ³⁰ Și dacă mâna ta cea dreaptă te smintesce pre tine, taie-o pre ea și o lăpădă de la tine; că mai de folos îți este ție ca să piară unul din mădulărele tale și nu tot trupul tău să se arunce în gheena. ³¹ Iarăși s'a dis: Că cel ce își va lăsa mușterea sa, să-i dea ei carte de despărțire. ³² Iar eu dic vouă: că tot cel ce-și va lăsa mușterea sa, afară de cuvântul de curvie, o face pre ea să proa-curvească; și cel ce va lua pe cea lăsată, prea-curvesce.

³³ Iară audit-ați că s'a dis celor de demult: Să nu juri strâmb, ci să dai Domnului jurămintele tale. ³⁴ Iar eu dic vouă: Să nu te juri nici de cum: nici pre cer că este scaun al lui Dumnezeu; ³⁵ Nici pre pământ, că este așternut al picioarelor lui; nici pe Ierusalim, că este cetate a marelui Împărat; ³⁶ Nici pre capul tău să te juri, că nu poți un păr alb sau negru să faci. ³⁷ Ci fie cuvântul vostru: Așa, așa; nu, nu; iar ce este mai mult decât acestea, de la cel rău este.

³⁸ Audit-ați că s'a dis: Ochiu pentru ochi, și dinte pentru dinte. ³⁹ Iar eu dic vouă: Să nu stați împotriva celui rău; ci de te va lovi cineva preste fața obrazului cea dreaptă, întorțe-l lui și pre cea-laltă. ⁴⁰ Și celui ce voesc să se judece cu tine și să-ți iea haina ta, lasă-i lui și cămașa. ⁴¹ Și acela ce te va sili pre tine o milă, mergi cu dânsul două.

⁴² Celui ce cere de la tine dă-i; și pre cel ce voesc să se împrumute de la tine nu-l întorțe. ⁴³ Audit-ați că s'a dis: Să iubesci pre vecinul tău, și să urăsc pre vrăjmașul tău. ⁴⁴ Iar eu dic vouă: Iubiți pre vrăjmașii voștri, bine-cuvântați pre cei ce blestămă pre voi; faceți bine celor ce vă urăsc pre voi; și vă rugați pentru cei ce vă supără și vă gonesc pre voi; ⁴⁵ Ca să fiți fiili Tatălui vostru cel din ceruri; că răsare soarele său preste cei răi și preste cei buni, și plouă preste cei drepti și peste cei nedrepți. ⁴⁶ Că de iubiți pre cei ce vă iubesc pre voi, ce plată veți avea? Așa nu și vameșii fac aceeași? ⁴⁷ Și de veți îmbrățișa cu dragoste numai pre prietenii voștri, ce mai mult faceți? Așa nu și vameșii fac așa? ⁴⁸ Fiți dar voi desăvârșiți, precum și Tatăl vostru cel din ceruri desăvârșit este.

CAP. VI.

Pentru milostenie; pentru rugăciune; pentru postire; pentru a defaima pe cele lumesci; pentru că nimeni nu poate sluji la două Domni; pentru a nu se îngriji de cele trupești.

¹ Luați-aminte, să nu o faceți milostenia voastră înaintea oamenilor, spre a fi văduți de dânsii; iar de nu, plată nu veți avea de la Tatăl vostru, carele este în ceruri. ² Deci când faci milostenie, să nu trîmbezi înaintea ta, precum fac fățarnicii întru adunări și în uliți, ca să se mărească de oameni. Amin dic vouă, că-și iați plata lor. ³ Iar tu, făcând milostenie, să nu scie stînga ta ce face dreapta ta; ca să fie milostenia ta într'ascuns; și tatăl tău cel ce vede într'ascuns, acesta va răsplăti ție întru arătare. ⁴ Și când te rogi, nu fi ca fățarnicii, că iubesc prin adunări și prin unghiurile ulițelor stînd, să se roge, că să se arate oamenilor. Amin dic vouă, că-și iați plata lor. ⁵ Iar tu, când te rogi, intră în camera ta, și încuind ușa ta, roagă-te Tatălui tău celui într'ascuns; și Tatăl tău, cel ce vede într'ascuns, va răsplăti ție la arătare. ⁶ Și rugându-vă să nu vatologhisiți precum păgânii; că li se pare că întru

multă vorba lor se vor auzi. ⁷ Deci nu vă asemănați lor, că scie Tatăl vostru de ce aveți trebuință, mai nainte de a cere voi de la dânsul. ⁸ Deci așa să vă rugați voi: Tatăl nostru carele ești în ceruri, Sântiască-se numele tău? ⁹ Vie împărăția ta; Fie voia ta, precum în ceruri și pe pământ; ¹⁰ Pâinea noastră cea spre ființă, dă ne-o noă astăzi; ¹¹ Și ne iartă noă datoriile noastre, precum și noi ertăm datornicilor noștri; ¹² Și nu ne duce pre noi întru ispită; ci ne izbăvesce de cel viclean. Că a ta este împărăția și puterea și mărirea, în vecei. Amin.

¹³ Că de veți erta oamenii greșalele lor, erta va și vouă Tatăl vostru cel ceresc: ¹⁴ Iar de nu veți erta oamenilor greșalele lor, nici Tatăl vostru nu va erta vouă greșalele voștre. ¹⁵ Și când postiți nu fiți ca fățarnicii triști; că-și smolesc fețelele lor, ca să se arate oamenilor că postesc. Amin dic vouă: că-și iați plata lor. ¹⁶ Iar tu, când pos-

tesc, unge-ți capul tău, și fața ta o spală; ¹⁸ Ca să nu te arăți ômenilor că postesci; ci Tatălui tău, celui ce este într'ascuns și Tatăl tău cel ce vede într'ascuns, va răsplăti ție la arătare. ¹⁹ Nu vă adunați vouă comori pre pământ, unde moliiile și rugina le strică, și unde furii le sapă și le fură. ²⁰ Ci vă adunați vouă comori în cer, unde nici moliiile, nici rugina nu le strică, și unde furii nu le sapă nici le fură. ²¹ Că unde este comora voastră, acolo va fi și inima voastră.

²² Luminătorul trupului este ochiul; deci de va fi ochiul tău curat, tot trupul tău va fi luminat. ²³ Iar de va fi ochiul tău rău, tot trupul tău va fi întunecat. Deci dacă lumina, care este întru tine, este întuneric, dar întunericul cu cât mai mult? ²⁴ Nimeni nu poate sluji la două Domni; că sau pre unul va urî și pre altul va iubi; sau de unul se va ținea și de altul nu va griji; nu puteți lui Dumnezeu sluji și lui Mammona. ²⁵ Pentru acesta ție vouă: Nu vă grijiți cu sufletul vostru, ce veți mânca și ce veți bea; nici cu trupul vostru, cu ce veți îmbrăca. Aă nu sufletul mai

mare este de cât hrana, și trupul de cât haina? ²⁶ Căutați spre paserile cerului! că nici sémână, nici seceră, nici adună în jitnițe, și Tatăl vostru cel ceres le hrănesc pre dênsele. Aă nu voi mai multă deosebire aveți de acestea?

²⁷ Dar cine din voi grijindu-se, poate să-și adauge statului său un cot? ²⁸ Și de haină ce vă grijiți? Socotiți crini! câmpului, cum crește; nu se ostenesce, nici tore; ²⁹ Iar ție vouă, că nici Solomon întru totă mărirea sa, nu s'a îmbrăcat ca unul dintr'aceștia. ³⁰ Deci dacă pre iarba câmpului, care astăzi este și mâne se aruncă în cuptor, Dumnezeu așa o îmbracă, nu cu mult mai virtos pre voi, puțin-credincioșilor?

³¹ Deci nu vă grijiți, țiecând: ce vom mânca? sau ce vom bea? sau cu ce ne vom îmbrăca? ³² Că aceste toate neamurile le caută; că scie Tatăl vostru cel ceresce, că trebuință aveți de toate acestea. ³³ Ci căutați mai întâiu împărăția lui Dumnezeu și dreptatea lui și acestea toate se vor adăoga vouă. ³⁴ Drept aceea nu vă grijiți de ziua de mâne; că ziua de mâne se va griji de sine. Ajunge dilei răutatea ei.

CAP. VII.

Pentru a nu judeca pre nimeni și pentru a nu da sântele cânilor; pentru a cere și a căuta; pentru porta cea strîmtă și pentru cea largă; pentru a ne păzi de proorocii cei mincinoși.

¹ Nu judecați, ca să nu fiți judecați. ² Că cu ce judecați veți judeca, veți și judecați; și cu ce măsura veți măsura, se va măsura vouă. ³ Și ce veți ștercul ce este în ochiul fratelui tău, iar birna, care este în ochiul tău, n'o simți? ⁴ Sau cum ției fratelui tău? Lasă să scot ștercul din ochiul tău, și iată birna este în ochiul tău. ⁵ Fățarnice! scote întâiu birna din ochiul tău, și atunci vei vedea să scoți ștercul din ochiul fratelui tău. ⁶ Nu dați sânta cânilor, nici lepădați mărgăritarii voștri înaintea porcilor, ca nu cum va să-i calce cu piclôrele lor, și întorcându-se să vă rupă pre voi. ⁷ Cereți și se va da vouă; căutați și veți afla, bateți și se va deschide vouă, ⁸ Că tot cela ce cere i-a; și tot cela ce caută află; și celui ce bate i se va deschide, ⁹ Sau carele om este dintre voi; de la care de va cere fiul lui pâne, aă doar piatră îi va da lui? ¹⁰ Sau de va cere pesce, aă doar șerpe va da lui? ¹¹ Deci dacă voi răi fiind, știți să dați dări bune fiilor voștri, cu cât mai virtos, Tatăl vostru cel din ce-

ruri va da cele bune celor ce cer de la dênșul?

¹² Deci toate câte voiți să vă facă vouă ômenii, faceți și voi lor asemenea; că această este legea și proorocii. ¹³ Intrați prin ușa cea strîmtă; că largă este ușa și lată calea ceea ce duce în perdare, și mulți sunt cei ce intră printr'însa; ¹⁴ Ce strîmtă este ușa și îngustă calea, care duce în viață! și puțini sunt cei ce o află pre ea.

¹⁵ Păziți-vă de proorocii cei mincinoși, cari vin la voi în haine de oi, iar în lăuntru sunt lupi răpitori. ¹⁶ Din rôdele lor îi veți cunósce pre ei. Aă doar vor culege din spină struguri, sau din ciulină smochine? ¹⁷ Așa, tot pomul bun rôde bune face; iar pomul putred, rôde rele face. ¹⁸ Nu poate pomul bun să facă rôde rele, nici pomul putred să facă rôde bune. ¹⁹ Deci tot pomul care nu face rôde bune, se tae, și în foc se aruncă. ²⁰ Pentru aceea din rôda lor îi veți cunósce pre dênșii.

²¹ Nu tot cela ce-mi ție mie: Dómne! Dómne! va intra întru împărăția ceru-

rilor, ci cea ce face voia Tatălui meu, care este în ceruri. ²² Mulți vor dice mie în ziua aceea: Dómnne! Dómnne! Aú nu cu numele tǎu am proorocit și cu numele tǎu dracul am scos? și cu numele tǎu multe puteri am făcut? ²³ Și atunci voiú mǎrturisi lor: că nicǎ odatǎ nu v'am sciut pre voi; depǎrtǎți-vǎ de la mine cei ce lucrǎți fǎrǎ-de-legea.

²⁴ Decǐ tot cela-ce aude cuvintele mele acestea și le face pre ele, asemǎna-l-voiú pre el bǎrbatului înțelept, carele și-a zidit casa sa pe piatrǎ; ²⁵ Și s'a pogorít ploaia

și aú venit ríurile, și aú suflat vînturile, și s'a pornit spre casa aceea, și n'a cǎdút: cǎ era întemeiatǎ pre piatrǎ. ²⁶ Și tot cela ce aude cuvintele mele acestea și nu le face pre ele, asemǎna-se-va bǎrbatului nebun, care și-a zidit casa sa pre nisip; ²⁷ Și s'a pogorít ploaia, și aú venit ríurile, și aú suflat vînturile, și aú lovit în casa aceea, și a cǎdút, și era cǎdereǎ ei mare. ²⁸ Și a fost dupǎ ce a sfîrșit Iisus cuvintele acestea, se mira poporul de învǐțătura lui, ²⁹ Cǎ-l învǐța pre ei, ca cela ca are putere, iar nu ca cǎrturaril.

CAP. VIII.

Pentru leprosul; pentru sutașul; pentru sócra lui Petru; pentru cei ce s'aú vindecat de feluri de bóle; pentru cel ce nu i-a dat Iisus voe să-i urmeze; pentru certarea apelor, pentru cei îndrǎciți, ați cǎrova dracul aú intrat în turma porcilor.

¹ Și pogorîndu-se el din munte, a mers dupǎ dînsul popor mult. ² Și iatǎ un lepros venind se închina lui dicend: Dómnne! de vei vrea, poți să mă curătesci. ³ Și ținend Iisus mǎna, s'a atins de dînsul, dicend: Voesc, curătesce-te! Și îndatǎ s'a curățit lepra lui. ⁴ Și a đis Iisus lui: Vedí nimǎnuí să nu spuí; ci mergi de te a-

ratǎ pre sine-ți preotului, și du darul, care a poruncit Moisi, întru mǎrturie lor.

⁵ Iar intrând el în Capernaum, s'a apropiat cǎtrǎ dînsul un sutaș, rugǎndu-l pre el și dicend: ⁶ Dómnne! sluga mea zace în casǎ slǎbǎnog, cumplit chinuindu-se. ⁷ Și a đis Iisus lui: Eú venind, il voiú vindeca pre dînsul. ⁸ Și rǎspundend sutașul, a đis:

Dómnne; nu sînt vrednic ca să intri sub acoperemîntul meu, ci numai đí cu cuvîntul și se va tǎmǎdui sluga mea, ⁹ Cǎ și eú sînt om sub stǎpǎnire, avend sub sine-mí slujitoril, și đic acestuia: Mergi, și merge, și altuia: Vino, și vine; și slugei mele: Fǎ aceasta, și face. ¹⁰ Iar Iisus aú đind acesta s'a minunat, și a đis celor ce veniaú dupǎ dînsul: Amin, đic vouǎ, nicǎ întru Israel nu am aflat atǎta credință. ¹¹ Și đic vouǎ: că mulți de la rǎsarituril și de la apusuril vor veni și se vor odihni, cu Avraam și cu Isaac și cu Iacob întru împǎrǎția ceriurilor. ¹² Iar fiil împǎrǎției vor fi goniți întru întunericul cel mai din afarǎ; acolo va fi plǎngerea și scrǎsnirea dinților. ¹³ Și a đis Iisus sutașului: Mergi și cum ai cređut fie ție. Și s'a tǎmǎduit sluga lui într'acel ceas.

¹⁴ Și venind Iisus în casa lui Petru, a vedut pe sócra lui zǎcend și aprinsǎ de febril. ¹⁵ Și s'a atins de mǎna ei, și o a lǎsat pre dînsa febrile; și s'a sculat și slujia lui. ¹⁶ Iar, făcendu-se sǎrǎ, aú adus lui mai mulți îndrǎciți, și a scos duhurile cu cuvîntul, și pre toți bolnavil il-a tǎmǎduit. ¹⁷ Ca să se plineascǎ ceea ce s'a đis de proorocul Isaia, carele grǎesc: Acesta neputințele nóstre a luat și bólele le-a purtat.

¹⁸ Decǐ vedend Iisus popor mult împrejurul seú, a poruncit ucenicilor să mǎrgǎ de cea parte. ¹⁹ Și apropiindu-se un cǎrturar i-a đis lui: învǐțătorule! voiú să merg dupe tine ori unde vei merge. ²⁰ Și a đis Iisus lui: Vulpile aú vizuinil, și paserile ceriului cuiburil; iar fiul omului n'are unde să-și plece capul. ²¹ Iar altul din ucenicil lui i-a đis lui: Dómnne! dǎ-mi voe întâiú să merg să îngrop pre tatăl meu. ²² Iar Iisus a đis lui: Vino dupǎ mine și lasǎ mortil să-și îngrope pre mortil lor.

²³ Și intrând el în corabia, aú mers dupǎ dînsul ucenicil lui. ²⁴ Și iatǎ s'a făcut vifor mare în mare, cǎt se acoperia corabia de valuril; iar el dormia. ²⁵ Și venind ucenicil lui l'aú deșteptat pre el dicend: Dómnne! mǎntuesce-ne, cǎ perim. ²⁶ Și le-a đis lor: Ce suntoți înfricoșati, puțin credincioșilor! Atunci sculǎndu-se, a certat vînturile și marea, și s'a făcut liniște mare. ²⁷ Iar ómenil se miraú, dicend: Cine este acesta, cǎ și vînturile și marea ascultǎ pre el?

²⁸ Și trecend el de cea parte în laturea Gherghesinilor, l'a întîmpinat pre dînsul doi îndrǎciți, esind din mormînturil, fórté cumplitil, cǎt nu putea nimenea să trecǎ pre calea aceea. ²⁹ Și iatǎ a

strigat dicând: Ce este nouă și ție Iisuse fiul lui Dumnezeu? Al venit aici mai înainte de vreme să ne muncesci pre noi? ³⁰ Și era de parte de dânsii o turmă de porci mulți pascând. ³¹ Iar dracii îl rugau pre el dicând: De ne scoți pre noi, dă-ne voe să ne ducem în turma cea de porci. ³² Și a dis lor: Mergeți! Iar ei eșind au

mers în turma cea de porci și iată s'a pornit totă turma cea de porci de pe țărmuri în mare și au murit în ape. ³³ Iar păstorii au fugit și mergând în cetate au spus de toate și cele de cei îndrăciți. ³⁴ Și iată totă cetatea a eșit întru întâmpinarea lui Iisus, și vedându-l pre dânsul, l'a rugat ca să treacă din hotarele lor.

CAP. IX.

Pentru slăbănogul ce se purta de patru; pentru chemarea lui Matei; pentru Mântuitorul ce a mâncat cu vameșii; pentru fiica mai mare a sinagogei; pentru mulțimea ce-i curgea sânge; pentru cei doi orbi; pentru îndrăcitul cel mut.

¹ Și intrând în corabie, a trecut și a venit în cetatea sa. ² Și iată au adus lui pre un slăbănog, carele zăcea în pat. Și vedând Iisus credința lor, a dis slăbănogului: Indrăznesce fiule, iartă-ți-se ție păcatele tale. ³ Și iată ore-carii din cărturari au dis întru sine: Acesta hulesce. ⁴ Și vedând Iisus gândurile lor a dis: Pentru ce văcugetați violenii întru inimile voștre? ⁵ Că ce este mai lesne, a dice: iartă-ți-se ție păcatele tale, sau a dice: scotă și umblă? ⁶ Ci ca să știți că putere are Fiul omului pre pământ a ierta păcatele. ⁷ Atunci a dis slăbă-

nogului: scotă-te, rădica-ți patul tău și mergi la casa ta. ⁸ Și sculându-se, s'a dus la casa sa; iar poporul vedând se mirau și măriau pre Dumnezeu, carele a dat putere ca acesta omenilor.

⁹ Și trecând Iisus de acolo a vedut pre un om ședând la vamă, ce se numia Matei, și i-a dis lui: Vino după mine, și, sculându-se, a mers după dânsul. ¹⁰ Și a fost când a ședut el în casă, și iată mulți vameși și păcătoși viind, ședea cu Iisus și cu ucenicii lui, ¹¹ Și vedând fariseii au dis ucenicilor lui: pentru ce cu vameși și cu păcătoși mănâncă și bea dascălul vos

tru? ¹² Iar Iisus auzind a dis lor: N'au trebuință cei sănătoși de doctor, ci cei bolnavi. ¹³ Deci mergând învățați-vă ce este: milă voesc; iar nu jertfă, că n'am venit să chem pre cei drepti, ci pre cei păcătoși la pocăință.

¹⁴ Atunci a venit la dânsul ucenicul lui Ioan dicând: Pentru ce noi și fariseii postim mult; iar ucenicii tăi nu postesc? ¹⁵ Și le-a dis lor Iisus: Ați doară pot fi nuntii să se jelască în câtă vreme este cu dânsii mirele? Ci vor veni zile când se va lua de la dânsii mirele, și atunci vor posti. ¹⁶ Că nimeni nu pune petec de pânză nouă la haină veche, că își ea plinirea sa de la haină, și mai rea spărtura se face; ¹⁷ Nici pun vin nou în foț vechi; iar de nu, se sparg foți și vinul se varsă, și foți pier; ci pun vinul nou în foți noi și amindouă se țin.

¹⁸ Acestea dicând el către dânsii, iată un boer ore-carele venind s'a închinat lui, dicând: Că fiica mea acum a murit, ci viind pune mâna ta peste dânsa, și va învia. ¹⁹ Și sculându-se Iisus, a mers după dânsul și ucenicii lui. ²⁰ Și iată o mulțime întru curgera sângelui fiind de doi spre-dece ani, venind dinapoi s'a atins de pōla hainei lui, ²¹ Că dicea întru sine: că numai de mă voi atinge de haina

lui, mă voi mântui. ²² Iar Iisus, întorcându-se și vedându-o pre ea, i-a dis: Indrăznesce, fiică, credința ta te-a mântuit, și s'a tămăduit mulțimea din ceasul acela. ²³ Și venind Iisus în casa boerului și vedând fluerătorii și mulțimea gâlcevindu-se, a dis lor: fugiți, că n'a murit feciora ci dorme. ²⁴ Și-și rîdea de dânsul. ²⁵ Iar dacă s'a scos afară poporul intrând o a luat de mână, și s'a sculat feciora. ²⁶ Și a eșit vestea acesta peste tot pământul acela.

²⁷ Și trecând Iisus de acolo, amers după dânsul doi orbi strigând și dicând: miluesc-ne pre noi Fiule al lui David. ²⁸ Iar după ce au mers în casă au venit la dânsul orbi, și le-a dis lor Iisus: Credeți că pot să fac eu acesta? Dis-au lui: așa Dōmne. ²⁹ Atunci s'a atins de ochii lor, dicând: după credința voastră fie vouă și s'au deschis ochii lor. ³⁰ Și cu asprime le-a poruncit lor Iisus dicând: Vedeți nimenea să nu scie. ³¹ Iar ei eșind, l'au vestit pre dânsul în tot pământul acela. ³² Iar eșind ei, iată au adus la dânsul pre un om mut îndrăcit. ³³ Și scotându-se dracul, a grăit mutul și s'a mirat poporul dicând: că nici odinioară nu s'a arătat așa întru Israil. ³⁴ Iar fariseii diceau: cu domnul dracilor scote pre draci. ³⁵ Și străbătea Iisus

prin toate cetățile și orașele, învățând în soborele lor, și propovăduind Evanghelia împărăției, și vindecând totă boala și totă neputința întru popor.

³⁶ Iar vedând el poporul i s'a făcut milă de dânsul; că era supărat și lepădat ca

oile, ce n'au păstor. ³⁷ Atunci a dis ucenicilor săi: Iată secerișul este mult, iar lucrătorii puțin. ³⁸ Deci rugați pre Domnul secerișului, ca să scotească lucrători la secerișul său.

CAP. X.

Pentru chemarea Apostolilor și pentru trimeterea lor la propovăduire, pentru învățătura ce a învățat Christos pre Apostoli când i-a trimis, și pentru proorocia de cele ce era să li se întâmple lor, și pentru alte învățături.

¹ Și chemând pre cei doi spre-dece ucenici ai săi, le-a dat lor putere asupra duhurilor celor necurate, ca să le scotească pre ele, și să tămăduiască totă boala, și totă neputința. ² Iar ale celor doi spre-dece Apostoli numele sunt acestea: Cel d'întâiu Simon, ce se numesce Petru, și Andrei fratele lui; Iacov al lui Zevedei și Ioan fratele lui; ³ Filip și Vartolomei, Thoma și Matei Vameșul, Iacob al lui Alfeu și Levi ce s'a numit Tadeu, ⁴ Simon cananitul și Iuda Iscarioteanu carele l'a și vândut pre dânsul. ⁵ Pre acești doi spre-dece i-a trimis Iisus, poruncindu-le lor și grăind: În calea păgânilor să nu mergeți și în cetatea Samarinenilor să nu intrați; ⁶ Ci mai virtos mergeți către

oile celo pierdute ale casei lui Israel, ⁷ Și umblând propovăduiți dicând: că s'a apropiat Împărăția Cerurilor. ⁸ Pre cei bolnavi vindecați, pre cei leproși curați, pre cei morți îi înviați, dracii scoteți; în dar ați luat, în dar dați.

⁹ Nu câștigați aur, nici argint, nici bani, la brăcele voastre. ¹⁰ Nici traistă în cale, nici două haine, nici încălțăminte, nici toiag: că vrednic este lucrătorul de hrana sa. ¹¹ Și ori în care cetate sau oraș veți intra, cercetați cine este întru dânsul vrednic; și acolo să petreceți până când veți eși. ¹² Și intrând în casă să-l urați el, grăind: Pace casei aceștia. ¹³ Și de va fi casa aceea vrednică, va veni pacea voastră peste dânsa; iar de nu va fi vrednică, pacea

voastră se va întorce la voi.

¹⁴ Și ori-cine nu va primi pe voi, nici va asculta cuvintele voastre, eșind din casa, sașu din cetatea aceea, scuturați praful de pe picioarele voastre.

¹⁵ Amin grăesc vouă, că mai ușor va fi pământului Sodomului și Gomorului în ziua judecării, de cât cetății aceia.

¹⁶ Iată eu trimit pre voi, ca oile prin mijlocul lupilor. Deci fiți înțelepți ca șerpii și nevinovați ca porumbii.

¹⁷ Și vă luați aminte de oamenii, că vă vor da pre voi în sobore, și întru adunările lor vă vor bate pre voi. ¹⁸ Încă și înaintea Domnilor și a Împărăților veți fi duși pentru mine, întru mărturie lor și limbilor. ¹⁹ Iar când vă vor da pre voi, nu vă grijiți cum sașu ce veți grăi; că se va da vouă într'acel ceas ce veți grăi; ²⁰ Că nu voi sunteți cei ce grăiți, ci Duhul Tatălui vostru, carele grăesc întru voi. ²¹ Și va da frate pre frate spre moarte, și tată pre fecior; și se vor scula feciori asupra părinților și-i vor omori pre dânsii. Și veți fi urâți de toți pentru numele meu. ²² Iar cela ce va răbda până în sfârșit, acela se va mântui.

²³ Iar când vă vor goni pre voi din această cetate, fugiți în cea-laltă. Amin grăesc vouă. Nu veți sfîrși cetățile lui Israel, până când va veni Fiul omului. ²⁴ Nu este u-

cenic mai pre sus de dascălul său, nici slugă mai presus de Domnul său. ²⁵ Ajunge ucenicului să fie ca dascălul său, și sluga ca Domnul său. Dacă pre stăpânul casei l'au numit Veelzevul, cu cât mai virtos pre căsnicii lui. ²⁶ Deci nu vă temeți de dânsii; că nimic nu este acoperit, care să nu se descopere, și ascuns, care să nu se cunoscă. ²⁷ Ceea ce grăesc vouă la întunec, să spuneți la lumină; și ce auziți la ureche, să propovăduiți d'asupra caselor. ²⁸ Și să nu vă temeți de cei ce ucid trupul, iar sufletul nu pot să-l ucidă, ci să vă temeți mai virtos de cela ce poate să piardă și trupul și sufletul în gheenă. ²⁹ Aș dori nu se vind două paseri într'un filer și nici una dintr'insele nu cade pre pământ fără de Tatăl vostru? ³⁰ Iar al voștri și perii capului vă sînt toți numărați. ³¹ Pentru aceea nu vă temeți, că voi sunteți cu mult mai buni de cât paserile.

³² Deci tot cela ce va mărturisi întru mine înaintea oamenilor, voi mărturisi și eu întru dânsul înaintea Tatălui meu, carele este în ceruri. ³³ Iar cela ce se va lepăda de mine înaintea oamenilor, mă voi lepăda și eu de dânsul înaintea Tatălui meu, care este în ceruri. ³⁴ Să nu socotiți, că am venit să

pui păce pre pămînt, n'am venit să pui păce, ci sabie; ³⁵ Că am venit să despărțesc pre om de tatăl său, și pre fiică de mamă-sa, și pre noră de sócră-sa, ³⁶ Și vrăjmașii omului, casnicii lui.

³⁷ Că ce iubesc pre tatăl său pre mamă, mai mult de cât pre mine, nu este mie vrednic. Și că ce iubesc pre fiul său pre fiică, mai mult de cât pre mine, nu este mie vrednic. ³⁸ Și că ce nu va lua crucea sa, și să vie după mine, nu este mie vrednic. ³⁹ Că ce și-a aflat sufletul său, îl va perde

pre el; și că ce și-a perdut sufletul său pentru mine, îl va afla pre el. ⁴⁰ Că ce vă primesc pre voi, pre mine mă primesc, și că ce mă primesc pre mine primesc pre că ce m'a trimis pre mine. ⁴¹ Că ce primesc prooroc, în nume de prooroc plata proorocului va lua; și că ce primesc drept, în nume de drept, plata dreptului va lua. ⁴² Și că ce va adăpa pre unul dintr'acești micș, numai cu un pahar de apă rece, în nume de ucenic, amin grăesc vouă: nu-și va perde plata sa.

CAP. XI.

Pentru cel trimis de Ioan la Iisus; pentru asemănarea Fariseilor și a legiuitorilor cu copiii ce se jucă în tîrg; pentru ticăloșirea Horazinului și a Vetsaidet; pentru acesta, că toate sunt date Fiului omului de la Tatăl; pentru chemarea celor osteniți la odihnă.

¹ Și a fost cînd a sêvêșit Iisus, poruncind celor dou-spre-dece ucenici ai săi, s'amu-tat de acolo ca să învețe și să propovăduască în cetățile lor.

² Iar Ioan auzind din închisore de lucrurile lui Iisus, trimițînd pre doi din ucenicii săi, i-au dîs lui: ³ Tu ești că ce vine, sau pre altul să așteptăm? ⁴ Și rês-pundînd Iisus, a dîs lor: Mer-

gînd spuneți lui Ioan, cele ce auziți, și vedeți. ⁵ Orbi văd și schiopii umblă, leproșii se curătesc și surzii aud, morții se scólă și sîracilor bino se vestesc. ⁶ Și fericit este că ce nu se va sminti întru mine. ⁷ Și după ce s'au dus accia a început Iisus a grăi popo-relor pentru Ioan. Ce ați eșit în pustie să vedeți, aș trestie clătita de vînt? ⁸ Dar ce ați

eșit să vedeți, aș om îmbrăcat în haine moi? Iată cel ce pîrtă cele moi, în casele împăraților sunt. ⁹ Dar ce ați eșit să vedeți? aș prooroc? adevêrat grăesc vouă: Și mai presus de prooroc. ¹⁰ Că acesta este de carele este scris: Iată eu trimit pre îngerul meu înaintea feții tale, carele va gîti calea ta înaintea ta. ¹¹ Amin grăesc vouă: Nu s'a sculat între ei născuți din mulere mai mare de cât Ioan Botezătorul; iar cel mai mic, întru împărăția cerurilor, mai mare de cât el este. ¹² Și din dîlele lui Ioan Botezătorul până acum, împărăția cerurilor se silesc, și silitorii o răpesc pre ea. ¹³ Că toți proorocii și legea până la Ioan au proorocit. ¹⁴ Și de voiți să primiți, acesta este Iie că ce va să vie. ¹⁵ Că ce are urechi de auzit, auză.

¹⁶ Și cu cine voui asemăna pre neamul acesta? Asemenea este copiii celor ce șed în tîrg, și strigă către soțiile lor, și grăesc: ¹⁷ Fluera-am vouă și n'ați jucat; de jale am cîntat vouă și n'ați plîns. ¹⁸ Că a venit Ioan, nici mîncînd, nici bînd, și ei dîc: drac are, ¹⁹ A venit Fiul omului, mîncînd și bînd, și dîc: Iată om mîncător și bîutor de vin, prieten vameșilor și păcătoșilor. Și s'a îndreptat înțelepciunea, de la fiul săi.

²⁰ Atunci a început Iisus a imputa orașelor, întru care se făcuse puterile sale cele mai multe, pentru că nu s'au pocăit. ²¹ Val ție Vitsaido; că de s'ar fi făcut în Tir și în Sidon puterile care s'au făcut întru voi, de demult în sac și în cenușe s'ar fi pocăit. ²² Inșă dîc vouă: Tirul și Sidonul mai ușor va fi în ziua judecării de cât vouă; ²³ Și tu Capernaume, carele până la cer te-ai înălțat, până la iad te vei pogori; că de s'ar fi făcut în Sodom puterile care s'au făcut întru tine, ar firêmas până în ziua de astăzi. ²⁴ Inșă grăesc vouă: că pămîntului Sodomului mai ușor îi va fi în ziua judecării, de cât ție. ²⁵ Într'acea vreme rês-pundînd Iisus, a dîs: Mărturisescumă ție Părinte, Dîmne al cerului și al pămîntului, că ai ascuns acestea de cei înțelepți și pricepuți, și le-ai descoperit pre ele pruncilor. ²⁶ Adevêrat Părinte, că așa a fost buna-voință înaintea ta.

²⁷ Tote îmi sunt date mie de la Tatăl meu, și nimeni nu cunosc pre Fiul fără numai Tatăl, nici pre Tatăl nu-l cunosc nimenea fără numai Fiul, și căruia va voi Fiul să-i descopere. ²⁸ Veniți către mine toți cei osteniți și însărcinați, și eu vă voi odihni pre voi. ²⁹ Luați jugul

meu preste voi, și vă învățați de la mine, că sunt blând și smerit cu inima, și veți

afila odihna sufletelor voastre, că jugul meu este bun și sarcina mea ușoră.

CAP. XII.

Pentru ucenicii ce au rupt spice Sâmbăta; pentru cel ce a avut mâna uscată; pentru îndrăcitul cel orb și surd; pentru păcatul și hula împotriva Duhului Sânt; pentru cei ce au cerut semn; pentru număla lui Iisus și pentru frații lui.

¹ În vremea aceea mergea Iisus Sâmbăta prin semănături; iar ucenicii lui au flămândit, și au început a smulge spice și a mânca. ² Iar fariseii vădând au zis lui: iată ucenicii tăi fac ce nu se cade a face Sâmbăta. ³ Iar el le-a zis lor: au n'au cetit ce a făcut David, când a flămânzit el și cei ce erau cu dânsul? Cum a intrat în casa lui Dumnezeu și pâinile punere înaintea a mâncat, care nu se cuvenia lui să le mănânce, nici celor ce erau cu dânsul, fără numai preoților. ⁴ Sau n'au cetit în lege că Sâmbăta preoții în biserică spurcă Sâmbăta și nevinovați sunt? ⁵ Iar grăesc vouă: că mai mare de cât biserică este aicea. ⁶ Iar de ați ști ce este, milă voesc, iar nu jertfă, n'auți fi osândit pre cei nevinovați. ⁷ Că Domn este și al Sâmbetelor Fiul omului.

⁸ Și trecând de acolo, a venit în sinagoga lor. ⁹ Și

iată un om era acolo având mâna uscată, și l-a întrebat pre dânsul, zicând: De se cuvine Sâmbăta a vindeca? ca să-l vinuiască pre el. ¹¹ Iar el le-a zis lor: Ce om este dintre voi carele va avea o oaie, și de va cădea aceea Sâmbăta în gropă, au nu o va apuca pre ea și o va scote? ¹² Dar omul cu cât se deosebesce de oaie? Pentru aceea se cuvine Sâmbăta a face bine. ¹³ Atunci a zis omului întinde mâna ta, și o a întins; și a venit la starea cea d'întăiu sănătoasă ca și cea-laltă.

¹⁴ Iar Fariseii eșind afară, s'at au făcut asupra lui, ca să-l piardă pre el. Iar Iisus cunoscând s'a dus de acolo.

¹⁵ Și-a mers după dânsul popore multe, și l-a tămăduit pre dânsii pre toți. ¹⁶ Și le-a poruncit lor ca să nu-l facă pre el arăt, ¹⁷ Ca să se plinească ceea ce s'a grăit prin Isaia proorocul ce zice: ¹⁸ Iată pruncul meu pre carele am

ales: iubitul meu întru carele bine a voit sufletul meu; pune-voiu Duhul meu preste dânsul, și judecată neamurilor va vesti. ¹⁹ Nu se va prici, nici va striga, nici va auzi cine-va în uliță glasul lui. ²⁰ Trestie zdrobită nu va frânge, și în aprins nu va stingea, până ce va scote judecata spre biruință. ²¹ Și întru numele lui neamurile vor nădăjdui. ²² Atunci a adus la dânsul pre un îndrăcit orb și mut, și l'a tămăduit pre el: cât orbul și mutul grăia și vedea. ²³ Și se mira poporele și diceau: nu cum-va acesta este Fiul lui David. ²⁴ Iar fariseii auzind, diceau: acesta nu scote dracii, fără numai prin Veelzevul, domnul dracilor. ²⁵ Iar Iisus știind gândurile lor, le-a zis lor: totă împărăția ce se împerechază între sine se pustiesce; și totă cetatea sau casa ce se împerechază între sine nu va sta. ²⁶ Și dacă satana pre satana scote, între sine s'a împerechiat; deci cum va sta împărăția lui? ²⁷ Și dacă eu cu Veelzevul scot dracii, teciorii voștri cu cine scot? Pentru acesta ei vor fi vouă judecători. ²⁸ Iar dacă eu cu Duhul lui Dumnezeu scot dracii, iată a ajuns la voi împărăția lui Dumnezeu. ²⁹ Sau cum poate cine-va să intre în casa celui tare, și vasele lui să le jefuiască, de

nu întâiu va lega pre cel tare, și atunci va jefui casa lui?

³⁰ Căla ce nu este cu mine, împotriva mea este; și căla ce nu adună cu mine, risipesc. ³¹ Pentru acesta grăesc vouă: tot păcatul și hula se va erta oamenilor; iar hula care este împotriva Duhului, nu se va erta oamenilor. ³² Și ori-cine va zice cuvânt împotriva fiului omului, se va erta lui; iar ori-cine va zice împotriva Duhului sânt, nu se va erta lui, nici în veacul de acum, nici în cel ce va să fie. ³³ Sau faceți pomul bun și rodă lui bună, sau faceți pomul putred și rodă lui putredă; că din rodă se cunoște pomul. ³⁴ Pu de năpârce! cum veți putea grăi cele bune, răi fiind? Că din prisosința inimei grăesce gura. ³⁵ Omul cel bun, din comora cea bună a inimei scote cele bune; iar omul cel rău din comora cea rea scote cele rele. ³⁶ Deci grăesc vouă: Că pentru tot cuvântul deșert carele vor grăi oameni, vor să dea semă de dânsul în ziua judecării. ³⁷ Că din cuvintele tale te vei îndrepta, și din cuvintele tale te vei osândi.

³⁸ Atunci au răspuns oarecari din cărturari și din fariseii, zicând: Învățătorule, voim să vedem de la tine semn. ³⁹ Iar el răspundând, a zis lor: Neamul viclean și

prea-curvar semn caută, și somn nu se va da lui, fără numai semnul lui Iona proorocului, ⁴⁰ Că precum a fost Iona în pântecul chitului trei zile și trei nopți, așa va fi Fiul omului în inima pământului trei zile și trei nopți. ⁴¹ Bărbații Nineviteni se vor scula la judecată cu neamul acesta, și îl vor osândi pre el; căci ei s'au pocăit pentru propovăduirea lui Iona, și iată mai mult de cât Iona aici. ⁴² Împărăteasa de la Austru se va scula la judecată cu neamul acesta, și îl va osândi pre el; că a venit de la marginile pământului să audă înțelepciunea lui Solomon, și iată mai mult de cât Solomon aici. ⁴³ Iar când duhul cel necurat va eși din om, umblă prin locuri fără de apă, căutând odihnă și nu află, ⁴⁴ Atunci dă: Mă voi întor-

ce în casa mea de unde am ieșit; și venind o află deșartă, măturată și împodobită, ⁴⁵ Atunci se duce, și ia cu sine alte șapte duhuri mai rele de cât sine și intrând locuiesc acolo; și se fac cele depre urmă ale omului aceluia mai rele de cât cele d'întăiu; așa va fi și acestui neam viclean.

⁴⁶ Și încă grăind el către popor, iată muma lui și frații lui stau afară căutând să grăiască cu dânsul. ⁴⁷ Și a dis lui ore-cine: Iată muma ta și frații tăi stau afară, vrând să grăiască cu tine. ⁴⁸ Iar el răspundând, a dis celui ce-l spusese: Cine este mama mea, și cari sunt frații mei? ⁴⁹ Și tindându-și mâna sa spre ucenicii săi, a dis: Iată muma mea și frații mei. ⁵⁰ Că ori-cine va face voia Tatălui meu celui din ceruri, acela frate al meu, și soră și muma este.

CAP. XIII.

Pentru pilda Semănătorului și pentru a împărăției cerurilor.

¹ Și în ziua aceea eșind Iisus din casă, ședea lângă mare, ² Și s'au adunat la dânsul popor mult, cât i-a fost lui a intra în corabie să ședă, și tot poporul sta pre țărmurile mării; ³ Și le-a grăit lor multe în pilde

Dicând: Iată a ieșit sem-

nătorul să semene semința sa. ⁴ Și semănând el unele au căzut lângă cale, și au venit paserile și le-au mâncat pre ele; ⁵ Iar altele au căzut pre pietriș unde n'avea pământ mult și îndatăși au răsărit, pentru că nu aveau pământ adânc; ⁶ Și răsărind so-

rele, s'au pălit, și pentru că n'aveau rădăcină s'au uscat. ⁷ Iar altele au căzut în spinii, și au crescut spinii, și le au înecat pre ele. ⁸ Iar altele au căzut pre pământ bun și au dat rodă, una adică o sută, iar alta, șese-deci; iar alta, trei-deci. ⁹ Că ce are urechi de audit, audă.

¹⁰ Și, apropiindu-se ucenicii, au dis lui: Pentru ce în pilde grăești lor? ¹¹ Iar el răspundând, a dis lor: Că vouă s'a dat a sci tainele împărăției cerurilor, iar acelora nu s'a dat. ¹² Că acela ce are i se va da lui, și-i va prisosi; iar acela ce nu are și ceea ce are se va lua de la dânsul. ¹³ Pentru acesta în pilde grăesc lor, că vedând nu ved, și auzind nu aud, nici înțeleg. ¹⁴ Și se plinesce întru dânsii proorocia Isaiei ceea ce dă: Cu auzul veți auzi și nu veți înțelege, și privind veți privi și nu veți vedea.

¹⁵ Că s'a îngroșat inima poporului acestuia, și cu urechile greu a audit, și ochii lor și-au închis, ca nu cumva să vadă cu ochii și cu urechile să audă, și cu inima să înțeleagă, și să se întoacă să-i vindec pre ei. ¹⁶ Iar ochii voștri sunt fericiți că ved, și urechile voastre că aud. ¹⁷ Că amin grăesc vouă; că mulți prooroci și drepți au dorit să vadă cele ce vedeți voi, și nu au văzut, și să audă

cele ce auziți, și nu au auzit. ¹⁸ Deci voi auziți pilda semănătorului. ¹⁹ De la tot cela ce aude cuvântul împărăției, și nu-l înțelege, vine vicleanul, și răpescce ceea ce este semănat în inima lui; acesta este ceea semănată lângă cale. ²⁰ Iar cea semănată pre pietriș, acesta este carele aude cuvântul și îndată cu bucurie îl primesce; ²¹ Însă n'are rădăcină întru sine, ci este până la o vreme, iar făcându-se necaz sau gônă pentru cuvânt, îndatăși se smintesc. ²² Iar cea semănată în spinii, acesta este carele aude cuvântul; iar grija vécului acestuia și înșelăciunea bogăției, înecă cuvântul și neroditor se face. ²³ Iar cea semănată în pământ bun, aceasta este care aude cuvântul și-l înțelege, carele aduce rodă și face unul adică o sută; iar altul, șese-deci; iar altul, trei-deci.

²⁴ Altă pildă le-a pus lor înainte, dicând: Asemenea este împărăția cerurilor, omului carele a semănat semința bună în țarina sa; ²⁵ Iar dormind omeni, a venit vrăjmașul lui, și-a semănat zizani în țarina, și s'a dus. ²⁶ Iar dacă a crescut iarba și a făcut rodă, atunci s'au arătat și zizaniile. ²⁷ Și viind slugile stăpânului casei i-au dis lui: Dă-mne, au n'ai semănat semința bună în țarina ta,

dar de unde are zizanii? Iar el a zis lor: Un om vrăjmaș a făcut acesta. Iar slugile au zis lui: vrea-vei dar să mergem să le plivim? ²⁹ Iar el a zis lor: Ba; ca nu cum-va plivind zizaniile, să rupeți și grâul împreună cu dânsule. ³⁰ Lăsați să crească amindouă împreună până la seceriș, și atunci, la vremea secerișului, voiți dice secerătorilor, pliviți întâi zizaniile, și le legați snopi, ca să le ardempre dânsule; iar grâul îl adunați în jitnița mea.

³¹ Altă pildă le-a pus lor înainte, dicend: Asemenea este împărăția cerurilor grăuntelui de muștar, pre carele luându-l omul, l'a semănat în țarina sa; ³² Carele este mai mic de cât toate semintele, iardacă creșteeste mai mare de cât toate buruienile, și se face copaciū cât vin paserile cerului și se sălășlucesc în ramurile lui. ³³ Altă pildă a grăit lor: Asemenea este împărăția cerurilor aluatului, pre carele luându-l mulerea l'a ascuns în trei măsurī de făină, până ce s'a dospit totă. ³⁴ Acestea toate a grăit Iisus în pilde popórelor și fără de pilde nu grăia lor. ³⁵ Ca să se plinească ceea ce s'a grăit prin proorocul ce dice: Deschide-voi în pilde gura mea, spune-voi cele ascunse din începutul lumii; ³⁶ A-

tunci Iisus lăsând popórele a venit în casă.

³⁷ Și s'au apropiat către dânsul uceniciī lui dicend: Spune nouă pilda zizaniilor țarinei. ³⁸ Iar el răspundend a zis lor: Cela ce a semănat semânța cea bună, este Fiul omului. ³⁹ Iar țarina este lumea; iar semînța cea bună, acestia sunt siii Impărăției; iar zizaniile sunt siii celui viclean. ⁴⁰ Iar vrăjmașul cel ce le-a semănat pre dânsule este diavolul; iar secerișul este sfîrșitul veacului; iar secerătorii sunt îngerii. ⁴¹ Decī, cum se adună zizaniile și se ard cu foc, așa va fi la sfîrșitul veacului acestuia: ⁴² Va trimite Fiul omului pre îngerii săi, și vor aduna dintru împărăția lui pre toate smintelele și pre cei ce fac fără de lege. ⁴³ Și-i vor arunca pre ei în cuptorul cel de foc, acolo va fi plânsul și scrișnirea dinților. ⁴⁴ Atunci dreptii vor străluci ca sórele întru împărăția Tatălui lor; cela ce are urechi de audīt, audă.

⁴⁵ Iarăși asemenea este împărăția cerurilor cu comóra ascunsă în țarină, pre care aflând-o omul, o a ascuns, și de bucuria ei merge și toate câte are le vinde, și cumpără țarina aceea.

⁴⁶ Iarăși asemenea este împărăția cerurilor omului neguțător ce caută mărgări-

tarī bunī, ⁴⁶ Carele aflând un mărgăritariū de mult preț, mergend a vëndut toate câte avea, și l'a cumpărat pre el. ⁴⁷ Iarăși asemenea este împărăția cerurilor năvodului care s'a arancat în mare, și a adunat de tot felul de pești; ⁴⁸ pre carele, după ce s'a umplut, scotendul la margine și scedend, a ales pre cei bunī în vase, iar pre cei răi i-a lepădat afară. ⁴⁹ Așa va fi la sfîrșitul veacului, vor eși îngerii, și vor despărți pre cei răi din mijlocul celor drepti; ⁵⁰ Și-i vor arunca pre ei în cuptorul cel de foc, acolo ba fi plângerea și scrișnirea dinților. ⁵¹ Grăit-a lor Iisus: Înțeles-ați aceste toate? Dis-au lui: Așa Dómnne. ⁵² Iar el le-a zis lor: Pentru acesta tot cărturarul carele se în-

vață întru împărăția cerurilor, asemenea este omului stăpân al casei carele scóte din visteria sa noui și vechi. ⁵³ Și a fost după ce a sfîrșit Iisus pildele acestea, a trecut de acolo.

⁵⁴ Și venind la patria sa, îi înveta pre dânsii în sinagoga lor, cât se mira ei și dicea: De unde îi este lui înțelepciunea acesta și puterile? ⁵⁵ Au nu este acesta feciorul teslarului? Au nu se numesce muma lui Maria, și frații lui, Iacov, și Iosif, și Simon, și Iuda? ⁵⁶ Și surorile lui au nu sunt toate la noi? Dar de unde sunt lui aceste toate? ⁵⁷ Și se smintea întru dînsul. Iar Iisus a zis lor: Nu este prooroc necinstit, fără numai în patria sa și în casa sa. ⁵⁸ Și n'a făcut acolo puteri multe pentru necredința lor.

CAP. XIV.

Pentru tăcerea capului lui Ioan și pentru Irod; pentru cele cinci pâni și pentru cei doi pesci; pentru umblarea lui Iisus pre mare.

¹ Intr'acea vreme, a audīt Irod cel a patra parte stăpânitor, vestea lui Iisus, ² Și a zis slugilor sale: Acesta esto Ioan Botezătorul, el a înviat din morți, și pentru acesta se fac puteri întru el. ³ Că Irod prindend pre Ioan, l'a legat pre el, și l'a pus

în temniță, pentru Irodiada mulerea lui Filip fratelui său. ⁴ Că dicea Ioan lui: Nu ți-se cuvine ție să o aibi pre ea. ⁵ Și vrënd să-l omóre pre dînsul, se temea de popor, pentru căci ea pre un prooroc îl avea pre el. ⁶ Iar prăznuindu-se ziua născórei lui

Irod, a jucat fata Irodiadei în mijloc și a plăcut lui Irod. ⁷Pentru aceea cu jurămintă a mărturisit ei, să-i dea ori ce va cere. ⁸Iar ea îndemnată fiind de muma sa, a dis: Dă-mi aici în tipsie capul lui Ioan Botezătorul. ⁹Și s'a întristat împăratul; iar pentru jurămintul și pentru cel ce ședea împreună cu dânsul a poruncit să i se dea. ¹⁰Și trimițând a tăiat pre Ioan în temniță. ¹¹Și s'a adus capul lui în tipsie, și s'a dat fetei, și l'a dus la muma sa. ¹²Și venind ucenicul lui, au luat trupul, și l'au îngropat pre el, și venind au vestit lui Iisus. ¹³Și auzind Iisus, s'a dus de acolo cu corabia, în loc pustiū deosebi, și auzind poporele s'au dus după dânsul pedestri de prin orașe.

¹⁴Și eșind Iisus a vădut popor mult, și i s'a făcut milă de ei, și a tămăduit pre bolnavii lor. ¹⁵Iar, făcându-se sêră, s'a apropiat către dânsul ucenicul lui dicând: Locul este pustiū și vremea iată a trecut, sloboďesce poporul, ca să se ducă prin sate să-și cumpere bucate lor. ¹⁶Iar Iisus le a dis lor: Nu trebue să mērgă; dați-le lor voi să mănânce. ¹⁷Iar el au dis lui: N'avem aici, fără numai cinci până și doi pesci. ¹⁸Iar el a dis: Aduceți-le pre ele aici la mine. ¹⁹Și a porun-

cit poporului să șadă pre iarbă, și luând cele cinci până și cei doi pești, căutând la cer, a bine-cuvîntat, și frângend a dat ucenicilor pâinile, iar ucenicul poporului. ²⁰Și au mâncat toți și s'au săturat, și au luat rămășițele de sfărămituri două-spre-dece coșuri pline. ²¹Iar cei ce măncașe erau bărbați ca cinci mii, afară de muieri și de copii.

²²Și îndatăși a silit Iisus pre ucenicul sêl să intre în corabie, și să mērgă mai înainte de cât el de cea parte, până ce va slobođi poporul. ²³Și slobođind poporul, s'a suit la munte să se rōge deosebi; și făcendu-se sêră, era acolo singur. ²⁴Iar corabia era în mijlocul mării învêluindu-se de valuri, că era vîntul împotriva. ²⁵Iar într'a patra strēja a nopții, a mers la dânsul Iisus, umblând pre mare. ²⁶Și vedendu-l pre el ucenicul umblând pre mare, s'au spălmîntat, grăind: Că nălucă este, și de frică au strigat. ²⁷Iar Iisus îndatăși a grăit lor dicând: Indrăsnii, eu sunt, nu vă temeți. ²⁸Iar Petru răspundend a dis: Domne! de ești tu, poruncesce-mi să viū la tine pre apă; iar el a dis: Vino. ²⁹Și pogrîndu-se Petru din corabie, umbla pre apă, ca să mērgă la Iisus. ³⁰Iar vedend

vîntul tare, s'a înfricoșat, și începend a se afunda, a strigat, grăind: ³¹Domne, mântuesce-mă! și îndată Iisus tindend mâna, l'a apucat pre dînsul, și i-a dis lui: Puțin credinciosule, pentru ce te-ai îndoit? ³²Și intrând el în corabie, a stătut vîntul. ³³Iar cei ce erau în corabie, venind, s'au închinat lui dicend: Cu adevărat Fiul lui Dum-

neđeū ești. ³⁴Și trecend au venit în pămîntul Genisaretului.

³⁵Și cunoscendu-l pre el ômenii locului aceluia, au trimis în totă laturea aceea, și au adus la dânsul pre toți bolnavii. ³⁶Și rugau pre el ca numai să se atingă de pōlele vestimentelor lui; și câți se atingeau se mântuiaū.

CAP. XV.

Pentru ucenici cînd au mîncat cu mînile nespēlate; pentru călcarea poruncilor lui Dumneđeū; pentru obiceiurile ômenilor; pentru cele ce spurcă pre om; pentru Chananeanca cea cu fata îndrăcită; pentru poporele ce s'au tămăduit; pentru șapte până.

¹Atunci au venit la Iisus cărturarii și fariseii cei din Ierusalim, dicend: ²Pentru ce ucenicul tēl calcă aședămîntul bătrînilor, că nu-și spală mînile sale, cînd mănîncă pîne? ³Iar el răspundend le a dis lor: Pentru ce și voi călcați porunca lui Dumneđeū pentru aședămîntul vostru? ⁴Că Dumneđeū a poruncit, dicend: Cinstesce pro tatăl tēu și pre muma ta, și cela ce va grăi de rău pe tatăl sēu sau pre muma sa, cu mōrte să mōră. ⁵Iar voi diceți: Cela ce ar dice tatāne-seū, sau māne-sa: dar este acela cu care te-ai fi folosit de la mine,

și să nu cinstescă pre tatăl sau pro muma sa. ⁶Și atî stricat porunca lui Dumneđeū pentru aședămîntul vostru; ⁷fățarnicilor, bine a proorocit pentru voi Isaia, dicend: ⁸Se apropie de mine poporul acesta cu gura lor, și cu buzele mōcinstese; iar cu inima departe stă de la mine. ⁹Și în zadar mōcinstesc, învêtend învățături, poruncii ômenesci. ¹⁰Și chemând de la sine pre popor a dis lor: Auziți și înțelegeți. ¹¹Nu ce intra în gură spurcă pre om, ci ce iese din gură, aceea spurcă pre om.

¹²Atunci, apropiindu-se către dânsul ucenicul lui, și

dis: Cunoscut'ăi că fariseii, auzind cuvîntul, s'au scandalizat. ¹³ Iar el răspundînd a dis: tot sadul pre carele nu l'a sădit Tatăl meu cel ceresc, se va desrădăcina. ¹⁴ Lăsați-l pre dînsii, povătuitorii orbi sunt ai orbilor: și orb pre orb de va povătui, amîndoi în grîpă vor cădea. ¹⁵ Și răspundînd Petru, a dis lui: spune nouă pilda acăsta. ¹⁶ Iar Iisus le-a dis lor: încă și voi nepricepuți sunteți? ¹⁷ Dar nu înțelegeți că tot ce intră în gură merge în pîntece și iese pe atedron? ¹⁸ Iar cele ce es din gură, din inimă es, și acelea spurcă pre om. ¹⁹ Că din inimă es gândurile, ucideri, prea-curvii, curvii, furtisaguri, măturii mincinoase, hule. ²⁰ Acestea sunt care spurcă pe om; iar cu mîni nespelate a mânca nu spurcă pe om.

²¹ Și eșind Iisus de acolo, s'a dus în părțile Tirului și ale Sidonului. ²² Și iată o mulțere Chananeancă eșind din hotarele acelea, striga către dînsul, dicînd: miluesce-mă Dîmne, Fiul lui David, sica mea rău se îndrăcesce. ²³ Iar el nu i-a răspuns ei cuvînt: Și, apropiindu-se ucenicii lui, îl ruga pre el, dicînd: slobozește-o pre ea, că strigă în urma noastră. ²⁴ Iar el răspundînd a dis: Nu sunt trimis, fără numai către oile cele perdute ale casei lui Is-

rail. ²⁵ Iar ea viind s'a închinat lui dicînd: Dîmne, ajută-mă. ²⁶ Iar el răspundînd a dis: Nu este bine a lua pânea fiilor și a o arunca cânilor. ²⁷ Iar ea a dis: adevărat e Dîmne, că și câinii mănîncă din sfărămăturile ce cad din masa Domnilor sîi. ²⁸ Atunci răspundînd Iisus, a dis ei: o mulțere! mare este credința ta, fie ție precum voesci. Și s'a tămăduit sica ei dintr'acel ceas.

²⁹ Și trecînd de acolo Iisus, a venit lângă marca Galileii, și suindu-se în munte, a ședut acolo. ³⁰ Și a venit la dînsul popore multe, avînd cu sine schiopii, orbi, muți, ciungii și alți mulți. Și i-au aruncat pre dînsii la picioarele lui Iisus și i-au tămăduit pre ei. ³¹ Cât se mira poporele vîdînd pre muți grăind, pre ciungii sănătoși, pre schiopii umblînd, și pre orbi vîdînd, și măria lui Dumnezeul lui Israil.

³² Iar Iisus chemînd la sine pre ucenicii sîi, a dis lor: milă îmi este de poporul acesta, că iată trei zile sunt de cînd așteptă lângă mine, și n'au ce mânca și a-i slobozi pre dînsii flămîndi nu voesc, ca nu cum-va să slăbescă pre cale. ³³ Și au grăit lui ucenicii lui: de unde nouă în pustie atâtea pâni cât să se sature atîta popor? ³⁴ Și a dis lor Iisus: Câte pâni aveți? Iar ei au dis:

șapte și puținii pescisori. Și a poruncit poporului să ședă pre pămînt. ³⁵ Și luînd pre cele șapte pâni și pre pescii, mulțămind, a frînt și a dat ucenicilor lui; iar ucenicii poporului; și au mîncat toți, și s'au săturat. ³⁶ Și

au luat rămășițele de sfărămături șapte coșnițe pline. ³⁷ Iar cei ce mîncase erau ca patru mii de bărbați afară de muieri și de copii. ³⁸ Și, slobozînd poporele, a intrat în corabie și a trecut în hotarele Magdalului.

CAP XVI.

Pentru cei ce au cerut semn din cer; pentru aluatul fariseilor; pentru întrebarea, cea în Cesarea lui Filip; pentru lepădarea de sineși și pentru luarea crucii lui Christos; pentru certarea lui Petru, căci a grăit împotriva să nu pătimescă Christos și pentru mărturisirea lui.

¹ Și apropiindu-se fariseii și saducheii, ispitindu-l, îl ruga pre dînsul, ca să le arate lor semn din cer.

² Iar el răspundînd, a dis lor: Cînd se face sîră, diceți: senin va fi, că se roșesce cerul. ³ Și dimineța diceți: astăzi va fi furtună, că se roșesce cerul posomorît. Fățarnicilor, fața cerului sciți să o socotiți; iar semnele vremilor nu puteți? ⁴ Neamul viclean și pre-curvar, semn caută, și semn nu se va da lui, fără numai semnul lui Iona proorocului; și lăsându-l pro dînsii, s'a dus. ⁵ Și mergînd ucenicii lui de cea parte uitase să iea pâne.

⁶ Iar Iisus le-a dis lor: căutați și vă păziți de aluatul fariseilor și al saducheilor.

⁷ Iar ei cugetau întru sine, dicînd: că pâne n'am luat. ⁸ Iar Iisus cunoscînd, le-a dis lor: Co cugetați întru voi, puțin credincioșilor, că n'ați luat pâne? ⁹ Dar nu înțelegeți, nici vă aduceți aminte de cele cinci pâni. Ia cele cinci mii, și câte coșuri ați luat? ¹⁰ Nici de cele șapte pâni la cele patru mii, și câte coșnițe ați luat? ¹¹ Cum nu înțelegeți că nu pentru pâne am dis vouă să vă păziți de aluatul fariseilor și al saducheilor? ¹² Atunci au înțeles că nu de aluatul pânei a dis lor să se păzească, ci de învătătura fariseilor și a saducheilor.

¹³ Iar viind Iisus în părțile Cesariei lui Filip a întreat pre ucenicii sîi dicînd:

Cine îmi dăcă omeni că sînt eu Fiul omului? ¹⁴ Iar ei au dăcă: unii, Ioan Botezătorul; iar alții, Ilie; iar alții, Ieremia, sînt unul din prooroci. ¹⁵ Dăcă lor Iisus: Dar voi cine îmi dăceți că sînt? ¹⁶ Și răs-pundînd Simon Petru a dăcă: Tu ești Christosul, fiul lui Dumnezeu celui viu. ¹⁷ Și răs-pundînd Iisus a dăcă lui: Fericit ești, Simone var Iona, că trup și sânge nu ți-a descoperit ție, ci Tatăl meu cel din ceruri. ¹⁸ Și eu dăcă ție: că tu ești Petru, și pre această piatră voi zidi biserica mea, și porțile iadului nu o vor birui pre dănsa. ¹⁹ Și îți voi da ție cheile împărăției cerurilor, și ori-ce vei lega pre pămînt, va fi legat și în ceruri și ori-ce vei dezlega pre pămînt, va fi dezlegat și în ceruri.

²⁰ Atunci a poruncit ucenicilor săi să nu spuie nimănu că el este Christos. ²¹ De atunci a început Iisus a spuie ucenicilor săi că se cuvine lui a merge în Ierusalim, și multe a pătîmi de la bătrîn, și de la arhier, și de la cărturari, și a fi omorît, și a treia dăci a în-

via. ²² Și luându-l pre el Petru, a început a-l sta lui îmi potrivă dăcînd: milostiv fătă, Dămne, nu va fi ție a-cestea. ²³ Iar el întorcîndu-se a dăcă lui Petru: mergi după mine, satano, smintelă îmi ești; că nu cugești cele ce sunt ale lui Dumnezeu, ci cele ce sunt ale omenilor.

²⁴ Atunci Iisus a dăcă ucenicilor săi: Ori-cine voescă să vie după mine, să se lepede de sine, și să-și ieia crucea sa, și să-mă urmeze mie. ²⁵ Că cine va vrea să-și mântuiescă sufletul său, pierde-l va pre el; iar cine își va pierde sufletul său pentru mine, afla-l va pre el. ²⁶ Că ce folos este omului de ar dobândi lumea totă, iar sufletul său își va pierde? Sau ce va da omul schimb pentru sufletul său? ²⁷ Că va să vie fiul omului întru mărirea Tatălui său, cu îngerii săi, și atunci va răsplăti fiescă-căruia după faptele lui. ²⁸ Amin grăesc vouă: sunt unii din cei ce stău aicea, cari nu vor gusta mărte, până ce vor vedea pre fiul omului viind întru împărăția sa.

CAP. XVII.

Pentru schimbarea la față a lui Christos; pentru cel lunatic; pentru cei ce cereau didrahme.

¹ Și după șese zile a luat Iisus pre Petru, și pre Iacov,

și pre Ioan fratele lui, și i-a suit pre dănsul în munte înalt

de osebi. ² Și s'a schimbat la față înaintea lor; și a strălucit fața lui ca sôrele; iar hainele lui s'au făcut albe ca lumina. ³ Și iată s'au arătat lor Moisi și Ilie, împreună cu dănsul vorbind. ⁴ Și răs-pundînd Petru, a dăcă către Iisus: Dămne, bine este nouă a fi aicea: de voescă să facem aicea trei colibi: ție una, și lui Moisi una, și una lui Ilie. ⁵ Încă el, grăind, iată nor luminos i-a umbrît pre el, și iată glas din nor dăcînd: acesta este fiul meu cel iubit, întru carele bine-am voit, pre acesta să-l ascultați. ⁶ Și auzînd ucenicii au cădut pre fețele lor, și s'au spăimîntat foarte. ⁷ Și apropiîndu-se Iisus, s'a atins de dănsul, și a dăcă: sculați-vă, și nu vă temeți. ⁸ Și rădicându-și ochii lor, pre nimenea n'au vedut fără numai pre Iisus singur. ⁹ Și pogorîndu-se el din munte, le-a poruncit lor Iisus, dăcînd: nimănu să nu spuieți vederea acăsta, până când Fiul omului se va scula din morți.

¹⁰ Și l'a întrebat pre el ucenicii lui, dăcînd: dar ce dăcă cărturarilor că se cuvine Ilie să vie mai nainte? ¹¹ Iar Iisus răs-pundînd a dăcă lor: Ilie adecă va veni mai nainte, și va așăda tôte. ¹² Iar grăesc vouă: că Ilie iată a venit și nu l'au cunoscut pre dănsul; ci au făcut lui dăte

au voit; așa și Fiul omului va să pătîmescă de la dănsul. ¹³ Atunci au înțeleș ucenicii că pentru Ioan Botezătorul le-a dăcă lor.

¹⁴ Și viind ei la popor s'a apropiat către dănsul un om, îngenunchînd înaintea lui și dăcînd: ¹⁵ Dămne miluesce pre Fiul meu, că este lunatic și rău pătîmesce; că de multe ori cade în foc și de multe ori în apă. ¹⁶ Și l'am adus pre dănsul la ucenicii tîi, și n'au putut să-l vindece pre el. ¹⁷ Iar Iisus răs-pundînd a dăcă: o neam necredincios și îndărătnic, până când voi fi cu voi? până când voi suferi pre voi? aduceți-l pre el aici la mine. ¹⁸ Și l'a certat pre el Iisus, și a eșit dracul dintr'însul, și s'a tă-măduit copilul din ceasul acela. ¹⁹ Atunci apropiîndu-se ucenicii către Iisus deosebi a dăcă: pentru ce noi n'am putut să-l scotem pre el? ²⁰ Iar Iisus a dăcă lor: pentru necredința voastră. Că amin grăesc vouă, de veți ave credință ca un grăunte de muștar, veți dăce muntelui acăsta mută-te de aci colo, și se va muta, și nimic va fi vouă cu neputință. ²¹ Că acăst neam nu ese fără numai cu rugăciune și cu post. ²² Și întorcîndu-se el în Galilea, le-a dăcă lor Iisus: va să se dea Fiul omului în mănăle omenilor, ²³ Și îl vor omorî pre

el, și a treia și se va scula și s'au întristat ei foarte.

²⁴ Și viind ei în Capernaum, au venit cei ce lua didrahme către Petru, și au zis: învătătorul vostru nu dă didrahme? zis'a, adevărat. ²⁵ Și când a intrat în casă, a apucat Iisus mai înainte de el zicând: ce-ți-se pare, Simone? Împărații pământului de la cari ieați dajdiș sau bir? De

la fiii lor sau de la cei străini? ²⁶ Grăit-a Petru lui: de la cei străini. Zis'a Iisus lui: Iată dar că sunt sloboși fiii. ²⁷ Ci ca să nu-I smintim pe dânsul, mergând la mare, aruncă undița, și peșcele care l'vei prinde întâiu, ia-l; și, deschizând gura lui, vei afla un statir, acela luându-l dă-l lor pentru mine și pentru tine.

CAP. XVIII.

Pentru cei ce dicesc cine este mai mare; pentru a nu sminti; pentru pilda de o sută de oi; pentru certarea aprăpelui; pentru puterea a lega și a deslega; pentru certarea greșelii fratelui; pentru datornicul cel cu dece mii de talanți.

¹ În cazul acela s'au apropiat ucenicii către Iisus, grăind: Oare cine este mai mare întru împărăția cerurilor? ² Și chemând Isus un prunc l'a pus pre el în mijlocul lor și a zis: Amin grăesc vouă: De nu vă veți întorce și să vă faceți ca pruncii, nu veți intra întru împărăția cerurilor. ³ Că cine se va smeri pre sine ca pruncul acesta, acela este cel mai mare întru împărăția cerurilor. ⁴ Și orî-cine va primi pre un prunc ca acesta întru numele meu, pre mine mă primesce. ⁵ Iar orî-cine va sminti pre unul dintr'acești micș cari cred întru mine, mai de folos i-ar fi lui,

ca să spânzure o piatră de mără la grumazul lui, și să se înnece întru adâncul mării. ⁷ Vai lumii de smintele; că nevoe este să vie smintelele, dar vai omului acela prin care vine smintela. ⁸ Iar de te smintesce pre tine mâna ta, sau piciorul tău, taie-le pre ele și le lepădă de la tine; mai bine îți este ție să intri în viață schiop sau ciung, de cât două mâni sau două picioare având, să fii aruncat în focul cel vecinic. ⁹ Și ochiul tău de te smintesce pre tine, scote-l pre el și îl aruncă de la tine; mai bine este ție cu un ochi să intri în viață, de cât amîn-

doi ochii având, să fii aruncat în gheena focului.

¹⁰ Căutați să nu defăimați pre vre-unul dintre acești mai micș, că zic vouă: Că îngerii lor în ceruri, pururea văd fața Tatălui meu, carele este în ceruri. ¹¹ Că a venit Fiiul omului să mântuiască pre cel pierdut. ¹² Ce vi se pare vouă de va avea un om o sută de oi, și se va rătăci una dintr'însele, au nu lasă pre cele nouă-deci și nouă în munți și mergând caută pre cea rătăcită? ¹³ Și de se va întâmpla să o găsiască pre ea, amin grăesc vouă: că se bucură de dânsa mai virtos de cât de cele nouă-deci și nouă, ce nu s'au rătăcit. ¹⁴ Așa nu este voia înaintea Tatălui vostru celui din ceruri ca să piară unul dintr'acești micș. ¹⁵ Și de-ți va greși fratele tău, mergi și îl muștră pre dânsul între tine și între el singur. Decă de te va asculta, ai dobândit pre fratele tău; ¹⁶ Iar de nu te va asculta, mai ea împreună cu tine, încă pre unul, sau două, ca prin gura a doua sau a treia mărturii să stea tot adevărul. ¹⁷ Iar de nu-l va asculta pre el, spune-l soborului, și de nu va asculta nici în sobor, să-ți fie ție ca un păgân și vameș.

¹⁸ Amin grăesc vouă: Ori câte veți lega pre pământ, vor fi legate în cer; și ori-câte veți deslega pre pământ

vor fi deslegate în cer. ¹⁹ Iarăși amin grăesc vouă: Că dacă două din voi se vor uni pre pământ, pentru tot lucrul ce vor cere, va fi lor dela Tatăl meu, carele este în ceruri. ²⁰ Că unde sunt două sau trei adunați întru numele meu, acolo sunt în mijlocul lor. ²¹ Atunci, apropiindu-se către dânsul Petru, a zis: Dă-mne, de câte ori va greși mic fratele meu și voi ierta lui? au dă-mne până de șapte ori? ²² Grăit-a Iisus lui: Nu-ți zic până de șapte ori, ci până de șapte-deci de ori câte șapte.

²³ Pentru această asemănătură împărăția cerurilor omului împărat, carele a vrut să iea sîma slugilor sale. ²⁴ Și începînd el a lua sîma, au adus la dânsul pre un datornic cu dece mii de talanți. ²⁵ Și ne avînd el să plătească a poruncit Domnul lui să-l vină pre el, și pre mulțea lui, și pre copiii, și toate câte avea, și să plătească. ²⁶ Decă cădînd sluga aceea, se închina lui, zicînd: Dă-mne, mai îngăduiesc-mă pre mine, și îți voi plăti ție tot. ²⁷ Și milostivindu-se domnul slugii aceea, l-a slobozit pre dânsul, și i-a iertat lui și datoria. ²⁸ Iar eșînd sluga aceea, a aflat pre unul din soții săi, carele era dator lui o sută de dinari, și apucându-l pre el, îl sugruma, zicînd:

Plătesce-mă ce îmi ești dator. ²⁹ Decă cădând soția aceea la picioarele lui, îl ruga pre dânsul zicând: Mai îngăducesc-mă pre mine și-ți voi plăti. ³⁰ Iar el n'a vrut; ci mergând l'a băgat în temniță, până când va plăti datoria. ³¹ Iar soțiile lui vedând celo ce s'au făcut, s'au întristat foarte, și viind, au spus domnului lor toate cele ce s'au făcut. ³² Atunci chemându-l pre el domnul lui, i-a zis lui:

slugă vicleană, totă datoria aceea ți-am iertat ție, pentru că m'ai rugat. ³³ Dar ție nu ți se cade să-ți fie milă de soția ta, precum și mie mi-a fost milă de tine? ³⁴ Și mănindu-se domnul lui, l'a dat pre el muncitorilor, până ce va plăti totă datoria lui. ³⁵ Așa și Tatăl meu cel ceresc va face vouă de nu veți ierta fiesc carele fratelui său din inimile vostre greșalele lor.

CAP. XIX.

Pentru cei ce au întrebat, ore se cade bărbatului să-și lase mușerea; pentru famenți; pentru punerea mânelor lui Iisus pre copii; pentru bogatul ce a întrebat pe Iisus.

¹ Și a fost când a sfârșit Iisus cuvintele acestea, a trecut din Galilea, și a venit în hotarele Iudeei de cea parte de Iordan. ² Și a mers după dânsul popore multe, și i-a vindecat pre ei acolo.

³ Și-a au venit la dânsul fariseii ispitindu-l pre el și zicând: Ore se cade omului să-și lase mușerea; sa pentru fiește-ce pricină? ⁴ Iar el răspundând a zis lor: Dar n'ați cetit, că cela ce a făcut d'întâi, bărbat și mulere i-a făcut pre el. ⁵ Și a zis: Pentru acesta va lăsa omul pre tatăl său, și pre mamă sa, și se va lipi de mușerea sa, și vor fi amândouă un trup. ⁶ Pentru aceea

nu mai sunt două, ci un trup. Decă ce a împreunat Dumnezeu, omul să nu despartă. ⁷ Zis'au lui: Dar cum Moisi a poruncit să i se dea carte de despărțire, și să o lase pre ea? ⁸ Zis'au lor: Că Moisi după învîrtoșarea inimel vostre a dat voe vouă să vă lăsați mușerile vostre; dar din început n'a fost așa. ⁹ Iar grăesc vouă: Că ori-cine își va lăsa mușerea sa alară de cuvînt de curvie, și va lua alta, prea-curvesce, și cela ce va lua pre cea lăsată, prea-curvesce. ¹⁰ Zis'au lui ucenicii lui: Daca așa este pricina omului cu mușerea, nu este de folos a se însura. ¹¹ Iar

el a zis lor: Nu toți încap cuvîntul acesta, ci celor ce s'a dat. ¹² Că sunt famenți cari din pînțocele mamei lor s'au născut așa, și sunt famenți cari s'au scopit de ômenî; și sunt famenți cari singuri s'au scopit pre sine pentru împărăția cerurilor. Cela ce pôte a încăpea, încapă.

¹³ Atunci s'au adus la dânsul prunci, ca să-și pue mâinile peste ei, și să se roge; iar ucenicii i-au certat pre ei. ¹⁴ Iar Iisus a zis lor: Lăsați pruncii, și nu-i opriți pre ei a veni la mine, că a unora șa acestora este împărăția cerurilor. ¹⁵ Și punându-și preste ei mâinile, s'au dus de acolo.

¹⁶ Și iată ore-cărele viind la el, a zis lui: Învățătorule bune, ce bine-voi face ca să am viața de veci? ¹⁷ Iar el a zis lui: Ce îmi zici bun? Nimeni nu este bun, fără numai unul Dumnezeu. Iar de voesci să intri în viață, păzesce poruncile. ¹⁸ Zis'a lui: Care? Iar Iisus a zis: Să nu uiciți, să nu *prea-curvesci*, să nu furi, să nu fi mărturie mincinosă. ¹⁹ Cinstesc pre tatăl tău și pre muma ta, și să iubesci pre vecinul tău, ca însuși pre tine. ²⁰ Zis'a lui tînărul: toate acestea le-am păzit din tinerețile mele; ce încă îmi lipesc? ²¹ Zis'a Iisus lui: De voesci să fii de-

săvârșit, mergi, vinde-ți averile tale, și le dă săracilor, și vei avea comoră în cer, și vino, urmăză mie. ²² Iar tînărul auzind cuvîntul, s'a dus întristat, că avea avuții multe. ²³ Iar Iisus a zis ucenicilor săi: Amin grăesc vouă: că cu anevoie va intra bogatul întru împărăția cerurilor. ²⁴ Și iarăși grăesc vouă: Că mai lesne este a trece cămila prin urechile acului, de cât bogatul a intra întru împărăția lui Dumnezeu. ²⁵ Iar ucenicii lui auzind s'au îngrozit foarte, zicând: dar cine pôte să se mântuiască? ²⁶ Iar Iisus căutând, a zis lor: La ômenî aceasta este cu neputință, iar la Dumnezeu toate sunt cu putință. ²⁷ Atunci răspundând Petru, a zis lui: Iată noi am lăsat toate și am urmat ție; ore-ce va fi nouă? ²⁸ Iar Iisus a zis lor: Amin grăesc vouă, că voi cei ce ați urmat mie, întru a doua nascere, când va ședea Fiul omului pre scaunul mării sale, veți ședea și voi pre douăspre-zece scaune, judecând pre cele douăspre-zece semînții ale lui Israil. ²⁹ Și tot carole a lăsat case, sau frați, sau surori, sau tată, sau mamă, sau mulere, sau feciori, sau holde, pentru numele meu, însușit va lua și viață vecnică va moșteni. ³⁰ Și mulți d'întăiu vor fi pre urmă, și de pre urmă, întăiu.

CAP. XX.

Pentru lucrătorii cei tocmiști la vie; pentru suirea lui Iisus în Ierusalim spre patimă; pentru feciorii lui Zevedei; pentru doi orbi.

¹Că asemenea este împărăția cerurilor omului stăpân al casei, carele a eșit dinde-diminetă să tocmescă lucrătorii la via sa. ²Și tocmindu-se cu lucrătorii câte un dinar pe zi, i-a trimis pre ei în via sa. ³Și eșind la al treilea ceas a vădut pre alții stând în tîrg fără de lucru. ⁴Și a zis și acelor, mergeți și voi în via, și ce va fi cu dreptul vouă da vouă; iar ei au mers. ⁵Iarăși eșind într'al șaselea și într'al nouălea ceas, a făcut asemenea. ⁶Iar într'al un-spre-decelea ceas eșind, aflat'a pe alții stând fără de lucru, și a zis lor: Ce ați statut aici totă ziua fără de lucru. ⁷Dis'au lui: Că nimeni pre noi nu ne-a tocmi. Dis'a lor: mergeți și voi în via mea, și ce va fi cu dreptul veți lua. ⁸Iar dacă s'a făcut seră, a zis domnul viei către ispravnicul său: Chiamă pre lucrători, și le dă lor plata, începînd de la cei de pre urmă până la cei d'întăiu. ⁹Deci viind cei de la al un-spre-decelea ceas, au luat câte un dinar. ¹⁰Iar viind cei d'întăiu, socotia că vor lua mai mult, și au luat și ei

câte un dinar. ¹¹Iar după ce au luat, răpștiau împotriva stăpânului casei, zicînd: ¹²Că acești de pe urmă un ceas au lucrat, și i-ai făcut pre dînșii întocmai cu noi, cari am purtat greutatea zi-lor și zădăful. ¹³Iar el răs-pundînd, a zis unuia din-tr'înșii: Prietene, nu-ți facție strâmbătate, au nu câte un dinar te-ai tocmi cu mine? Ia-ți al tău și mergi: ¹⁴Că voiesc și acestui de pe urmă să-l dau ca și ție. ¹⁵Au dîră nu mi se cade să fac eu ce voiă vrea cu ale mele? au este ochiul tău viclean, pen-tru că eu sunt bun? ¹⁶Așa vor fi cei de pe urmă întăiu, și cei d'întăiu, pe urmă. Că mulți sunt chemați, dar puținii aleși.

¹⁷Și suindu-se Iisus în Ierusalim, a luat pre cei doi-spre-dece ucenici deosebi pe cale, și le-a zis lor: ¹⁸Iată ne suim în Ierusalim, și Fiul omului se va da arhereilor, și cărturarilor, și-l vor judeca pre el spre mîrte. ¹⁹Și-l vor da pre el neamurilor ca să-l batjocorescă, și să-l bată, și să-l răstignescă, și a treia zi va învia. ²⁰Atunci s'a apro-

piat, către dînsul muma fiilor lui Zevedei împreună cu fiil sîi, închinându-se și cerînd ore-ce de la dînsul. ²¹Iar el a zis ei: Ce voesci? Dis'a lui: Zi ca să ședă acești doi fiil al mei, unul de-a dropta ta, și altul de-a stînga ta, întru împărăția ta. ²²Iar Iisus răs-pundînd, a zis: Nu știți ce cereți. Puteți să beți paharul carele voiă să-l bea eu; și cu botezul, cu carele eu mă botez, să vă botezați? Dis'a lui: Putem. ²³Și a grăit lor: Paharul meu cu adevărat veți bea și cu botezul, cu carele eu mă botez, vă veți boteza; iar a ședea de-a dreapta mea și de-a stînga mea, nu este al meu a da, ci celor ce s'a gătit de Tatăl meu. ²⁴Și auzind cei de ce s'au mîniat pentru cei doi frați: ²⁵Iar Iisus chemându-i pre dînșii, a zis: Știți că domnii păgânilor îi domnesc pre ei, și cei mari îi stăpînesc pre dînșii. ²⁶Iar întru

voi nu va fi așa; ci carele întru voi va vrea să fie mai mare, să fie vouă slugă. ²⁷Și carele întru voi va vrea să fie întăiu, să fie vouă slugă. ²⁸Precum și Fiul omului n'a venit să-l slujescă lui, ci să slujescă și să-și dea sufletul său răscumpărare pentru mulți.

²⁹Și eșind ei din Ierihon, au mers după dînsul popor mult. ³⁰Și iată doi orbi ședînd lângă cale, auzind că Iisus trece, au strigat, grăind: Miluesce-ne pre noi, Dîmne, Fiul lui David. ³¹Iar poporul i-au certat pre dînșii să tacă; iar ei mai tare strigau grăind: Miluesce-ne pre noi, Dîmne, fiul lui David. ³²Și stînd Iisus i-a strigat pre dînșii, și a zis: Ce voiți să vă fac vouă? ³³Dis'a lui: Dîmne, să se deschidă ochii noștri. ³⁴Și făcîndu-i-se milă lui Iisus s'a atins de ochii lor, și îndată au vădut ochii lor, și au mers după dînsul.

CAP. XXI.

Pentru asină și pentru mînzul ei; pentru zarafi și alți țigovești ce i-a scos din biserică; pentru cei orbi și schiop; pentru smochinul cel uscat; pentru speranța în Dumnezeu; pentru Archiereii și bătrînii ce au întreat pre Domnul de puterea lui; pentru pilda a doi fiil ce i-a trimis să lucreze în vie; pentru via ce a dat-o lucrătorilor.

¹Și cînd s'a apropiat de Ierusalim, și a venit în Vits-faghi la muntele Maslinilor, atunci Iisus a trimis doi u-

cenici, dicându-le lor : ² Mergeti în satul carele este înaintea voastră, și numai de cât veți găsi o asină legată și mânz cu dânsa, deslegând-o o aduceți la mine ; ³ Și de va dice vouă cine-va ceva, veți dice, că acestea Domnului trebuesc, și numai decât le va trimite pre ele. ⁴ Iar acestea toate s'au făcut, ca să se plinască ceia-ce s'a dis prin proorocul ce dice : Duceți fetei Sionului : Iată împăratul tău vine la tine blând, și ședând pre asină și pre mânz liul celei de sub jug. ⁵ Și mergând ucenicii au făcut precum le-a poruncit lor Iisus. ⁶ Au adus asina și mânzul, și au pus de-asupra ei vestimintele lor și a ședut pre dânsule. ⁷ Și cei mai mulți din popor, așterneau vestimintele lor pre cale ; iar alții tăiau stâlpi din copaci, și le așterneau pre cale. ⁸ Iar popoarele ce mergeau înainte și cele ce veniau pre urmă striga, dicând : Osana Fiului lui David, bine-cuvintat este cel ce vine întru numele Domnului ; Osana întru cei de sus. ⁹ Și intrând el în Ierusalim, s'a cutremurat totă cetatea, dicând : Cine este acesta ? ¹⁰ Iar poporul dicea : Acesta este Iisus, proorocul cel din Nazaretul Galileii.

¹¹ Și a intrat Iisus în biserica lui Dumnezeu, și a scos pre toți cei ce vindeau și cum-

părau în biserică, și mesele schimbătorilor de bani le-a răsturnat, și scaunele celor ce vindeau porumbi. ¹² Și a dis lor : scris este : casa mea casă de rugăciune se va chema, iar voi o ați făcut pre dânsa peșteră tâlharilor. ¹³ Și a venit la dânsul schiopii și orbii în biserică, și îi a vindecat pre ei. ¹⁴ Iar vedând archiereii și cărturarii minunile ce a făcut, și pruncii strigând în biserică și dicând : Osana Fiul lui David, s'au mâniat. ¹⁵ Și i-a dis lui : Audi ce dic aceștia ? Iar Iisus a dis lor : Adevărat, au nici o dată n'au cetit : că, din gura pruncilor, și a celor ce sug, al săvârșit laudă ? ¹⁶ Și lăsându-i pre ei, a eșit afară din cetate la Vitanian, și s'a sălășluit acolo.

¹⁷ Iar a doua zi întorcându-se în cetate a flămândit. ¹⁸ Și vedând un smochin lângă cale, a venit la dânsul și n'a aflat nimic într'însul, fără numai frunze, și a dis lui : De acum să nu se mai facă din tine rod în vecl. Și îndatăși s'a uscat smochinul. ¹⁹ Și vedând ucenicii s'au minunat, dicând : Cum îndată s'a uscat smochinul ? ²⁰ Și răspundând Iisus a dis lor : Amin dic vouă de veți avea credință și nu veți veți îndoi, nu numai cea a smochinului veți face, ci și muntele acestuia de veți dice : Ridică-te și te aruncă în ma-

re, va fi. ²¹ Și toate orî câte veți cere întru rugăciune, creșdând, veți lua.

²² Și venind el în biserică, a mers la dânsul când învăța, archiereii și bătrânii poporului, dicând : Cu ce putere faci acestea, și cine ți-a dat ție puterea acesta ? ²³ Și răspundând Iisus, a dis lor : Intreba-voi și eu pre voi un cuvint, pre carele de mi-l veți spune mie, și eu voi spune vouă cu ce putere fac acestea. ²⁴ Botezul lui Ioan de unde a fost ? Din cer sau de la oameni ? Iar ei cugetau întru sine, dicând : de vom dicé din cer, va dice nouă : dar pentru ce n'au creșdut lui ? ²⁵ Iar de vom dicé de la oameni ; ne temem de popor, că toți au pe Ioan ca pe un prooroc. ²⁶ Și răspundând lui Iisus, au dis : Nu scim. Dis'a lor și el : Nici eu nu voi spune vouă cu ce putere fac acestea.

²⁷ Dar ce vi se pare vouă ?

Un om avea doi feciori, și mergând la cel d'întăiu i-a dis : Fiule, mergi astăzi de lucră în via mea. ²⁸ Iar el răspundând a dis : nu voi ; iar mai pe urmă căindu-se, a mers. ²⁹ Și mergând la cel-alt a dis așisderea ; iar el răspundând a dis : Eu Dămine voi merge, și n'a mers. ³⁰ Carele dintr'acești doi a făcut voia tatălui său ? Dis'au lui : Cel d'întăiu ; dis'a lor

Iisus : Amin dic vouă : că vameșii și curvele merg mai înainte de voi întru împărăția lui Dumnezeu. ³¹ Că a venit la voi Ioan în calea dreptăței, și n'au creșdut lui ; iar vameșii și curvele au creșdut lui ; iar voi vedând, nu v'ati căit după aceea să credeți lui.

³² Ascultați altă pildă : Un om era stăpân al casei, carele a sădit vie, și o a îngădit împrejur cu gard, și a săpat într'însa teasc, și a zidit turn, și o a dat lucrătorilor, și s'a dus departe. ³³ Iar când s'a apropiat vremea rodelor, a trimis pe slugile sale la lucrători, ca să lea rodul ei. ³⁴ Iar lucrătorii prindând pre slugile lui, pre unul l'au bătut, iar pre altul l'au omorît, iar pre altul cu pietre l'au ucis. ³⁵ Iar și a trimis pre alte slugi mai multe de cât cele d'întăiu, și li-au făcut lor așisderea. ³⁶ Iar mai pre urmă a trimis la ei pre fiul său, dicând : se vor rușina de fiul meu. ³⁷ Iar lucrătorii vedând pre fiul, au dis întru sine : Acesta este moștenitorul ; veniți să-l omorim pre el, și să stăpănim moștenirea lui. ³⁸ Și prindând pre el l'au scos afară din vie și l'au omorît. ³⁹ Deci când va veni domnul viei, ce va face lucrătorilor acestora ? ⁴⁰ Dis'au lui : Pre cei răi, rău îi va perde, și vica

o va da altor lucrători, care vor da rodurile lor în vremea lor. ⁴¹ Dis'a lor Iisus: Aū nief o dată n'ați cetit în Scripturi: Piatra pe care nu o aū băgat în sēmă ziditorii, acēsta s'a făcut în capul unghiului; de la Domnul s'a făcut acēsta, și este minunată întru ochii noștri.

⁴² Pentru acēsta dīc vouē: Că se va lua de la voi împărăția lui Dumnezeu, și se va da

neamului carele va face rodurile ei. ⁴³ Și cel ce va cădea preste piatra acēsta, se va sfărâma; iar preste carelo va cădea, îl va spulbera. ⁴⁴ Și aūdind archiereii și fariseii pildele lui, aū cunoscute că pentru dēnsii grăesco. ⁴⁵ Și căutând să-l prinđă pro el, s'aū tēmut de popor, de vreme ce ca pre un prooroc îl avea pre el.

CAP. XXII.

Pentru cei chemați la nuntă: pentru cei ce aū întreat pre Domnul cade-se a da dajdie împăratului; pentru saducheii ce nu primesc învierea; pentru legiuitorul ce a întreat pre Iisus, ce bine va face? pentru întrebarea Domnului al cui Fiu îi dīc cărturarii ca este El.

¹ Și răspundēnd Iisus iarăși a grăit lor în pilde, dīcēnd: ² Asemēnatu-s'a împărăția cerului omului împărat, carele a făcut nuntă fiului său. ³ Și a trimis pre slugile sale să cheme pre cei chemați la nuntă, și nu vrea să vie. ⁴ Iarăși a mai trimis pre alte slugi, dīcēnd: dīceți color chemați, iată că am gătit prânzul meu; juncii mei și cele hrănite ale mele s'aū junghiat și tôte sunt gata, veniți la nuntă. ⁵ Iar ei nebăgând sēmă s'aū dus, unul la holda sa, altul la neguțătoria sa. ⁶ Iar cei-lalți prin-

dēnd pre slugile lui i-aū pēdepsit și i-aū omorīt pre ei. ⁷ Și aūdind împăratul acela, s'a mânia, și trimițind oștile sale, aū pierdut pre ucigașii aceia, și cetatea lor o aū ars. ⁸ Atunci a dīs slugilor sale; Iată nunta este gata; iar cei chemați n'aū fost vrednici. ⁹ Decī mergeti la rēspintile căilor, și pre câți veți afla îi chemați la nuntă. ¹⁰ Și cșind slugile acelea la rēspintii, aū adunat pre toți câți aū aflat și rēi și bunī; și s'a umplut nunta de cei ce ședeau. ¹¹ Și intrând împăratul să vadă pre cei ce

ședea, vēdūt'a acolo pre un om ce nu era îmbrăcat în haină de nuntă. ¹² Și i-a dīs lui: Prietene, cum ai intrat aici, ne avēnd haină de nuntă? Iar el tăcea. ¹³ Atunci a dīs împăratul slugilor: Legându-l lui mânil și piciōrele, luați-l pre dēnsul, și-l aruncați întru întunericul cel mai din afară, acolo va fi plângerea și scrișnirea dinților. ¹⁴ Că mulți sunt chemați dar puțin aleși.

¹⁵ Atunci mergēnd fariseii sfat aū făcut ca să-l prinđă pre el în cuvint.

¹⁶ Și aū trimis pre uceniciii lor împreună cu irodianii, dīcēnd: Invēțătorule, scim că adevērat ești, și calea lui Dumnezeu întru adevēr înveți, și nu-ți este ție grija de nimenea, că nu cauți în fața omēnilor. ¹⁷ Decī spune nouē ce ți se pare ție? Se cade a da dajdie Cesarului sau nu? ¹⁸ Iar Iisus cunoscēnd vicleșugul lor, a dīs: Ce mă ispititi, fățarnicilor? Arătați-mī mie banul dajdiei. ¹⁹ Iar el aū dus lui un dinar. ²⁰ Și a dīs lor: Al cui este chipul acesta și scriptura cea de pre el? ²¹ Dis'a lui: Ale Cesarului. Atunci a dīs lor: Dați înapoi dar cele ce sunt ale Cesarului, Cesarului; Și cele ce sunt ale lui Dumnezeu lui Dumnezeu. ²² Și aūdind s'aū mirat, și lăsându-l pre el, s'aū dus.

²³ Intr'acea dī, aū venit la dēnsul saducheii cari dīc că nu este înviere, și l'aū întreat pre el, dīcēnd: ²⁴ Invēțătorule, Moisi a dīs: De va muri cine-va ne avēnd feciori, să iea fratele lui pre mușerea lui, și să ridice sēmīnța fratelui său. ²⁵ Decī erau la noi șēpte frați; și cel d'intăi însurându-se, a murit, și neavēnd sēmīnță, a lāsāt pre mușerea sa fratelui său. ²⁶ Așisderea și al douilea, și al treilea, până la al șēptelea. ²⁷ Iar mai pre urmă de toți a murit și mușerea. ²⁸ Decī la înviere, a căruia dintr'acei șēpte va fi mușerea? că toți o aū avut pre ea. ²⁹ Iar Iisus a dīs lor: Vē rătăciți nesciind scripturile, nief puterea lui Dumnezeu. ³⁰ Că la înviere, nief se însoră, nief se mărită, ci ca ingerii lui Dumnezeu în cer sunt. ³¹ Iar pentru învierea morților; aū n'ați cetit ceia ce s'a dīs vouē de la Dumnezeu, grăind: ³² Eu sunt Dumnezeu lui Avraam, și Dumnezeu lui Isaac, și Dumnezeu lui Iacov; Nu este Dumnezeu, Dumnezeu al morților, ci al viilor. ³³ Și aūdind poporul se mira de invēțătura lui.

³⁴ Iar fariseii aūdind că a astupat gurile saducheilor, s'aū adunat împreună. ³⁵ Și l'aū întreat pre el unul din oi invēțători de lege, ispitindu-l pre el și dīcēnd: ³⁶ În-

vătătorule, care poruncă esto mai mare în lege? ²⁷ Iar Iisus a zis lui: Să iubesci pre Domnul Dumnezeuul tău, cu totă inima ta, și cu tot sufletul tău, și cu tot eugetul tău, acesta este întâia și mai mare poruncă. ²⁸ Iară a doua asemenea acestia: să iubesci pre aproapele tău ca însuși pre tine. ²⁹ În aceste două porunci totă legea și proorocii atârână. ⁴⁰ Și fiind adunați fariseii, i-a întrebat pre ei Iisus zicând: ⁴¹ Ce vise pare vouă

de Christos? al cui fiu esto? zis-a'u lui: al lui David. ⁴² Zis-a lor: Dar cum David cu Duhul îl numesce pre el Domnu? zicând: ⁴³ Zis-a Domnul Domnului meu: ședî de-a dreapta mea, până ce voi pune pe vrăjmașii tăi așternut picioarelor tale. ⁴⁴ Deci dacă David îl numesce pre el Domn, cum fiu al lui este? ⁴⁵ Și nimeni nu putea să răspundă lui cuvînt, nici a mai îndrăsnit cine-va dintr'acea. Zî, să-l mai întrebe pre el.

CAP. XXII.

Pentru scaunul lui Moisi; pentru fățarnicia cărturarilor; pentru că nu se cade să chemăm învățătorii și părinții pre pămînt; pentru ticăloșirea fariseilor.

¹ Atunci Iisus a grăit popoarelor și ucenicilor săi, zicând: ² Pre scaunul lui Moisi au ședut cărturarii și fariseii. ³ Deci toate câte vor dice vouă să păziți, păziți și faceți; iar după lucrurile lor nu faceți; că dic, și ei nu fac. ⁴ Că legea sarcini grele și cu anevoe de purtat, și le pun pre umerile oamenilor; iar ei nici cu degetul lor nu vor să le misce pre ele. ⁵ Și toate lucrurile lor le fac ca să se vadă de oameni; că și lățesc filactiriile lor, și își măresc cepragile hainelor lor. ⁶ Și iubesc șederile cele mai înălțu la ospete, și scaunele

cele mai de sus în Sinagoge. ⁷ Și închinăciunile prin tîrguri, și a se chema de oameni: Ravi, Ravi. ⁸ Iar voi să nu vă numiți Ravi, că unul este dascălul vostru, Christos; iar voi toți frați sunteți. ⁹ Și tată să nu chemați vouă pre pămînt, că unul este Tatăl vostru cel din cer. ¹⁰ Nici să vă numiți învățători, că unul este învățătorul vostru, Christos. ¹¹ Iar cel ce este mai mare întru voi, să fie vouă slugă. ¹² Că cel ce se va înălța pre sine, se va smeri, și cel ce se va smeri pre sine, se va înălța.

¹³ Ci voi vouă cărturarilor

și fariseilor fățarnici, că mîncăți casele veduvelor, și cu pricină, îndolung rugându-vă; pentru acesta mai multă osîndă veți lua. ¹⁴ Voi vouă cărturarilor și fariseilor fățarnici, că închideți împărăția cerurilor înaintea oamenilor; că voi nu intrați, nici pre cel ce vor să între nu-l lăsați. ¹⁵ Voi vouă cărturarilor și fariseilor fățarnici, că înconjuțați marea și uscatul, ca să faceți un părtăș, și dacă se face, îl faceți pre el fiul gheenei îndoit de cât voi. ¹⁶ Voi vouă povățuitorii orbi, cari diceți: că cel ce se va jura pre biserică, nimic nu este; iar cel ce se va jura pre aurul bisericeii, vinovat este. ¹⁷ Nebuni și orbi, că ce este mai mare, aurul sau biserică care sîntesce pre aur? ¹⁸ Și cel ce se va jura pre altar, nimic nu este; iar cel ce se va jura pre darul ce este d'asupra lui, vinovat este. ¹⁹ Nebuni și orbi, că ce este mai mare, darul sau altarul care sîntesce pre dar? ²⁰ Deci cela ce se jură pre altar se jură pre el, și pre toate cele ce sunt d'asupra lui. ²¹ Și cela ce se jură pre biserică, se jură pre ea, și pre cela ce loquesc într'însa. ²² Și cela ce se jură pre cor, se jură pre scaunul lui Dumnezeu și pre cela ce șede pre el. ²³ Voi vouă cărturarilor și fariseilor fățarnici, că deciniți

isma, și mărarul și chimenul, și ați lăsat cele mai grele ale legii, judecata, și mila, și credința; acestea se cădea să le faceți, și acelea să nu le lăsați. ²⁴ Povățuitori orbi cari strecurați tîntarul și înghițiți cămila. ²⁵ Voi vouă cărturarilor și fariseilor fățarnici, că curățiți partea cea din afară a paharului și a blidului; iar din năuntru sunt pline de răpire și de nedreptate. ²⁶ Farisee orbe! curățesc întâi partea cea din năuntru a paharului și a blidului, ca să fie și cea din-afară curată. ²⁷ Voi vouă cărturarilor și fariseilor fățarnici, că vă asemănați morminturilor celor văruiate, care din-afară se arată frumoase, iar din-năuntru sunt pline de oșele morților, și de totă necurăția. ²⁸ Așa și voi, din-afară vă arătați oamenilor drepti; iar din-năuntru sunteți plini de fățarnie și de fără-de-lege.

²⁹ Voi vouă cărturarilor și fariseilor fățarnici că zidiți morminturile proorocilor și împodobiți gropile dreptilor. ³⁰ Și diceți: de am fi fost în zilele părinților noștri n'am fi fost părtășii lor întru sîngele proorocilor. ³¹ Drept aceea înși-vă mărturisiți de voi că sunteți fii ai acelor ce au omorît pre prooroci. ³² Și voi împliniți măsura părinților voștri. ³³ Serpi, pu de năpărci, cum veți scăpa de judecata

gheenei? ²⁴ Pentru această iată eu trimit la voi prooroci și înțelepți și cânturari, și dintru densii veți uicide și veți restigni, și dintru densii veți bato în sobórele vóstre, și-l veți goni din oraș. ²⁵ Ca să vie asupra vóstră tot sângele drept carele s'a vërsat pre pământ, de la sângele lui Avel celui drept, până la sângele Zahariei, fiul Varachiei, pe carele l'ați omorît între biserică și altar. ²⁶ Amin grăesc vouă, vor veni toate preste

neamul acesta. ²⁷ Ierusalimo! Ierusalime! cel ce ai omorît pre prooroci, și ai ucis cu pe-tre pre cei trimiși la tine; de câte ori am vrut să adun pre fiii tăi, în ce chip adună găina puil săi sub aripi, și nu ați vrut. ²⁸ Iată să lasă vouă casa vóstră pustie. ²⁹ Că dic vouă, de acum nu mă veți mai vedea, până când veți dice: bine-cuvîntat este cel ce vine întru numele Domnului.

CAP. XXIV.

Pentru pustiirea Ierusalimului, și pentru sfîricarea bisericei; pentru semnele sfîrșitului lumii și ale venirii lui Christos; pentru ziua și ceasul acela cum că nimeni nu o scie.

¹ Și eșind Iisus din biserică mergea, și s'a apropiat către densul ucenicilor lui, ca să-l arate lui zidurile biserice. ² Iar Iisus a dis lor: Vedeați aceste toate. Amin grăesc vouă, nu va rămânea aici piatră pre piatră, care să nu se risipească.

³ Și ședînd el pre muntelo Maslinilor s'a apropiat către densul ucenicilor lui deosebi, dicînd: spune nouă când vor fi acestea? Și care este semnul venirii tale și a sfîrșitului veacului? ⁴ Și răspundînd Iisus a dis lor: Căutați să nu vă amăgescă cine-va

pre voi. ⁵ Că mulți vor veni întru numele meu, dicînd: Eu sunt Christos; și pre mulți vor înșela. ⁶ Și veți auzi de răsbóie și vești de răsbóie; căutați să nu vă spăimîntați, ⁷ Că se cuvine toate acestea să fie; ci încă nu va fi atunci sfîrșitul. ⁸ Că se va scula neam preste neam și împărăție preste împărăție; și va fi fómote și ciume, și cutremure pre alocurea, ci acestea toate vor fi începutură a durerilor. ⁹ Atunci vă vor da pre voi în necazuri, și vă vor omorî pre voi; și veți fi urîți de toate neamu-

rile pentru numele meu. ¹⁰ Și atunci se vor sminti mulți, și se vor vinde unul pe altul și vor urî unul pre altul. ¹¹ Și mulți prooroci mincinoși se vor scula și vor înșela pre mulți. ¹² Și pentru înmulțirea fără-de-legei, va răci dragostea a multora. ¹³ Iar acela ce va răbda până în sfîrșit, acela se va mântui. ¹⁴ Și se va propovădui această evanghelie a împărăției întru totă lumea, întru mărturie la toate neamurile; și atunci va veni sfîrșitul. ¹⁵ Decî când veți vedea uriciunea pustiirei, care s'a dis prin Daniil proorocul, stînd în locul cel sânt (cela ce citește, să înțelégă); ¹⁶ Atunci cei din Iudea să fugă la muntii, ¹⁷ Și cel ce va fi pre casă, să nu se pogóre să iea ceva din casa sa, ¹⁸ Și cel ce va fi în câmp, să nu se întorcă înapoi să-și ia haina sa. ¹⁹ Iar voi celor ce vor avea în pînătece, și celor ce vor apleca în dîilele acelea. ²⁰ Ci rugați-vă, ca să nu fie fuga vóstră iarna, nici sîmbătă. ²¹ Că va fi atunci necaz mare, carele nu a fost din începutul lumii până acum, nici va fi. ²² Și de nu s'ar fi scurtat dîilele acelea, nu s'ar fi mântuit tot trupul, ci pentru cei aleși se vor scurta dîilele acelea. ²³ Atunci de va dice vouă cine-va: iată aici este Christos, sau acolo; să nu credeți. ²⁴ Că

se vor scula Christoși mincinoși, și prooroci mincinoși, și vor da semne mari și minuni, cât să amăgească de va fi cu puțință și pre cei aleși. ²⁵ Iată mai înainte am spus vouă. ²⁶ Decî de vor dice vouă iată în pustie este, să nu eșiți; iată în cămări, să nu credeți.

²⁷ Că precume se fulgerul de la răsărituri, și se arată până la apusuri, așa va fi și venirea Fiului omului. ²⁸ Că unde va fi trupul cel mort, acolo se vor aduna vulturii. ²⁹ Însă îndată după necazul acelor dîile, sórele se va întuneca, și luna nu și va da lumina sa, și stelele vor cădea din cer, și puterile cerurilor se vor clăti. ³⁰ Și atunci se va arăta semnul Fiului omului pre cer, și atunci vor plînge toate semințiile pămîntului, și vor vedea pre Fiul omului viind pre norii cerului cu putere și cu mărire multă. ³¹ Și va trimite pre îngerii săi, cu glas mare de trîmbiță, și vor aduna pre cei aleși ai lui din cele patru vînturi, de la marginile cerurilor până la marginile lor. ³² Iar de la smochin vă învățați pildă: când mlădița lui este môle și înfrunzește, știți că aproape este vara. ³³ Așa și voi, când veți vedea acestea toate, să știți că aproape esto lângă uși.

³⁴ Amin grăesc vouă: Nu va trece neamul acesta, până

când toate acestea vor fi. ³⁵ Cerul și pământul vor trece, iar cuvintele mele nu vor trece.

³⁶ Iar de ziua aceea și ceasul, nimeni nu știe, nici îngerii din ceruri, fără numai Tatăl meu singur. ³⁷ Că precum a fost în zilele lui Noe, așa va fi și venirea Fiului omului. ³⁸ Și precum era în zilele cele mai înainte de potop, mânca și bea, se însura și se mărita, până în ziua întru care a intrat Noe în corabie; ³⁹ Și n'a știut, până când a venit potopul și a luat pre toți; așa va fi și venirea Fiului omului. ⁴⁰ Atunci doi vor fi în câmp, unul se va lua și unul se va lăsa. ⁴¹ Două măcinând la moră, una se va lua și una se va lăsa.

⁴² Deci priveghiați, că nu știți în care ceas Domnul vostru va veni. ⁴³ Iar acesta să știți, că de ar ști stăpânul casei în care ceas va veni

furul, ar fi priveghiat, și n'ar lăsa să-i scape casa lui. ⁴⁴ Pentru acesta și voi fiți gata, că în ceasul care nu gândiți, Fiul omului va veni. ⁴⁵ Oare, cine este sluga cea credincioasă și înțeleaptă, pre care l'a pus domnul său preste slugile sale, ca să le dea lor hrană la vreme? ⁴⁶ Fericită este sluga aceea pre carele viind Domnul său îl va afla făcând așa. ⁴⁷ Amin grăesc vouă: că preste toate averile sale îl va pune pre ei. ⁴⁸ Iar de va dice acea slugă rea întru inimă sa: zăbovesce Domnul meu a veni. ⁴⁹ Și va începe a bate pre soțiile sale și a mânca și a bea cu bețivii, ⁵⁰ Veni-va Domnul slugii aceia, în ziua întru care nu așteptă, și în ceasul întru care nu știe, ⁵¹ Și-l va tăia pre el în două, și partea lui cu lățarnicișo va pune; acolo va fi plângerea și scrișnirea dinților.

CAP. XXV.

Pentru cele deșce feciøre; pentru cel ce a luat talanți; pentru venirea lui Christos la judecată.

¹ Atunci se va asemăna împărăția cerurilor cu deșce feciøre, care luându-și candelilele lor, au eșit întru întimpinarea Mirelui. ² Și cinci dintru ele erau înțelepte;

iar cinci nebune. ³ Cele nebune luându-și candelilele lor, n'au luat cu sine unt-de-lemn. ⁴ Iar cele înțelepte au luat unt-de-lemn în vasele lor, cu candelilele lor. ⁵ Și zăbo-

vindu-se Mirele, au dormitat toate, și au adormit. ⁶ Iar la miezul nopții s'a făcut strigare: Iată mirele vine, eșiți întru întimpinarea lui. ⁷ Atunci s'au sculat toate feciørele acelea și s'au împodobit candelilele lor. ⁸ Iar cele nebune au dis celor înțelepte: dați-ne nouă din untul-de-lemn al vostru, că se sting candelilele noastre. ⁹ Și au răspuns cele înțelepte, dicând: nu cum-va nu ne va așunge nouă și vouă? ci mai bine mergeți la cel ce vînd și vă cumpărați vouă. ¹⁰ Iar mergend ele să cumpere, venit'a Mirele, și cele ce erau gata au intrat cu el la nuntă, și s'a închis ușa. ¹¹ Iar mai pre urmă au venit și cele-lalte feciøre, dicând: Dă-mne, Dă-mne, deschide nouă. ¹² Iar el răspundend, a dis: Amin, dic vouă, nu vă știți pre voi. ¹³ Drept aceea priveghiați, că nu știți ziua, nici ceasul întru carele Fiul omului va veni.

¹⁴ Că în ce chip un om mergend departe a chemat slugile sale, și le-a dat lor averia sa. ¹⁵ Și unuia i-a dat cinci talanți; iar altuia doi; iar altuia unu, fiește-căruia după puterea lui; și s'a dus îndată. ¹⁶ Deci mergend cel ce luase cinci talanți, a lucrat cu dănsii, și a făcut alți cinci talanți. ¹⁷ Așisderea și cel cu

doi, a dobândit și acesta alți doi. ¹⁸ Iar cel ce luase unul, ducenduse, a săpat în pământ și a ascuns argintul Domnului său. ¹⁹ Iar după multă vreme, a venit Domnul slugilor acelor, și a făcut socotăla cu dănsii. ²⁰ Și viind cel ce a luat cinci talanți, a adus alți cinci talanți dicend: Dă-mne, cinci talanți mi-ai dat mie; iată alți cinci talanți am dobândit cu ei. ²¹ Dis'a lui Domnul său: bine slugă bună și credincioasă, preste puține ai fost credincios, preste multe te voi pune; intră întru bucuria domnului tău. ²² Și viind și cel ce a luat doi talanți, a dis: Dă-mne, doi talanți mi-ai dat mie; iată alți doi talanți am dobândit cu ei. ²³ Dis'a lui Domnul său: bine slugă bună și credincioasă preste puține ai fost credincios, preste multe te voi pune, intră întru bucuria Domnului tău. ²⁴ Și viind și cel ce a luat un talant, a dis: Dă-mne, te-am știut că ești om aspru, seceri unde n'ai semănat, și adun de unde n'ai risipit, ²⁵ Și tomend-mă m'am dus de am ascuns talantul tău în pământ; iată, ai al tău. ²⁶ Și răspundend Domnul său, i-a dis lui: slugă vicleană și leneșă, ai știut că secer unde n'am semănat, și adun de unde n'am risipit. ²⁷ Pentru acesta dar se cuvenia ție să fi dat ar-

gintul meu schimbătorilor, și viind eu, așa fi luat al meu cu dobândă. ¹⁸ Luați dar de la el talantul, și îl dați celui ce are de ce talanți. Că tot celui ce are i se va da și îi va prisosi; ¹⁹ Iar de la cel ce n'are, și cea ce i se pare că are i se va lua de la dânsul. ²⁰ Și pre sluga cea netrebnică, aruncați-l întru întinericul cel mai din afară; acolo va fi plângerea și scrișnirea dinților.

²¹ Iar când va veni Fiul omului întru mărirea sa și toți sântii îngeri cu dânsul, atunci vor ședea pre scaunul mării sale.

²² Și se vor aduna înaintea lui toate limbile; și îi va despărți pre dânsul unul de altul, precum desparte păstorul oile din ești. ²³ Și va pune oile de-a-dreapta lui; iar ești de-a-stânga. ²⁴ Atunci va dice împăratul celor de-a-dreapta lui: veniți bine-cuvînțați părintelui meu, moștenitori împărăția care este gătită vouă de la întemeierea lumii. ²⁵ Că am slămândit, și mi-ați dat de am mâncat; am însetat, și mi-ați dat de am băut; străin am fost și m'ați primit; ²⁶ Gol, și m'ați îmbrăcat; bolnav am fost și m'ați cercetat; în temniță am fost și ați venit la mine. ²⁷ A-

tunci vor răspunde lui dreptii dicând: Dă-mne, când te-am vădut slămând, și te-am hrănit? Sau însetat, și ți-am dat de-a-băut? ²⁸ Sau când te-am vădut străin, și te-am primit? Sau gol, și te-am îmbrăcat; ²⁹ Sau când te-am vădut bolnav, sau în temniță, și am venit la tine? ³⁰ Și răspundând împăratul, va dice lor: Amin dice vouă, întru cât ați făcut unuia dintru acești frați al mei prea mici, mie ați făcut. ³¹ Atunci va dice și celor de-a-stânga lui: Duceți-vă de la mine blestemaților în focul cel vecinic, carele este gătit diavolului și îngerilor lui. ³² Că am slămândit, și nu mi-ați dat să mănânc; am însetat, și nu mi-ați dat să beau; ³³ Străin am fost și nu m'ați primit; gol, și nu m'ați îmbrăcat pre mine, bolnav și în temniță, și nu m'ați cercetat pre mine. ³⁴ Atunci vor răspunde și ei dicând: Dă-mne, când te-am vădut slămând, sau însetat, sau străin, sau gol, sau bolnav, sau în temniță, și n'am slujit ție? ³⁵ Atunci va răspunde lor, dicând: Amin grăesc vouă: Întru cât n'ați făcut unuia dintru acești mai mici, nici mie n'ați făcut. ³⁶ Și vor merge aceștia în munca vecinică; iar dreptii în viața vecinică.

CAP. XXVI.

Pentru pascule legii; pentru ceea ce a uns pre Domnul cu mir; pentru cele ce a dăd Iuda de mir; pentru vinderea lui Christos; pentru cina cea de taină; pentru rugăciunea lui Christos și pentru prinderea lui; pentru ducerea lui Christos la Caiafa; pentru lepădarea lui Petru.

¹ Și a fost când a săvârșit Iisus toate cuvintele acestea, a dăd ucenicilor săi:

² Știți că după două zile pascule vor fi, și Fiul omului se va da să se răstigniască.

³ Atunci s'au adunat arhierii, și cărturarii, și bătrînii poporului, în curtea arhierului ce se numia Caiafa.

⁴ Și s'at au făcut să prindă pe Iisus cu vicleșug și să-l omore. ⁵ Și dicea: Nu în ziua praznicului, ca să nu se face turburare întru popor.

⁶ Iar fiind Iisus în Vitania în casa lui Simon leprosul, ⁷ Veni'a la dânsul o mulere având un alabastru cu mir de mult preț, și l'a turnat pre capul lui, ședând el. ⁸ Iar ucenicii vădând le-a părut rău, dicând: Pentru ce se face această pagubă? ⁹ Că se putea vinde acest mir drept mult, și să se dea săracilor. ¹⁰ Iar Iisus știind, a dăd lor: Pentru ce dați supărare mulerei? Că bun lucru a făcut cu mine. ¹¹ Că pre săraci pururea îi aveți cu voi; iar pre mine nu mă aveți pururea. ¹² Că vărsând aceasta mirul acesta

pre trupul meu, spre îngroparea mea a făcut. ¹³ Amin grăesc vouă: Ori unde se va propovăduia evanghelia acăsta în totă lumea, dice-se va și ce a făcut acăsta întru pomenirea ei.

¹⁴ Atunci unul din cei douăspre-dece, carele se numia Iuda Iscarioteanul, mergând la arhierii, a dăd lor: ce imi veți da mie, și eu îl voi da pre el vouă. ¹⁵ Iar ei i-au pus lui trei-deci de arginți.

¹⁶ Și de atunci căuta vreme cu prilej ca să-l dea pre el. ¹⁷ Iar în ziua cea d'întăiu a azimilor au venit ucenicii la Iisus, dicând lui: Unde voesci să gătim ție să mănânci pascele? ¹⁸ Iar el a dăd lor: Mergeți în oraș la orecine, și diceți lui: Învățătorul dico: vremea mea aproape este, la tine voiți să fac pascele cu ucenicii mei. ¹⁹ Și au făcut ucenicii precum le-a poruncit lor Iisus: și au gătit pascele. ²⁰ Iar făcându-se seară, a ședut cu cei douăspre-dece ucenicii al săi. ²¹ Și mănâcând ei, a dăd: Amin grăesc vouă, că unul

din voi va să mă vină. ²² Iar ei intristându-se foarte, au început a dice lui: fiește-care dintrînșii: nu cum-va eu sunt, Dómné? ²³ Iar el răspundând a dis: Cea ce a întins cu mine mâna în blid, acela va să mă vină. ²⁴ Ci Fiul omului va merge precum este scris pentru el; dar vai omului a celuiia prin carele Fiul omului se vinde; mai bine ar fi fost lui de nu s'ar fi născut omul acela. ²⁵ Și răspundând Iuda cel ce l'a vîndut pre el a dis: nu cum-va sunt eu, învățătorule? Dis'a lui: Tu dișești. ²⁶ Decî, mîncînd ei, luînd Iisus pânea și bine-cuvîntînd a frînt, și a dat ucenicilor, și a dis: Luați, mîncăți, acesta este trupul meu. ²⁷ Și luînd paharul, și mulțămînd, a dat lor, dicînd: ²⁸ Beți dintru acesta toți, că acesta este sângele meu al legii cei nouă carele pentru mulți se varsă spre iertarea păcatelor. ²⁹ Că dic vouă, că nu veți mai bea de acum dintru această rodă a viței, până în ziua acea când o voi bea pre această cu voi nouă întru împărăția Tatălui meu. ³⁰ Și dînd lăudă, a eșit în muntele Maslinilor. ³¹ Atunci a dis lor Iisus: Toți voi v-eți sminti întru mine în noptea această; că scris este: Bato-voiu păstorul și se vor risipi oile turmei? ³² Iar după ce voi învia, voi

merge mai înainte de voi în Galileia. ³³ Și răspundînd Petru a dis lui: deși toți se vor sminti întru tine, iar eu nici odată nu mă voi sminti. ³⁴ Dis'a Iisus lui: Amin dîcî, că întru această noapte mai înainte de a cânta cocoșul, de trei ori te vei lepăda de mine. ³⁵ Dis'a Petru lui: de mi s'ar întempla și a muri împreună cu tine, nu mă voi lepăda de tine. Așijderea încă și toți ucenicilor au dis. ³⁶ Atunci a venit împreună cu dîșii Iisus în satul ce se numesce Ghetsimani; și a dis ucenicilor: Sedeți aici până voi merge să mă rog acolo. ³⁷ Și luînd pre Petru și pre cei doi fi ai lui Zevedei, a început a se intrista și a se mîhni. ³⁸ Atunci a dis lor Iisus: intristat este sufletul meu până la mórte. ³⁹ Rămâneți aci și priveghiați împreună cu mine. Și mergînd puțin mai înainte, a cădînd pre fața sa rugîndu-se și dicînd: Părintele meu, de este cu putință trecă de la mine paharul acesta; însă nu precum voesc eu, ci precum tu. ⁴⁰ Și a venit către ucenici și i-a aflat pre dîșii dormind, și a dis lui Petru: Așa n'ai putut un ceas a priveghia împreună cu mine. ⁴¹ Priveghiați și v-e rugați ca să nu intrați în ispită, că Duhul este osărduitor, iar trupul neputincios. ⁴² Iar aș a doua oră mergînd s'a ru-

gat, dicînd: Părintele meu, de nu pôte trece acest pahar de la mine, ca să nu-l bea pre el, fie voia ta. ⁴³ Și vîind, i-a aflat pre dîșii iar aș dormind, că erau ochii lor îngreuiati. ⁴⁴ Și lăsîndu-l pre el mergînd iar aș s'a rugat a treia oră, același cuvînt dicînd. ⁴⁵ Atunci a venit la ucenicii săi, și le a dis lor: Dormiți de acum și v-e odihniți; iată s'a apropiat ceasul și Fiul omului se va da în mâinile păcătoșilor. ⁴⁶ Sculați-vă să mergem; iată s'a apropiat cea ce m'a vîndut. ⁴⁷ Și încă el grîind, iată luda unul din cei doi spre-dece a venit, și împreună cu el popor mult, cu săbii și cu fuști, trimiși de arhierii și de bătrînii poporului. ⁴⁸ Iar cea ce l'a vînduse pre el, le-a dat lor semn, dicînd: pre carele voi săruta, acela este, prindeți-l pre el. ⁴⁹ Și îndată s'a apropiîndu-se de Iisus a dis: bucură-te, învățătorule! și l'a sărutat pre el. ⁵⁰ Iar Iisus a dis lui: Prietene, pentru ce ai venit? Atunci apropiîndu-se el, au pus mâinile pe Iisus și l'a prins pre el. ⁵¹ Și iată unul din cei ce era cu Iisus întîndîndu-și mâna și-a scos sabia sa; și lovînd pre sluga arhierelui, i-a tăiat urechia lui. ⁵² Atunci a dis Iisus lui: întorče sabia ta în locul ei: că toți cei ce scot sabie, de sabie vor muri.

⁵³ Aș și se pare, că nu pot a ruga acum pre Tatăl meu și să-mi pue mie înainte mai mult de cît două spre-dece legiuni de îngeri. ⁵⁴ Dar cum se vor plini scripturii, care dic că așa se cade să fie? ⁵⁵ Într'acolași ceas a dis Iisus popórelor: că la un tâlhar aș eșit cu săbii și cu fuști să mă prindeți pre mine? în toate zilele la voi ședeam, învățînd în biserică și nu m'ati prins pre mine. ⁵⁶ Insa acestea toate s'au făcut, ca să se plinească scripturile prorocilor; atunci ucenicii toți lăsîndu-l pre el, au fugit. ⁵⁷ Iar ei prindînd pre Iisus, l'au dus la Caiasa arhierelui, unde cărturarilor și bătrînii erau adunați. ⁵⁸ Iar Petru mergea după el de departe, până la curtea arhierelui; și, intrînd în lăuntru, ședea cu slugile, să vadă sfîrșitul. ⁵⁹ Iar arhierii și bătrînii, și tot statul, căuta mărurie mincinosă asupra lui Iisus, ca să l'omóre pre el. ⁶⁰ Și n'a aflat; și multe mărturii mincinoase vîind de față, n'au aflat; iar mai pe urmă vîind două mărturii mincinoase, au dis. ⁶¹ Acesta a dis: pot să stric biserică lui Dumnezeu, și în trei zile să o zidesc pre dînsa. ⁶² Și, sculîndu-se arhierelui, a dis lui: nimica nu răspunzi, ce aceștia mărturisesc asupra ta? ⁶³ Iar Iisus tăcea; și răspundînd arhie-

chind înaintea lui, își băteau joc de el, zicând: Bucură-te împăratul Iudeilor! ³⁰ Și scuipând asupra lui, au luat trestia și îl băteau pre el preste cap. ³¹ Și dacă l-au batjocorit pre dânsul, au desbrăcat de pre el hlamida, și l-au îmbrăcat în hainele sale, și l-au dus pre dânsul să-l răstignească. ³² Iar eșind afară, au aflat pre un om Cirinean, anume Simon, pre acesta l-au silit să ducă crucea lui.

³³ Și viind la locul ce se numește Golgota, carele se dice locul căpăținei, ³⁴ l-au dat lui să bea oțet amestecat cu fiere; și gustând, nu vrea să bea. ³⁵ Iar după ce l-au răstignit pre el, au împărțit hațpele lui, puind sorți, ca să se plinească ceea ce s'a dis de proorocul: Împărțit-au hainele mele loruși, și pentru cămașa mea au aruncat sorți. ³⁶ Și ședând, îl păzia pre el acolo. ³⁷ Și-au pus deasupra capului lui vina lui scrisă: Acesta este Iisus, împăratul Iudeilor. ³⁸ Atunci au răstignit împreună cu dânsul doi tâlhari: unul de-a-drépta și altul de-a-stânga.

³⁹ Iar cel ce trecea îl hulă pre dânsul clătind cu capetele lor și zicând: ⁴⁰ Cela ce strici biserica și în trei zile o zidesci, mântuiesc-te pre tine însuși: de ești Fiul lui Dumnezeu, pogoră-te de

pre cruce. ⁴¹ Așijderea încă și arhieriei batjocorindu-l, împreună cu cărturarii și cu bătrînii, și cu fariseii, zicea: ⁴² Pre alții a mântuit, iar pre sineși nu pôte să se mântuiască; de este împăratul lui Israil, pogore-se acum de pre cruce și să credem într'însul. ⁴³ Nădăjduia spre Dumnezeu; izbăvească-l acum pre dânsul, de îl voește pre el, că a dis: că fiul lui Dumnezeu sunt. ⁴⁴ Asemînea și tâlharii cei ce era împreună cu el răstigniți îl ocăria pre el. ⁴⁵ Iar de la al șeselea ceas, întuneric s'a făcut preste tot pământul, până la al nouăle ceas. ⁴⁶ Iar în ceasul al nouăle a strigat Iisus cu glas mare, zicând: Ili, Ili, Lima Savalhtani: Adică Dumnezeuul meu, Dumnezeuul meu, căci m'at lăsat. ⁴⁷ Iar ôre-caril din cel ce sta acolo auzind, zicea: că pre Ilie strigă acosta. ⁴⁸ Și îndată alergând unul dintr'însii, și luând un burete, l'a umplut de oțet, și puindu-l într'o trestie, l'a adăpat pre el. ⁴⁹ Iar cel-lalt zicea: lasă să vedem, au veni-va Ilie ca să-l mântuiască pre el? ⁵⁰ Iar Iisus iarăși strigând cu glas mare, și-a dat Duhul. ⁵¹ Și iată catapeteasma bisericii s'a rupt în două, de sus până jos; și pământul s'a cutremurat, și pietrele s'au despicat. ⁵² Și morminturile s'au deschis; și multe tru-

puri ale sântilor ce adormise, s'au sculat. ⁵³ Și eșind din morminturi, după învierea lui, a venit în sânta cetate și s'au arătat multora. ⁵⁴ Iar sutașul și cei ce era împreună cu el păzind pre Iisus, vădând cutremurul și cele ce s'au făcut, s'au înfricoșat foarte zicând: adevărat fiu al lui Dumnezeu a fost acesta.

⁵⁵ Și era acolo și muleri multe de departe privind, care mersese după Iisus din Galileea, slujind lui. ⁵⁶ Între care era Maria Magdalena, și Maria muma lui Iacov, și a lui Iosif, și muma fiilor lui Zevedei.

⁵⁷ Iar, făcându-se sêră, a venit un om bogat din Arimatea, numele lui Iosif, carele și el fusese ucenic al lui Iisus. ⁵⁸ Acesta viind la Pilat, a cerut trupul lui Iisus. ⁵⁹ Atunci Pilat a poruncit să se dea trupul, și luând Iosif trupul, l'a înfășurat în gulgiu curat. ⁶⁰ Și l'a pus pre el în-

tr'un mormînt nou al sêu, pre carele îl săpase în piatră, și prăvălind o piatră mare pre ușa mormîntului, s'a dus. ⁶¹ Și era acolo Maria Magdalena, și cea-laltă Marie, ședând în preajma mormîntului.

⁶² Iar a doua zi, care este după Vineri, s'au adunat arhieriei și fariseii la Pilat, zicând: ⁶³ Dômnne, adusu-ne-am aminte că înșelătorul acela a dis, încă fiind viu: după trei zile mă voiu scula. ⁶⁴ Deci poruncește să se întăriască mormîntul până a treia zi, ca nu cumva, viind ucenicul lui nôptea, să-l fure pre el, și să dică poporului că s'a sculat din morți; și va fi ră-tăcirea cea de apoi. ⁶⁵ Măi rea de cât cea dintăi. ⁶⁶ Dis-a lor Pilat: aveți custodie; mergeți de întăriți cum știți. ⁶⁷ Iar ei mergând, au întărit mormîntul, pecetluind piatra, împreună cu custodia.

CAP. XXVIII.

Pentru învierea Domnului; pentru cercetarea mîterilor la mormînt; pentru strejarii mormîntului ce au fost marturi ai învierii; pentru arătarea lui Christos Apostolilor și mîterilor, în Galileia

¹ Iar Sâmbăta târziu, întru ceea ce lumina spre una din Sâmbete, au venit Maria Magdalena și cea-laltă Marie, să vadă mormîntul. ² Și iată cu-

tremur mare s'a făcut; că ingerul Domnului pogorîndu-se din cer, și viind a prăvălit piatra de pre ușa și ședea d'asupra ei. ³ Și era

voderea lui ca fulgerul, și îmbrăcămintea lui albă ca zăpada. ⁴ Și de frica lui s'au cutremurat cei ce păzia, și s'au făcut ca nisce morți. ⁵ Iar îngerul, răspundând, așis mulierilor: Nu vă temeți voi, că știți că pre Iisus cel răstignit căutați. ⁶ Nu este aicea, că s'a sculat precum așis; veniți de vedeți locul unde a zăcut Domnul. ⁷ Și, degrab mergând, spuneți ucenicilor lui că s'a sculat din morți, și iată va merge mai înainte de voi în Galilea; acolo veți vedea pre dînsul: iată am spus vouă. ⁸ Și, eșind degrab de la mormînt, cu frică și cu bucurie mare, au alergat să vestiască ucenicilor lui. ⁹ Și când mergea ele să spuie ucenicilor lui, iată Iisus le-a întîmpinat pre dînsule, dicînd: Bucurați-vă; iar ele, apropiindu-se, au cuprins picioarele lui și s'au închinat lui. ¹⁰ Atunci așis lor Iisus: nu vă temeți, mergeți și vestiți fraților mei, ca să mergă în Galilea, și acolo mă vor vedea. ¹¹ Iar mergînd ele, iată unii din strejari viind în cetate, au vestit arhierii-

lor toate cele ce s'au făcut. ¹² Și, adunându-se împreună cu bătrînii și sfat făcînd, arginți mulți au dat ostașilor, dicînd: ¹³ Diceți că ucenicii lui năptea viind l'au furat pre el dormind noi. ¹⁴ Și de se va auzi acosta la dregătoriul, noi îl vom potoli pro el, și pre voi fără de grijă vă vom face. ¹⁵ Iar oî luând arginții, au făcut cum i-au învățat, și s'a vestit cuvîntul acesta între Iudei, până astăzi.

¹⁶ Iar cei unsprezece ucenici, au mers în Galilea, în muntele unde le-a poruncit lor Iisus. ¹⁷ Și vedîndu-l pre el s'au închinat lui; iar unii s'au îndoit. ¹⁸ Și, apropiindu-se Iisus le-a grăit lor, dicînd: Datu-mi-s'a totă stăpînirea, în cer și pre pămînt. ¹⁹ Drept aceia mergînd, învățați toate neamurile, botezându-i pre ei în numele Tatălui, și al Fiului, și al sîntului Duh. ²⁰ Învățându-i pre dînsii să păzescă toate câte am poruncit vouă. Și iată, cu voi sunt în toate zilele până în sfîrșitul veacului, Amin.

— AMIN —

SANTA EVANGHELIE

CEA DE LA

MARCU

CAP. I.

Pentru Ioan cînd a botezat pre Domnul în Iordan; pentru chemarea lui Petru și a lui Andrei, și a fiilor lui Zevedei; pentru cîl ce se îndrăcia; pentru socră lui Petru; pentru cei ce s'au vindecat de feluri de bôle; pentru leprosul.

¹ Inceperea Evangheliei alui Iisus Christos Fiul lui Dumnezeu. ² Precum s'a scris în prooroci: Iată eu trimit pre îngerul meu înaintea feței talei carcle va găti calea ta înaintea ta. ³ Glasul celui ce strigă în pustie: Gătiți calea Domnului, drept faceți cărările lui. ⁴ Era Ioan botezând în pustie și propovăduind botezul pocăinței întru Iertarea păcatelor. ⁵ Și mergea la dînsul totă laturea Iudeei, și Ierusalimnenii, și se boteza toți în rîul Iordanului de la dînsul, mărturisindu-și păcatele lor. ⁶ Și era Ioan îmbrăcat

cu perle de cămilă, și brâu de curea împrejurul mijlocului, și mânca acride și miere sîlbatică. ⁷ Și propovăduia dicînd: Vine după mine cel mai tare de cît mine, căruia nu sunt vrednic plecându-mă să-l desleg cureaua încălțămintelor lui. ⁸ Eu adică v'am botezat pre voi cu apă; iar acela vă va boteza pre voi cu Duh sânt.

⁹ Și a fost în zilele acelea a venit Iisus din Nazaretul Galileei, și s'a botezat de la Ioan în Iordan. ¹⁰ Și îndată eșind din apă, a vădut cerurile deschise, și Duhul ca

un porumb pogorindu - se preste dânsul. ¹¹ Și glas a fost din ceruri: Tu ești Fiul meu cel iubit întru care bine-am voit.

¹² Și îndată l'a scos pre dânsul Duhul în pustie. ¹³ Și era acolo în pustie patru-deci de zile, ispitindu-se de sata-na; și era cu fiarele; și ingerii slujia lui. ¹⁴ Și după ce s'a prins Ioan, a venit Iisus în Galileea, propovăduind Evangelia împărăției lui Dumnezeu. ¹⁵ Și zicând: Că s'a plinit vremea, și s'a apropiat împărăția lui Dumnezeu, pocăiți-vă și credeți în Evangelie.

¹⁶ Și umblând pre lângă marea Galileei, a vădut pre Simon, și pre Andrei fratele lui, aruncând mreja în mare, (că erau pescari). ¹⁷ Și le-a zis lor Iisus: Veniți după mine, și vă voi face pre voi a fi vânători de oameni. ¹⁸ Și îndatăși lăsându-și mrejele au mers după dânsul. ¹⁹ Și de acolo mergând mai înainte puțin, au vădut pre Iacob al lui Zevedei, și pre Ioan, fratele lui, dregându-și ei mrejele în corabie. ²⁰ Și îndatăși i-a chemat pre dânsii; și lăsând pre tatăl lor Zevedei, în corabie împreună cu năimiții, s'au dus după dânsul. ²¹ Și a intrat în Capernaum, și îndată Sâmbăta intrând în Sinagogă, învăța. ²² Și se spăimînta toți de în-

vătătura lui, că era învățându-i pre ei ca acela ce are putere, iar nu ca cârturarii.

²³ Și era în Sinagoga lor un om cu duh necurat, și a strigat grăind: ²⁴ Lasă ce este noă și ție Iisuse Nazarineanule? Ai venit să ne pierzi pre noi? Te știu pre tine cine ești, Sântul lui Dumnezeu. ²⁵ Iar Iisus l'a certat pre el grăind: Taci și ești dintr'însul. ²⁶ Și l'a scuturat pre el duhul cel necurat, și strigând cu glas mare, a eșit dintr'însul. ²⁷ Și s'au spăimîntat toți, cât se întreba între sine grăind: Ce este acesta? Ce este această învățătură nouă? Că cu stăpânire poruncește și duhurilor celor necurate, și îl ascultă pre dânsul. ²⁸ Și a eșit îndată vestea în totă latură Galileei.

²⁹ Și îndată eșind din Sinagogă, a venit în casa lui Simon și a lui Andrei, cu Iacov și cu Ican. ³⁰ Iar sora lui Simon, zăcea aprinsă de friguri; și îndată a spus lui pentru dânsa. ³¹ Și viind o a rădicat pre ea, apucându-o de mână, și o a lăsat pre dânsa frigurile îndată, și slujia lor. ³² Iar făcându-se seară, când apune sora, aducea la dânsul pre toți bolnavii și îndrăciții. ³³ Și totă cetatea era adunată la ușă. ³⁴ Și a vindecat pre mulți cari pătimea rău de multe feluri de

bôle, și mulți draci a gonit, și nu lăsa să grăiască dracii, căci scia că el este Christos.

³⁵ Și a doua zi foarte de nop-te sculându-se a eșit, și s'a dus în loc pustiu, și acolo se ruga. ³⁶ Și a mers după el Simon, și cei ce era cu el. ³⁷ Și găsindu-l pre dânsul, i-a zis lui: Că toți te caută. ³⁸ Și a grăit lor: Să mergem în orașele și în satele ce sunt mai aproape, ca să propovăduiesc și acolo; că spre acesta am venit. ³⁹ Și propovăduia în adunările lor, în totă Galileea, și dracii scotea. ⁴⁰ Și a venit la dânsul un lepros, rugându-l pre el, și îngenunchind înaintea lui, și zicând lui: că de vei-vrea poți să mă cu-

rătești pre mine. ⁴¹ Iar lui Iisus făcându-i-se milă, a tins mâna sa și s'a atins de el și i-a zis lui: Voesc, curătește-te. ⁴² Și zicând el, îndată s'a depărtat de la dânsul lepra, și s'a curățit. ⁴³ Și răs-tindu-se către dânsul numai de cât l'a slobodit pre el. ⁴⁴ Și i-a zis lui: Vezi nimic să nuspui; ci mergi de te arată preotului, și du pentru curățenia ta, cele ce a poruncit Moisi, întru măr-turie lor. ⁴⁵ Iar el eșind a început a propovădui multe, și a vesti cuvîntul, cât nu mai putea el aștepta să intre în cetate, ci era afară în locuri pustii, și venia la el de pre-tutindenea.

CAP. II.

Pentru slăbănogul ce se purta de patru; pentru Iisus când a mâncat cu vameșii; pentru ucenicii când smulgeau spice Sâmbăta.

¹ Și au intrat iarăși în Capernaum după câte-va zile; și s'a audit că este în casă. ² Și îndată s'au adunat mulți câți nu mai putea încăpea nici pre lângă ușă. Și grăia lor cuvîntul. ³ Și a venit la el aducând un slăbănog, carele se purta de patru. ⁴ Și neputând el a se apropia de el pentru popor, a descoperit casa unde era, și spărgând

au pogorit patul în care zăcea slăbănogul. ⁵ Iar Iisus vădând credința lor, a zis slăbănogului: Fiule, iartă-ți-se ție păcatele tale. ⁶ Și era acolo unii din cârturarii se-dînd, și cugetând întru inimile sale. ⁷ Ce, acesta așa grăesce hule? Cine poate a ierta păcatele, fără numai unul Dumnezeu? ⁸ Și îndată cunoscând Iisus cu Duhul

că așa cugetați accia întru sine, le-a zis lor: Ce cugetați acestea întru inimile voștre? ⁹ Ce este mai lesne a dice slăbănogului: Iartă-ți-se ție păcatele, sau a dice: scolă și-ți ridică patul tău și umblă? ¹⁰ Ci ca să știți că putere are Fiul omului pre pămint a ierta păcatele; (a zis slăbănogului). ¹¹ Ție dic: scolă și îți ridică patul tău și mergi la casa ta. ¹² Și s'a sculat îndată, și rădicându-și patul a eșit înaintea tuturor, cât se spăimînta toți, și lăudă pre Dumnezeu, dicend: că nici o dată nu am mai vădut așa.

¹³ Și a eșit iarăși la mare, și totă mulțimea venia la el, și îi învăța pre dînsul. ¹⁴ Și trecend a vădut pre Levi al lui Alfeu ședend la vamă, și i-a zis lui: Vino după mine; și sculându-se a mers după dînsul. ¹⁵ Și a fost când a ședut în casa lui, și mulți vameși și păcătoși, ședeau împreună cu Iisus, și cu ucenicii lui, că erau mulți și mergeau după el. ¹⁶ Iar cărturarilor și fariseilor vădendu-l pre el că mănâncă cu vameșilor și cu păcătoșilor, au zis ucenicilor lui: ce este că ou vameșilor și cu păcătoșilor mănâncă și bea? ¹⁷ Și auzind Iisus, a zis lor: N'au trebuință cei sănătoși de doctor, ci cei bolnavi, că nu am venit să chiem

pre cei drepti, ci pre cei păcătoși la pocăință.

¹⁸ Și erau ucenicii lui Ioan și al fariseilor cari postiău. Și au venit și au zis lui: pentru ce ucenicii lui Ioan și al fariseilor postesc; iar ucenicii tăi nu postesc? ¹⁹ Și a zis lor Iisus: Ați dora pot fiți nunței să postescă până când este mirele cu dînsul? Câtă vreme au pre Mirele cu el, nu pot să postescă. ²⁰ Iar vor veni zile, când se va lua de la dînsul Mirele și atunci vor posti întru acele zile. ²¹ Și nimeni nu cōse petic de pânză nouă la haină veche; iar de nu, își ia plinirea lui cel nou de la cea veche, și mai rea spărtură se face. ²² Și nimeni nu pune vin nou în foi vechi; iar de nu, sparge vinul cel nou foii; și vinul se varsă, și foii pier; ci vinul nou în foi noi se cuvine să se pue.

²³ Și a fost când mergea el Sâmbăta prin semănături, și au început ucenicii lui a face cale smulgend spicele. ²⁴ Iar fariseii au zis lui: veți ce fac Sâmbăta, ce nu se cuvine? ²⁵ Iar el a zis lor: Ați nici odată n'ati cetit ce a făcut David, când a avut lipsă și a slămândit el și cei ce erau cu dînsul? ²⁶ Cum a intrat în casa lui Dumnezeu, în vremea lui Aviatar arhierului, și pâmile punerei ina-

inte le-a mănecat, care nu se cădea să le mănânce, fără numai preoților, și a dat și celor ce erau împreună cu el. ²⁷ Și a zis lor: Sâmbăta

pentru om s'a făcut; iar nu omul pentru Sâmbăta. ²⁸ Drept aceea Domn este Fiul omului și al Sâmbetei.

CAP. III

Pentru cel ce avea mîna uscată; pentru alegerea Apostolilor; pentru mamă și frați.

¹ Și a intrat iarăși în Sinagogă; și era acolo un om avend mîna uscată. ² Și îl pîndia pre dînsul de îl va vindeca pre el Sâmbăta, ca să-l vinuiască pre el. ³ Și a zis omului celui ce avea mîna uscată: Rădică-te în mijloc. ⁴ Și a zis lor: Se cuvine Sâmbăta a face bine sau a face rău? Suflăt a mîntui, sau a pierde? Iarei tăcea. ⁵ Și căutând spre el cu mînie, întristându-se pentru impietria inimii lor, a zis omului: Intinde-ți mîna ta, și o a întins și a venit mîna lui la starea cea d'întăiu sănătoasă ca și cea-laltă.

⁶ Și eșind fariseii, îndată au făcut sfat cu Irodianii împotriva lui, ca să-l piardă pre dînsul. ⁷ Iar Iisus s'a dus cu ucenicii săi către mare, și după dînsul au mers mulțime multă din Galilea, și din Iudea, și din Ierusalim, și din Idumea, și din ceea parte de Iordan și cei d'împrejurul

Tirului și al Sidonului, mulțime multă, auzind căte făcea, au venit către dînsul. ⁸ Și a zis ucenicilor săi, ca să stea corăbiora aprō de el pentru popor ca să nu-l impresore pre el. ⁹ Că pre mulți a vindecat, cât năvălia spre el, ca să se atingă de dînsul câtîl avea bătăie. ¹⁰ Și duhurile cele necurate când îl vedeau pre el, cădeau înaintea lui și strigau, grăind: că tu ești Fiul lui Dumnezeu. ¹¹ Și mult îi certa pre dînsul ca să nu-l facă arătat pre el. ¹² Și s'a suit la munte, și a chemat pe carii a vrut el însuși, și au venit la dînsul. ¹³ Și a făcut doi-spre-zece ca să fie cu el, și să-l trimetă pre dînsul să propovăduiască, și să aibă putere a vindeca boalele, și a goni dracii. ¹⁴ Și a pus lui Simon numele Petru, ¹⁵ și pre Iacob al lui Zevedei, și pre Ión fratele lui Iacob, (și le-a pus lor nume Voanergheș, adică fiili tune

tulul), ¹⁸ Și pre Andrei, și pre Filip, și pre Vartolomei, și pre Matei, și pre Toma, și pre Iacov al lui Alfeu, și pre Tadeu, și pre Simon Cananitul, ¹⁹ Și pre Iuda Iscarioteanul, carele l-a și vîndut pre el.

²⁰ Și a venit în casă. Și iarăși s'a adunat poporul cît nu putea ei nici pâne să mănânce. ²¹ Și auzînd cei ce erau despre dînsul, au eșit să-l prindă pre el, că grăia că nu și este în fire.

²² Și cărturarii cei ce se pogorise din Ierusalim, diceau cum că Veelzevul are, și cum că Domnul dracilor scôte dracii. ²³ Și chiamându-l pre dînsul, în pilde grăia lor: Cum pôte Satana să scotă pe Satana? ²⁴ Și dacă împărăția se va împerechia între sine, nu pôte să stea împărăția aceea. ²⁵ Și dacă casa se va împerechia între sine, nu pôte să stea casa aceea. ²⁶ Și dacă Satana s'a sculat însuși asupra sa, și s'a împerechiat, nu pôte să stea,

ci are sfîrșit. ²⁷ Nimeni nu pôte să jefuiască vasele celui tare, intrînd în casa lui, de nu va lega întâiu pre cel tare; și atunci va jefui casa lui.

²⁸ Amingrăesc voue că toate păcatele se vor ierta fiilor omenilor, și hulele ori-cîto vor huli. ²⁹ Iar cine va huli împotriva sîntului Duh, n'are iertare în veac, ci este vinovat judecării de veci. ³⁰ (Pentru că dicea: Duh necurat are). ³¹ Deci au venit frații și muma lui, și stînd afară, au trimis la el, chiamându-l pre dînsul. ³² Și ședea poporul împrejurul lui, și au dis lui: Iată muma ta și frații tăi, și surorile tale afară, te caută pre tine. ³³ Și a răspuns lor, grăind: Cine este muma mea și frații mei? ³⁴ Și căutînd la cei ce ședeau împrejurul lui, a dis: Iată. muma mea și frații mei. ³⁵ Că ori-cine va face voia lui Dumnezeu, acela fratele meu, și sora mea, și mama mea este.

CAP. IV.

Pentru pilda seminței; pentru certarea vîntului și a mării.

¹ Și iarăși a început a învăța lângă mare; și s'a adunat la dînsul popor mult, cît intrat el în corabie, și a

ședut pre mare; și tot poporul sta pre uscat lângă mare; ² Și îi învăța pre dînsul în pilde mult; și grăia

lor întru învățatura sa: ³ Ascultați, iată, a eșit semăntoriul să semene. ⁴ Și a fost cînd semena, una adică a cădut lângă cale, și a, venit paserile și o au mînsat pre dînsa; ⁵ Iar alta a cădut pre pietriș, unde n'avea pămînt mult și îndată a răsărit, pentru că n'avea pămînt adînc. ⁶ Deci răsărind soroarele s'a pălit, și pentru că n'avea rădăcină s'a uscat. ⁷ Iar alta a cădut în spinii; și s'a înălțat spinii, și o au înecat și n'a dat rod. ⁸ Iar alta a cădut în pămînt bun, și a dat rodă înălțîndu-se și crescînd; și au adus una trei-deci, iar alta șese-deci, iar alta, o sută. ⁹ Și dicea lor: Cea ce are urechi de audit, audă.

¹⁰ Iar cînd a fost deosebi, l'au întrebat pre el de pildă cei ce erau lângă el împreună cu cel doul-spre-dece. ¹¹ Și le-a dis lor: Voue s'a dat a sci taina împărăției lui Dumnezeu; iar celor de afară toate în pilde sunt lor. ¹² Ca privind să privească, și să nu audă, și să nu înțeleagă; ca nu cum-va să se întorcă și să se ierte lor păcatele. ¹³ Și le-a dis lor: Ați nu știți pilda acesta? Și cum veți înțelege toate pildele? ¹⁴ Semăntorul semănă cuvîntul. ¹⁵ Și aceștia sunt cei de lângă cale, unde se semănă cuvîntul; și cînd îl aud îndată vine satana, și iea

cuvîntul carele este semănat întru inimile lor. ¹⁶ Și aceștia sunt asijderea cei ce se seamănă pe pietriș, cari cînd aud cuvîntul îndată cu bucurie îl primesc pre el. ¹⁷ Și nu au rădăcină întru sineși, ci sunt până la o vreme; după aceea făcîndu-se necaz sau gônă pentru cuvînt, îndată se smintesc. ¹⁸ Și aceștia sunt cei ce semănă în spinii, cari aud cuvîntul; ¹⁹ Dar grijile vîcului acestuia, și înșelăciunea bogăției, și pofta celor-lalte intrînd, înecă cuvîntul și se face neroditor. ²⁰ Și aceștia sunt cei semănați în pămînt bun, cari aud cuvîntul, și îl primesc, și aduc rodă, unul trei-deci, iar altul o sută. ²¹ Și dicea lor: Ați dîră făclia vine ca să se pună în obroc, sau supt pat? Ați nu ca să se pună în sfîșnic? ²² Că nu este ceva tănuit, care să nu se vadăscă nici a fost ascuns, ci ca să vie întru arătare. ²³ De are cine-va urechi de audit, audă.

²⁴ Și dicea lor: Vedeți ce audiți; cu ce măsură măsurați se va măsura voue și se va adăoga voue celor ce audiți. ²⁵ Că cel ce are, i-se va da lui, iar cel ce nu are și ce are i-se va lua de la dînsul. ²⁶ Și dicea: Așa este și împărăția lui Dumnezeu, în ce chip este dacă aruncă omul semînță în pămînt ²⁷ Și dorme și se scîlă noaptea și ziua,

și sămînța răsare și crește cum nu știe el. ²⁸ Că pămîntul din sine rodesce întâi iarbă, apoi spic, după aceea deplin grâu în spic. ²⁹ Iar când se cîce rodul, îndată trimite secerea, că a sosit secerișul. ³⁰ Și dîcea: Cui vom asemăna împărăția lui Dumnezeu, sau cu ce pildă o vom potrivi pre ea? ³¹ Ca grăunțul de muștar, carele când se sîmînă în pămînt, este mai mic de cît toate sămînțele pămîntului. ³² Și dacă se sîmînă, crește și se face mai mare de cît toate buruienile, și face ramuri mari cît sub umbra lui pot să locuască păsările cerului. ³³ Și cu pilde ca acestea multe grăia lor cuvîntul, precum putea a auzi. ³⁴ Iar fără de pilde nu grăia lor, iar deosebi ucenicilor săi le deslega toate.

CAP. V.

Pentru Legheon; pentru fiica marelui Sinagoge; pentru ceea ce îi curgea sânge.

¹ Și a venit de ceea parte de mare, în laturea Gadarenilor. ² Și eșind el din corabie, îndată l'a întîmpinat pre el un om din mormînturi cu duh necurat; ³ carele avea locuința în mormînturi, și nioi cu lanțuri de fier nime-

nea nu putea să-l lege pre el. ⁴ Pentru că de multe ori fiind legat cu obezi și cu lanțuri de fier, se rupea de el lanțurile, și obezile se sfărâma, și nimeni nu putea să-l domolească pre dînsul. ⁵ Și pururea nîptea și ziua era

⁶ Și l'a dîs lor, în ziua aceea, făcîndu-se sîră; să trecom de ceea parte. ⁷ Și lăsînd el poporul l'a luat pre dînsul așa precum era în corabie; și erau și alte corăbii cu dînsul. ⁸ Și s'a făcut vîitor mare de vînt iar valurile intra în corabie, cît mai se umplea ea. ⁹ Și el era la cîrmă dormind pre căpătîi; și l'a dîs deșteptat pre el, și i-a dîs lui: Învățătorule, ai nu-ți este grijă că perim? ¹⁰ Și sculîndu-se a certat vîntul, și a dîs mării: Tacî, încetază; și a stătut vîntul, și s'a făcut liniște mare. ¹¹ Și a dîs lor: Ce sunteți așa fricoși? Cum nu aveți credință? ¹² Și s'au înfricoșat cu frică mare și grăia unul către altul: Oricine este acesta? că și vîntul și marea îl ascultă pre el.

prin munți și prin mormînturi strigînd, și tăindu-se de petre. ¹³ Iar vîdînd pre Iisus de departe, a alergat și i s'a închinat lui. ¹⁴ Și strigînd cu glas mare, a dîs: Ce este mie și ție Iisuse Fiule al lui Dumnezeu celui înalt? Jură-te pre tine cu Dumnezeu, să nu mă muncesc pre mine. ¹⁵ Căci grăia lui: Ești duh necurat din om. ¹⁶ Și l'a întrebă pre el: Cum îți este numele? Și-a răspuns, dîcînd: Legheon 'mî este numele, că mulți suntem. ¹⁷ Și îl rugă pre el mult ca să nu-l trimiță pre dînsul afară din laturea aceea. ¹⁸ Și era acolo lângă munte o turmă mare de porci pascînd. ¹⁹ Și l'a rugat pre dînsul toți dracii, dîcînd: trimite-ne pre noi în porci să intrăm într'înșii; și l'a slobozit pre ei Iisus îndată. ²⁰ Și eșind duhurile cele necurate au intrat în porci; și s'a pornit turma de pre țîrmuri în mare (și era ca la două miș), și s'au înecat în mare. ²¹ Iar cei ce pascău porcii au fugit, și au vestit în cetate și în sate; și au oșit să vadă ce este ceea ce s'a făcut. ²² Și au venit către Iisus, și au vîdut pre cel ce fusese îndrăcit, ședînd îmbrăcat și întreg la minte, pre cel ce avusese legheonul, și s'au spăimîntat. ²³ Și povestea lor cea ce vîduse ce s'a făcut celui îndrăcit, și pen-

tru porci. ²⁴ Și au început alruga pre dînsul, ca să săia din hotarele lor. ²⁵ Și intrînd el în corabie, îl ruga pre el cela ce fusese îndrăcit, ca să fie cu dînsul. ²⁶ Iar Iisus nu l'a lăsat pre el, ci l'a dîs lui: Mergi în casa ta către alții, și vestesc lor că te-ai făcut ție Domnul, și te-a miluit. ²⁷ Și s'a dus, și a început a propovădui în Decapoli, căte a făcut Iisus lui, și toți se minuna.

²⁸ Și trecînd Iisus în corabie iarăși de ceea parte, s'a adunat popor mult la el, și era lângă mare. ²⁹ Și iată a venit unul din mări marii Sinagoge, cu numele Iair. ³⁰ Și vîdîndu-l pre dînsul, a cădut la picioarele lui. Și îl rugă pre dînsul mult dîcînd: Că fiica mea spre sfîrșit este; vino, de îți pune mîinile pre dînsa, ca să se mîntuască, și să trăiască. ³¹ Și a mers cu dînsul.

³² Și după dînsul a mers popor mult și îl impresura pre el. (Și o mulere ore-care fiind întru curgerea sîngelui de doi-spre-dece ani; ³³ Și multe pătîmind de la mulți doctori, și cheltuindu-și toate cele ce avusese, și nimic folosindu-se, ci mai vîrtos spre mai rău viînd. ³⁴ Auzînd pentru Iisus, viînd între popor din 'napoi s'a atins de haina lui, ³⁵ Că dîcea: că măcar de hainele lui de mî voui a-

tinge, mă voui mântui. ²⁹ Și îndatăși a secat izvorul sângelui ei, și a simțit cu trupul că s'a vindecat de bôlă. ³⁰ Și îndatăși Iisus cunoscând întru sineși puterea ce a eșit dintru el, întorcându-se către popor a dis: Cine s'a atins de hainele mele? ³¹ Și au dis lui ucenicil: Veți poporul îmbulzindu-te, și dicit: Cine s'a atins de mine? ³² Și cânta împrejur să vadă pre ceea ce a făcut acésta. ³³ Iar mulerea înfricoșându-se și tremurând, sciind ce s'a făcut el, a venit și a cădut înaintea lui, și i-a spus lui tot adevărul. ³⁴ Iar el a dis ei: Fiind-că credința ta te-a mântuit, mergi în pace, și fi sănătoasă de bôla ta.)

³⁵ Încă grăind el a venit de la mai-marele Sinagogei, dicând: că fica ta a murit, ce mai superi pre învățătorul? ³⁶ Iar Iisus îndată ce a audît cuvîntul ce s'a grăit, a dis mai-marelui Sinagogei:

Nu te teme, crede numai. ³⁷ Și nu a lăsat pre nici unul să mîergă după dînsul, fără numai pre Petru și pre Iacov, și pre Ioan fratele lui Iacov. ³⁸ Și a venit în casa mai-marelui Sinagogei, și a vădut turburare, plângînd aceia și tînguindu-se mult. ³⁹ Și intrînd, a dis lor: Ce vă turburați și plîngeți? Fecióra n'a murit, ci dîrme. Și își rîdea de dînsul. ⁴⁰ Iar el scoțînd afară pre toți, a luat pre tatăl feciôrei și pre mamă, și pre cel cel era cu el, și a intrat unde era fecióra zăcînd. ⁴¹ Și apucînd pre fecióra de mîna, i-a dis ei: *Talita cumi*; ce se tâlcuesce: Fecióra, (ție dic) scîlă-te. ⁴² Și îndatăși s'a sculat fecióra, și umbla; că era de doi-spre-dece ani. Și s'a spăimîntat cu spaimă mare. ⁴³ Și le-a poruncit lor mult ca nimeni să nu scie acésta: Și a dis, să-i dea ei să mînânce.

CAP. VI.

Pentru rînduîrea sa trimeterea Apostolilor la propovăduire; pentru Ioan și pentru Irod; pentru cele cinci pâni și pentru cei doi pesci; pentru umblarea lui Iisus pre mare.

¹ Și a eșit de acolo, și a venit la patria sa; și după dînsul au mers ucenicil lui. ² Și fiind Sâmbătă, a început a învăța în Sinagogă, și mulți audînd, se mira dicînd: De

unde i sunt acestuia acestea? Și ce este înțelepciunea ce i s'a dat lui, că și puteril ca acestea prin mînil lui se fac? ³ Au nu este acesta teslarul, feciorul Mariei, și fra-

tele lui Iacov, și al al lui Iosi, și al lui Iuda, și al lui Simon? Și au nu sunt surorile lui aicea la noi? Și se smintea întru el. ⁴ Și dicea lor Iisus: Că nu este prooroc necinstit, fără numai în patria sa, și între rudenil, și în casa sa. ⁵ Și nu putea acolo nici o putere să facă, fără numai preste puțin bolnavi puindu-și mînele i-au vindecat pre el. ⁶ Și se mira pentru necredința lor, și umbla în satele cele de prin- prejur învățînd.

⁷ Și a chemat pre cel doi-spre-dece, și a început a-i trimete pre dînsil câte doi câte doi; și le-a dat lor putere asupra duhurilor celor necurate. ⁸ Și le-a poruncit lor să nu iea nimic pre cale, fără numai toiag, nici traistă, nici pâne, nici ban la brâu; ⁹ Ci numai încălțați cu sandali, și să nu se îmbrace cu două haine. ¹⁰ Și grăia lor: Ori unde veți intra în casă, acolo petreceți, până ce veți eși de acolo. ¹¹ Și ori căți nu vă vor primi pre voi, nici vor asculta pre voi, eșind de acolo, scuturați praful cel de supt picioarele vîstre, întru mărturie lor Amin grăesc vouă: Mai ușor va fi Sodomului și Gomorului în ziua judecătoarei, de cît cetății aceia. ¹² Și eșind, propovăduia că să se pocăiască, ¹³ Și draci mulți scotea; și ungea cu unt-de-

lemn pre mulți bolnavi și îi tămăduia.

¹⁴ Și a audît împăratul Irod (căci arătat se făcuse numele lui), și dicea: Că Ioan cel ce boteza s'a sculat din morți și pentru acésta lucrăză puterile întru el. ¹⁵ Alții diceau: că Ilie este; iar alții diceau: că prooroc este, sau ca unul din prooroci. ¹⁶ Și audînd Irod a dis: Că acesta este Ioan pre carele eu l'am tăiat. El s'a sculat din morți. ¹⁷ Că Irod acesta trimițînd a prins pre Ioan, și l'a legat pre el în temniță, pentru Irodiada muiera lui Filip fratelui său, căci o luase pre dînsa muiera. ¹⁸ Că dicea Ioan lui Irod: Nu ți se cuvine să aibi pre mulerea fratelui tău. ¹⁹ Iar Irodiada pismuia lui, și vrea să-l omîre, și nu putea. ²⁰ Că Irod se temea de Ioan, sciindu-l pre dînsul om drept și sînt, și îl socotea pre el, și ascultîndu-l pre dînsul, multe făcea, și cu dragoste îl asculta pre el. ²¹ Și întîmplîndu-se o zi cu bun prilej, cînd Irod făcea ospetul nascerei sale, boerilor seși și căpitanilor, și celor mai mari ai Galileei. ²² Și intrînd fata Irodiadei, și jucînd, și plăcînd lui Irod și celor ce ședeau cu dînsul, a dis împăratul fetei: Cere de la mine ori ce veți vrea, și voi da ție. ²³ Și s'a jurat ei, că ori ce veți cere de la mine

voi da tie, până la jumătate de împărăția mea. ²⁴ Iar ea eșind, a dis mamei sa'e: Ce voiți cere? Iar aceea a dis: Capul lui Ioan Botezătorului. ²⁵ Și intrând îndatăși cu sirguință la împăratul, a cerut, dicend: voiți ca să-mi dai mie acum în tipsie capul lui Ioan Botezătorul. ²⁶ Și împăratul foarte s'a întristat, dar pentru jurămînturi și pentru cel ce ședea împreună cu dînsul, n'a vrut să-l lepede cererea. ²⁷ Și îndată trimițînd împăratul speculatori a poruncit să aducă capul lui. ²⁸ Iar el mergînd i-a tăiat capul lui în temniță, și l'a adus în tipsie, și l'a dat pre el fetel și iala l'a dat maicei sale. ²⁹ Și auzînd ucenicii lui, au venit, și au rădicat trupul lui cel cădut; și l'au pus pre el în mormînt.

³⁰ Și s'au adunat apostolii la Iisus, și i-au vestit lui toate câte a făcut și câte a învățat. ³¹ Și le-a dis lor: Veniți voi înși-vă deosebi în loc pustiu și vă odihniți puțin; că erau mulți cari veniau și se duceau, și nu avea vreme nici să mănânce. ³² Și s'au dus în loc pustiu singuri cu corabia. ³³ Și i-a vedut pre dînsii poporul mergînd și l'a cunoscut pre el mulți, și pedestri din toate cetățile alerga acolo, și mai înainte de cât el au venit,

și s'au adunat la dînsul. ³⁴ Și eșînd Iisus, a vedut popor mult, și i s'a făcut milă de el; pentru că era ca oile ce nu au păstor; și a început a-l învăța pre dînsii mult. ³⁵ Și iată vreme multă fiind, s'au apropiat la dînsul ucenicii lui și l'au dis lui: Că locul este pustiu, și iată vremea a trecut multă. ³⁶ Slobodescce-l pre dînsii ca mergînd în orașele cele din prejur și în sate să-și cumpere loruși pîni; că nu au ce să mănânce. ³⁷ Iar el răspundînd a dis lor: Dați-le voi lor să mănânce. Și au dis lui: Mergînd pôte să cumpărăm pîni de două sute de dinari, și să le dăm lor să mănânce? ³⁸ Iar el a dis lor: Câte pîni aveți? mergeți și vedeți. Iar el sciînd, au dis: Cinci, și doi pesci.

³⁹ Și a poruncit lor să-l pue pre toți mese, mesé, pre iarba verde. ⁴⁰ Și au ședut cete, cete, câte o sută și câte cinci-șeci. ⁴¹ Și luînd celo cinci pîni și cei doi pesci, căutînd la cer a bine-cuvîntat, și a frînt pînilé și le-a dat ucenicilor săl ca să le pue înainte lor, și pre cei doi pesci l'a împărțit la toți. ⁴² Și au mîncat toți și s'au săturat. ⁴³ Și au luat douăspre-dece coșuri pline de sfărămîtură și din pesci. ⁴⁴ Și era cei ce mîncase pînilé ca la cinci mii de bărbați.

⁴⁵ Și îndatăși a silit pre ucenicii săl să intre în corabie, și să mîergă mai nainte de ceea parte la Vetsaida, până ce va sloboși el poporul. ⁴⁶ Și după ce l'a sloboșit pre el, s'a dus în munte să se rîge. ⁴⁷ Și făcîndu-se sîră, era corabia în mijlocul mării și el singur pre uscat. ⁴⁸ Și l'a vedut pre dînsii că se chinuesc vîslînd (că era vîntul împotriva lor); iară într'a patra strîjă a nopței a venit la dînsii umblînd pe mare, și vrea să trecă pe lângă el. ⁴⁹ Iar el vedîndu-l pe dînsul umblînd pre mare, li s'au părut că este nălucă, și au strigat, ⁵⁰ (Că toți l'au vedut pre el, și s'au turburat), și îndatăși a grăit cu dînsii, și le-a dis lor: Indrăsniți, că sunt, nu vă temeți.

meți. ⁵¹ Și s'a suit la dînsii în corabie; și a încetat vîntul; și el foarte preste măsură se spăimînta întru sine și se minuna. ⁵² Că nu au priceput din pîni, că era inima lor împetrită. ⁵³ Și trecînd au venit în pămîntul Genisaretului, și a stătit la liman.

⁵⁴ Și eșînd el din corabie, îndatăși l'au cunoscut pre el aceia. ⁵⁵ Și înconjurînd totă laturca aceea, a început pre paturi a aduce bolnavi, unde aușia că el este acolo. ⁵⁶ Și ori-unde intra în sate, sau în cetăți, sau în orașe, pune la ulițe pre cei bolnavi, și îl ruga pre el ca măcar de pôlele vestmintelor lui să se atingă; și câți se atingeau de el se mîntuiau.

CAP. VII.

Pentru ucenicii când au mîncat cu mînilé nespălate; pentru călcarea poruncei lui Dumnezeu; pentru obiceiurile oamenilor; pentru mîierea cea din Fenicia Siriei cu fata îndrăcită; pentru vindecarea surdului ce grăia cu anevoie.

¹ Și s'au adunat la dînsul fariseii și ôre-cari din cărturari, care venise din Ierusalim. ² Și vedînd pre ôre-care din ucenicii lui cu mînilé necurate, (adecă nespălate), mîncînd pîne, i-au prihănit. ³ (Că fariseii și toți Iudeii, de nu își vor spăla

mînilé până în cot, nu mîncă, fiind aședemîntul bătrînilor. ⁴ Și din tîrg, de nu se va spăla, nu mîncă; și alte multe sunt cari au luat a le ținea, spălarea paharelor, și a urclórelor, și a căldărilor, și a paturilor).

⁵ După aceasta l'au între-

bat pro el fariseii și cărturarii pentru ce ucenicii tîi nu umblă după aședămîntul bătrînilor, ci cu mâinile nespălate mănâncă pîne? ⁶ Iar el răspundînd a dîs lor: Că bine a proorocit Isaia pentru voi, fărnicilor; precum este scris: Poporul acesta cu buzele mă cîntesce; iar inima lor departe stă de la mine. ⁷ Și în zadar mă cîntesc, învățînd învățături porunci omenesci; ⁸ Că lăsînd porunca lui Dumnezeu, țineti aședămîntul bătrînilor; spălarea urciórelor și a paharelor, și alte asemenea ca acestea multe faceți. ⁹ Și dicea lor: Bine, lepădați porunca lui Dumnezeu, ca să pădiți aședămîntul vostru. ¹⁰ Că Moisi a dîs: Cîntesce pre tatăl tîu și pre muma ta. Și, cela ce va grăi de rău pe tatăl său sau pre muma sa, cu mörte să möră. ¹¹ Iar voi diceți: De va dice omul tatăneș-să sau mîne-sa: Korvan (adecă dar) este aceea cu care te-ai folosit de la mine. ¹² Și nu-l mai lăsați pre dînsul să mai facă ceva tatăneș-să sau mîne-sa. ¹³ Călcînd cuvîntul lui Dumnezeu pentru aședămîntul vostru carele ați dat, și, asemenea ca acestea multe faceți. ¹⁴ Și chemînd la sine pe tot poporul, a dîs lor: Ascultați-mă pre mine toți și înțelegeți. ¹⁵ Nimic nu este din afară de om, ce intră într'in-

sul, care pöte să spuere pro el; ci cele ce es dintr'insul, acelea sunt care spurcă pre om. ¹⁶ De are cine-va urechi de audit, audă. ¹⁷ Și după ce a intrat în casă de la popor, l'a întrebat pre el ucenicii lui pentru pildă. ¹⁸ Și le-a dîs lor: Așa și voi? de ne înțelegători sunteți? Aș nu vă pricepeți că tot ce intră în om din afară, nu pöte să-l spurce. ¹⁹ Că nu intră în inima lui, ci în pînóce și ese pe afedron, curățind tóte bucatele. ²⁰ Și dicea: Că ceea-ce esq din om, aceea spurcă pre om. ²¹ Că din lăuntru din inima ómenilor ies gîndurile cele rele, prea-curviile, curviile, uciderile; ²² Furtisagurile, asupririle, vicleșugurile, înșelăciunile, înversunările, ochiul viclean, hula, trufia, nebunia. ²³ Tóte relele acestea es din năuntru, și spurcă pre om. ²⁴ Și sculându-se de acolo, s'a dus în hotarele Tirului și ale Sinodului și, intrînd în casă, vrea sa nu scie nimenea de el, și nu a putut să se tainuiască; ²⁵ Că audînd o muierc pentru dînsul, a căria fiică avea duh necurat, viind a cădut la piciórole lui; ²⁶ (Și era muierca Elină, de de neam din Fenicia Siriei); și îl ruga pre el ca să gonască dracul din fiica ei. ²⁷ Iar Iisus a dîs ei: Lasă să se sature întâi fiii; că nu este bine a lua pînea fiilor, și a

o arunca cînilor. ²⁸ Iar ea răspundînd a dîs lui: Adeverat, Dómnne, că și cîni sub masă mănâncă din fărămiturile fiilor. ²⁹ Și a dîs ei: Pentru acest cuvînt mergi; a eșit dracul din fiica ta. ³⁰ Și mergînd la casa sa, a aflat pre dracul eșit, și pre fiică zăcînd în pat. ³¹ Și iarăși eșind din hotarele Tirului și ale Sidonului, a venit la marea Galileei în mijlocul hotarelor Decapoli. ³² Și a adus la dînsul un surd grăind anevoe, și l'a rugat pre dînsul, ca să-spue mîna pre el. ³³ Și lui

ându-l pre el din mulțime deosebi, a pus degetele salo în urechile lui, și scuipînd s'a atins de limba lui. ³⁴ Și căutînd la cer, a suspinat și a dîs lui: *Effatha*, ce este deschide-te. ³⁵ Și îndatăși sa deschis audurile lui, și s'a delegat legătura limbei lui, și grăia drept. ³⁶ Și a poruncit lor, ca să nu spue nimînui, ci pre cât el le poruncia lor, ei mai mult vestia; ³⁷ Și mai mult se mira, dicînd: Tóto ie-a făcut bine, și pre surdi i-a făcut de aud, și pre muți de grăesc.

CAP. VIII.

Pentru cele șapte pîni; pentru cei ce cer semn din cer; pentru aluatul fariscilor; pentru cel orb; pentru întrebarea ce a facut Iisus în Cesarea lui Filip, cine îi dic a fi; pentru cercetarea lui Petru.

¹ În zilele acelea fiind popor mult fôrte, și neavînd ce mîncea, chîemînd Iisus pre ucenicii săi, le-a dîs lor: ² Milă imi este de popor, că iată trei zile sunt de când așteptă lăngă mine, și n'a u ce mîncea. ³ Și de îi voi slobodi pre dînsii flămîndi la casele lor, vor slăbi pe cale; că unii dintr'insii a venit de departe. ⁴ Și a răspuns lui, ucenicii lui: De unde pre acestia va

putea cine-va să-i sature de pîne aici în pustie? ⁵ Și a întrebat pre ei: Cîte pîni aveți? Iar ei a dîs: Șapte. ⁶ Și a poruncit poporului să ședă pre pămînt; și luînd pre cele șapte pîni multămind, a frînt și a dat ucenicilor ca să le pue înainte; ⁷ Și a pus înaintea poporului; și avea și puțin pescisor; ⁸ Și bine-cuvîntînd a dîs să-i pue și pre aceia înaintea lor.

⁸ Si au mâncat și s'au săturat; și au luat rămășițe de fărâmituri, șapte coșnițe. ⁹ Si erau cei ce mâncase, ca patru mii; și i-a slobodit pre ei. ¹⁰ Si îndatăși intrând în corabie cu ucenicii săi, a venit în părțile Dalmanuthei.

¹¹ Si au cșit fariseii, și au început a se întreba cu dēnsul, cerēnd de la dēnsul semn din cer, ispitindu-l pre el. ¹² Si suspinând cu duhul său, a dis: Pentru ce neamul acesta semn cero? Amin dic vouă: De se va da neamului acestuia semn. ¹³ Si lăsându-l pre dēnsii a intrat în corabie, și a trecut de cea parte. ¹⁴ Si ucenicii lui uitase să iea pâne, și mai mult de cât o pâne nu aveau cu dēnsii în corabie. ¹⁵ Si le-a poruncit lor, dicēnd: Căutați de vă pădiți de aluatul fariseilor, și de aluatul lui Irod. ¹⁶ Si cugeta, unul către altul dicēnd: Că pâne n'avem. ¹⁷ Iar Iisus cunoscēnd a dis lor: Drept ce cugetați că pâne n'aveți? Încă nu înțelegeți, nici pricepeți? Încă împetrită aveți inima vōstră? ¹⁸ Ochii aveți și nu vedeți? Și urechi avēnd nu auziți? Și nu vă aduceți aminte. ¹⁹ Când am frânt pre cele cinci pâni la cele cinci mii, câte coșuri pline de fărâmituri ați luat? ²⁰ Dis-au lui: Două spre-dece; Și când pre cele șapte, la cele patru mii, câte coșnițe pline de sfără-

mituri ați luat? Iar ei au dis: Șapte. ²¹ Si le-a dis lor: Dar cum încă nu înțelegeți?

²² Si a venit în Betsaida; Si i-a adus lui un orb, și l'a rugat pre el ca să se atingă de dēnsul. ²³ Si apucând pre orbul de mână, l'a scos pre el afară din sat; și scuișând pre ochii lui, și puindu-și mânele pre el l'a întrebat de vede ceva. ²⁴ Si rădicându-și ochii, a dis: Văd ômenii ca și copacii umblând. ²⁵ După acesta iarăși și-a pus mânele pre ochii lui, și l'a făcut de a vedut; Si s'a îndreptat și a vedut luminat pre toți. ²⁶ Si la trimes pre el la casa sa dicēnd: Nici în sat să intri, nici să spui cui-va în sat.

²⁷ Si au cșit Iisus și ucenicii lui în satele Cesarului Filip; și pre cale a întrebat pre ucenicii săi dicēnd lor: Cine dic ômenii că sunt eu? ²⁸ Iar ei au răspuns: Ioan Botezătorul; și alții Ilie; iar alții unul din prooroci. ²⁹ Si el le-a dis lor: Dar voi cine diceți că sunt eu? Si răspundēnd Petru, a dis lui: Tu ești Christosul.

³⁰ Si i-a oprit pre el, ca să nu spue nimēnui pentru dēnsul. ³¹ Si a început a-i învăța pre el, că se cuvine Fiul omului multe a pătimi, și a se deslăima de bătrini, și de archierei, și de cărturari, și a se omori, și după trei zile a învia. ³² Si de față cuvîn-

tul acesta grăia. Si apucându-l pre el Petru, a început a sta lui împotriva. ³³ Iar el întorcēndu-se și căutând spre ucenicii săi, a certat pe Petru, dicēnd: Mergi după mine, satano, că nu cugeți cele ce sunt ale lui Dumnezeu ci, cele ce sunt ale ômenilor.

³⁴ Si chemând la sine pe popor împreună cu ucenicii săi, a dis lor: Că ce voesc să vie după mine, să se lepede de sine, și să-și iea crucea sa, și să-mi urmeze mie. ³⁵ Că cine va vrea să-și mântuiască sufletul său,

pierde-l-va pre el. Iar cine și va perde sufletul său pentru mine și pentru Evanghelie, acela îl va mântui pre el. ³⁶ Că ce va folosi omul, de ar dobândi lumea totă, și își va perde sufletul său. ³⁷ Sau ce va da omul schimb pentru sufletul său? ³⁸ Că cine se va rușina de mine, și de cuvintele mele, întru acest neam prea-curvar și păcătos, și Fiul omului se va rușina de el, când va veni întru mărirea Tatălui său cu sântii îngeri.

CAP. IX.

Pentru schimbarea la față a lui Iisus; pentru cel lunatic; pentru ucenicii când se prigoniasă între sine, cine ar fi mai mare; pentru ferirea de scandal.

¹ Si le dicea lor: Amin; grăesc vouă că sunt unul din cei ce stați aici, cari nu vor gusta mōrte, până când nu vor vedē îmăprăția lui Dumnezeu viind întru putere.

² Si după șese zile, a luat Iisus pre Petru, și pre Iacob, și pre Ioan; și i-a suit pre dēnsii în munte înalt deosebi singuri, și s'a schimbat la față înaintea lor. ³ Si hainele lui erau strălucind, albe lōrte ca zăpada, în ce chip înălbitor pre pământ nu pōte să înălbiască. ⁴ Si s'a arătat

lor Ilie împreună cu Moisi; și grăia cu Iisus. ⁵ Si răspundēnd Petru a dis lui Iisus: Învățătorule, bine este nouă a fi aici; și să facem trei colibe: Țio una, și lui Moisi una, și lui Ilie una. ⁶ Că nu scia ce grăia, că erau înfricoșati. ⁷ Si s'a făcut nor umbrindu-l pre ei; și a venit glas din nor grăind: Acesta este Fiul meu cel iubit, pre acesta ascultați. ⁸ Si de năprasna căutând ei împrejur, pre nimenea n'au mai vedut, ci numai pre Iisus împreună

cu densii. ⁹ Iar pogorindu-se ei din munte, le-a poruncit lor ca nimenui să nu spună cele ce au văzut, fără numai când Fiul omului din morți va învia.

¹⁰ Și au ținut cuvântul între sine întrebându-se: Ce este aceea a învia din morți?

¹¹ Și l'a întrebat pre el, dicând: Căci dăcă cărturarii călie se cuvine să vie mai înainte. ¹² Iar el răspundând a dăis lor: Ilie viind mai înainte va aședa tôte, și cum este scris de Fiul omului, ca să pătîmiască multe și să fie defăimat. ¹³ Ci dăie vouă că și Ilie a venit și a făcut lui câte a vrut, cum este scris de el. ¹⁴ Și viind la ucenicii a vădut popor mult împrejurul lor, și cărturarii întrebându-se cu densii. ¹⁵ Și îndată tot poporul vădându-l pre el s'a spălmîntat; și alergând s'a închinat lui, ¹⁶ Și a întrebat pre cărturari: Ce vă întrebați între voi?

¹⁷ Și răspundând unul din popor, a dăis: Învățătorule, am adus pre Fiul meu la tine, având duh mut. ¹⁸ Și ori unde îl apucă pre el îl zdrobesc, și face spume, și scrâșnesc ou dinții săi, și se usucă, și am dăis ucenicilor tăi să-l scotă, și n'au putut. ¹⁹ Iar el răspundând, a dăis lui: O neam necredincios! Până când voi înțelegi voi? Până când voi suferi pre voi? a-

duceți-l pre el la mine. ²⁰ Și l'a adus pre el la densul. Și vădându-l pre densul îndată duhul l'a scuturat pre el; și cădând la pămînt se tăvălia spumând. ²¹ Și a întrebat protatăl lui: Câtă vreme este decând i s'a făcut lui acesta? Iar el a dăis: din copilărie. ²² Și de multe ori pre el și în foc l'a aruncat și în apă, ca să-l piardă; ci de poți ceva, ajută-ne noă fiinduți milă de noi. ²³ Iar Iisus a dăis lui: De poți crede, tôte sunt cu putință credinciosului. ²⁴ Și îndată strigând cu lacrimi tatăl copilului, a grăit: Crede, Domne, ajută necredinței mele. ²⁵ Iar vădând Iisus că năvălesce poporul, a poruncit duhului celui necurat, dicând lui: Duh mut și surd, eu ție și poruncesc, ești dintr'însul și de acum să nu mai intri în el. ²⁶ Și strigând și mult scuturându-l pre el, a eșit; și s'a făcut ca un mort, că mulți diceau că a murit. ²⁷ Iar Iisus apucându-l pre el de mână, l'a ridicat și s'a sculat. ²⁸ Și intrând el în casă, ucenicii lui l-au întrebat pre densul în deosebii: Pentru ce noi n'am putut să-l scotem pre el? ²⁹ Iar el a dăis lor: Acest neam cu nimic nu pôte eși, fără numai cu rugăciune și cu post. ³⁰ Și de aeolo oșind, mergea prin Galileea, și nu vrea ca să-l scie cine va. ³¹ Că învăța pre ucenicii săi, și di-

cea lor: Că Fiul omului se va da în mâinile omenilor, și-l vor omori pre el; și după ce-l vor omori, a treia zi va învia. ³² Iar el nu înțelegeau cuvântul, și se tomeau să-l întrebe pre el.

³³ Și a venit în Capernaum; și fiind în casă i-a întrebat pre densii: De ce vă prigonăți po cale? ³⁴ Iar el au tăcut; că se priceise po cale unui cu altul, cine ar fi mai mare. ³⁵ Și sedând a chiebat pre cei doi spre-dece, și le-a dăis lor: Cela ce vrea să fie întâiu, să fie mai pre urmă de toți și tuturor slugă. ³⁶ Și luând un prunc, l'a pus pre el în mijlocul lor; și luându-l în brațe, a dăis lor: ³⁷ Ori cine va primi pre unul dintru acești prunci în numele meu, pre mine mă primesce; și ori-cine primesce pre mine, nu primesce pre mine, ci pre cel ce m'a trimes pre mine. ³⁸ Și a răspuns Ioan lui, dicând: Învățătorule, am vădut pre ore-cine întru numele tău scotând dracii, carele nu vine după noi; și l'am oprit pre el, căci nu vine după noi. ³⁹ Iar Iisus a dăis: Nu-l opriți pre el; că nimenea nu este carle va face putere întru numele meu și să pôtă de grab a mă grăi de rău. ⁴⁰ Că cel ce nu este împotriva noastră, pentru noi este. ⁴¹ Că ori-cine va adăpa pre voi cu un pahar de apă întru nu-

mele meu, căci al lui Christos sunteți, amin grăesc vouă: Nu-și va perde plata sa.

⁴² Și ori cine va sminti pre unul dintre acești miei cari cred în mine, mai bine ar fi lui de și-ar lega o pătă de mără împrejurul grumazului său și să se arunce în mare: ⁴³ Și de te smintesco pre tine mâna ta, tae-o pre ea; că mai bine îți este ție, ciung să intri în viață, de cât două mâni având să intri în gheena, în focul nestins, ⁴⁴ Unde viermele lor nu mōre și focul nu se stinge. ⁴⁵ Și de te sminteste pre tine piciorul tău, tae-l pre el; că mai bine îți este ție să intri în viață schlop, de cât două picioare având, să fi aruncat în gheena, în focul nestins, ⁴⁶ Unde viermele lor nu mōre și focul nu se stinge. ⁴⁷ Și de te smintesco pre tine ochiul tău, scôte-l pre el, că mai bine îți este ție cu un ochi să intri întru împărăția lui Dumnezeu, de cât doi ochi având să fi aruncat în gheena focului, ⁴⁸ Unde viermele lor nu mōre, și focul nu se stinge. ⁴⁹ Că fiește-cine cu foc se va săra; și tōtă jertfa cu sare se va săra. ⁵⁰ Bună este sarea; iar de va fi sarea nesărată, ou ce o veți îndulci pre acesta? Aveți întru voi sare și pace aveți între voi.

CAP. X.

Pentru cei ce au întrebat pre Iisus de se cade bărbatului să-și lase mulțerea; pentru punerea mâinilor lui Iisus pre copii; pentru bogatul ce a întrebat pre Iisus ce bine va face; pentru suirea lui Iisus în Ierusalim spre patimă; pentru fiul lui Zevedei; pentru Vartimeu orbul.

¹ Și de acolo sculându-se, a venit în hotarele Iudeei, de cea parte de Iordan; și iarăși s'a adunat popor la dânsul; și precum îl era obiceiul, iarăși îl învăța pre ei. ² Și apropiind-se fariseii, l-a întrebat pre el: Oare se cade bărbatului să-și lase mulțerea? ispitindu-l pre el. ³ Iar el răspundând, a dâs lor: Ce a poruncit vouă Moisi? ⁴ Iar ei au dâs: Moisi a dat vouă, să-i scrie carte de despărțire, și să o lase. ⁵ Și răspundând Iisus a dâs lor: După învârtosarea inimii voștre a scris vouă porunca aceasta. ⁶ Iar din începutul zidirei, bărbat și muliere l-a făcut pre ei Dumnezeu? Pentru aceasta va lăsa omul pre tatăl său și pre muma sa, și se va lipi de mulțerea sa. ⁷ Și vor fi amândoi un trup. Pentru aceea nu mai sunt doi, ci un trup. ⁸ Deci ce a împreunat Dumnezeu, omul să nu despartă. ⁹ Și în casă iarăși l'a întrebat pre el ucenicii lui de aceasta. Și le-a dâs lor: ¹⁰ Oricine își va lăsa mulțerea sa, și va lua alta, prea-curvesce cu dânsa. ¹¹ Și mulțerea de-și

va lăsa bărbatul și se va mărita după altul, prea-curvesce.

¹² Și aducea la dânsul prunci ca să se atingă de ei; iar ucenicii certau pre cei ce-l aduceau. ¹³ Iar vedând Iisus, nu l'a părut bine, și a dâs lor: Lăsați pruncii să vie la mine, și nu-i opriți pre ei; că a unora ca acestora este împărăția lui Dumnezeu. ¹⁴ Că amin dâc vouă: Oricine nu va primi împărăția lui Dumnezeu, ca prunc, nu va intra ea. ¹⁵ Și luându-l în brațe, și-l-a pus mâinile preste el, și l-a binecuvîntat pre dânsii.

¹⁶ Și esînd el în cale alergând ore cine și ingenunchind înaintea lui, îl întreabă pre el, dîcând: Învățătorule bune! ce voi face ca să moștenesc viața vecinică? ¹⁷ Iar Iisus a dâs lui: Ce-mi dâci bun, nimenia nu este bun, fără numai unul Dumnezeu. ¹⁸ Poruncile scii: Să nu curvesci, să nu uciști, să nu furi, să nu fii mărturie mincinosă, să nu răpesci, cinstesce pre tatăl tău și pre muma ta.

Iar el răspundând a dâs

lui: Învățătorule, toate acestea le-am pădit dintinerețile mele

¹⁹ Iar Iisus căutând spre el, l'a iubit pre dânsul, și l-a dâs lui: Încă una îți lipsește: mergi, vinde-ți câte ai și le dă săracilor, și vei avea comoră în cer; și luând crucea, vino, urmăze mie. ²⁰ Iar el intristându-se de cuvîntul acesta, s'a dus mahnit, pentru că avea avuții multe. ²¹ Și căutând Iisus a dâs ucenicilor scii: Cât de anevoe vor intra întru împărăția lui Dumnezeu cei ce au avuții! ²² Iar ucenicii se spălmîntau de cuvintele lui; iar Iisus iarăși răspundând le-a dâs lor: Fiilor, cât de anevoe este să intre întru împărăția lui Dumnezeu cei ce se nădăducesc întru avuții! ²³ Mai lesne este a trece cămila prin urechia acului, de cât bogatul a intra întru împărăția lui Dumnezeu. ²⁴ Iar el mai mult se îngrozia, dîcând unul către altul: Și cine poate să se mântuiască? ²⁵ Și căutând Iisus la dânsii a dâs: La oameni este cu neputință, dar nu la Dumnezeu că la Dumnezeu toate sunt cu putință. ²⁶ Și a început Petru a dice lui: Iată noi am lăsat toate și am urmăție. ²⁷ Și răspundând Iisus a dâs: Amin grăesc vouă, nimenia nu este carele și-a lăsat casă, sau frați, sau surori, sau tată, sau muma, sau mulțere, sau feciori, sau holde

pentru mine și pentru Evangelie ²⁸ Și să nu iea însușite acuma în vremea aceasta, case, și frați, și surori, și tată, și muma, și feciori, și holde cu goniri, și în veacul cel viitor viața vecinică. ²⁹ Și mulți d'întăiu vor fi pe urmă, și de pe urmă, întâiu. ³⁰ Și era pre cale suindu-se în Ierusalim, și mergea Iisus înaintea lor; iar ei se spălmîntau și mergînd după dânsul le era frică.

³¹ Și luând iarăși pre cei doi spre-dece a început a le spune lor cele ce era să i-se întimple lui; că lăta ne suim în Ierusalim, și Fiul omului se va da archiereilor și cărturarilor; și-l vor judeca pre el spre mărte și-l vor da pre el neamurilor. ³² Și-l vor batjocori pre el, și-l vor bato pre el, și-l vor scuipa, și-l vor omori pre el, și a treia dâ va învia. ³³ Și a venit la el Iacov și Ioan fiii lui Zevedei, dîcând: Învățătorule, voim ca ceea ce vom cere să ne faci nouă. ³⁴ Iar el a dâs lor: Ce voiți să vă fac vouă? ³⁵ Iar ei a dâs lui: Dă-ne nouă ca să ședem, unul de a-drăpta ta și altul de a stînga ta, întru mărirea ta. ³⁶ Iar Iisus a dâs lor: Nu scii ce cereți; puteți să beți paharul carele cu bea? și cu botezul cu carele cu mă botez, să vă botezați? ³⁷ Iar ei au dâs lui: Putem. Iar Iisus a dâs lor:

Paharul pre carele eă boăă, cu adevărat îl veți bea; și cu botezul, cu care eă mă botez, vă veți boteza. ⁴⁰ Iar a ședea de a-drépta mea și de a-stânga mea nu este al méu a-l da, ci celor ce s'a gătit. ⁴¹ Și auzind cei decc au început a se mânia pre Iacob și pre Ioan. ⁴² Iar Iisus chemându-l pre dênșil la sine le-a dis lor: Sciți că cei ce li se pare că sunt începător ai neamurilor, le stăpânesc pre ele; și cei mai mari ai lor le domnesc pre dênșele. ⁴³ Iar întru voi nu va fi așa; ci carele va vrea să fie mai mare între voi să fie vouă slugă. ⁴⁴ Și carele va vrea să fie între voi întâi, să fie tuturor slugă. ⁴⁵ Pentru că și Fiul omului n'a venit ca să-l slujască lui, ci ca să slujască el, ⁴⁶ și să-și dea sufletul său răscumpărare pentru mulți.

CAP. XI.

Pentru mânzul asinei; pentru smochinul cel uscat; pentru zarafii ce s'au scos din biserică; pentru nădejdea cea întru Dumnezeu; pentru nepomenirea de rău și pentru iertarea greșalelor; pentru archiereii și bătrânii ce au întrebat pre Domnul de puterea lui.

¹ Și când s'a apropiat de Ierusalim, în Vitslaghi și Vitană, către muntele Maslini-

² Și a venit în Ierihon și eșind el din Ierihon și ucenicii lui și popor mult, Bartimeu orbul, fiul lui Timeu, ședea lângă cale cerșind, și auzind că Iisus Nazarineanul este, a început a striga și a dice: Iisuse, Fiule, lui David, miluesce-mă. ³ Și-l certaă pre dênșul mulți ca să tacă; iar el cu mult mai virtos striga: Fiul lui David miluesce-mă. ⁴ Și stând Iisus, a dis să-l chîeme pre el; și și-a pus pre el hainele lor și a venit la Iisus. ⁵ Și răspundend Iisus, i-a dis lui: Ce voesci să-ți fac tie? Iar orbul i-a dis lui: Învățătorule, ca să văd. ⁶ Iar Iisus i-a dis lui: Mergi, credința ta te-a mântuit. Și îndată a vădut, și a mers după Iisus în cale.

lor, a trimis doi din ucenicii sei. ² Și a dis lor: Mergeți în satul carele este înaintea

vostă, și îndatăși intrând în trînsul, veți afla un mânz legat, pre carele nimeni din ômeni n'a ședut; deslegându-l pre el, să-l aduceți. ³ Și de va dice vouă cine-va: De ce faceți acésta? să diceți: că Domnului trebuiesc; și numai de cât îl va trimite pre el aici. ⁴ Și au mers și au aflat mânzul legat lângă ușă afară la respântie și l'a deslegat pre el. ⁵ Iar ôre-carii din cei ce stău acolo au dis lor: Ce faceți de deslegați mânzul? Iar ei au dis lor precum le poruncise Iisus, și l-au lăsat pre el. ⁶ Și au adus mânzul la Iisus, și și-a pus pre el hainele lor și a ședut pre dênșul. ⁷ Și mulți așterneau vestmintele pre cale; iar alții tăiau stălpări din copaci și le așterneau pre cale. ⁸ Și cei ce mergeau înainte, și cei ce veniau pre urmă strigau dicend: Osana bine este cuvîntat cel ce vine întru numele Domnului. ⁹ Bine este cuvîntată împărăția care vine întru numele Domnului, a părintelui nostru David; Osana întru cei de sus.

¹¹ Și a intrat Iisus în Ierusalim și în biserică, și după ce a vădut tôte, fiind vremea în discară a eșit la Vitană cu cei doi spre-dece. ¹² Iar a doua zi eșind ei din Vitană, au flămândit. ¹³ Și vădend un smochin de departe avend frunze, a venit ca dora

va afla ceva într'ensul și viind la el, nimic n'a aflat fără numai frunze; că încă nu era vremea smochinelor. ¹⁴ Și răspundend Iisus, a dis lui: De acum înainte nimenea să nu mai mănânce rod din tine în veac. Și au diau ucenicii lui. ¹⁵ Și a venit în Ierusalim, și intrând Iisus în biserică, a început a scpte pre cei ce vindeau și cumpărau în biserică, și mesele schimbătorilor de bani, și scaunele celor ce vindeau porumbi le-a răsturnat. ¹⁶ Și nu lăsa să pörte cine-va vas prin biserică. ¹⁷ Și înveta dicend lor: Aă nu este scris: că casa mea, casă de rugăciune se va chema întru tôte neamurile; iar voi o ați făcut pesceră tâlharilor. ¹⁸ Și au audit cărturarii și archiereii, și căutaă în ce chip l'ar fi perdut pre el, că se temeau de dênșul; căci tot poporul se mira de învățatura lui. ¹⁹ Și dacă s'a făcut sora, au eșit afară din cetate. ²⁰ Și a doua zi trecend, au vădut smochinul uscat din rădăcină. ²¹ Și aducendul și amin-te Petru, i-a dis lui: Învățătorule, veți smochinul pre carele l'ai blestemat s'a uscat. ²² Și răspundend Iisus, a dis lor: Aveți credința lui Dumnezeu. Că amin dic vouă: ²³ Că acela ce ar dice muntele acestuia: Rădăcinate și te aruncă în mare, și nu se

va îndoi întru inima sa, ci va crede, că ce va dice va fi, fi-va lui ori-ce va dice. ²⁴ Pentru această dă vouă: Tote câte cere-ți rugându-vă, să crede-ți că veți lua și va fi voă. ²⁵ Și când stați de vă rugați, ertați ori-ce aveți asupra oul-va; ca și Tatăl vostru cel din ceruri să șteie greșelele voștre. ²⁶ Iar dacă voi nu veți șteia nici Tatăl vostru cel din ceruri nu va șteia vouă greșelele voștre. ²⁷ Și a venit iarăși în Ierusalim și umblând el prin biserică, au venit la dânsul arhierii, și cărturarii, și bătrînii. ²⁸ Și au dîs lui: Cu ce putere faci acestea? Și cine ți-a dat ție puterea acăsta,

ca să faci acestea? ²⁹ Iar Iisus răspundând a dîs lor: Intreba-voi și eu pre voi un cuvînt, și să-mi răspundeți mie, și voi spune și eu vouă cu ce putere fac acestea. ³⁰ Botezul lui Ioan din cer a fost, sau de la oameni? Răspundeți-mi mie, ³¹ Și ei cugetau întru sineși dîcînd: De vom dice: din cer, va dice: pentru ce dar n'ați creșut lui? ³² Iar de vom dice: de la oameni, se temeau de popor, că toți aveau pre Ioan, că cu adevărat profet a fost. ³³ Și răspundând au dîs lui Iisus. Nu scim. Și Iisus răspundând au dîs lor: Nici eu nu voi spune vouă cu ce putere fac acestea.

CAP. XII.

Pentru pilda viei ce o a dat lucrătorilor; pentru cel ce au întrebat pre Domnul de dajdie; pentru saducheii ce tăgăduiesc învierea; pentru cărturarul sciutor de lege; pentru întrebarea Domnului al cui fiu zic cărturarii că este el; pentru păzirea de cărturarii cel fătarnic; pentru veduca ceea ce a pus doi fileri.

¹ Și a început în pilde a grăi lor: Un om a sădit vie, și o a îngrădit împrejur cu gard, și a săpat într'însa toasc, și a zidit turn, și o a dat pre ea lucrătorilor, și s'a dus departe. ² Și la vreme a trimes o slugă la lucrători, ca să ia de la lu-

crători din rodul viei. ³ Iar ei apucându-l pre dânsul, l'au bătut și l'au trimes deșert. ⁴ Și iarăși a trimes către dânsul pre altă slugă, și pre acela bătându-l cu pietre, i-au spart capul, și l'au trimes ocărît. ⁵ Și iarăși a trimes pre altul, și pre acela l'au omorît

și pre alți mulți, pre unii bătându-l, pre alții omorîndu-l. ⁶ Deci avînd încă un Fiū iubît al său, l'a trimes și pre acela mai pre urmă la ei, dîcînd: Că se vor rușina de Fiul meu. ⁷ Iar lucrătorii aceia au dîs între sine: Că acesta este moștenitorul, veniți să-l ucidem pre el, și va fi moșia a noastră. ⁸ Și apucându-l pre el l'au omorît și l'au scos afară din vie. ⁹ Ce dar va face stăpînul viei? Veni-va și va perde pre lucrătorii aceia, și via o va da altora. ¹⁰ Au nici scriptura această n'ați cetit? Piatra care nu o au băgat în semă ziditorii, această s'a făcut în capul unghiului. ¹¹ De la Domnul s'a făcut această și este minunată întru ochii noștri. ¹² Și căutaă să-l prindă și pre el, și se temeau de popor; căci au cunoscut că împotriva lor a dîs pilda; și, lăsându-l pre el, s'au dus.

¹³ Și a trimes către dânsul pre unii din farisei și din Irodiani, ca să-l vîneze pre el în cuvînt. ¹⁴ Iar ei viind au dîs lui: Învățătorule, scim că adevărat ești și nu-ți este ție grijă de nimenea; că nu căutați în fața oamenilor, ci întru adevăr calea lui Dumnezeu înveți; se cade a da dajdie Cesarului sau nu? Să dăm sau să nu dăm? ¹⁵ Iar el sciind fătarnicia lor a dîs lor: Ce mă ispițiți? Aduce-

ți-mi un dinar să-l ved. ¹⁶ Iar ei i-au adus; și a dîs lor: Al cui este chipul acesta și scriptura cea de pre el? Și ei au dîs lui: ale Cesarului. ¹⁷ Și răspundând Iisus a dîs lor: Dați înapoi pre cele ce sunt Cei esarului, Cesarului; și pre cele ce sunt ale lui Dumnezeu, lui Dumnezeu. Și s'au mirat de dânsul.

¹⁸ Și au venit la dânsul saducheii, cari dic că nu este înviere; și l'au întrebat pre el dîcînd: Învățătorule, Moisi a scris noă, că de va muri fratele cui-va, și îi va rămîne muierca, și feciori, nu va lăsa, să ia fratele lui pre muierca lui și să ridice semînța fratelui său. ²⁰ Deci șapte frați au fost, și cel d'întăiu a luat muierca, și murind n'a lăsat semînță. ²¹ Și al doilea o a luat pre dânsa, și a murit, și nici acela n'a lăsat semînță; și al treilea așisderea. ²² Și o a luat pre dânsa câte șapte, și n'au lăsat semînță. Iar mai pre urmă de toți a murit și muierca. ²³ Deci la înviere, când vor învia, a căruia dintr'însii va fi muierca? căci câte șapte o au avut pre ea muierca. ²⁴ Și răspundând Iisus a dîs lor: Au nu pentru această vă rătăciți, nesciind scripturile, nici puterea lui Dumnezeu? ²⁵ Că după ce din morți vor învia nici se vor însura, nici se vor mărita; ci vor fi ca îngerii în

cer. ²⁶ Iar pentru morți că se vor scula, au n'afi cetit în cartea lui Moisi, la rug, cum i-a grăit Dumnezeu lui dîcînd: Eu sunt Dumnezeu lui Avraam, și Dumnezeu lui Isaac, și Dumnezeu lui Iacov. ²⁷ Nu este Dumnezeu al morților, ci Dumnezeu al viilor; deci voi mult vă rătăciți. ²⁸ Și apropiindu-se unul din cărturari, carele îl audise pe dînsul prigonindu-se cu Iisus, vîdînd că bine le-a răspuns lor, l-a întrebă pre el: Care poruncă este mai întăi de toate? ²⁹ Iar Iisus a răspuns lui: Că mai întăi de toate poruncile este: Audi, Israile, Domnul Dumnezeu nostru, Domnul nostru este. ³⁰ Și să iubești pre Domnul Dumnezeu tău, din totă inima ta și din tot sufletul tău, și din tot cugetul tău și din totă tăria ta; acesta este porunca cea d'întăi. ³¹ Iar a doua asemenea acostoia: Să iubești pre aproapele tău, ca însuși pre tine. Mai mare de cât acestea altă poruncă nu este. ³² Și a dîs lui cărturarul: Bine, învățătorule, adevărat ai dîs, că unul este Dumnezeu, și nu este altul afară de dînsul. ³³ Și a-l iubi pre el din totă inima, și din tot cugetul, și din tot sufletul și din totă tăria; și a iubi pre aproapele ca pe sine, mai mult este de cât toate prinosele și

jertfele. ³⁴ Iar Iisus vîdînd că cu înțelepciune a răspuns, i-a dîs lui: Nu ești departe de împărăția lui Dumnezeu. Și niminea mai mult nu îndrăsnia să-l întrebe pre el. ³⁵ Și răspundînd Iisus a dîs, învățînd în biserică: Cum dîc cărturarii că Christos este fiul lui David? ³⁶ Că însuși David a dîs cu Duhul sânt: Dis'a Domnului Domnului meu: Ședî de-a dreapta mea, până ce voi pune pe vrăjmașii tăi așternul picioarelor tale. ³⁷ Deci însuși David îl numesce pre el Domn, și de unde este fiu al lui? Și poporul cel mult asculta pre el cu dulceta. ³⁸ Și grăia lor întru învățătura sa: Păziți-vă de cărturarii cari voesc a umbla în podobe și iubesc închinăciunile prin tîrguri. ³⁹ Și scaunele cele mai de sus în sinagoge și șederile cele mai întăi la ospete, ⁴⁰ Caril mănâncă casele văduvelor, și cu pricină îndelung se rîgă; aceștia vor lua mai grea osîndă. ⁴¹ Și ședînd Iisus în prejma gazofilachiei, privia cum aruncă poporul bani în gazofilachie. Și mulți bogați aruncau multe. ⁴² Și fiind o văduvă săracă, a aruncat doi fileri, ce este un codran. ⁴³ Și chemând pre ucenicii săi le-a dîs lor: Amin dîc

voe: Că această văduvă săracă, a aruncat mai mult de cât toți cei ce au aruncat în gazofilachie. ⁴⁴ Că toți din pri-

sosința lor au aruncat; iar acesta din lipsa sa, toate câte a avut, a aruncat totă averia sa.

CAP. XIII

Pentru sfîrșitul lumii; pentru dîna și ceasul acela; cum că niminea nu scie.

¹ Și cînd el din biserică, a dîs lui unul din ucenicii lui: Învățătorule, vești ce fel de pietre, și ce fel de zidiri. ² Și răspundînd Iisus a dîs lui: Vești aceste zidiri mari? nu va rămînea aicea piatră pro piatră, care să nu se risipiască. ³ Și ședînd el pre muntele Măslinilor în prejma bisericii, l-a întrebă pre dînsul deosebî Petru și Iacov, și Ioan și Andrei. ⁴ Spune no: Când vor fi acestea; și ce este semnul, cînd acestea toate vor a se săvîrși? ⁵ Iar Iisus, răspundînd lor, a început a dîce: Căutați ca să nu vă înșele pre voi cine-va. ⁶ Că mulți vor veni întru numele meu dîcînd că eu sunt; și pre mulți vor înșela. ⁷ Iar cînd vești audi răsbóie și vești de răsbóie să nu vă spăimîntați; că se cuvine să fie acestea, ci încă nu va fi sfîrșitul. ⁸ Că se va scula neam preste neam, și împărăție preste împărăție, și vor fi cutremure pre alocurea, și vor fi fîmeți

și tulburări, începuturi ale durerilor acestea.

⁹ Deci păziți-vă pre voi înși-vă; că vă vor da pre voi în sobóre, și în adunări vești fi bătuiți, și înaintea domnilor și a împărăților vești sta pentru mine, spre mărțurie lor. ¹⁰ Și în toate neamurile se cuvîna mai întăi să se propovăduiască evanghelia. ¹¹ Iar cînd vă vor duce pre voi dîndu-vă, să nu vă grijiți mai nainte ce vești grăi, nici să cugetați; ci ceea ce se va da vouă într'acel ceas, aceea să grăiți. Că nu vești fi voi cei ce vești grăi, ci Duhul sânt. ¹² Și va da frate pre frate spre morțe și tată pre fiu; și se vor scula fii asupra părinților, și-i vor omori pre ei. ¹³ Și vești fi urși de toți pentru numele meu. Iar acela ce va răbda până în sfîrșit, acela se va mîntui.

¹⁴ Iar cînd vești vedea urăciunea pustirei, care s'a dîs de Daniil proorocul, stînd unde

nu se cuvine (cela ce citește să înțeleagă), atunci cei ce vor fi în Iudea să fugă la munți. ¹⁵ Și acela ce va fi pre casă să nu se pogóre în casă, nici să între să ia ceva din casa sa. ¹⁶ Și acela ce va fi în câmp, să nu se întorcă înapoi să-și ia haina sa. ¹⁷ Iar voi! celor ce vor avea în pânțe și celor ce vor apleca în dîilele acelea. ¹⁸ Ci rugați-vă ca să nu fie fuga voastră Iarna. ¹⁹ Că va fi în dîilele acelea necaz ca acela carele n'a fost din începutul zidirei, care a zidit Dumneșu, până acum, și nici va mai fi. ²⁰ Și de nu Dumneșu ar scurta dîilele acelea, nu s'ar mântui tot trupul, ci pentru cei aleși, pre cari l'a ales, va scurta dîilele acelea. ²¹ Atunci de va dice vouă cine-va: Iată aicea Christos, se iată acolo, să nu credeți. ²² Că se vor scula Christoși mincinoși și prooroci mincinoși; și vor da semne și minuni, ca să înșele, de va fi cu putință, și pre cei aleși. ²³ Iar voi vă păziți; că Iată mai 'nainte am spus vouă toate.

²⁴ Ci în dîilele acelea, după necazul acela, sôrele se va întuneca. ²⁵ Și luna nu-și va da lumina sa, și stelele cerului vor cădea, și puterile cele din ceruri se vor clăti, ²⁶ Și atunci vor vedea pre

Fiiul omului viind pre nori cu putere și cu mărire multă. ²⁷ Și atunci va trimite pre îngerii săi, și va aduna pre cei aleși ai săi din cele patru vînturi, de la marginea pămîntului, până la marginea cerului. ²⁸ Iar de la smochin vă învățați pildă; când mlădița lui este môle și infrunzește, știți că aproape este vara. ²⁹ Așa și voi când veți vedea acestea făcându-se, să știți că aproape este lângă uși. ³⁰ Amin grăesc vouă: Că nu va trece neamul acesta până când toate acestea vor fi. ³¹ Cerul și pămîntul vor trece; iar cuvintele mele nu vor trece. ³² Iar de ziua aceea și ceasul nimenea nu scie, nici îngerii cari sunt în cer, nici Fiul, fără numai Tatăl. ³³ Păziți-vă, priveghiați și vă rugați; că nu știți când va fi vremea aceea. ³⁴ Ca un om ce se duce departe, lăsându-și casa sa, și dând slugilor sale putere, și fiesc-căruia lucrul lui, și portarulul poruncesce ca să privegheze. ³⁵ Priveghiați dar, (că nu știți când va veni domnul casei, sêra sau la miezul nopții, sau la cântatul cocoșilor, se iată dimineața). ³⁶ Nu cum va viind fără de veste, să vă aștepte pre voi dormind. ³⁷ Iar eele ce vouă dic, tuturor dic, priveghiați.

CAP. XIV.

Pentru ceea ce a uns pre Domnul cu mir, și pentru cele ce a dis Iuda pentru mir; pentru Pascele cele de taină; pentru vinderea lui Christos; pentru rugăciunea și prinderea lui, și pentru ducerea la arhierul; pentru mărturiile cele mincinoșe și pentru ocările ce au făcut lui Iisus înaintea arhierului; pentru lepădarea lui Petru; pentru vinile ce s'au pus Domnului de la arhierul.

¹ Și era Pascele și azimile după două zile, și căuta arhierul și cărturarii cum pie el cu vicleșug prindându-l să-l omore, ² și diceau: nu în praznic, ca să nu fie turburare între popor.

³ Și fiind el în Vitană, în casa lui Simon leprosul, și ședînd el, a venit o mulere avînd un alabastru cu mir de nard de credința de mult preț, și sfărîmînd alabastrul l'a turnat pre capul lui. ⁴ Și erau unii de le părea rău întru sine și diceau: Pentru ce se face această pagubă a mirului? ⁵ Că se putea vinde această mai mult de cît trei sute de dinari, și să se dea săracilor, și să restău asupra ei. ⁶ Iar Iisus a dis: Lăsați-o predînsa; pentru ce-i faceți ei supărare? Că bun lucru a făcut cu mine. ⁷ Pentru că pre săraci pururea îi aveți cu voi, și când veți vrea puteți a le face lor bine; iar pre mine nu mă aveți pururea. ⁸ Acesta ce a avut, a făcut. Mai 'nainte a apucat de a uns trupul meu

spre îngropare. ⁹ Amin grăesc vouă. Ori unde se va predica evanghelia această în totă lumea, se va povesti și ce a făcut ea, spre pomenirea ei.

¹⁰ Și Iuda Iscarioteanul, unul din cei doi spre-dece, a mers la arhierul, ca să-l vîndă pre el lor. ¹¹ Iar ei auzind s'au bucurat și l'au găduit lui să-i dea bani; și căuta cum în vreme cu prilej l'ar da pre el lor. ¹² Iar în ziua cea d'întăiu a azimelor, când jertfa pascele, au dis către dînsul ucenicii lui: Unde voesci să mergem să gătim ca să mănânci Pascele? ¹³ Și a trimes doi din ucenicii săi și le-a dis lor: mergeți în cetate, și va întîmpina pre voi un om ducînd un vas de lut cu apă; mergeți după dînsul. ¹⁴ Și ori unde va intra diceți stăpînului casei: Că învățătorul dice: unde este salașul întru carele să mănânci Pascele cu ucenicii mei? ¹⁵ Si el va arăta vouă un foisor mare aster-nut gata; acolo gătiți noș.

¹⁶ Și au eșit ucenicii lui și au venit în cetate, și au aflat precum le dădese lor; și au gătit Pascele. ¹⁷ Și făcându-se seară a venit cu cei douăspre-dece. ¹⁸ Și ședând ei și mâncând a dădus Iisus: Amin dă vouă; că unul din voi va să mă vîndă, cela ce mănâncă cu mine. ¹⁹ Iar el au început a se întrista, și a dădus lui unul câte unul: Nu cumva sunt eu? și altul nu cumva sunt eu? ²⁰ Iar el răspundând a dădus lor: Unul din douăspre-dece carele întinge cu mine în blid. ²¹ Ci Fiul omului va merge, precum este scris pentru dănsul; dar vai! omului acelaia, prin carele Fiul omului se vinde; mai bine ar fi fost lui de nu s'ar fi născut omul acela. ²² Și mâncând ei a luat Iisus pâine și bine-cuvîntând-o a frânt și a dat lor, și a dădus: Luați, mâncați, acesta este trupul meu. ²³ Și luând paharul mulțămînd a dat lor; și a bătut dintr'însul toți. ²⁴ Și a dădus lor: Acesta este sânghele meu al legii cei nouă carele pentru mulți se varsă. ²⁵ Amin dă vouă: Că de acum nu voi mai vea din rînda viței, până în ziua aceea, când o voi bea pre ea nouă întru împărăția lui Dumnezeu. ²⁶ Și dănd laudă a eșit în muntele Măslinilor. ²⁷ Și a dădus lor Iisus: Că toți veți sminti întru mine în

noptea acosta; că scris este: Bate-voiu păstorul și se vorrisipi oile. ²⁸ Dar după ce voi învia, voi merge mai înainte de voi în Galileea. ²⁹ Iar Petru a dădus lui: De și toți se vor sminti, iar eu nu. ³⁰ Și a dădus Iisus lui: Amin dă ție; că tu astăzi în noptea aceasta, mai înainte de a cânta cocoșul de două ori, te vei lepăda de mine de trei ori. ³¹ Iar el cu mult mai virtos dicea: Do mi s'ar întempla a muri cu tine, nu mă voi lepăda de tine: asemenea încă și toți diceau. ³² Și a venit în satul al-cărui nume este Ghetsimani, și a dădus ucenicilor săi: Ședeți aicea până mă voi ruga. ³³ Și a luat pre Petru, și pre Iacov, și pre Ioan cu sine, și a început a se spălmînta și a se mîhni. ³⁴ Și a dădus lor: Intristat este sufletul meu până la moarte; rămâneți aicea și priveghiați. ³⁵ Și mergînd puțin mai înainte a cădut pre pămînt, și se ruga ca, de este cu puțință, să treacă de la dănsul acel ceas. ³⁶ Și dicea: Avva, părinte, toate sunt cu puțință ție, treci de la mine paharul acesta; dar însă nu ceea ce voesc eu, ci ceea ce tu. ³⁷ Și a venit și l-a găsit pre el dormind, și a dădus lui Petru: Simone, dormi? Nu putuși un ceas să priveghezi? ³⁸ Priveghiați și vă rugați ca să nu intrați în ispită: că duhul

este osărduitor; iar trupul neputincios. ³⁹ Și iarăși mergînd s'a rugat, același cuvînt dăcînd. ⁴⁰ Și întorcîndu-se i-a aflat pre dănsul iarăși dormind, (că erau ochii lor îngreuiati), și nu scia cu ce vor răspunde lui. ⁴¹ Și a venit a treia oră și a dădus lor: Dormiți de acum și vă odihniți; destul este, a venit ceasul; iată se dă Fiul omului în mâinile păcătoșilor. ⁴² Sculați-vă să mergem; iată cel ce m'a vîndut s'a apropiat.

⁴³ Și numai de cît, încă grăind el, a venit Iuda, unul din cei doi spre-dece, și cu el popor mult, cu săbii și cu fuști, de la arhierii și cărturarii și bătrîni. ⁴⁴ Și dădese cel ce-l vînduse pre el semn lor, dăcînd: pre carele voi săruta acela este; prindeți-l pre el, și-l duceți cu pază. ⁴⁵ Și viind, îndată s'a apropiat de el, și l-a dădus lui: învătătorule, și l'a sărutat pre el. ⁴⁶ Iar ei și-au pus mâinile pre el și l-au prins. ⁴⁷ Iar unul ălcăre din cei ce sta lângă el, scoțînd sabia a lovit pre sluga arhierelui, și l-a tăiat urechia lui. ⁴⁸ Și răspundînd Iisus, a dădus lor: Ca la un tâlhar ați eșit cu săbii și cu fuști să mă prindeți? ⁴⁹ În toate zilele am fost la voi în biserică învățînd, și nu m'ați prins; ci ca să se plinească scripturile. ⁵⁰ Și lă-

sându-l pre el toți au fugit. ⁵¹ Iar un tiner oare-carele mergea după el, îmbrăcat cu giulgiu pre trupul gol, și l'a prins pre el tinerii. ⁵² Iar el lăsînd giulgiul, gol a fugit de la ei. ⁵³ Și au dus pre Iisus la arhierii; și s'au adunat la dănsul toți arhierii și bătrîni și cărturarii. ⁵⁴ Iar Petru de departe mergea după el, până în lăuntru în curtea arhierelui. ⁵⁵ Și ședea împreună cu slugile și se încălzea la foc. ⁵⁶ Iar arhierii și tot sfatul căuta împotriva lui Iisus mărturie ca să-l omore și nu afla; că mulți mărturisău minciună asupra lui, și nu erau asemenea mărturiile. ⁵⁷ Și unii, sculându-se, au mărturisit minciună asupra lui, grăind: ⁵⁸ Că noi l'am auzit pre el, dăcînd: Că eu voi strica această biserică făcută de mîni, și în trei zile alta nefacută de mîni voi zidi. ⁵⁹ Și nici așa nu era asemenea mărturia lor. ⁶⁰ Și sculându-se arhierul în mijoc a întrebă pre Iisus, dăcînd: Nimic nu răspunzi ce aceștia mărturisesc asupra ta? ⁶¹ Iar el tăcea, și nimic nu răspundea. Iarăși l'a întrebă pre el arhierul și l-a dădus lui: Au tu ești Christosul Fiul celui bine-cuvîntat? ⁶² Iar Iisus a dădus: Eu sunt; și veți vedea pre Fiul omului ședînd de-a dreapta Puterii și viind

cu norii cerului. ⁶³ Iar arhiereul, rupându-și hainele sale, a zis: Ce ne mai trebuie nouă alte mărturii? Ați audiat hula, ce vi-se pare vouă? ⁶⁴ Iar ei toți l-au judecat pre el că este vinovat morței. ⁶⁵ Și au început unii a-l scuipa pre el, și a-l acoperi fața lui, și a-l bate cu pumnul și a zice lui: proorocesce! și slugile îl băteau pre el cu palmele preste obraz. ⁶⁶ Și fiind Petru jos în curte, a venit una din slujnicele arhiereului, ⁶⁷ și vedând pre Petru încălându-se, căutând la el, a zis: Și tu cu Iisus Nazarineanul erai. ⁶⁸ Iar el s'a lepădat zicând: Nu știu, nici pricep ce grăesci tu. Și a eșit afară

înaintea curței, și a cântat cocoșul. ⁶⁹ Iar slujnica vedându-l pre el iarăși a început a zice celor ce sta acolo: că aceste dintre dânsii este; iar el iarăși s'a lepădat. ⁷⁰ Și preste puțin iarăși cel ce sta acolo au zis lui Petru: Adevărat dintre dânsii ești, că Galilean ești, și grainul tău sémănă. ⁷¹ Iar el a început a se blestema și a se jura, că nu știu pre omul acesta carele diceți. ⁷² Și a doua oară a cântat cocoșul, și s'a adus aminte Petru de cuvântul carele i-a zis Iisus lui: Că mai 'nainte de ce va cânta cocoșul de două ori, te vei lepăda de mine de trei ori; și a început a plânge.

CAP. XV.

Pentru cele ce a pățimit Christos în vremea lui Pilat; pentru judecata, bătaia și răstignirea lui Christos; pentru cererea trupului lui Christos și îngroparea lui.

¹ Și îndatăși dimineața s'at făcând arhierii, cu bătrînii și cu cărturarii, și totă adunarea, legând pre Iisus, l-au dus și l-au dat lui Pilat. ² Și l-a întrebat pre el Pilat: Tu ești împăratul Iudeilor? Iar el răspundând a zis lui: Tu dici. ³ Și multe grăia asupra lui arhierii. ⁴ Iar Pilat iarăși l'a întrebat pre el zicând:

Nimic nu răspunzi? Vezi câte mărturisesc asupra ta. ⁵ Iar Iisus mai mult nimic nu a răspuns, cât se mira Pilat. ⁶ Iar la praznic le slobozila lor câte un vinovat, pre carele cereau-ei. ⁷ Și era unul ce-l numia Varavva, cu soțiile lui prins, cari în zărvă ucidere făcuse. ⁸ Și strigând poporul a început a

cere, precum pururea le făcea lor. ⁹ Iar Pilat le-a răspuns lor zicând: Voiți să slobodesc vouă pre împăratul Iudeilor? ¹⁰ (Că scia că pentru pizmă l-au dat pre el arhierii). ¹¹ Iar arhierii au îndemnat pre popor, ca mai virtos pre Varavva să le sloboziască lor. ¹² Iar Pilat răspundând iarăși le-a zis lor: Dar ce voiți să faceți acestuia pre carele îl diceți împăratul Iudeilor? ¹³ Iar ei iarăși au strigat: Răstignesc-l pre el. ¹⁴ Iar Pilat le-a zis lor: Dar ce rău a făcut? Iar ei mai virtos striga: Răstignesc-l pre el. ¹⁵ Iar Pilat, vrînd să facă pre voia poporului, le-a slobozit lor pre Varavva, și pre Iisus hătîndu-l l'a dat să se răstigniască.

¹⁶ Iar ostașii au adus pre el în lăuntru curței, ce este divan, și au adunat totă oștea.

¹⁷ Și l-au îmbrăcat pre el în porfiră, și, împletind cunună de spini, i-au pus lui. ¹⁸ Și au început a se închina lui zicând: Bucură-te, împăratul Iudeilor. ¹⁹ Și-l băteau preste cap cu trestia, și-l scuipau pre el, și, puindu-se în genunchi, se închinau lui. ²⁰ Și după ce l-au batjocorit pre el, au desbrăcat de pre el porfira și l-au îmbrăcat în hainele sale, și l-au dus pre el să-l răstigniască. ²¹ Și au silit pre ore-carele Simon

Chirineanu, ce trecea viind din țarină, tatăl lui Alexandru și al lui Rufu, ca să ducă crucea lui.

²² Și l-au adus pre el la locul Golgota, carele se talmăcesce locul căpătinei. ²³ Și l-au dat lui să bea vin amestecat cu smirnă; iar el n'a luat. ²⁴ Și răstignindu-l pre el, au împărțit hainele lui, aruncând sorți pre dînsule, cine ce va lua. ²⁵ Și era ceasul al treilea, și l-au răstignit pre el. ²⁶ Și era scrisoarea pricinii lui scrisă: **Împăratul Iudeilor.** ²⁷ Și împreună cu dînsul au răstignit doi tâlhari: unul de-a dreaptași altul de-a stînga lui. ²⁸ Și s'a împlinit scriptura care zice: Și cu cel fără de lege s'a socotit. ²⁹ Și cei ce treceau îl hulua pre el, clătînd cu capetele lor, și zicând: Ua, cel ce strici biserica, și în trei zile o zidesci. ³⁰ Măntuesce-te pre sine și te pogoră depre cruce. ³¹ Asemenea încă și arhierii bătîndu-și joc dicea unul către altul împreună cu cărturarii: pe alții a mântuit; iar pre sine nu poto să se mântuiască. ³² Christos, împăratul lui Israil, pogoră-te acum depre cruce, ca să vedem și să credem într'însul. Și cei ce erau împreună cu el răstignit îl ocăria pre el. ³³ Iar cînd a fost ceasul al șaselea întuneric s'a făcut peste tot pămîntul pînă la al noulea ceas.

³⁹Iar în ceasul al noulea a strigat Iisus cu glas mare zicând: Eloi, Eloi, lima savahthani, ce este tâlcuindu-se: Dumnezeuul meu, Dumnezeuul meu, pentru ce m'ai lăsat? ⁴⁰Iar unul din cei ce staū acolo auzind diceaū: Iată pre Ilic strigă. ⁴¹Și, alergând unul, și umplând un burete cu oțet, și puindu-l într-o trestie îl adăpa pre el, zicând: Lăsați, să vedem, aū veni-va Ilic să-l pogore pre el? ⁴²Iar Iisus slobozînd glas mare, și-a dat duhul. ⁴³Și catapetizma bisericii s'a rupt în două, pe sus până jos. ⁴⁴Și vedînd sutașul cel ce sta în prejma lui, că așa strigînd și-a dat duhul, a zis: Cu adevărat omul acesta fiul lui Dumnezeu a fost. ⁴⁵Și era și muleri de departe privind; între care era Maria-Magdalina și Maria, muma lui Iacov celui mic, și al lui Iosi și Salomi; ⁴⁶Care și când erau

raū în Galileea, mergēu după el și slujiaū lui; și altele multe, care se suise cu el în Ierusalim. ⁴⁷Și iată sēră făcēdu-se, (de vreme ce era Vineri, care este mai înainte de Sâmbătă). ⁴⁸A venit Iosif din Arimateea, sietnic cu bun chip, carele și acela era așteptând împărăția lui Dumnezeu, și, îndrăznind, a intrat la Pilat, și cerut trupul lui Iisus. ⁴⁹Iar Pilat s'a mirat de a murit așa curēnd; și chemând pre sutașul, l-a întrebat pre dēnsul de a murit de mult. ⁵⁰Și înțelegēnd de la sutașul, a dăruit lui Iosif trupul, ⁵¹Și acesta cumpărând giulgiu, și pogorîndu-l pre el, l-a înfășurat cu giulgiu, și l-a pus în mormēt, carele era săpat în pîtră; și a prăvălit o pîtră pre ușa mormētului. ⁵²Iar Maria Magdalina, și Maria a lui Iosi, priviaū unde-l pun.

CAP. XVI.

Pentru învierea lui Christos; căroa după înviere s'a arătat Domnul; cum a poruncit Apostolilor propovăduirea evangheliei.

¹Și dacă a trecut Sâmbăta Maria Magdalina, și Maria lui Iacov și Salomi aū cumpărat mirosmă ca să mergă să-l ungă pre el. ²Și forte

de dimineță într-una din Sâmbete aū venit la mormēt, răsărind sōrele. ³Și diceaū una către alta: Cine va prăvăli nouă pîtră de pre ușa

mormētului? ⁴Și căutând a vedut pîtră prăvălită, că era mare forte. ⁵Și intrând în mormēt, aū vedut pre un tiner ședēnd de-a-drēpta, îmbrăcat în veșmīnt alb, și s'aū spăimântat. ⁶Iar el a zis lor: Mu vē spăimântați; căutați pre Iisus Nazarineanul cel rēstignit? S'a sculat, nu este aicea; iată locul unde l'aū pus pre el. ⁷Ci mergeți de spuneți ucenicilor lui și lui Petru că va merge, mai înainte de voi în Galileea; acolo îl veți vedea pre el, presum a zis vouă. ⁸Și eșind aū fugit de la mormēt, că era cōprinse de cutremur și de spaimă; și nimēnuī nimie n'a spus, că se temeaū. ⁹Iar după ce a înviat Iisus, dimineța în ziua cea d'întăiu a Sâmbetei, s'a arătat Mariei Magdalinei, dintru care scosesc șēpto draci. ¹⁰Aceea mergēnd a vestit celor ce fusesē cu el, care plângeaū și se tânguiaū. ¹¹Și aceea auzind că este viu, și a fost vedut de dēnsa, n'aū cređut. ¹²Iar, după aceea, la două dintr'înșii mergēnd ei, s'a arătat într-alt chip, care

mergea la o țarină. ¹³Și aceea mergēnd aū spus celor-l'alți: și nici pre aceea nu l'aū cređut. ¹⁴Iar după aceea ședēnd ei cei un spre-dece, li s'a arătat, și a imputat necredinței lor, și împetririōi inimel; căci celor ce l'aū vedut pre el că a înviat n'aū cređut. ¹⁵Și zis lor: Mergeți în totă lumea și propovăduiți evanghelia la totă zidirea. ¹⁶Cela ce va crede și se va boteza se va mântui; iar cela ce nu va crede, se va osândi. ¹⁷Și semne celor ce vor crede a-cestea vor urma. Intru numele meu draci vor scōte; în limbi nouă vor grăi; ¹⁸Serpi vor lua; și de vor bea ceva de mōrte nu'l va vătăma pre ci; pre bolnavi mănile își vor pune, și bine le va fi. ¹⁹Deci Domnul, după ce a grăit cu dēnșii, s'a înălțat la cer; și a ședul de-a-drēpta lui Dumnezeu. ²⁰Iar ei eșind aū propovăduit pretutinde-nca, Domnul împreună lucrând și cuvēntul adevărindu-l prin semnele ce urmaū. Amin.

— AMIN —

SĂNTA EVANGHELIE

CEA DE LA

LUCA

CAP. I.

Pentru părinții lui Ioan Botezătorul și pentru nașterea lui; pentru închinăciunea îngerului către Maria; pentru închinăciunea Mariei către Elisaveta; pentru deslegarea limbii lui Zaharia și pentru proorocia lui.

¹ De vreme ce mulți s'au apucat a alcătui povestire pentru lucrurile cele ce au fost adevărate într-un noi, ² Precum a dat noș cei ce dintru început au fost singuri vădători și slujitori Cuvintului, ³ Păru-mi-s'a și mie urmând toate d'întăiu cu deamăruntul, pre-rînd a scrie ție, puternice Teofile, ⁴ Ca să cunoști întărirea cuvintelor de care te-ai învățat.

⁵ Post-a în zilele lui Irod, împăratul Iudeei, un preot cre-carele anume Zaharia, din rîndul preoției lui Avia,

și mușterea lui din fetele lui Aaron, și numele ei Elisaveta. ⁶ Și erau drepti amândoi înaintea lui Dumnezeu, umblând întru toate poruncile și îndreptările Domnului fără prihană. ⁷ Și n'aveau ei feciori, pentru că Elisaveta era stérpă și amândoi erau bătrîni în zilele lor. ⁸ Și a fost când a slujit el în rîndul săptămînei sale înaintea lui Dumnezeu. ⁹ După obiceiul preoției i s'a întemplat a tămăla intrînd în biserică Domnului. ¹⁰ Și totă mulțimea poporului era

rugându-se afară în vremea tămăderii. ¹¹ Și i s'a arătat lui îngerul Domnului stînd de-a dreapta altarului tămăderii. ¹² Și s'a spăimîntat Zaharia vedînd, și frică a cădut preste dînsul. ¹³ Iar îngerul a dis către dînsul: Nu te teme, Zaharie, că s'a aușit rugăciunea ta, și mușterea ta Elisaveta va naște ție fiu, și vei chema numele lui Ioan. ¹⁴ Și va fie ție bucurie și veselie, și mulți de nașterea lui se vor bucura. ¹⁵ Că va fi mare înaintea Domnului, și vin și sîkeră nu va bea; și se va umplea de Duh sânt încă din pîntecele maicei sale. ¹⁶ Și pre mulți din fii lui Israel va întorče la Domnul Dumnezeu lor. ¹⁷ Și el va veni înaintea lui cu duhul și cu puterea lui Ilie, ca să întorče inimile părinților spre fii, și pre cei neascultători întru înțelepciunea dreptilor, să gătiască Domnului popor mai înainte gătit. ¹⁸ Și a dis Zaharia către înger: Din ce voi cunoaște acesta? Că eu sunt bătrîn și mușterea mea trecută în zilele sale. ¹⁹ Și răspundînd îngerul a dis lui: Eu sunt Gavriil acela ce sta înaintea lui Dumnezeu, și sunt trimis a grăi către tine și a vesti ție acestea. ²⁰ Și iată vei fi tăcînd și neputînd a grăi, până în ziua aceea ce vor fi acestea; pentru că n'ai

creșut cuvintelor mele, care se vor împlini la vremea lor. ²¹ Și aștepta poporul pre Zaharia, și se mira că zăbovia ol în biserică. ²² Și eșînd, nu putea să grăiască lor, și au cunoscut ei că vedea a vedut în biserică; și le făcea semn cu mîna, și a rămas mut. ²³ Și a fost dacă s'au împlinit zilele slujbei lui, s'a dus la casa sa.

²⁴ Iar după zilele acelea, a îngrecat Elisaveta mușterea lui; și s'a tălnuit pre sine în cincî luni, dicînd: ²⁵ Că așa a făcut mie Domnul în zilele în care a socotit să lea ocară mea dintre omeni. ²⁶ Iar în luna șésea, trimis a fost îngerul Gavriil de la Dumnezeu în cetatea Galileei căreă numele era Nazaret, ²⁷ La feciôră logodită cu bărbat, căruia numele Iosif, din casa lui David, și numele feciôrei Maria. ²⁸ Și intrînd îngerul la dînsa, a dis: Bucură-te ceea ce ești plină de dar, Domnul este cu tine; bine-cuvîntată ești tu întro muier. ²⁹ Iar ea vedînd s'a spăimîntat de cuvîntul lui; și eugeta în ce chip va fi închinarea acesta. ³⁰ Și a dis ei îngerul: Nu te teme, Marie; că ai aflat dar la Dumnezeu. ³¹ Și iată vei zămisi în pîntece, și vei naște fiu, și vei chema numele lui Iisus. ³² Acesta va fi mare și fiul celui de sus so va chema,

și-i va da lui Domnul Dumnezeu scaunul lui David tatălui lui. ³³ Și va împărăți preste casa lui Iacov în veci, și împărăției lui nu va fi sfârșit. ³⁴ Și a zis Maria către inger: Cum va fi acesta, de vreme ce de bărbat nu seî? ³⁵ Și răspundând ingerul, a zis ei: Duhul sânt se va pogori preste tine, și puterea celui de sus te va umbri; pontru acesta și sântul ce se va naște din tine se va chema Fiul lui Dumnezeu. ³⁶ Și iată Elisaveta, rudenia ta, și acca a zămislit fiu la bătrînțele ei, și a șesca lună este ei acesta, cea ce se chema stêrpă. ³⁷ Că la Dumnezeu nici un cuvînt nu este cu neputință. ³⁸ Și a zis Maria: Iată rîba Domnului, fie mie dupre cuvîntul tău; și s'a dus de la dînsa ingerul. ³⁹ Și sculându-se Maria în zilele acelea, mers'a la munte cu degrab în cetatea Iudeei. ⁴⁰ Și a intrat în casa Zahariei și s'a închinat Elisavetei. ⁴¹ Și a fost când a audît Elisaveta închinăciunea Mariei, săltat'a pruncu în pîntecele ei, și s'a umplut de Duh sânt Elisaveta. ⁴² Și a strigat cu glas mare și a zis: Bine-cuvîntată ești tu între muieri și bine-cuvîntat este rodul pîntece-lui tău. ⁴³ Și de unde mie aceasta, că să vie măica Dom-

nului meu la mine. ⁴⁴ Că iată cum fu glasul închinărei tale într'u urechile mele, săltat'a pruncu cu bucurie în pîntecele meu. ⁴⁵ Și fericită este cea ce a creșut, că va fi sêvirșire celor dîse ei de la Domnul. ⁴⁶ Și a zis Maria: ⁴⁷ Măresce suflete al meu pre Domnul, și s'a bucurat Duhul meu de Dumnezeu Mântuitorul meu. ⁴⁸ Că a căutat spre smerenia robei sale; că iată de acum mă vor fericî toate neamurile. ⁴⁹ Că mi-a făcut mie mărire cel puternic, și sânt numele lui. ⁵⁰ Și mila lui în neam spre cei ce se tem de el. ⁵¹ Făcut'a tărie cu brațul său, răsipit'a pre cei mândri cu cugetul inimii lor. ⁵² Pogorit'a pre cei puternici de pre scaune, și a înălțat pre cei smeriți. ⁵³ Pro cei flămânzi l-a umplut de bunătați, și pro cei bogați l-a scos afară deșerti. ⁵⁴ Luat'a pre Israil sluga sa (ca să pomenască mila. ⁵⁵ Precum a grăit către părinții noștri, lui Avraam și seminției lui, până în veac. ⁵⁶ Și a rămas Maria împreună cu dînsa; ca la trei luni, și s'a întors la casa sa. ⁵⁷ Iar Elisavetei i s'a împlinit vremea să nască, și a născut fiu. ⁵⁸ Și au audît cei ce locuiau împrejur și rudeniile ei, că a mări Domnul mila sa cu dînsa; și se bucurau împreună cu

dînsa. ⁵⁹ Și a fost în ziua a opta, a venit să taie împrejur pruncu, și-l chemau pre numele tatălui lui Zaharia. ⁶⁰ Și răspundând muma lui zis: Nu; ei se va chema Ioan. ⁶¹ Și au zis către dînsa: Că nimenea nu este într'u rudenia ta, carele să secheme cu numele acesta. ⁶² Și au făcut semn tatălui lui, cum ar vrea să-l cheme pre dînsul? ⁶³ Și cerînd el panachida a scris dîcînd: Ioan va fi numele lui; și s'au mirat toți. ⁶⁴ Și i s'a deschis gura lui îndată și limba lui, și grăia lăudând pre Dumnezeu. ⁶⁵ Și s'a făcut frică preste toți cei ce locuiau împrejurul lor, și într'u totă latură de prin munții Iudeei s'au vestit toate cuvintele acestea. ⁶⁶ Și au pus toți cei ce audiau în inima lor dîcînd: Oare ce va să fie pruncu acesta? Și mîna Domnului era cu dînsul. ⁶⁷ Și Zaharia, tatăl lui, s'a umplut de duh sânt și a proorocît dîcînd: ⁶⁸ Bine este cuvîntat Domnul Dumnezeu lui Israil, că a cercetat și a făcut rîscumpărare poporului său. ⁶⁹ Și a ridicat corn de mîntuire noș în casa lui David slugi sale.

⁷⁰ Precum a grăit prin gura sînților celor din veac prooroci al lui. ⁷¹ Mîntuire de vrăjmașii noștri și din mîna tuturor celor ce ne urăse pe noi. ⁷² Să facă milă cu părinții noștri, și să-și aducă aminte de legătura lui cea sântă. ⁷³ De jurămîntul carele s'ajurat către Avraam părintele nostru să ne dea noș. ⁷⁴ Fără de frică din mîinile vrăjmașilor noștri izbăvindu-ne. ⁷⁵ Să-î slujim lui într'u sînțenie și într'u dreptate înaintea lui în toate zilele vieții noastre. ⁷⁶ Și tu, pruncule, prooroc celui prea înalt te vei chema, că vei merge înaintea feței Domnului, să gătesci căile lui, ⁷⁷ Ca să dai cunoștința mîntuirii poporului lui, într'u ertarea păcatelor lor, ⁷⁸ Pentru milostivirea milei Dumnezeului nostru, în care ne-a cercetat pre noi rîsarit din înălțime, ⁷⁹ Ca să lumineze celor ce ședeau într'u întuneric și în umbra morții, să îndrepteze picioarele noastre în calea păcii. ⁸⁰ Iar pruncu creștea, și se întăria cu Duhul, și a fost în pustie până în ziua arătării lui către Israil.

CAP. II.

Pentru scrierea lumii; pentru născerea lui Iisus din Maria; pentru păstori; pentru Simion; pentru Anna proorociță; pentru Iisus, când s'a aflat în mijlocul dascălilor.

¹ Și a toșt în zilele acelea, cîșt'a poruncă de la Cesarul August să se scrie totă lumea. ² (Acastă scrisoare întâiu s'a făcut, domnind în Siria Cirineu), ³ Și mergeau toți să se înscrie, lieșto carele în cetatea sa. Și s'a suit și Iosif din Galileea, din cetatea Nazaret, la Iudeea, în cetatea lui David, care se cheamă Vitleem, (pentru că era el din casa și din seminția lui David). ⁴ Să se scrie cu Maria cea logodită lui mulere, fiind grea, ⁵ Și a fost cînd erau ei acolo, s'a împlinit zilele ca să nască ea. ⁶ Și a născut pe fiul său cel întâu născut, și l'a înfășat pre dînsul, și l'a culcat în esle; pentru că n'aveau el loc la gazdă. ⁷ Și păstorii erau întru aceeași latură petrecînd și păzind străji de noapte împrejurul turmei lor. ⁸ Și iată îngerul Domnului a stătut înaintea lor, și mărirea Domnului a strălucit împrejurul lor; și s'au înfricoșat cu frică mare. ⁹ Și le-a dis lor îngerul: Nu vă temeți; că iată vesteso vouă bucurie mare, care va fi la tot poporul. ¹⁰ Că s'a născut vouă astăzi mîntuitor, carele

este Christos Domnul, în cetatea lui David. ¹¹ Și acesta va fi vouă semn: află-veți un prunc înfășat, culcat în esle. ¹² Și îndatăși s'a făcut împreună cu îngerul mulțime de ôste cerescă, lăudând pre Dumneșeu și dicînd: ¹³ Mărire întru cel de sus lui Dumneșeu și pre pămînt pace, întru ômeni bună voire. ¹⁴ Și a fost dacă s'au dus de la dînsul îngerii la cer, și ômenii păstori au dis unii către alții: Să mergem până în Vitleem, și să vedem cuvîntul acesta ce s'a făcut, carele Domnul a arătat nouă. ¹⁵ Și a venit degrăb și au aflat pe Maria și pre Iosif, și pruncul culcat în esle. ¹⁶ Și vedînd au spus pentru cuvîntul ce se grăise lor de pruncul acesta. ¹⁷ Și toți cei ce au auzit s'au mirat de cele ce s'au dis de păstori către dînsul. ¹⁸ Iar Maria păzia toate cuvintele acelea, puindu-le întru inima sa.

¹⁹ Și s'au întors păstori, mărind și lăudând pre Dumneșeu de toate cele ce au auzit și au vedut, precum s'a dis către dînsul. ²⁰ Și cînd s'au împlinit opt zile, ca să-l

tao pre el împrejur, s'a chemat numele lui Iisus, carele s'a numit de înger, mai înainte de a se zămisi el în pîntece. ²¹ Și cînd s'a împlinit zilele curățirii lor după legea lui Moisi, l'au suit pe el în Ierusalim, ca să-l pue înaintea Domnului (precum este scris în legea Domnului, ²² Că totă partea bărbătască, ce deschide pîntecele, sânt lui Dumneșeu se va chema.) ²³ Și cînd s'a dea jertfă după ceea ce s'a dis în legea Domnului, o pereche de turturelo, sau două pu de porumb.

²⁴ Și iată era un om în Ierusalim, anume Simeon; și omul acela era drept și temător de Dumneșeu, așteptînd mîngîierea lui Israel; și Duhul sânt era preste dînsul. ²⁵ Și era lui făgăduit de la Duhul sânt, să nu vadă mîrtea, până ce va vedea pe Christosul Domnului. ²⁶ Și a venit cu duhul în biserică; și cînd au adus în lăuntru părinții pre Iisus pruncul, ca să facă ei după obiceiul legii pentru el, ²⁷ Și acela l'a luat pre dînsul în brațele sale, și a bine-cuvîntat pre Dumneșeu și a dis: ²⁸ Acum sloboďesc pre robul tîu. Stăpîne, după cuvîntul tîu, cu pace, ²⁹ Că vedura ochii mei mîntuirea ta, ³⁰ Care ai gătît înaintea feței tuturor popórelor, ³¹ Lumină spre desco-

perirea neamurilor și măriro poporului tîu Israel. ³² Și era Iosif și muma lui mirîndu-se de cele ce se grăia pentru dînsul. ³³ Și i-au bine-cuvîntat pre dînsul Simeon, și a dis către Maria muma lui: Iată acesta este pus spre căderea și sculara a multora întru Israel, și spre semnul căruiu i-se va dice împotivă. ³⁴ Și prin însuși sufletul tîu va trece sabie), ca să se descopere dela multe inimi cugetele. ³⁵ Și era Anna proorociță, fata lui Fanul din neamul lui Asir; această îmbatrîmise în zile multe, care trăise cu bărbatul său șapte ani, din fecioria sa. ³⁶ Și această a fost veduvă ca la opt-deci și patru de ani carea nu se depărta de la biserică cu posturi și cu rugăciuni, slujind ziua și noptea. ³⁷ Și aceea întru acel ceas viind se măr-turisia Dumneșeu-lui, și grăia pentru dînsul tuturor celor ce așteptau mîntuire în Ierusalim. ³⁸ Și după ce au sî vîrșit ei toate după legea Domnului, s'au întors în Galileea, în cetatea lor Nazaret. ³⁹ Iar pruncul creșcea și se întăria cu duhul, umplîndu-se de înțelepciune, și darul lui Dumneșeu era preste dînsul. ⁴⁰ Și se duceau părinții lui în fiește-care an în Ierusalim, la praznicul Pascilor. ⁴¹ Și cînd a fost de doi-spre-dece ani, suin-

du-se ei în Ierusalim, după obiceiul praznicului, ⁴³ Și sfârșind zilele, când s'au întors ei, a rămas Iisus pruncul în Ierusalim, și n'au știut Iosif și muma lui. ⁴⁴ Și socotind că este el cu alți soți, au venit cale de o zi și l'au căutat pre el prin ruinenii și prin cunoscuți. ⁴⁵ Și neaflându-l s'au întors în Ierusalim căutându-l pre el. ⁴⁶ Și a fost după trei zile l'au aflat în biserică, ședând în mijlocul dascălilor, ascultându-i și întrebându-i pre ei. ⁴⁷ Și se minunau toți cei ce-l auăia pre dânsul, de priceperea și răspunsurile lui. ⁴⁸ Și

vădându-l pre el s'au spăimântat și a dis către el muma lui: Fiule, de ce ai făcut neașa? Iată tatăl tău și eu dorindu-te te căutam. ⁴⁹ Și a dis către dânsii: Ce este că mă căutați? Au n'au știut că întru cele ce sunt ale Tatălui meu se cade mie să fiu? ⁵⁰ Și ei n'au înțeles graiul carele a grăit lor. ⁵¹ Și s'au pogorât împreună cu dânsii și au venit în Nazaret, și era supuindu-se lor. Și muma lui păzia toate graiurile acostea în inima sa. ⁵² Și Iisus sporia cu înțelepciunea și cu vîrsta, și cu darul la Dumnezeu și la oameni.

CAP. III

Pentru propovăduirea lui Ioan; pentru cei ce au întreat pe Ioan; pentru Irod și închiderea lui Ioan; pentru botezul Mântuitorului; pentru porestirea neamului lui Christos.

¹ Iar în anul al cincisprezecelea al împărăției lui Tiberie Cesarul, domnind Pilat din Pont în Iudeea; și Irod stăpânind a patra parte din Galileia, iar Filip, fratele lui, stăpânind a patra parte pre Iturea și pre laturea Trahoniei; și Lisanie a patra parte stăpânind pre Avilinia ² În zilele arhierilor Anei și Caiafei, fost-a cuvîntul Domnului către Ioan, fiul Zahariei, în pustie. ³ Și a venit

în totă laturea Iordanului, propovăduind botezul pocăinței întru ertatea păcatelor. ⁴ Precum este scris în cartea cuvintelor Isaiei prorocului carele dice: Glasul celui ce strigă în pustie, gătiți calea Domnului, drepte faceți cărările lui. ⁵ Totă valea se va umplea, și tot muntele și măgura se va smeri; și vor fi cele strâmbe drepte, și cele colțuroase căi netede. ⁶ Și va vedea tot trupul mântuirea

lui Dumnezeu. ⁷ Decî dicea popoarelor celor ce mergeau să se boteze de la el: Pui de năpârci, cine v'a arătat vouă ca să fugiți de mânia ceea ce va să fie? ⁸ Faceți dar roduri vrednice de pocăință; și nu începeți a dice întru voi: Tată avem pre Avraam; că dic vouă: că poate Dumnezeu și din pietrele acestea să ridice fiu lui Avraam. ⁹ Că iată și securea la rădăcina pomilor zace; decî tot pomul carele nu face rodă bună se tac și în foc se aruncă. ¹⁰ Și-l întrebau pre el popoarele dicend: Dar ce vom face? ¹¹ Și răspundend, dicea lor: Cel ce are două haine, să dea celui ce n'are, și cel ce are bucate asemenea să facă. ¹² Și au venit și vameșii să se boteze de la dânsul și a dis către el: ¹³ Învățătorule, ce vom face? Iar el a dis către dânsii: Nimic mai mult de cît este rânduită vouă să nu faceți. ¹⁴ Și-l întrebau și ostașii, dicend: și noi ce vom face? Și a dis către dânsii: Pre nimenea să nu asupriți, nici să elevați, și să vă îndestulați cu leșile vîstre. ¹⁵ Iar așteptând poporul, și cugetând toți întru inimile lor de Ioan, că nu cum-va el să fie Christos, ¹⁶ Răspuns'a Ioan tuturor, dicend: Eu cu apă vă botez pre voi; dar vine cel mai tare de cît mine, căruia nu

sunt vrednic a-l dezlega cureua încălțămintelor lui; acesta va boteza pre voi cu Duh sânt și cu foc, ¹⁷ A căruia lopată este în mîna lui și va curăți aria sa, și va aduna grăul în jitnița sa; iar plevele le va arde cu focul nestins. ¹⁸ Multe încă și altele bine-vestea poporului mîngăindu-l.

¹⁹ Iar Irod, cel a patra parte stăpânitor, muștrat fiind de el pentru Irodiada, mușerea fratelui său, și pentru toate relele care au făcut Irod. ²⁰ A adaos și aceasta preste toate, și a închis pre Ioan în temniță. ²¹ Și a fost dacā s'a botezat tot poporul, și Iisus botezându-se și rugându-se s'a deschis cerul. ²² Și s'a pogorît duhul sânt cu chip trupesc ca un porumb, preste dânsul; și glas din cer s'a făcut dicend: Tu ești Fiul meu cel iubit, întru tine bine-am voit.

²³ Și acesta Iisus era ca de trei-deci ani începend, fiind (precum se socotia) fiul lui Iosif, al lui Ilie, ²⁴ Al lui Matat, al lui Levi, al lui Melhi, al lui Ionă, al lui Iosif, ²⁵ Al lui Matatia, al lui Amos, al lui Naum, al lui Esli, al lui Nanghe. ²⁶ Al lui Maat, al lui Matatia, al lui Semei, al lui Iosif, al lui Iuda, ²⁷ Al lui Ionă, al lui Risa, al lui Zorovavel, al lui Salatiil, al lui Nori, ²⁸ Al lui Melhi, al

lui Addi, al lui Cosam, al lui Elmodam, al lui Ir, ²⁰ Al lui Iosi, al lui Eliezer, al lui Iorim, al lui Mattat, al lui Levi, ²⁰ Al lui Simeon, al lui Iuda, al lui Iosif, al lui Ionam, al lui Eliachim, ²¹ Al lui Melea, al lui Mainan, al lui Matatta, al lui Natan, al lui David, ²² Al lui Iese, al lui Ovid, al lui Vooz, al lui Salomon, al lui Naason, ²³ Al lui Aminadav, al lui Aram, al lui Esrom, al lui Fares,

al lui Iuda, ²⁴ Al lui Iacov, al lui Isaac, al lui Avraam, al lui Tara, al lui Nahor, ²⁵ Al lui Saruh, al lui Ragav, al lui Falec, al lui Ever, al lui Sala, ²⁶ Al lui Kainan, al lui Arfaxad, al lui Sim, al lui Noe, al lui Lameh, ²⁷ Al lui Matusala, al lui Enoh, al lui Jared, al lui Maleleil, al lui Kainan, ²⁸ Al lui Enos, al lui Sit, al lui Adam, al lui Dumneșcu.

CAP. IV.

Pentru postirea și ispitirea Mântuitorului; pentru cartea Isaiei ce i s'a dat lui; pentru Iisus, când s'a adus de Iudei în munte, și a trecut prin mijlocul lor; pentru cel ce avea duh de drac necurat; pentru sócra lui Petru; pentru cei ce s'a vindecat de feluri de bóle.

¹ Iar Iisus, plin de duhul sânt, s'a întors de la Iordan, și s'a dus de Duhul în pustie, ² Patru decii de zile ispitindu-se de diavolul, și n'a mâncat nimic în zilele acelea; și sfîrșindu-se ele, mai pe urmă a flămîndit. ³ Și a dis lui Diavolul: De ești Fiul lui Dumneșcu, di pletrește aceștia ca să se facă pâne. ⁴ Și a răspuns Iisus către el zicînd: Seris este, că nu numai cu pâne va trăi omul, și cu tot graiu lui Dumneșcu. ⁵ Și suindu-l pre el diavolul într'un munte

înalt, l-a arătat lui tóte îm părășile lumii într'o clipeală de vreme. ⁶ Și l-a dis lui diavolul: Tie voiî da stăpînirea acésta tótă și mărirea lor: (că mie este dată, și ori-căruia voiesc o dau pre ea). ⁷ Decî tu de te vei închina înaintea mea, va fi a ta tótă. ⁸ Și răspundînd Iisus a dis lui: Mergi înapoia mea, satano; că scris este: Domnului Dumneșcului tēu să te închini, și lui unuia să'i slujești. ⁹ Și l'a dus pre el în Ierusalim, și l'a pus pre dōnsu pre aripa bisericeî, și l'a

dis lui: De ești Fiul lui Dumneșcu, aruncă-te pre sine-ți jos, ¹⁰ Că scris este, că ângerilor sēi va porunci pentru tine ca să te păziască. ¹¹ Și pre mîni te vor ridica, ca să nu-ți împiedici de piatră piciorul tēu. ¹² Și răspundînd Iisus a dis lui: Că s'a dis: să nu ispitesci pre Domnul Dumneșcului tēu. ¹³ Și, sfîrșind diavolul tótă ispita, a fugit de la dēnsul până la o vreme. ¹⁴ Și s'a întors Iisus întru puțerea Duhului în Galilea; și vestea a eșit de la el în tótă laturea acea. ¹⁵ Și el învăța în sinagoge le lor, mărindu-se de toți.

¹⁶ Și a venit în Nazaret, unde era crescut, și a intrat dupre obiceiul sēu în ziua Sâmbetei în sinagogă, și s'a sculat să citiască, ¹⁷ Și i s'a dat lui cartea Isaiei proorocului, și deschidînd cartea a aflat locul unde era scris: ¹⁸ Duhul Domnului preste mine, pentru care m'a uns, a bine-vestisăracilor m'a trimis, a tămădui pe cei sdrobiți la inimă, a propovădui robilor ertare și orbilor vedere, a slobođi pre cei sfărîmați întru ușurare, ¹⁹ A prodovădui anul Domnului primit. ²⁰ Și închidînd cartea o a dat slugעי și a ședut, și ochii tuturor din sinagogă erau privind spre el. ²¹ Și a început a dice către dēnsii: Că astăzi s'a împlinit Scriptura acésta în-

tru urechile vóstre. ²² Și toți îl mărturisiau pre el și se miraū de cuvintele darului, care eșiau din gura lui, și diceau: Aū nu este feciorul lui Iosif? ²³ Și a dis către ei: Cu adevărat veți dice mie pilda acésta: Doctorule, vindecă-te pre sine-ți; câte am auđit că s'aū făcut în Capernaum, fă și aicea în patria ta. ²⁴ Și aū dis: Amin grăesc vouē: Că nici un prooroc nu este primit în patria sã. ²⁵ Și întru adevăr grăesc vouē: Multe vėduve erau în zilele lui Ilie întru Israel, când s'a încuiat cerul trei ani și șese luni, cât s'a făcut lómete mare preste tot pămîntul. ²⁶ Și către nici una dintr'acelea n'a fost trimis Ilie, fără numai la Sarepta Sidonului, la o muiere vėduvã. ²⁷ Și mulți leproși erau în zilele lui Elișeu proorocului întru Israil și nici unul dintr'ēnsii nu s'a curățit, fără numai Nema Sirianul. ²⁸ Și s'aū umplut toți de mânia în sinagogă, auđind acestea. ²⁹ Și sculându-se l'aū scos pre el afară din cetate; și l'aū adus pre el până în sprînceana muntelui, pe carele era zidită cetatea lor, ca să-l arunce jos. ³⁰ Iar el trecēnd prin mijlocul lor s'aū dus.

³¹ Și s'a pogorît în Capernaum, în cetatea Galileei, și era învățându-l pre ei Sâmbăta. ³² Și se spăimîntau de

învătătura lui, că cu stăpânire era cuvîntul lui. ³³ Și în sinagogă era un om, carele avea duh de drac necurat, și a strigat cu glas mare, grăind: ³⁴ Lasă, ce este nouă și ție, Isuse Nazarineanule? Ai venit să ne perzi pre noi? Te știu pre tine cine ești, Sfîntul lui Dumnezeu. ³⁵ Și l'a certat pre el Iisus grăind: Taci, și ești dintr'însul. Și arucându-l pre el dracul în mijloc, a eșit dintr'însul, nimic vătămându-l pre el. ³⁶ Și s'a făcut spaimă preste toți, și se întrebau între sine dicînd: Ce este cuvîntul acesta? Că cu stăpânire și cu putere poruncesce duhurilor celor necurate și es.

³⁷ Și se ducea vestea de el în tot loc de prin prejur. ³⁸ Și sculându-se din sinagogă, a intrat în casa lui Simon; iar sóera lui Simon era cuprinsă de friguri mari, și l'a rugat pre el pentru dên-

sa. ³⁹ Și, stînd lângă ea, a certat irigurile, și au lăsat-o pre dênsa. Și îndată sculându-se slujia lor. ⁴⁰ Și apuind sórele, toți câți aveau bolnavi, cu multe feluri de bóle, i-au adus pre ei către dênsul; iar el pre fiește-care din ei punînd mînilor, i-a tămăduit pre ei. ⁴¹ Și eșiau și draci din mulți, strigînd și grăind: Că tu ești Christos Fiul lui Dumnezeu. Și certându-l nu-l lăsa pre dênșii să grăiască, căci îl scia că el este Christos. ⁴² Iar, făcîndu-se ziua, eșind s'a dus în pustiū: și poporul căuta pre dênsul și a venit până la dênsul și-l ținea pre el ca să nu se ducă la dênșii. ⁴³ Iar el a dis către ei: Că se cade mie să vestesc și altor cetăți împărăția lui Dumnezeu, că spre acósta sunt trimes. ⁴⁴ Și era propovăduind în sinagoge Galileei.

CAP. V

Pentru vinarea pescilor; pentru leprosul; pentru slăbănogul ce l'au adus pe pat; pentru Levi vameșul; pentru Iisus când a mîncat împreună cu vameșii; pentru ce ucenicii lui Ioan postesc, iar ai lui Christos nu.

¹ Și a fost când îl îmbulzia pre el poporul, ca să audă cuvîntul lui Dumnezeu, și el sta lângă marea Ghenisaretu-

lui. ² Și a vădut două corăbii stînd lângă mare; iar pescarii eșind dintr'însele spălau mre-jile. ³ Și intrînd într'o cora-

hie, care era a lui Simon, l'a rugat pre el să o depărteze puțin de la pămînt; și ședînd învêta pre popor din corabie. ⁴ Iar dacă a încetat a grăi, a dis către Simon: Depărtează-o la adînc și aruncați mrejile vóstre spre vinare. ⁵ Și răspundînd Simon a dis lui: Învătătorule. tótă nóptea ostenindu-ne nimic n'am prins; dar după cuvîntul tîu, voi arunca mreja. ⁶ Și acósta făcînd, a prins mulțime multă de pesci, și se rupea mreja lor. ⁷ Și a făcut semn soțiilor sêle, care erau în altă corabie, ca să vie să le ajute lor, și au venit, și au umplut amîndouă corăbiile, cât se afunda cle. ⁸ Iar Simon Petru, vîdînd, a cădut la genuchele lui Isus grăind: Ești de la mine, că om păcătos sunt, Dómnne. ⁹ Că-l cuprinsese pre el spaimă, și pre toți cei ce erau cu dênsul, pentru vinarea pescilor care l'prinseseră. ¹⁰ Așisderea și pre Iacob și pre Ioan, feciorii lui Zevedeiū, cari erau soții lui Simon. Și, a dis Iisus către Simon: Nu te teme; de acum vei vîna ómeni. ¹¹ Și scoțînd corăbiile la pămînt, lăsînd tóte, au mers după dênsul.

¹² Și a fost când era el într'una din cetăți, și iată un om era plin de lepră, și vîdînd pre Iisus, a cădut pe fața sa și s'a rugat lui, gră-

ind: Dómnne, de vei vrea poți să mă curătești. ¹³ Și tîndînd mîna, s'a atins de dên-sul, dicînd: Voiesc, curătesce-te; și îndată lepra s'a dus de la dênsul. ¹⁴ Și el a poruncit lui nimînui să nu spue; ci mergi de te arată pre sino-ți preotului, și du pentru curățenia ta, precum a poruncit Moisi, întru mărturie lor. ¹⁵ Iar cuvîntul mai mult străbătea pentru dên-sul. Și se aduna popor mult, ca să audă și să se tămăduiască de la dênsul de bó-lele sale. ¹⁶ Iar el se ducea în pustiie și se ruga.

¹⁷ Și a fost într'una din zile și el era învêtînd, și ședeau fariseii și învățătorii legii, cari venise din tóte satele Galileei și ale Iudeei și ale Ierusalimului; și puterea Domnului era spre a-l tămădui pre ei. ¹⁸ Și iată óre-cari bărbai purtînd în pat pre un om, carele era slăbănog, și căuta să-l ducă pre el în lăuntru, și să l'puie înaintea lui. ¹⁹ Și neaflînd pre unde să-l ducă printre popor, suindu-se de-asupra acoperemîntului, printre cărămizii l'a slobođit pre dênsul cu patul în mijloc înaintea lui Iisus. ²⁰ Și vîdînd credința lor, a dis lui: Omule, ierteți-se ție păcatele tale. ²¹ Și a început a cugeta cărturarii și fariseii grăind: Cine este acesta ce grăiesce hule? Cine pòte să ierte pē-

catele, fără numai unul Dumne-deu? ²² Iar cunoscând Iisus gândurile lor, răspun-dând a zis către dânsii: Ce gândiți întru inimile vâstre? ²³ Ce este mai lesne a dice: iartăți-se ție păcate tale, sau a dice: scolă și umblă? ²⁴ Ci ca să știți că putere are fiul omului pre pământ a ierta păcatele, (a zis slăbănogului:) ție grăesc: Scolă și luând patul tău mergi la casa ta. ²⁵ Și îndatăși sculându-se, înaintea lor, a luat patul pre carele zăcea, și s'a dus la casa sa, mărink pre Dumne-deu. ²⁶ Și spaimă a cuprins pre toți și măriau pre Dumne-deu; și s'a umplut de frică grăind: că am vădut lucruri minunate astăzi.

²⁷ Și dupe acestea a eșit și a vădut pre un vameș a-nume Levi, sedând la vamă, și a zis lui: Vino după mine. ²⁸ Și lăsând toate s'a sculat și a mers după dânsul. ²⁹ Și a făcut lui ospet mare Levi în casa sa. Și era popor mult de vameși și de alții, cari sedeau cu el. ³⁰ Și cârtiau cârturarii lor și fariseii către ucenicii lui grăind: Pentru ce cu vameșii și cu păcătoșii mâncați și beți? ³¹ Și răspundând Iisus

a zis către ei: N'au trebuință de doctor cel sănătoși; ci cei bolnavi. ³² N'am venit ca să chem pre cei drepti, ci pre cei păcătoși la pocăință. ³³ Iar el a zis către el: Pentru ce ucenicii lui Ioan postesc adese-ori și rugăciuni fac, așisderea și ai fariseilor, iar al tăi mănâncă și beau? ³⁴ Iar el a zis către dânsii: Aă doră puteți pre fiu nuntii să-i faceți să postiască, până când este mirele cu dânsii? ³⁵ Iar vor veni zile când se va lua mirolo de la dânsii, și atunci vor posti întru acele zile. ³⁶ Și grăia și pildă către dânsii: Că nimenea nu pune petic de haină nouă la haină vechie; iar de nu, și pre cea nouă o rupe, și la cea veche nu se potrivește peticul cel ce este de la cea nouă. ³⁷ Și nimenea nu pune vin nou în toi vechi; iar de nu, va sparge vinul cel nou pre foi și el se va vârsa, și toile vor peri. ³⁸ Ci vinul nou se cade să-l pue în toi noui, și amândouă so vor ținea. ³⁹ Și nimenia carele bea de cel vechiu voesce îndată de cel nou, că dice: că cel vechiu mai bun este.

CAP. VI.

Pentru ucenicii lui Christos, când rupea spice Sâmbăta; pentru cel ce avea mâna uscată; pentru alegerea Apostolilor; pentru fericiri; pentru a iubi pe vrăjmași; pentru a nu ne price cu aprópele; pentru că nu se cuvine a judeca pre aprópele; pentru cei ce-și zidesc casă pre temelie bună.

¹ Și a fost într'o Sâmbătă a doua după cea d'întăiu, trecea el prin semănătură și smulgeau ucenicii lui spice și mâncau, frecându-le cu mâinile. ² Iar óre-cari din farisei le-au zis lor: Ce faceți care nu se cade a face Sâmbăta? ³ Și răspundând Iisus a zis către dânsii: Nici a-costa n'ați cetit ce a făcut David, când a flămândit el, și cei ce erau cu dânsul? ⁴ Cum a intrat în casa lui Dumne-deu, și a luat pâinile punderi înainte, și a mâncat, și a dat și celor ce erau cu el, care nu se cădea să le mănânce, fără numai preoții. ⁵ Și dicea lor: Că Domn este Fiul omului și al Sâmbetel. ⁶ Și a fost și în altă Sâmbătă a intrat el în sinagogă și învăța; și era acolo un om și mâna lui cea dreptă era uscată. ⁷ Și-l pândiau pre el cârturarii și fariseii, de-l va vindeca Sâmbăta, ca să afle vină asupra lui. ⁸ Iar el scia gândurile lor și a zis omului celui ce avea mâna uscată: Scolă-te și stă în mijloc; iar el sculându-se a

stătat. ⁹ Deci a zis Iisus către dânsii: Intreba-voi pre voi: Ce se cade Sâmbăta, bine a face, sau rău a face? Suflet a mântui sau a perde? ¹⁰ Și căutând spre toți aceștia a zis lui: Intinde-ți mâna ta; iar el făcut așa, și a venit mâna lui la starea cea d'întăiu sănătoasă ca și ceealaltă. ¹¹ Iar el s'a umplut de nebunie, și vorbea unu cu altul, ce ar fi făcut lui Iisus.

¹² Și a fost în zilele acoste a eșit la munte să se róge, și totă nóptea a petrecut întru rugăciunea lui Dumne-deu. ¹³ Și când s'a făcut ziua, a chemat pre ucenicii săi, și alegând dintre dânsii douăspre-zece, (pre cari și Apostoli i-a numit). ¹⁴ Pre Simon, pre carele l'a și numit Petru, și pre Andrei fratele lui, pre Iacob și pre Ioan, pre Filip și pre Bartolomei, ¹⁵ Pre Matei și pre Toma, pre Iacob al lui Alfeu și pre Simon, ce se chiamă Zilotul, ¹⁶ Pre Iuda al lui Iacov, și pre Iuda Iscarioteanul, carele s'a făcut vinător.

¹⁷ Și pogorîndu-se cu dânsii

aû stătu în loc şes, şi mulţimea ucenicilor lui, şi mulţime multă de popor din totă Iudea şi din Ierusalim, şi de pre lângă marea Tirului şi a Sidonului, cari venise să-l asculte pre el, şi să se tămăduiască de neputinţele sale, ¹⁸ Şi cei ce se chinuiau de dureri necurate, şi se vindecau, ¹⁹ Şi tot poporul căuta să se atingă de el, că putere oşia din el şi vindeca pre toţi. ²⁰ Şi el ridicându-şi ochii săi spre ucenicii lui dicea: Fericiţi sunteţi săracilor, că a voastră este împărăţia lui Dumnezeu. ²¹ Fericiţi sunteţi cari flămânziţi acum, că veţi satura. Fericiţi sunteţi cari plângeţi acum, că veţi râde. ²² Fericiţi veţi fi când vă vor urî pre voi ômenii, şi când vă vor despărţi pre voi, şi vă vor ocări, şi vor scôte numele vostru ca un rău pentru Fiul omului. ²³ Bucuraţi-vă întru acea zi şi săltaţi; că iată plata voastră multă este în ceruri. Că într'acest chip făceau proorocilor părinţii lor.

²⁴ Însă vai vouă bogaţilor, că vă luaţi mângăcarea voastră. ²⁵ Vai vouă celor ce sunteţi sătui acum, că veţi flămânzi. Vai vouă celor ce râdeţi acum, că veţi plânge şi veţi tănguî. ²⁶ Vai vouă când vă vor dice bine toţi ômenii; că într'acest chip făceau proorocilor mincinoşi părinţii lor.

²⁷ Ci vouă grăesc celor ce au-diţi: iubiţi pre vrăşmaşii voştri; bine faceţi celor ce vă urăsc pre voi. ²⁸ Bine-cuvintaţi pre cei ce vă blestemă pre voi; şi vă rugaţi pentru cei ce vă fac vouă necaz. ²⁹ Celui ce te bate pre tine peste o lată a obrazului, întorce-i lui şi cea-laltă; şi celui ce-ţi iea haina, nu-i opri lui şi cămaşa. ³⁰ Şi tot celui ce cerc de la tine, dă-i; şi de la cela ce-ţi iea ale tale nu cere înapoi.

† ³¹ Şi precum voiţi ca să vă facă vouă ômenii, şi voi faceţi lor aşisderea. ³² Şi de iubiţi pre cei ce vă iubesc pre voi, ce dar este vouă? Că şi păcătoşii iubesc pre cei ce iubesc pre dânsii. ³³ Şi de faceţi bine celor ce vă fac vouă bine, ce dar este vouă? Că şi păcătoşii aceiaşi fac. ³⁴ Şi de daţi împrumut, de la cari nădăjduiţi a lua, ce dar este vouă? Că şi păcătoşii păcătoşilor dau împrumut, ca să iea întocmai. ³⁵ Ci iubiţi pre vrăşmaşii voştri, şi faceţi bine, şi daţi împrumut, nimic nădăjduind; şi va fi plata voastră multă, şi veţi fi fii ai celui prea înalt; că el este bun spre cei nemulţumitori şi răi. ³⁶ Deci fii milostivi, precum şi Tatăl vostru este milostiv. ³⁷ Şi nu judecaţi, şi nu vă veţi judeca; nu osândiţi, şi nu vă veţi osândi; ertaţi şi vi se va erta. ³⁸ Daţi şi vi se

va da vouă: măsură bună, îndesată şi clătită, şi pre deasupra vârsându-se vor da în simul vostru. Că cu aceeaşi măsură, cu care veţi măsura, se va măsura vouă. ³⁹ Şi le-a dat lor şi pildă: Aû dór pôte orb pre orb să povăţuiască? Aû nu amîndou vor cădea în grópă? ⁴⁰ Nu este ucenic mai pre sus de dascălul său; iar tot cel deservîşit, va fi ca dascălul său. ⁴¹ Şi ce veţi ştercul, cel ce este în ochiul fratelui tău; iar bârna care este în ochiul tău nu o simţi? ⁴² Sau cum poţi dice fratelui tău; frate, lasă să scot ştercul carele este în ochiul tău, însuţi nevedînd bârna care este în ochiul tău? Făţarnice, scôte întâiu bârna din ochiul tău, şi atunci vei vedea să scoţi ştercul carele este în ochiul fratelui tău. ⁴³ Că nu este pom bun, carele face rodă rea, nici pom rău, carele face rodă bună. ⁴⁴ Că tot pomul din rodă sa se cunoşce,

că nu adună smochine din măricinî nici din rug culeg struguri. ⁴⁵ Omul cel bun din visteria cea bună a inimei sale scôte cele bune, şi omul cel rău din visteria cea rea a inimei sale scôte cele rele; că din prisosinţa inimei grăesc gura lui.

⁴⁶ Şi ce mă chemaţi, Dómnne, Dómnne, şi nu faceţi cele ce vă dic? Tot cela ce vine către mine, şi aude cuvintele mele şi le face pre ele, voi arăta vouă ce este asemenea. ⁴⁷ Asemenea este omului ce îşi zidesce casă, carele a săpat şi a adâncat şi a pus temelie pe pîtră; şi vîrsare de ape făcîndu-se, a lovit riul în casa aceia şi nu a putut-o clăti pre ea; căci era întemeiată pre pîtră. ⁴⁸ Iar cela ce a audit şi n'a făcut, asemenea este omului care şi-a zidit casa sa pre pămînt fără de temelie, în care a lovit riul, şi îndată a cădut, şi s'a făcut slărimare mare casei acea.

CAP. VII

Pentru sutaşul; pentru fiul răduvei; pentru cei trimişi de Ioan; pentru asemănarea fariseilor şi a legiuitorilor cu copiii ce se jucă în tîrg; pentru femeia cea ce a uns pre Domnul cu mir.

¹ Şi după ce a sfîrşit toate cuvintele sale întru audul poporului, a intrat în Capernaum. ² Iar sluga unui sutaş fiind bolnavă vrea să moră, care era la dînsul de

cinste. ³Și auzind de Iisus, a trimis la dânsul bătrînii al Iudeilor, rugându-l pe el, ca să vie să mântuiască sluga lui. ⁴Iar el viind către Iisus, îl ruga pe el cu de-adinsul dicînd: că este vrednic acela căruia vei da acésta. ⁵Căci iubesc neamul nostru, și sinagoga el o a zidit noă. ⁶Iar Iisus mergea cu dînsul, și nefiind el departe de casă, a trimis la dânsul sutașul prietenului grăind lui: Dîmne, nu te osteni; că nu sunt vrednic ca să intri supt acoperimîntul meu. ⁷Pentru aceea nici pre mine nu m'am socotit a fi vrednic a veni către tine; ci ți cu cuvîntul, și se va tămădui sluga mea. ⁸Că și eu sunt om rînduit supt dregătorie, avînd sub sine mîi slujitori, și ție acestuia: mergi, și merge; și altuia: vin'o, și vine; și slugii mele: fă acésta și face. ⁹Iar Iisus auzind acestea, s'a minunat de el, și, întorcîndu se, a ție poporul cărele mergea după dânsul, grăiesc vouă: Că nici întru Israel n'am aflat atîta credință. ¹⁰Și întorcîndu-se trimișii a casă, au aflat pre sluga cea bolnavă sănătosa. ¹¹Și a fost după acestea, mergea într'o cetate ce se cheama Nain, și împreună cu dânsul mergea ucenicii lui mulți și popor mult. ¹²Iar dacă s'au a propiat cătră porta cetăței, iată scoteau pre un

mort, fiul unul născut al mamei sale, și aceea era veduvă, și popor mult cu dânsa din cetate. ¹³Și vedînd-o pre dânsa Domnul, i-a făcut milă de ea, și a ție ei: nu plînge. ¹⁴Și, apropiindu-se, s'a atins de pat, (iar cel ce-l ducea au stătut) și a ție: Tînrule, ție grăesc, scólă-te. ¹⁵Și a ședut drept mortul și a început a grăi, și l'a dat pre el mamei lui. ¹⁶Și a luat frica pre toți, și măriaș pre Dumneșu grăind: că prooroc mare s'a sculat între noi; și cum că a cercetat Dumneșu pre poporul sôu. ¹⁷Și a ție cuvîntul acesta de el în totă Iudeea și în totă laturea. ¹⁸Și au vestit lui Ioan ucenicii lui de toate acestea. ¹⁹Și chemînd Ioan pre doi ore-carî din ucenicii sôii, i-a trimis către Iisus dicînd: Tu ești cela ce vine? Sau pre altul să așteptăm? ²⁰Și, venind către el bărbații aceia, au ție: Ioan Botezătorul ne-a trimis pre noi către tine dicînd: Tu ești cela ce vine? Sau pre altul să așteptăm? ²¹(Și într'acel ceas a tămăduit pre mulți de bôle, și de rănî, și de duhuri rele, și a dat vedere multor orbii). ²²Și răspundînd Iisus a ție lor: Mergeți și spuneți lui Ioan cele ce ați vedut și ați auzit; că orbii ved, schiopii umblă, leproșii se curătesc, surzii aud, morții se scólă,

săracilor bine se vestesc. ²³Și fericit este col ce nu se va smînti întru mine. ²⁴Iar dacă s'au dus vestitorii lui Ioan, au început a grăi către popore de Ioan: Ce ați eșit în pustie să vedeți? Au trestie clătîta de vînt? ²⁵Dar ce ați eșit să vedeți? Au om îmbrăcat în haino moli? Iată cei ce sunt în haine scumpe și petrec întru desfătare, în casele împărătesei sunt. ²⁶Dar ce ați eșit să vedeți? Au prooroc? Adevăr grăesc vouă, și mai mult de cât prooroc. ²⁷Acesta este de carele este scris: Iată eu trimet îngerul meu înaintea feții tale, carele va găti calea ta înaintea ta. ²⁸Că ție vouă: Mai mare prooroc între cei născuți din mueri de cât Ioan Botezătorul niminea nu este; iar cel mai mic întru împărăția lui Dumneșu mai mare de cât el este. ²⁹Și tot poporul auzind, drept a făcut pre Dumneșu, botezându-se cu botezul lui Ioan. ³⁰Iar fariseii și legiitorii au lepădat de la sine statul lui Dumneșu, nebotezându se dela dânsul.

³¹Deci cu cine voiă asemăna pre omeni neamului acestuia? Și cu cine sunt asemenea? ³²Asemenea sunt cu copii ce șed în tîrg, și strigă unii către alții și ție: Flue-rat'am vouă și n'ați jucat; cântat'am de jale vouă și n'ați plâns. ³³Că a venit Ioan

Botezătorul, nici pîne mîncînd nici vin bînd, și diceți: drac are. ³⁴A venit Fiul omului mîncînd și bînd, și diceți: iată om mîncător și bîutor de vin, prieten vameșilor și pécatoșilor. ³⁵Și s'a îndreptat înțelepciunea de la toți fii sôii.

³⁶Și-l ruga pre el ore-carele din tarisei ca să mînânce cu el; și intrînd în casa fariseului a ședut. ³⁷Și iată o mulere din cetate, care era pécătosa, înțelegînd că șade în casa fariseului, aducînd un alabastru cu mir, ³⁸Și stînd lîngă picioarele lui dinapoi, plîngînd a început a uda picioarele lui cu lacrimi, și cu perii capului sôu le ștergea, și săruta picioarele lui, și le ungea cu mir. ³⁹Iar vedînd fariseul, carele chemase pre el, a ție întru sine grăind: Acesta, de ar fi prooroc, ar șoi cine și ce fel-de mulere este ceea ce se a tînge de el, că este pécătosa. ⁴⁰Și răspundînd Iisus a ție către el: Simone, am ore-ce să ție ție; iar el a ție: Invățătorule, ție. ⁴¹Două datornici erau ore-căruia cămătarnic: unul era dator cu cinci sute de dinari; iar celalalt cu cinci-deci. ⁴²Și neavînd el cu ce plăti, amîndurora le-a dăruit. Deci carele dintr'înșii, spune-mi, mai mult va iubi pre el? ⁴³Iar Simon răspundînd a ție: socotesc că a

cela căruia i-a dăruit mai mult; iar el ȋs lui: Drept al judecat. ⁴⁴ Și, întorcându-se către mulere, a ȋs lui Simon: Veȋi pre acȋstă mulere? Am intrat în casa ta, apă pre piciȋrele mele n'ăi dat; iar acȋsta cu lacrimi m'ă udat piciȋrele mele, și le-a șters cu pȋrul capului sȋu. ⁴⁵ Sărutare mie nu 'm'ăi dat; iar acȋsta de când am intrat, n'a încetat sărutându-m'ă piciȋrele mele. ⁴⁶ Cu unt-de-lemn capul meȋ nu l'ăi uns;

iar acȋsta cu mir a uns piciȋrele mele. ⁴⁷ Pentru aceea grăesc ȋie: Iartă-se pȋcatele ei cele multe, că a iubit mult; iar cui se iartă puȋin, iubesc mai puȋin. ⁴⁸ Și a ȋs ei: Iartă-ȋi-se pȋcatele tale. ⁴⁹ Și a început cei ce ședeaȋ cu dȋnsul a grăi într-u sine: Cine este acesta care lărtă și pȋcatele? ⁵⁰ Și a ȋs către mulere: Credinȋa ta te-a mântuit, merg'ă în pacc.

CAP VIII.

Pentru pilda semȋnătorului; pentru muma și fraȋi lui Iisus, când voiaȋ să-l vadă pre el; pentru certarea apelor și pentru legheon; pentru fala mai morelui sinagogeȋ; pentru mulereea cea ce-ȋ curgea sânge.

¹ Și a fost după acȋsta și el umbla prin cetăȋ și prin sate, propovăduia și bine-vestind împărăȋia lui Dumneȋu și cel doud-spre-dece cu dȋnsul, ² Și nisce muleri, cari oraȋ tȋmăduite de duri rele și de bȋle: Maria, ce se chiea Magdalina, dintru care eșise șapte draȋi, ³ Și Ioana mulereea lui Iuza, ispravnicul lui Irod, și Susana și altele multe, cari slujău lui din avuȋile sale. ⁴ Și adunându-se popor mult, și cei de prin cetăȋ viind către dȋnsul, a ȋs prin pildă:

⁵ Eșit'a semȋnătorul să semene semȋnȋa sa; semȋnând el, una a cădȋt lângă cale și s'a călcat și pȋșerile cerului o a mȋncat. ⁶ Și alta a cădȋt pe piatră, și, dacă a rȋsarit, s'a uscat, pentru că n'avea umeȋclă. ⁷ Și alta a cădȋt în mijlocul spinilor, și crescȋnd spinii, o aȋ înecat pre ea. ⁸ Și alta a cădȋt pre pȋmȋnt bun, și rȋsarind a făcut rod însutit. Acestea grăind striga: Cela ce are ureȋi de audȋt, audă. ⁹ Și l'a întrebat pre el uceniciȋ lui ȋicȋnd: Ce este pilda acȋsta?

¹⁰ Iar el a ȋs: Vouȋ este dat a sȋi tainele împărăȋiei lui Dumneȋu, iar celor-lăȋi în pildȋ; ca vedȋnd să nu vadă, și audȋnd să nu înȋlȋgă. ¹¹ Iar pilda este acȋsta: Semȋnȋa este cuvȋntul lui Dumneȋu. ¹² Iar cei de lângă cale sunt cei ce aud; apoi vine diavolul și iea cuvȋntul din inima lor, ca nu cum-va credȋnd să se mȋntuiască. ¹³ Iar cei de pre piatră sunt cariȋ, când aud, cu bucurie primesc cuvȋntul; și aceștia rădăcină n'aȋ, cari până la o vreme cred, și în vreme de ispită se lȋpădă. ¹⁴ Iar cea ce a cădȋt în spinii, aceștia sunt cariȋ aȋ audȋt, și de griȋi, și de bogăȋi, și după dulȋceȋile vieȋei aceștia umblȋnd, se înneacă și nu sȋ-virșesc rȋdă. ¹⁵ Iar cea de pe pȋmȋnt bun, aceștia sunt cariȋ cu inimă bună și curată audȋnd cuvȋntul îl ȋin și fac rȋdă într-u răbdare. Acestea ȋicȋnd striga: Cela ce are ureȋi de audȋt, audă.

¹⁶ Și nimenea aprindȋnd lumina o acoperă pre dȋnsa cu vas, sau o pune sub pat ci o pune în sȋfșnic, ca să vadă cei ce intră lumina. ¹⁷ Că nu este lucru de tȋnă carele să nu se arate, nici lucru ascuns, carele să nu se cunȋscă, și într-u arȋtare să vie. ¹⁸ Decȋ vedeȋi cum audȋȋi; că cela ce are se va da lui, și cela ce n'are, și

ce i se pare că are se va lua de la dȋnsul. ¹⁹ Și a venit către dȋnsul muma lui și fraȋi lui, și nu puteaȋ să vorbȋscă cu dȋnsul pentru popor. ²⁰ Și a spus lui ȋicȋnd: Muma ta și fraȋi tȋi staȋ afară vrȋnd să te vadă pre tine. ²¹ Iar el rȋspȋndȋnd a ȋs către dȋnsȋi: Muma mea și fraȋi mei sunt aceștia cari aud cuvȋntul lui Dumneȋu și-l fac pre dȋnsul.

²² Și a fost într-una din dȋile, și el a intrat în corabie și uceniciȋ lui, și a ȋs către ei: Să trecem de cea parte de mare, și s'aȋ dus. ²³ Iar mergȋnd ei cu corabia a adormit el, și s'a pogorȋt viitor de vȋnt în mare, și se umplea și se primeȋduia. ²⁴ Și apropiȋndu-se l'aȋ deșteptat pre dȋnsul, grăind: Învȋțătorule, învăȋțătorule! perim; iar el sculȋndu-se a certat vȋntul, și valul apei și a încetat, și s'a făcut liniște. ²⁵ Și a ȋs către ei? Unde este credinȋa vȋstră? Iar ei spȋimȋntȋndu-se s'aȋ mirat, grăind unul către altul: Cine este acesta? că și vȋnturilor și apei poruncesce, și-l ascultă pre dȋnsul.

²⁶ Și a venit cu corabia în laturea Gadarenilor, care este de cea parte de Galileea. ²⁷ Și eșind el la uscat, l'a întâmpinat pre el un om ȋre-carele din cetate, carele avea draȋi de mulȋi anȋ; și în haină

nu se îmbrăca, și în casă nu petrecea, ci în morminturi. ²⁸ Iar vădând pre Iisus și strigând, a cădut înaintea lui, și cu glas mare a zis: Ce este mie și ție, Iisuse, Fiul lui Dumnezeu celui prea înalt? Rogu-te, nu mă munci pre mine. ²⁹ (Că poruncia duhului celui necurat să iasă din omul acela, că de mulți ani îl răpise pre dânsul, și se lega cu lanțuri de fier și cu ochei, păzindu-se; și sfărâmand legăturile se gonja de dracul prin pustii). ³⁰ Și l'a întrebat pre el Iisus, grăind: Cum îți este numele? Iar el a zis: Iegheon, că draci mulți intrase într'ânsul. ³¹ Și îl rugău pre el, ca să nu porunciască lor să meargă întru adânc. ³² Și era acolo o turmă de porci mulți, ce se păseca în munte, și-l rugău pre el, să le dea voe lor să intre într'înșii, și le-a dat lor voe. ³³ Și eșind dracii din om au intrat în porci; și s'a pornit turma de pre țermuri în mare, și s'a înecat; ³⁴ Iar păstorii vădând ceea ce se făcuse au fugit; și au spus în cetate și prin sate. ³⁵ Și au eșit să vadă ceea ce s'a făcut; și au venit la Iisus, și au aflat pre omul dintru carele eșise draci, îmbrăcat și întreg la minte, ședând lângă picioarele lui Iisus, și s'au temut. ³⁶ Și le-au spus lor și cei ce văduse, cum s'a

mântuit cel îndrăcit. ³⁷ Și l'a rugat pre dânsul tot poporul ținutului Gadarenilor, să se ducă de la dânsii, că erau cuprinși de o mare frică; iar el intrând în corabie s'a întors. ³⁸ Iar bărbatul dintru carele eșise draci ruga pre el ca să fie cu dânsul; iar Iisus l'a slobozit pre el grăind: ³⁹ Întorce-te în casa ta și povestescă câte ți-a făcut ție Dumnezeu; și s'a dus propovăduind prin totă cetatea, câte i-a făcut Iisus lui.

⁴⁰ Și a fost când s'a întors Iisus, l'a primit pre el poporul, că toți îl așteptau preol. ⁴¹ Și iată a venit un om, căruia îi era numele Iair, și acesta era mai marele sinagogei; și, cădând la picioarele lui Iisus îl rugă pre el, ca să intre în casa lui. ⁴² Că avea o fiică una născută ca de doi-spre-dece ani, și aceia muria; iar când mergea el îl impresurau popórele. ⁴³ Și o muliere fiind în curgerea sângelui de doi-spre-dece ani, care cheltuisse la doctori totă avuția sa, și nici de la unul n'a putut să se vindece. ⁴⁴ Apropiindu-se dinapoî s'a atins de póla hainei lui; și îndată s'a stătu curgerea sângelui ei. ⁴⁵ Și a zis Iisus: Cine este cel ce s'a atins de mine? Iar, lepădându-se toți, a zis, Petru și cei ce erau cu el: Învătătorule, popórele te îmbuldesc și te strîmtoază, și

dicî: Cine este cel ce s'a atins de mine? ⁴⁶ Iar Iisus a zis: S'a atins de mine óre-cine; că am cunoscut puterea care a eșit din mine. ⁴⁷ Iar vădând muliera că nu s'a ascuns, a venit tremurând și cădând înaintea lui, i-a spus lui înaintea a tot poporul, pentru care pricină s'a atins de el, și cum că s'a tămăduit îndată. ⁴⁸ Iar el i-a zis ei: Indrăsnesc, fiică, credința ta te-a mântuit; mergi în pace. ⁴⁹ Încă grăind el, vine óre-carele de la mai marele sinagoge grăind lui: că a murit fiica ta; nu supăra pre învățătorul. ⁵⁰ Iar Iisus auzind, a răspuns lui grăind: Nu te teme; crede

numai și se va mântui. ⁵¹ Iar intrând în casă, nu a lăsat nici pre unul să intre, fără numai pe Petru, și pe Iacob, și pre Ioan, și pre tatăl feciórei, și pre muma ei. ⁵² Și plângeau toți și se tânguiau de dânsa. Iar el a zis: Nu plângeți, n'a murit, ci dorme. ⁵³ Și își rîdea de dânsul, știind că a murit. ⁵⁴ Iar el scoțând pre toți afară, și apucând-o de mână a strigat grăind: Fecióră, scólă-te. ⁵⁵ Și s'a întors duhul ei și a înviat îndată; și a poruncit să-l dea ei să mănânce. ⁵⁶ Și s'au spăimîntat părinții ei. Iar el a poruncit lor să nu spue nimenui ceea ce se făcuse.

CAP. IX.

Pentru trimeterea celor dou-spre-dece Apostoli la propovăduire; pentru Irod când a auzit de Iisus; pentru cele cinci pâini și două pesci; pentru întrebarea Domnului; pentru lepădarea de sine și luarea crucei lui Christos; pentru schimbarea la față a lui Christos; pentru cel lunatic; pentru cei ce socotiau între sine, cine ar fi mai mare; pentru cel ce s'a oprit de ucenici să nu scótă draci; pentru a nu cere pedepsă asupra celor ce nu i-au primit pre dânsii; pentru cel ce nu i s'a dat voe să meargă după Iisus.

¹ Și chemând pe cei dou-spre-dece, le-a dat lor putere și stăpânire preste toți dracii și a vindeca bólele. ² Și i-a trimes pre dânsii să propovăduiască împărăția lui Dumnezeu și să tămăduiască pre

cei bolnavi. ³ Și a zis către dânsii: Nimic să nu luați pre cale, nici toiag, nici traistă, nici pâine, nici argint, nici câte două haine să aveți. ⁴ Și ori în care casă veți intra, acolo să petreceți, și de

acolo să eșiți. ⁵ Și ori câți nu vă vor primi pre voi, eșind din cetatea aceea, și praful de pre picióarele vóstre scuturați întru mărturie asupra lor. ⁶ Și eșind umblau prin sate, bine-vestind și tămăduind pretutindenea.

⁷ Și audind Irod, cel a patra parte stăpânitor, toate cele ce se făcea de el, și nu se pricepea, pentru că unii diceau, că Ioan s'a sculat din morți. ⁸ Iar alții, că Ilie s'a arătat; iar alții, că un prooroc din cei de demult a înviat. ⁹ Și a dis Irod: Pre Ioan eu l'am tăiat, dar acesta cine este, de carele eu aud unele ca acestea? Și căuta să-l vadă pre el. ¹⁰ Și, întorcându-se apostolii, au spus lui toate câte au făcut, și luându-l pre dânsul s'au dus deosebi în loc pustiú al cetății ce se chiamă Vitsaida. ¹¹ Iar popóarele înțelegând au mers după dânsul, și primindu-l pre dânsul, le grăia lor de împărăția lui Dumnezeu și procei ceaveau trebuință de tămăduire îl vindeca. Iar ziua a început a se pleca.

¹² Și viind cei douăspredece au dis lui: Slobozesce popóarele, ca mergând în satele și orașele cele de prin prejur să găzduiască și să-și alle hrană, că aicea suntem în loc pustiú. ¹³ Și a dis către dânsul: Dați-le lor voi să mănânce; iar el au dis: Nu este

la noi mai mult de cât cinci pâini și două pesci; fără de cât să ne ducem noi, și să cumpărăm la tot poporul aceste bucate. ¹⁴ [Că era ca cinci-mii de bărbați]; și a dis către ucenicii săi: Pune-ți pre dânsii cete câte cinci-deci.

¹⁵ Și au făcut așa, și i-au așezat pre toți. ¹⁶ Deci luând cele cinci pâini și două pesci, căutând la cer, le-a binecuvântat și le-a frânt și le-a dat ucenicilor să le pue înaintea poporului. ¹⁷ Și au mâncat și s'au săturat toți. Și au luat ceea ce prisosisse lor douăspredece coșuri de sfărâmituri.

¹⁸ Și a fost când se ruga el deosebi, era cu dânsul ucenicul lui, și i-a întrebat pe dânsul dicând: ¹⁹ Cine-mi dic popóarele că sunt? Iar el răspundând au dis: Ioan Botezătorul; iar alții, Ilie; iar alții că prooroc óre-carele din cei de demult a înviat. ²⁰ Și le a dis lor: Dar voi cine imi diceți că sunt? Iar Petru răspundând a dis: Christosul lui Dumnezeu. Iar dojenind pre dânsul le-a poruncit nimenui să nu spue acesta dicând: ²² Că se cade Fiului omului multea pătimi și a se defăima de bătrâni și de arhierei și de cărturari, și a se omori, și a treia zi a învia.

²³ Și grăia către toți: Ori cine va voi să vie după mine să se lepede de sine și să-și

ica crucea sa în toate Țările, și să-mi urmeze mie. ²⁴ Că cine va voi să-și mântuiască sufletul său perde-l va pre el; iar cine-și va perde sufletul său pentru mine, acesta îl va mântui pre dânsul. ²⁵ Că ce folos este omului de va dobândi lumina totă, iar pe sine se va perde, sau se va păgubi? ²⁶ Că ori-cine se va rușina de mine și de cuvintele mele, de acesta Fiul omului se va rușina, când va veni întru mărirea sa și a Tatălui și a sântilor îngeri. ²⁷ Și vă grăesc vouă cu adevărat: Sunt unii din cei ce staú aicea, cari nu vor gusta morțe, până când nu vor vedea împărăția lui Dumnezeu. ²⁸ Și a fost după cuvintele acestea ca la opt Țări, și luând pre Petru și pre Ioan și pre Iacob, s'a suít în munte să se roge. ²⁹ Și s'a făcut când se ruga el, chipul feței lui albul și îmbrăcămintea lui albă strălucind. ³⁰ Și iată două bărbați vorbiau cu dânsul, cari erau Moise și Ilie. ³¹ Cari, arătându-se în mărirea, grăia de eșirea lui, care vrea să oplinească în Ierusalim. ³² Iar Petru și cei ce erau cu dânsul erau îngreuiati de somn, și, deșteptându-se, au văzut mărirea lui și pre cei două bărbați, stând împreună cu dânsul. ³³ Și a fost când s'au despărțit de el de la dânsul, a dis Petru către Iisus:

Învățătorule, bine este noé a fi aicea, și să facem trei colibi: una ție, una lui Moise, și una lui Ilie, nesciind ce grăia. ³⁴ Și acestea grăind el s'a făcut nor și i-a umbrit pre dânsul; și s'au spăimîntat când au intrat el în nor. Și glas a fost din nor dicând: ³⁵ Acesta este Fiul meu cel iubit, pre acesta să ascultați. ³⁶ Și după ce a fost glasul, s'a aflat Iisus singur; și el au tăcut, și nimenui n'au spus în Țările acelea nimic din cele ce văduse.

³⁷ Și a fost a doua zi porîndu-se el din munte, l'a întâmpinat pre el popor mult. ³⁸ Și iată un bărbat din popor a strigat grăind: Învățătorule, rogu-te, caută spre fiul meu, că unul născut imi este mie. ³⁹ Și iată duh îl apucă pre el, și de naprasnă strigă, și-l zdrobesce pre el cu spumă și abia se duce de la el, sfărâmându-l pre el. ⁴⁰ Și m'am rugat ucenicilor tăi ca să-l scotă, și n'au putut. ⁴¹ Iar Iisus răspundând a dis: O, neam necredincios și îndărătnic! până când voi fi cu voi și voi suferi pre voi? Adu-mi pre fiul tău aici. ⁴² Și încă apropiindu-se el, l'au trântit pre el dracul și l'au scuturat; iar Iisus a certat pre duhul cel necurat și a tămăduit copilul, și l'a dat tatălui său. ⁴³ Și se spăimîntau toți de mărirea lui Dum-

needeu. Si mirându se toți de de toate care a făcut Iisus, a dis către ucenicii săi: ⁴⁴ Puneți-vă în urechile voastre cuvintele acestea, că Fiul omului va să se dea în mâinile oamenilor. ⁴⁵ Iar ei nu înțelegeau cuvântul acesta, și era acoperit de oătră dânsul, ca să nu-l priceapă; și se temeau să-l întrebe pre el de cuvântul acesta. ⁴⁶ Și au intrat gând intru dânsul: Cine ar fi dintru ei mai mare? ⁴⁷ Iar Iisus sciind gândul inimii lor, luând un prunc l-a pus pre el lângă sine. ⁴⁸ Și a dis lor: Ori-cine va primi pruncul acesta în numele meu, pre mine mă primesce; și ori-cine mă va primi pre mine primesce pre cela ce m'at rimes pre mine. Că cela ce este mai mic între voi toți, acesta va fi mare.

⁴⁹ Iar Ioan răspundând a dis: Învățătorule, am vedut pre oare-carele cu numele tău scoțând draci, și l'am oprit pre el, că nu umblă pre urma ta cu noi. ⁵⁰ Și a dis către el Iisus: Nu-l opriți că cel ce nu este împotriva noastră pre noi este.

⁵¹ Și a fost când s'a împlinit zilele Înălțării lui, și el și-a întărit fața ca să meargă în Ierusalim. ⁵² Și a trimes vestitori înaintea feței sale, și mergând au intrat într'un oraș al Samaritenilor, ca să-i

gătiască lui. ⁵³ Și nu l'au primit pre dânsul, că fața lui era mergând în Ierusalim. ⁵⁴ Și vedând ucenicii lui, Iacob și Ioan, au dis: Dâmnne, voesci să dicem să se pogore foc din cer și să-l mistuiască pre ei, precum și Ilie a făcut? ⁵⁵ Iar Iisus, întorcându-se, l-a certat pre dânsii și a dis: Nu știți al cărui duh sunteți voi? ⁵⁶ Că Fiul omului n'a venit să piardă suflete oamenesci, ci să mântuiască. Și a mers într'alt sat.

Și a fost când mergea el pre cale, a dis ore-cine către el: Dâmnne, voi să merg după tine ori-unde vei merge. ⁵⁸ Și a dis Iisus lui: Vulpile au vizunii și paserile cerului cuiburi, iar Fiul omului n'are unde să-și plece capul. ⁵⁹ Și a dis către altul: Vino după mine; iar el a dis: Dâmnne, dă-mi voie întâi să merg să îngrop pre tatăl meu. ⁶⁰ Iar Iisus a dis lui: Lasă morții să-și îngrope pre morții lor; iar tu mergi de vestesc împărăția lui Dumnezeu. ⁶¹ Și a dis și altul: Voi să merg după tine, Dâmnne; dar întâi dă-mi voe să tocmesc cele ce sunt în casa mea. ⁶² Iar Iisus a dis către el: Nimic nu puindu-și mâna lui pre plug și căutând înapoi, este îndreptat intru împărăția lui Dumnezeu.

CAP. X.

Pentru cei șapte-deci de Apostoli, cari i-au arătat Domnul; pentru legiutorul carele a întrebat pre Iisus ce bine ar face; pentru cel ce a căzut în tâlhari; pentru Marta și Maria sora ei.

¹ Iar după acestea a arătat Domnul și pre alți șapte-deci, și i-a trimes pre dânsii câte două înaintea feței sale, intru tot orașul și locul, unde vrea el să meargă. ² Și dicea către dânsii: Secerișul este mult, iar lucrătorii puțin; deci rugați pre Domnul secerișului, ca să scote lucrătorii la secerișul său. ³ Mergeți, iată eu vă trimet pre voi, ca mieii în mijlocul lupilor. ⁴ Să nu purtați pungă, nici traistă, nici încălțăminte; și pre nimenea să nu întrebați de sănătate în cale. ⁵ Și ori în care casă veți intra, întâi diceți: Pace casei acesteia. ⁶ Și de va fi acolo fiul păceli, se va odihni preste dânsul pacea voastră; iar de nu, la voi se va întorce. ⁷ Și intru aceeași casă petreceți, mâncând și bând cele de la dânsii; că vrednic este lucrătorul de plata sa. Să nu vă mutați casă în casă. ⁸ Și ori în care cetate veți intra și veți vor primi pre voi, mâncați cele ce se vor pune înaintea voastră. ⁹ Și tângăluți bolnavii cari vor fi într'însa, și grați lor: S'a apropiat spre voi împărăția lui Dumnezeu.

¹⁰ Iar ori în care cetate veți intra și nu veți vor primi pre voi, esind la ulițele ei cele late diceți: ¹¹ Și praful ce s'a lipit de noi din cetatea voastră îl scuturăm voue. Însă acesta să știți, că s'a apropiat spre voi împărăția lui Dumnezeu. ¹² Grăesc voue: Că mai ușor va fi Sodomului în ziua aceea de cât cetății aceea. ¹³ Văi ție, Horazine, văi ție, Vitsaido, că de s'ar fi făcut în Tir și în Sidon puterile care s'au făcut intru voi, de mult în sac și în cenușe ședând s'ar fi pocăit. ¹⁴ Însă Tirului și Sidonului mai ușor va fi la judecată de cât voue. ¹⁵ Și tu, Capernaume, carele până la cer te-ai înălțat, până la iad te vei pogori.

¹⁶ Cela ce ascultă pre voi, pre mine ascultă; și cela ce se lepădă de voi de mine se lepădă. Iar cela ce se lepădă de mine, se lepădă de cela ce m'a trimes pre mine. ¹⁷ Și s'au întors cei șapte-deci cu bucurie dicând: Dâmnne și draci se pleacă noștri intru numele tău. ¹⁸ Și a dis lor: Vedut-am pre Satana ca un fulger din cer cădând. ¹⁹ Iată

daŭ vouă stăpânire, să călcați preste șerpî, și preste scorpi, și preste totă puterea vrăjmașului; și nimic pre voi nu vă va vătăma. ²⁰ Însă pentru acēsta nu vă bucurați, căci duhurile se plăcă vouă, ci vă bucurați mai virtos, că numele vōstre s'au scris în ceriuri. ²¹ Intr'acest ceas s'a bucurat cu duhul Iisus și a ȓis; Mărturisescumă ȓie, Părinte, Dōmne al cerului și al pămîntului, că ai ascuns acestea de cei înțelepți și pricepuți și le-ai descoperit pre ele pruncilor; adevērat, Părinte, că așa a fost buna-voință înaintea ta.

²² Și, întorcēndu-se către ucenicii sēi, a ȓis: Tōte îmi sunt date mie de la Tatăl meu, și nimenea nu scie cine este Fiiul, fără numai Tatăl; și cine este Tatăl, fără numai Fiiul, și căruia va voi Fiiul să-l descopere. ²³ Și, întorcēndu-se către ucenicii deosebi, a ȓis: Fericiți ochii cari văd cele ce voi vedeți. ²⁴ Că grădesc vouă: Că mulți prooroci și împărați au voit să vadă cele ce vedeți voi și n'au vădut, și să audă cele ce auziți voi și n'au auzit. ²⁵ Și iată un legiutor s'a sculat ispitindu-l pre el și ȓicēnd: Învēțătorule, ce voiți face să moștenesc viața cea vecnică? ²⁶ Iar el a ȓis: În lege ce este scris? Cum citești? ²⁷ Iar el rēspundēnd

a ȓis: Să iubesc pre Domnul Dumnezeuul tēu din totă inima ta, și din tot sufletul tēu, și din tōte virtutea ta, și din tot eugetul tēu, și pre aprōpele tēu ca însuți pre tine. ²⁸ Și a ȓis lui: Drept ai rēspuns; acēsta fă și vei fi viu. ²⁹ Iar el, vrōnd să se îndrepteze pe sine, a ȓis către Iisus: și cine este aprōpele meu? ³⁰ Iar Iisus rēspundēnd a ȓis: Un om ȓrecarele se pogōria din Ierusalim în Ierihon, și a cădut în tălhari, cari desbrăcându-l pre el și rānindu-l s'au dus lāsāndu-l abia viu. ³¹ Și după întimplare un preot se pogōria pre calca aceea; și vēdēnd-l pre dēnsul a trecut pre alătura. ³² Așijderea și un levit, fiind la acel loc, viind și vēdēndu-l pre el, a trecut pre alătura. ³³ Iar un Samaritan mergēnd pre cale a venit la el, și, vēdēndu-l, i s'a făcut milă. ³⁴ Și apropiindu-se a legat ranele lui turnānd unt-de-lemn și vin; și puindu-l pre dobitocul lui l'a dus la o casă de ȓspeți, și a purtat grija de el. ³⁵ Și a doua ȓi eșind și scotēnd două dinari a dat gazdei și a ȓis lui: Pōrtă grija de dēnsul, și ori-ce vei mai cheltui, eu cānd mă voiți întōrce voiți da ȓie. ³⁶ Decī carele dintru acei trei ȓi se pare a fi de aprōpe celui ce căduse în tălhari? ³⁷ Iar el a ȓis: Cea ce a făcut milă cu

dēnsul. Iar Iisus a ȓis lui: Mergi de fă și tu asemenea. ³⁸ Și a fost cānd se duceau ei și el a intrat într'un sat; iar o mulere, numele ei Marta, l'a primit pre el în casa sa. ³⁹ Și aceea avea o soră, ce se chema Maria, care ședēnd lāngă piclōrele lui Iisus asculta cuvintele lui. ⁴⁰ Iar Marta se silia spre multă

slujbă, și stānd a ȓis: Dōmne, au nu socotesci că soru-mea singurā m'a lāsāt să slujesc? Ci ȓi ei ca să-mi ajute. ⁴¹ Și rēspundēnd Iisus a ȓis ei: Marto, Marto, te grijești și spre multete șilești. ⁴² Ci un lucru trebuesce. Iar Maria partea cea bună și-a ales care nu se va lua de la dēnsa.

CAP. XI.

Pentru rugăciune; pentru aceea că cel ce va cere va lua; pentru cel ce avea drac mut; pentru mulțerea ce a rădăcat glas din popor; pentru cei ce cereau semn din cer; pentru fariseul cel ce a chiemat pre Iisus; pentru ticlōzirea legiutorilor.

¹ Și a fost cānd era el la un loc rugāndu-se, după ce a încotat, a ȓis unul din ucenicii lui către dēnsul: Dōmne, învață-ne pre noi să nerugăm, precum și Ioan a învățat pre ucenicii sēi. ² Și le-a ȓis lor: Cānd vă rugați ȓiceți: Tatăl nostru carele ești în cer sântiască-se numele tēu; vie împărăția ta; fie voia ta, precum în cer și pre pămînt. ³ Pāinca noastră cea spre limță dā-ne-o nouă în tōte ȓilele. ⁴ Și ne iartă noē pēcatele noastre, că și noi iertăm tuturor celor ce sunt datorți nouă și nu ne duce pre noi întru ispită, ci ne izbăvesce de cel viclean. ⁵ Și a ȓis către

ei: Cine dintre voi are prieten și va merge către dēnsul la miezul nopței și va ȓice lui: Prietene, dā-mi împrumut trei pāini, ⁶ Că a venit din cale un prieten la mine și n'am ce pune înaintea lui. ⁷ Și acela rēspundēnd din lăuntru va ȓice: Nu-mi face ostentlă; acum ușa s'a încuiat și copiii mei sunt în așternut cu mine; nu pot să mă scol să-ȓi dāu ȓie. ⁸ Grădesc vouă, măcar de nu i-ar da lui sculāndu-se, pentru căci este lui prieten, dar pentru obrāznicia lui sculāndu-se, va da lui cāte-l trebuie.

⁹ Și eu ȓic vouă: Cereți și se va da vouă; căutați și veți

afla; bateți și se va deschide vouă. ¹⁰ Că tot cela ce cere va lua; și cela ce caută va afla; și celui ce bate i-se va deschide. ¹¹ Și la carele tată dintru voi, de va cere fiul pâine, au dără piatră îi va da lui? sau pesce, au dără în loc de pesce, șerpe îi vada lui? ¹² Sau de va cere ou, au îi va da lui scorpie? ¹³ Deci dacă voi fiind răi știți să dați daruri bune fiilor voștri, cu cut mai virtos Tatăl cel din cer va da duh sânt celor ce cer de la dânsul.

¹⁴ Și era scotând un drac, și acela era mut, și a fost după ce a eșit dracul, a grăit mutul, și s'au mirat poporele. ¹⁵ Iar ore-carii dintr'înșii diceau: Că cu Beelzebul, domnul dracilor, scote draci. ¹⁶ Iar alții ispitindu-l cereau de la dânsul semn din cer. ¹⁷ Iar el știind gândurile lor a dâs lor: Totă împărăția ce s'a împerechiat, întru sine se pus-tiesce, și casă preste casa ca-de. ¹⁸ Deci și satana dacă s'a împerechiat între sine, cum va sta împărăția lui? Că diceți cum că cu Beelzebul scot eu draci. ¹⁹ Iar dacă eu cu Beelzebul scot draci, feciorii voștri cu cine scot? Pentru a căsta ei vor fi vouă judecători. ²⁰ Iar dacă eu cu degetul lui Dumnezeu scot draci, iată a ajuns la voi împărăția lui Dumnezeu. ²¹ Când cel tare într'armat fiind păzesce cur-

tea sa, în pace sunt averile lui. ²² Iar când va veni cel mai tare de cât dânsul și-l va birui pre el, iea toate armele lui, întru care se nădăduia și împărtesce prădile lui.

²³ Cela ce nu este cu mine împotriva mea este; și cela ce nu adună cu mine risipisce. ²⁴ Când duhul cel necurat va eși din om, umblă prin locuri fără de apă, căutându-și odihnă și neaflând, dice: Mă voi întorci în casa mea de unde am eșit. ²⁵ Și viind, o află măturată și împodobită. ²⁶ Atunci merge și ia alte șapte duhuri mai rele de cât sine, și intrând locuiesc acolo; și se fac cele de pre urmă ale omului aceluia mai rele de cât cele d'întăiu. ²⁷ Și a fost când dicea le acestea, ridicând o mulere glas din popor a dâs lui: Fericit este pântecul care te-a purtat și țitele care ai supt. ²⁸ Iar el a dâs: Adevărat, fericiți cei ce ascultă cuvântul lui Dumnezeu și-l pădesc pre el.

²⁹ Iar adunându-se poporele, a început a dice: Neamul acesta vicleane etc. semn cere și semn nu se va da lui, fără numai semnul lui Iona proorocul. ³⁰ Că precum a fost Iona semn Ninevitinilor, așa va fi și Fiul omului la neamul acesta. ³¹ Împărăteasa de la austro se va scula la judecată cu bărbații neamului acestuia și-i va osândi

pre ei; că au venit de la marginile pământului, să audă înțelepciunea lui Solomon, iată mai mult de cât Solomon aicea. ³² Bărbații de la Ninevea se vor scula la judecată cu neamul acesta, și-l vor osândi pre el, căci ei s'au pocăit pentru propovăduirea lui Ioan; și mai mult de cât Iona aicea. ³³ Numenea aprinzând lumina o pune întru ascuns, nici sub obroc în slesnic, ca cei ce intra să vadă lumina.

³⁴ Lumina trupului este ochiul; deci când va fi ochiul tău curat, tot trupul va fi luminat; iar când va fi rău, și trupul tău întunecat va fi. ³⁵ Drept aceea socotesc ca lumina care este întru tine, să nu fie întuneric. ³⁶ Deci dacă trupul tău va fi tot luminat, ne-având vre-o parte întunecată, va fi lumina tot; ca și când lumina cu strălucirea te luminează. ³⁷ Iar când grăia îl ruga pre dânsul un fariseu ca sa prânziască la el, și intrând a ședut. ³⁸ Iar fariseul vădând s'a mirat că nu s'a spălat întâiu înainte de prânz. ³⁹ Iar Domnul a dâs către dânsul: Acum voi farisee partea cea din afară a paharului și a blidului curățiți; iar cea din lăuntru vostru este plină de răpire și de vicleșug. ⁴⁰ Nebunilor, au nu cela ce a făcut cea din afară, a făcut și cea

din lăuntru? ⁴¹ Însă cele ce sunt la voi dați-le milostenie; și iată toate vor fi vouă curate.

⁴² Și vai vouă fariseilor, că zăciuți izmă și ruta și toate verdețurile, și treceți judecata și dragostea lui Dumnezeu; acestea se cădea a le face și acelea a nu le lăsa. ⁴³ Vai vouă, fariseilor, că iubiți scaunele cele mai de sus în sinagoge și închinăciunile prin târguri. ⁴⁴ Vai vouă, cărturarilor și fariseilor fătarnici, că sunteți ca morminturile cele ce nu se ved, și omeni ce umblă deasupra lor nu le știu. ⁴⁵ Și răspundând unul din legiuitori, a dâs lui: Învățătorule, acestea dicând, și pre noi ne ocărăscl. ⁴⁶ Iar el a dâs: și vouă, legiuitorilor, vai, că însărcinați pre omeni cu sarcini, care nu se pot lesne purta, iar voi nici cu un deget al vostru nu vă atingeți de sarcini.

⁴⁷ Vai vouă, că zidiți morminturile proorocilor, și părinții voștri i-au ucis pre ei. ⁴⁸ Deci mărturisiți și împreună voiți lucrurile părinților voștri, că aceia i-au ucis pre ei, iar voi zidiți morminturile lor. ⁴⁹ Pentru acesta și înțelepciunea lui Dumnezeu a dâs: Trimete-voi către ei prooroci și apostoli, și dintr'înșii vor ucide și vor goni. ⁵⁰ Ca să se ceară sângele tuturor proorocilor ce s'a văr-

sat din începutul lumii, de la neamul acesta. ⁵¹ Delasângele lui Abel până la sângele Zahariei, carelo a perit întru altar și întru biserică. Adevărat dic vouă, se va cere de la neamul acesta. ⁵² Vai vouă, legiuitorilor, că ați luat cheia cunoscinței; voi nu ați intrat și pro cei

ce vrea să intre, i-ați oprit. ⁵³ Și dicând ei acestea, către el, au început cărturarii și fariseii tare a se mânia spre dânsul, și a sta lui împotriva de multe. ⁵⁴ Pândindu-l pre el și căutând ca să vinzeze ceva din gura lui, ca să-l vinuiască pre el.

CAP. XII.

Pentru aluatul fariseilor; pentru a nu ne teme de cei ce omorâ trupul; pentru hula cea împotriva duhului; pentru cel ce voia să împărtășcă Iisus moștenirea; pentru bogatul căruia i-a rodit țarina; pentru a desfăina cele pămîntesci; pentru a fugi de iubire de argint; pentru sulga cea ce ri-veghiază; pentru a nu ne prici cu vecinul.

¹ Și adunându-se mulțime de popore, cât se călcau unii pe alții, au început a dice ucenicilor săi: Mai întâiu pădiți-vă de aluatul fariseilor, carele este fățaria. ² Că nimic nu este acoperit, care nu se va descoperi, de ascuns, care nu se va cunoște. ³ Pentru aceia câte ați dis la întuneric, la lumină se vor auzi, și ce ați grăit la ureche și în cămări, se va propovădui d'asupra caselor. ⁴ Deci grăesc, vouă prietenilor mei: Nu vă temeți de cei ceucid trupul, și după aceea nu pot nimic mai mult să facă. ⁵ Ci voiți arăta vouă de cine să vă temeți: să vă temeți de

cela ce are putere, după ce l'a ucis, să-l arunce în gheena. Adevăr grăesc vouă, de acela să vă temeți. ⁶ Au nu se vind cinci paseri în două fileri? și nici una dintr'insele nu este uitată înaintea lui Dumnezeu. Oi și peril capului vostru sunt toți numărați. ⁷ Deci nu vă temeți, că voi sunteți cu mult mai buni de cât paserile.

⁸ Și dic vouă: Tot cel ce va mărturisi întru mine înaintea oamenilor, și Fiul omului va mărturisi întru dânsul înaintea îngerilor lui Dumnezeu. ⁹ Iar cel ce se va lepăda de mine înaintea oamenilor, lepădat va fi înaintea

îngerilor lui Dumnezeu. ¹⁰ Și tot cela ce va dice cuvint în potriiva Fiului omului se va ierta lui: iar celui ce va huli în potriiva Duhului sânt nu se va ierta. ¹¹ Iar când vă vor duce pre voi la sobore și la dregătorii, și la stăpâni, nu vă grijiți, cum și ce veți răspunde, sau ce veți dice. ¹² Că Duhul sânt vă va învăța pre voi întru acel ceas cele ce se cade a dice.

¹³ Și a dis lui ore-carele din popor: Învățătorule, și fratelui meu să împartă cu mine moștenirea. ¹⁴ Iar el a dis lui: Omule, cine m'a pus pre mine judecător, sau împărțitor preste voi? ¹⁵ Și a dis către ei: Vedeți și vă feriți de lăcomie, că nu întru a prisosi cul-va din averiile sale este viața lui.

¹⁶ Și a dis pildă către dânsii grăind: Unul bogat l'a rodit țarina. ¹⁷ Și căgeta întru sino dicând: Ce voi face, că n'am unde aduna rodurile mele. ¹⁸ Și a dis acesta voi face: strica voiți jitnițele mele și mai mari le voiți zidi și voiți strânge acolo toate rodurile mele și bunătățile mele. ¹⁹ Și voiți dice sufletului meu: Suflete, al multe bunătăți strinse spre mulți ani; odihnesce-te, mănâncă, bea, veselesce-te. ²⁰ Iar Dumnezeu l'a dis lui: Nebune, într'acastă noapte sufletul tău

vor să-l ceră de la tine; dar cele ce ai gătit, cui vor fi? ²¹ Așa esto cela ce strânge lui-si comoră, iar nu în Dumnezeu se îmbogățesce. ²² Și a dis către ucenicii săi: Pentru acesta dic vouă: Nu vă grijiți cu sufletul vostru, ce veți mânca; nici cu trupul vostru în ce vă veți îmbrăca. ²³ Sufletul mai mare este de cât hrana, și trupul de cât haina. ²⁴ Căutați la corbi, că nu semeană, nici soceră, car n'au cămări nici jitnițe, și Dumnezeu îi hrănesce e pre ei. Cu cât mai mult voi sunteți; mai buni de cât paserile? ²⁵ Și cine din voi grijindu-se poate să adauge statului său un cot? ²⁶ Deci dacă nu puteți nici ce este mai mic a face, ce vă mai grijiți de cele-lalte? ²⁷ Socotiți crinii, cum cresc, nu se ostenesce, nici tore, și grăesc vouă: că nici Solomon întru totă mărirea sa, nu s'a îmbrăcat ca unul dintr'aceștia. ²⁸ Și de vreme ce iarba, care este astăzi în câmp, și mâne în cuptor se aruncă, Dumnezeu așa o îmbracă; cu cât mai virtos pre voi, puțin credincioșilor? ²⁹ Și voi să nu căutați ce veți mânca sau ce veți bea, și nu vă înălțați. ³⁰ Că toate acestea păgânii lumii aceștia le caută; Iar Părintele vostru scie că vă trebuesc aceste. ³¹ Însă

căutați împărăția lui Dumnezeu, și aceste toate se vor adăogi vouă.

³²Nu te teme turmă mică; că bine a voit Tatăl vostru să vă dea vouă împărăția. ³³Vindeți avuțiile voastre și dați milostenie. Faceți-vă vouă pungi, care nu se învecchesc, comoră neîmpuținată în ceruri; unde furul nu se apropie, nici molia nu strică. ³⁴Că unde este comoră văstră, acolo va fi și inima voastră. ³⁵Să fie mijlocele voastre încinse și făcliile aprinse. ³⁶Și voi asemenea cu oamenii cari așteaptă pre Domnul lor, când se va întorce de la nunți, ca viind, și bătând, îndată să-i deschideți lui. ³⁷Fericite slugile acele, pre care viind Domnul, le va afla priveghind. Amin dă vouă. că se va încheie și-l va pune pre dânsul să șadă, și viind va sluji lor. ³⁸Și de va veni la a doua streajă, și la a treia streajă de va veni, și-l va afla așa, ferice sunt slugile acelea. ³⁹Iar această să știți, că de ar sci stăpânul casei, în care ceas va veni furul, ar priveghia și n'ar lăsa să-i sape casa lui. ⁴⁰Deci și voi fiți gata; că în ceasul care nu gândiți Fiul omului va veni. ⁴¹Și a dă Petru lui: Domne, către noi dă pilda această, sau și către toți? Și a dă Domnul: ⁴²Oare cine este iconomul cel cre-

dincios și înțelept, pre carele îl va pune Domnul preste slugile sale, ca să le dea la vreme măsura de grâu? ⁴³Fericită este sluga aceea, pre care viind Domnul lui, îl va afla făcând așa. ⁴⁴Adevărat grăesc vouă; că-l va pune pre dânsul preste toate avuțiile sale. ⁴⁵Iar de va dăce sluga aceea, întru inima sa: zăbovesce Domnul meu a veni, și va începe a bate pre slugă și pre slujnice, și a mânca și a bea, și a se îmbăta. ⁴⁶Veni-vă Domnul slugăi aceea în ziua întru care nu gândește, și în ceasul întru care nu știe, și-l va tăia pre el în două, și partea lui cu necredincioșii o va pune. ⁴⁷Iar sluga aceea ce a sciut voia Domnului său și n'a gătit, nici a făcut duple voia lui, se va bate mult. ⁴⁸Iar acela ce n'a sciut și a făcut cele vrednice de bătăi, se va bate puțin. Și tot căruia s'a dat mult, mult se va cere de la el. Și căruia i s'a încredințat mult, mai mult vor cere de la el. ⁴⁹Foc am venit să arunc pre pământ; și ce vroese dacă acum s'a aprins? ⁵⁰Cu botez am a mă boteza, și cum mă strîmtoz până ce se va sfârși? ⁵¹Au vi se pare că am venit să dau pace pre pământ? Nu, dă vouă, ci împărțire. ⁵²Că vor fi de acum cinci într'o casă împărțiți: trei împotriva a

două și două împotriva a trei.

⁵³Se va împărți tatăl împotriva feciorului și feciorul împotriva tatălui; muma împotriva fetei și fata împotriva mumei; sócra împotriva noru-sci și nora împotriva sócră-sci. ⁵⁴Și diceau și popórelor: Când vedeți norul ridicându-se de la apus, numai de cât diceți că ploce mare vine; și este așa. ⁵⁵Și când austrul suflând diceți: că zăduf va să fie; și este. ⁵⁶Fă-țarnicilor, tața cerului și a

pământului știți a cerea; dar vremea acesta cum nu o cereați? ⁵⁷Căci nu judecați și întru voi ce este drept? ⁵⁸Și când mergi cu pârișul tău la Domn pre cale, de lucrare să te izbăvesci de el, ca nu cum-va să te tragă la judecator, și judecătorul te va da temnicerului, și temnicerul te va arunca în temniță. ⁵⁹Dă-ție: Nu veți eși de acolo, până nu-veți plăti și filerul cel mai de apoi.

CAP XIII.

Pentru Galileenii și pentru cei din Siloam; pentru smochinul cel ce nu făcea rodă; pentru cea ce avea duhul neputinței; pentru grăunțul de muștar pildă, și pentru aluar; pentru cel ce a întrebat de sunt puținii cei ce se mântuesc; pentru ușa cea strîmtă, și pentru cei ce vor bate în ușă și nu li se vor deschide; pentru cei ce au spus lui Iisus de Irod.

¹Și au venit oare-cari într'acea vreme, spuindu-l lui de Galileenii, al cărora sânge Pilat l'a amestecat cu jertfele lor. ²Și răspundând Iisus a dă lor: Au vi se pare că Galileenii aceștia mai păcătoși de cât toți Galileenii au fost, căci au pățimit acestea? ³Nu, ci dă vouă, că de nu vă veți pocăi, toți așa veți peri. ⁴Sau acci opt-spre-zece, peste cari a cădut turnul lui Siloam și i'a omorât, vi se pare că aceștia mai greșiți

au fost de cât toți oamenii cari locuiau în Ierusalim? ⁵Nu, ci dă vouă: Că de nu vă veți pocăi, toți așa veți peri. ⁶Și dicea pilda aceasta: Oare-cine avea un smochin în via lui sădit, și a venit căutând rodă întru el și n'a aflat. ⁷Și a dă către vierul: Iată trei ani sunt de când vii căutând rodă în smochinul acesta și nu aflu; taie-l pre el, pentru că și pământul impresoră în zadar? ⁸Iar el răspundând, dicea lui:

Dómnne, lasă-l pre el și în-
tr'acest an, până îl voiș săpa
împrejur și voiș pune gunoiș,
Și de va face ródă, iar de nu,
îl vei tăia în anul cel viitor.

¹⁰ Și era învățând într'una
din sinagoge Sâmbăta. ¹¹ Și
iată o mulere era, care avea
duhul neputinței de opt-spre-
dece ani, și era gârbovă, și
nu putea să se ridice în sus
cum. ¹² Iar Iisus vădend-o
pre dênșă o a chemat și a
dis ei: Mulere te-ai vindecat
de hola ta. ¹³ Și și-a pus pre
dênșă mânilé, și îndată s'a
îndreptat, și măria pre Dum-
neđcú. ¹⁴ Iar mai marele sina-
gogeî mâniaudu-se căci o vin-
decase Sâmbăta, răspundend
dicea poporului: șése dîle
sunt întru care se cade a lu-
era; decî într'acestea viind
vă vindecați, iar nu în ziua
Sâmbetei. ¹⁵ Iar Domnul a
răspuns lui și a dis: Fătar-
nice, fiesce-carele din voi
Sâmbăta au nu-și deslégă
boul sêu, sau asinul de la
iesle, și-l duce de-l adapă?
¹⁶ Dar acésta, fîcă a lui A-
vraam fiind, pre care o a
legat satana, iată de opt-spre-
dece ani, au nu se cădea a
se deslega din legătura a-
cêsta în ziua Sâmbetei? ¹⁷ Și
acestea dicend el, se ruși-
nau toți cei ce stau împotri-
va lui; și tot poporul se bu-
cura de toate cele mărite ce
se făceau de dênșul.

¹⁸ Și dicea: Cui este ase-

menea împărăția lui Dum-
neđcú, și cu ce o voiș ase-
măna pre dênșă? ¹⁹ Asemena
este grăuntelul de muștar,
pre care luându-l omul l'a
aruncat în grădina sa, și a
crescut, și s'a făcut copaciú
mare și paserile cerului s'au
sălășluit în ramurile lui. ²⁰ Ia-
răși a dis: Cu ce voiș ase-
măna împărăția lui Dumne-
deú? ²¹ Asemenea este alua-
tulul, pre care luându-l mu-
lerea l'a ascuns în trei măsurî
de făină, până s'a dospit totă.
²² Și umbla prin orașe și prin
sate învățând, și cale făcend
în Ierusalim. ²³ Și i-a dis
óre-cine lui: Dómnne, au pu-
tinî sunt cei ce se mântuesc?
Iar el a dis lor: ²⁴ Nevoiți-vé
a intra prin ușa cea strîmtă.
Că mulți, (dic voué), vor căuta
să intre și nu vor putea. ²⁵ Decî
după ce se va scula stăpânul
casei, și va încuia ușa, și veți
începe a sta afară și a bate
în ușa, dicend: Dómnne, Dóm-
ne, deschide noé, și răs-
pundend va dice voué: Nu
vă sciú pre voi de unde sun-
teți. ²⁶ Atunci veți începe a
dice: Am mâncat înaintea ta
și am bėut, și în ulițele nós-
tre ai învățat. ²⁷ Și va dice:
Dic voué, nu vă sciú pre voi
de unde sunteți; depărtați-vé
de la mine toți lucrătorii ne-
dreptăței. ²⁸ Acolo va fi plân-
gerea și scrișnirea dinților;
când veți vedea pre Avraam
și pre Isaac, și pre Iacob, și

pre toți proorocii întru îm-
părăția lui Dumneđcú, iar
pre voi scoși afară; ²⁹ Și vor
veni de la răsărit și de la apus,
și de la mēdă nópte și de la
mēdă-đi, și vor vedea întru
împărăția lui Dumneđcú. ³⁰ Și
iată sunt pre urmă cari vor
fi întâiú, și sunt întâiú cari
vor fi pre urmă.

³¹ În ziua aceea s'au apro-
piat ore-cari din farisei ăi-
cend lui: Ești și te du de aicea,
că Irod va să te omóre. ³² Și
a dis lor: Mergend spuneți
vulpei acesteia: Iată scot dra-
ciș și fac vindecări astăđi și
mâne, și a treia ăi mă voiș

sșirși. ³³ Însă mi se cade as-
tăđi și mâne și în cea-l'altă
ăi a merge, că nu este cu
putință să piară prooroc a
fară din Ierusalim. ³⁴ Ieru-
salime, Ierusalime, cel ce o-
morî proorociș și uciđi cu
pietre pe cei trimiși la tine;
de câte ori am vrut să adun
pre fili tēi, cum adună găina
puii sēi sub aripī, și nu ai
voit. ³⁵ Iată se lasă voué casa
voastră pustie; și amin grăesc
voué: că nu mă veți vedea
de acum până va veni, când
veți dice: Bine este cuvîntat
cel ce vine întru numele
Domnului.

CAP. XIV.

*Pentru cel bolnav de idropică; pentru a nu iubi șederile mai
sus; pentru a chema pre săraci mai virtos la cină de cât pre
prieteni; pentru cei chemați le cină; pentru aceea, adică cine
este ucenicul cel adevărat al lui Christos; pentru zidirea tur-
nului pildă, și pentru împăratul cela ce vrea să se bută cu
altul.*

¹ Și a fost când a intrat el
în casa óre-căruia din boerî
fariseilor, Sâmbăta, ca să mă-
nânce pâine, și aceia îl pân-
dia pre el. ² Și iată un om
bolnav de idropică era înain-
tea lui. ³ Și răspundend Iisus
a dis către farisei și către
legiuitori, grăind: Óre este
slobod Sâmbăta a vindeca?
⁴ Iar ei au tăcut; și apucendu-l
l'a vindecat pre el și l'a slo-

hođit. ⁵ Și răspundend către
ei a dis: Căruia dintre voi
fiul său boul de va cădea în
puț, au nu îndată îl va scóte
pre el în ziua Sâmbetei? ⁶ Și
n'au putut răspunde lui la
acestea. ⁷ Și dicea către cei
chemați pildă, luând aminte
cum își alegău șederile mai
sus, dicend către dênșir: ⁸ Când
te vei chema de cine-va la
nuntă, nu ședea în locul cel

mai de sus, ca nu cum-va să fie chemat de dânsul altul mai cinstit de cât tine. ⁹ Și viind cela ce și pre tine și pre acela a chemat va dice ție: Dă locul acestuia. Și atunci vei începe cu rușine locul cel mai de jos a-l ținea. ¹⁰ Ci când te vei chema, mergând ședî la locul cel mai de jos; ca când va veni cel ce te-a chemat să-ți dică ție: Prieten, sue-te mai sus; atunci îți va fi ție cinste înaintea celor ce vor ședeă împreună cu tine. ¹¹ Că tot cel ce se înalță se va smeri, și cel ce se smeresce se va înalța.

¹² Și dicea și celui ce-l chemase pre el: Când faci prânz, sau cină, nu chema prietenii tăi, nici frații tăi, nici rudele tale, nici vecinii bogați; ca nu când-va să te cheme și ei pre tine, și să ți se facă ție răsplătire. ¹³ Ci când faci ospet, chiamă sêracii și neputincioșii, șchiopii și orbi. ¹⁴ Și fericit vei fi, căci nu pot să-ți întorcă; că ți se va întorče ție întru învierea drepților. ¹⁵ Și auzind acestea unul din cei ce ședeau cu el a dis: Fericit este cel ce va prânzi întru împărăția lui Dumnezeu.

¹⁶ Iar el a dis lui: Un om ôre-carele a făcut cină mare și a chemat pre mulți. ¹⁷ Și a trimes pe sluga sa în ceasul cinei să dică celor chemați: Veniți, că iată gata sunt toate.

¹⁸ Și au început toți dimpreună a se lepăda. Cel d'întăiu a dis lui: Tarină am cumpărat, și am nevoie să ies și să o vîd; rogu-te să mă lertî.

¹⁹ Și altul a dis: perechi de boi am cumpărat cinci, și merg să-l ispitesc; rogu-te să mă lertî. ²⁰ Și altul a dis: Mulere mi-am luat, și pentru acosta nu pot veni. ²¹ Și întorcându-se sluga aceea a spus Domnului său acestea: Atunci mîniându-se stăpînul casei, a dis slugei sale: Ești curând la ulițe și răspîntiile cetăței, și sêracii, și betegii, și șchiopii, și orbi adu-I aicea.

²² Și a dis sluga: Dîmne, s'a făcut cum ai poruncit, și încă mai este loc. ²³ Și a dis Domnul către sluga: Leși la drumuri și la garduri, și-I silesce să intre ca să se umple casa mea. ²⁴ Că dic voue: Că nici unul din bărbații aceia ce erau chemați, nu va gusta cina mea.

²⁵ Și mergea cu dânsul popore multe, și întorcându-se le a dis lor: ²⁶ Ori-cine vine către mine, și nu urasce pre tatăl său, și pre mamă, și pre mulere, și pre feciori, și pre frați, și pre surori, încă și pre sufletul său, nu pôte fi ucenic al meu. ²⁷ Și cel ce nu-și pîrtă crucea sa, și vine după mine, nu pôte fi ucenic al meu. ²⁸ Că cine dintre voi vrînd să zidiască turn, au nu întăiu ședînd își soco-

tesce cheltuiala, de are cele spre sêvirșire? ²⁹ Ca nu când-va puind el temelie și neputînd sêvirși, toți cei ce-l vor vedé să începă a-l batjocori dicînd: ³⁰ Că acest om a început a zidi și n'a putut sêvirși. ³¹ Sau care împărat, mergînd să se loviască cu alt împărat la răsboi, au nu ședînd întăiu, se slătuesce de va putea cu dece miș să se întîmpine cu cela ce vine asupra lui cu două-deci de

miș? ³² Iar de nu, încă fiind el departe, trimițînd solie, se rîgă de pace. ³³ Deci așa fiește-carele dintre voi, carele nu se lepădă de toate avuțiile sale, nu pôte fi ucenic al meu. ³⁴ Bună este sarea; iar dacă sarea se va strica, cu ce se va îndulci? ³⁵ Nici în pămînt, nici în gunoi nu este de trébă; afără o lepădă pre ea. Cela ce are urechi de auzit, auză.

CAP. XV.

Pentru o sută de oi pildă; și pentru dece drahme; pentru fiul cel ce s'a dus într-o țară departe.

¹ Și era apropiindu-se de dânsul toți vameșii și pecațoșii, ca să-l asculte pre el. ² Și cârtiaș tariseii și cârturarii dicînd: Că acesta pre pecațoși primesce și mănîncă cu dînsii. ³ Și a dis către ei pilda acosta grăind: ⁴ Care om dintre voi, avînd o sută de oi, și perdînd una dintre ele, au nu lăsă pre cele nouă-deci și nouă în pustie, și merge după cea perdată, până când o află pre ea? ⁵ Și aflînd-o, o pune pre umerile sale, bucurându se. ⁶ Și viind la casa sa chiamă prietenii și vecinii dicînd lor: Bucurați-vă cu mine, că am găsit oia mea cea perdată. ⁷ Dic

voue că așa va fi bucurie în cer de un pecațos ce se pocăesce, de cât de nouă-deci și nouă de drepți, cărora nu le trebuesce pocăință. ⁸ Sau care mulere, avînd dece drahme, de perde o drahmă, au nu aprinde făclia și mătură casa, și caută cu dinadinsul până o află? ⁹ Și aflînd-o chiamă prietenele și vecinele dicînd: Bucurați-vă cu mine că am găsit drahma care o am perdat. ¹⁰ Așa dic voue: Bucurie se face înaintea îngerilor lui Dumnezeu pentru un pecațos ce se pocăesce.

¹¹ Și a dis: Un om avea două feciori. ¹² Și a dis cel mai tînăr din ei tatălui său:

Tată, dă-mi partea ce mi se cade de avuție; și le-a împărțit lor avuția. ¹³ Și nu după multe zile, adunând toate feciorul cel mai tânăr, s'a dus într'o țară departe, și acolo a răsipit totă avuția sa, viețuind într'u desmierdări. ¹⁴ Și cheltuind el toate, s'a făcut fómete mare într'acea țară, și el a început a se lipsi. ¹⁵ Și mergând s'a lipit de unul din locuitorii țerei aceea; și l'a trimis pre el la țarinele sële să pască porcii. ¹⁶ Și doria să-și sature pântecele său de roșcovele ce mâncau porcii; și nimenea nu-l da lui. ¹⁷ Iar viind într'u sine a zis: Câți argați ai tatălui meu sunt îndestulați de pâne; iar eu pei de fómie. ¹⁸ Scula-mă-voi și mă voi duce la tatăl meu, și voi zice lui: ¹⁹ Tată, greșit'am la cer și înaintea ta; și nu mai sunt vrednic a mă chema Fiiul tău; fă-mă ca pre unul din argații tăi. ²⁰ Și sculându-se a venit la tatăl său. Iar el încă departe fiind, l'a vădut pre dânsul tatăl lui, și i s'a făcut milă, și a-lergând a cădut pro grumajii lui și l'a sărutat pre el. ²¹ Și a zis lui feciorul: Tată, greșit'am la cer și înaintea ta, și nu mai sunt vrednic a mă chema fiul tău. ²² Și a zis tatăl către slugile sale: Aduceți haina

cea d'întăiu și-l îmbrăcați pre el, și dați inel în mâna lui, și încălțăminte în picioarele lui. ²³ Și aducând vițelul cel hrănit îl junghiați; și mâncând, să ne veselim. ²⁴ Că fiul meu acesta mort era și a înviat, și perdut era și s'a aflat. Și a început a se veseli. ²⁵ Iar feciorul lui cel mai mare era la țarină; și dacă a venit, și s'a apropiat de casă, a audit cânteco și jocuri. ²⁶ Și chemând pre unul din slugi l'a întrebat, ce sunt acestea? ²⁷ Iar el a zis: Că fratele tău a venit, și a junghiat tatăl tău vițelul cel hrănit, pentru că sănătos pre el l'a primit. ²⁸ Și s'a mâniat, și nu vrea să între; iar tatăl lui eșind îl ruga pre el. ²⁹ Iar el răspundând a zis tatălui său: Iată, atâția ani slujesc ție, și nici odată porunca ta n'am călcat, și mie nici odată nu m'ai dat măcar un ed, ca să mă veselesc cu prietenii mei. ³⁰ Iar când veni fiul său acesta carele a mâncat avuția ta cu ~~junghiași~~ junghiași lui vițelul cel hrănit. ³¹ Iar el a zis lui: Fiiule, tu în totă vremea ești cu mine și toate ale mele, ale tale sunt. ³² Că se cădea a ne veseli și a ne bucura, căci fratele tău acesta mort era și a înviat, și perdut era și s'a aflat.

CAP. XVI.

Pentru iconomul cel nedrept; pentru că nimenea nu poate sluji la doi domni; pentru că nici o cirtă din lege nu va trece pentru a nu-și lăsa omul muțerea pentru bogatul și pentru Lazăr.

¹ Și dicea și către ucenicii săi: Era un om bogat, carele avea un iconom; și acesta a fost pîrit la el că risipește avuțiile lui. ² Și chemând pre el l'a zis lui: Ce aud acosta de tine: Dă sēma de iconomia ta, că nu vel putea mai mult a fi iconom. ³ Iar Iconomul a zis într'u sine: Ce voi face că domnul meu iea iconomia de la mine? A săpa nu pot, a cere m'ie rușine. ⁴ Sciū ce voi face, că dacă mă voi schimba din iconomie, să mă primiască în casele lor. ⁵ Și chiemând câte unul pre fiește-carele din datornicii domnului său, a zis celui d'întăiu: Cu cât ești dator domnului meu? ⁶ Iar el a zis: Cu o sută mēsurī de untdelemn. Și a zis lui: Ia-ți zapisul tău și scrie cinci-deci. ⁷ Iar după aceea a zis altuia: Dar tu cu cât ești dator: Iar el a zis: Cu o sută mēsurī de grâu. Și a zis lui: Ia-ți zapisul tău și scrie opt-deci. ⁸ Și a lăudat domnul pre iconomul nedreptăței, că înțelepțesce a făcut; că fiul veacului acestuia mai înțelepți sunt de cât fiul luminei într'u

neamul lor. ⁹ Și eu zic vouē: Faceți-vē vouē prietenī din mamona nedreptăței, că dacă veți fi lipsiți, să vē primiască pre voi în corturile cele vecinice.

¹⁰ Cel ce este credincios într'u puțin, și într'u mult credincios este; și cel ce este nedrept într'u puțin, și într'u mult nedrept este. ¹¹ Deci dacă într'u cel nedrept, mamona, n'afī fost credincios, pre cel adevērat cine il va încredința vouē? ¹² Și dacă într'u cel străin n'afī fost credincios, pre cel ce este al vostru cine-l va da vouē? ¹³ Nici o slugă nu pōto la la doi domni să slujiască; pentru că, sau pre unul va urī, sau pe altul va iubi, sau de unul se va ținea și de altul nu va griji; nu puteți sluji lui Dumnezeu și lui mamona. ¹⁴ Și audia acestea toate și fariseii, carī erau iubitori de argint, și-l batjocoriau pre el. ¹⁵ Și le-a zis lor: Voi sunteți cei ce vē faceți pre voi drepti înaintea oamenilor; iar Dumnezeu scio inimile vōstre; că ce esto între oameni înălțat, uriciune este înaintea lui Dumnezeu.

¹⁶ Legea și proorocii până la Ioan, de atunci împărăția lui Dumnezeu bine se vestesc; și fiesce-carele spre aceea se silesc; ¹⁷ Iar mai lesne este cerul și pământul să treacă, de cât din lege o cirtă să cadă. ¹⁸ Tot cela ce-și lasă mulerea sa și iea alta, prea-curvesc; și tot cela ce iea lăsată de bărbat, prea-curvesc.

¹⁹ Și era un om ore-carele bogat și se îmbrăca în porfiră și în vison, veselindu-se în toate dăilele luminat. ²⁰ Și era un sârac ore-carele anume Lazăr, care zăcea înaintea ușii lui plin de bube. ²¹ Și poftia să se sature din sfărâmiturile oarî cădeau din masa bogatului; ci și câni viind lingeau bubele lui. ²² Și a fost că a murit sâracul, și s'a dus de îngeri în sinul lui Avraam; și a murit și bogatul și s'a îngropat. ²³ Și în iad, ridicându-și ochii săi fiind în muncă, vede pre Avraam de departe și pre Lazăr în sinurile lui. ²⁴ Și el strigând, a dis: părinte, Avraame, miluesce-mă, și trimete

pe Lazăr, să-și întingă vârful degetului lui în apă, și să-mi răcoriască limba mea; că mă chinuesc în văpaia acosta. ²⁵ Iar Avraam a dis: Fiule, adu-ți aminte, că ai luat înapoi tu cele bune ale tale în viața ta, și Lazăr asiderea cele rele; iar acum acesta se mângăie, iar tu te chinuesc. ²⁶ Și preste toate acestea, între noi și între voi prăpastie mare s'a întărit, ca cei ce vor vrea să treacă de aicea către voi să nu potă; nici cei de acolo la noi să treacă. ²⁷ Și a dis: Rogu-te dar, părinte, că să-l trimeti pre dânsul în casa tatălui meu. ²⁸ Că am cinci frați, să le mărturisiască lor, ca să nu vie și ei la acest loc de muncă. ²⁹ Și a dis Avraam lui: Adu pe Moisi și pre prooroc, să-l asculte pre dânsul. ³⁰ Iar el a dis: Nu, părinte Avraame, ci de va merge cineva din morți la dânsul, se vor pocăi. ³¹ Și i-a dis lui: Dacă nu ascultă pre Moisi și pre prooroc, măcar de ar și învia cineva din morți, nu vor crede.

CAP. XVII

Pentru sminteală; pentru a erta greșalele aprăpelui; pentru credința cea întru Dumnezeu; pentru cei cece leproși; pentru, Iisus când s'a întrebat când va veni împărăția lui Dumnezeu și cum că nesciută va fi venirea lui Christos.

¹ Și a dis către ucenici: smintelele; dar vai! aceluia Cu neputință este să nu vie prin carole vin. ² Mai de fo-

los i-ar fi lui, de i-ar lega o piatră de mără de grumazii lui, și să se arunce în mare, decât să smintescă pre unul dintre acești mai mici.

³ Luați aminte de sine-vă; de va greși ție fratele tău, certă-l pre el; și de se va pocăi, ertă-l lui. ⁴ Și măcar de șapte ori în zi de va greși ție, și de șapte ori se va întorcel la tine dicend: căiescume, ertă-l lui. ⁵ Și a dis Apostoli Domnului: adăoge-ne nouă credință. ⁶ Iar Domnul a dis: De ați avea credință ca un grăunte de muștar, ați dice dudului acestuia: desrădăcinează-te și te sădesce în mare, și v'ar fi ascultat pre voi. ⁷ Și cine dintru voi avend slugă arând sau păstorind, carea viind acea din câmp, va dice îndată: treci de ședii? ⁸ Ci, adu nu-l va dice lui: Gătesce-mi ce voiți cina? Și încingându-te slujesce-mi până voiți mânca și voiți bea și după aceea vei mânca și vei bea tu? ⁹ Adu dora va avea chiar slugel aceea, căci adu făcut cele ce i s'a poruncit lui? Nu, mi se pare. ¹⁰ Așa și voi, când veți face toate cele ce vi s'a poruncit vouă dicoți: că slugi netrebnice suntem; căci ce am fost datorî a face, am făcut.

¹¹ Și a fost când mergea el în Ierusalim, și el trecea prin mijlocul Samariei și al Galileei. ¹² Și intrând el în-

tr'un sat, l'au întâmpinat pre el cece bărbați leproși, cari au stăcut de departe. ¹³ Și accia au ridicat glas dicend: Iisuse Invățătorule, miluesce-ne pre noi. ¹⁴ Și vedendu-le-a dis lor: Mergeți și vă arătați prooților; și a fost când mergeau ei, s'au curățit. ¹⁵ Iar unul dintre dânsii vedend că s'a vindecat, s'a întors cu glas mare mărind pre Dumnezeu. ¹⁶ Și a cădut cu fața la piciorele lui, mulțamind lui; și acela era Samarinean. ¹⁷ Iar Iisus răspundend a dis: Adu nu cece s'au curățit? Dar cei nouă unde sunt? ¹⁸ Nu s'au aflat să se întorcel, să dea mărire lui Dumnezeu, fără numai acesta ce este de alt neam? ¹⁹ Și a dis lui: Scola-te și mergi; credința ta te-a mântuit. ²⁰ Și întrebat fiind de farisei: Când va veni împărăția lui Dumnezeu? A răspuns lor și a dis: Nu va veni împărăția lui Dumnezeu cu pândire. ²¹ Nici vor dice: Iată aicea, sau iată acolo; că iată împărăția lui Dumnezeu în lăuntrul vostru este. ²² Și a dis către ucenici: Vor veni dăile, când veți pofti una din dăilele Fiului omului să vedeți și nu veți vedea. ²³ Și vor dice vouă; Iată aicea, sau iată acolo, să nu mergeți, nici să urmați. ²⁴ Că precum fulgerul carele fulgeră din partea cea de supt cer luminează; așa va fi și Fiul omului în ziua sa.

²⁶ Iar întâi i se cade lui multe a pătimi și a fi lepădat de neamul acesta.

²⁶ Si precum a fost în zilele lui Noe, așa va fi și în zilele Fiiului omului. ²⁷ Mănca, bea, se însura, se mărita, până la ziua în care a intrat Noe în corabie, și a venit potopul și a pierdut pre toți. ²⁸ Așijderea și precum a fost în zilele lui Lot: mănca, bea, cum-păra, vindea, sădăia, zidea. ²⁹ Iar în care și a eșit Lot din Sodoma, a ploat foc și piatră pucioasă din cer, și a pierdut pre toți. ³⁰ Intr'acest chip va fi în ziua în care Fiiul omului se va arăta. ³¹ Intr'acoea și cea ce va fi d'asupra casei, și vasele lui

în casă, să nu se pogore să le iea pre ele; și cea ce va fi în câmp, asemenea să nu se întorcă înapoi. ³² Aduceți-vă aminte de mulerea lui Lot. ³³ Cine va căuta sufletul său să-l mântuiască, pierde-l va pre el; și cine îl va pierde, îl va învia pre el. ³⁴ Dic vouă: Intr'acastă noapte vor fi doi într'un pat: unul se va lua și altul se va lăsa. ³⁵ Două vor măcina împreună: una se va lua și alta se va lăsa. ³⁶ Două vor fi în câmp: unul se va lua și altul se va lăsa. ³⁷ Și răspundând a dis: unde Dōmne? Iar el a dis lor: Unde va fi trupul, acolo se vor aduna și vulturii.

CAP. XVIII.

Pentru a ne ruga în totă vremea; pentru judecătorul nedreptăței; pentru fariseul și vameșul; pentru prunci că a lor este împărăția lui Dumnezeu; pentru cel ce a întrebat pe Iisus ce bine va face; pentru că anevoe va intra bogatul întru împărăția cerului; pentru întrebarea lui Petru, ce bine le va fi, căci atî lăsat tōte; pentru mergerea lui Iisus în Ierusalim spre răstignire; pentru orbul ce l'a vindecat intrând în Ierihon.

¹ Și dicea și pildă lor: Că se cade el în totă vremea a se ruga și a nu se lenevi, dicend: ² Un judecător ȳre-carele era într'o cetate, carele de Dumnezeu nu se tenea și de om nu se rușina. ³ Era și o vȳduvă în cetatea aceea,

și venia la dȳnsul dicend: Izbăvesce-mȳ de pirșul meū. ⁴ Și nu vrea în multă vreme. Iar după aceea a dis întru sine: de și de Dumnezeu nu mă tem și de om nu mă rușinez, ⁵ Dar pentru căci îmi face supȳrare vȳduva acȳsta,

o vȳiū izbăvi prea ea; ca nu până în sfȳrșit venind să mă supere. ⁶ Și a dis Domnul: Audiți ce grăesce judecătorul nedreptăței? ⁷ Dar Dumnezeu aū nu va face izbăvire aleșilor sȳi, cari strigă către dȳnsul ziua și nȳptea, de și îndelung îi rabdă pre dȳnsii? ⁸ Dic vouă, că va face izbăvirea lor curȳnd. Inșă când va veni Fiiul omului, ȳre va afla credinȳa pe pȳmȳnt? ⁹ Și a dis și către ȳre-cari ce se nȳdȳjduiaū întru sine, cum că sunt drepti, și defȳimaū pre cel-l'atȳi, pilda acȳsta:

¹⁰ Două ȳmenȳi s'aū suit în biserică să se rȳge: unul fariseu și altul vameș. ¹¹ Fariseul stȳnd, așa se ruga întru sine: Dumnezeu, mulȳmescu-ȳi că nu sunt ca cel-l'atȳi ȳmenȳi, rȳpitori, nedrepti, prea-curvari, sau ca și acest vameș. ¹² Postesc de două ȳri în sȳmbȳtȳ (1) dȳu deciuială din tȳte cȳte cȳstig. ¹³ Iar vameșul de departe stȳnd nu vrea nicȳ ochii sȳi la cer să-ș i ridice, ci-ș i bȳtea pieptul sȳu dicend: Dumnezeu, milostiv fiȳ mie pȳcȳtosul? ¹⁴ Dic vouă. S'a pogorȳt acesta mȳi îndreptat la casa sa de cȳt acela; cȳ tot cel ce se înȳlȳ pre sine se va smeri; iar eel ce se smeresce pre sine se va înȳlȳ.

¹⁵ Și aducea la el și prun-

ciȳ, ca să se atingȳ de ȳi; iar uceniciȳ vȳdȳnd i-aū certat pre dȳnsii. ¹⁶ Iar Iisus, chemȳndu-l la sine pre el, a dis: Lȳsaȳi prunciȳ să vinȳ la mine și nu-l ȳpriȳi pre el; cȳ a unora ca acestora este împȳrȳția lui Dumnezeu. ¹⁷ Amin dic vouă: Ori-cine nu va primi împȳrȳția lui Dumnezeu ca pruncul, nu va intra într'inș a.

¹⁸ Și l'a înfȳrebat pre el un boer dicend: Invȳtȳtorule bune, ce vȳiū face să moștenesc viaȳa vecȳnicȳ? ¹⁹ Iar Iisus a dis lui: De ce-mȳ diciȳ bun? Nimenea nu este bun, fȳrȳ numai unul Dumnezeu. ²⁰ Poruncile scȳi: Sȳ nu curvesci, sȳ nu uciȳi, sȳ nu furi, sȳ nu fiȳ mȳrturie mincinȳsȳ; cinstesce pre tatȳl tȳu și pre muma ta. ²¹ Iar el a dis: Acestea tȳte le-am pȳdit din tinereȳele mele. ²² Iar Iisus aȳdȳnd acestea, i-a dis lui: Incȳ una iȳi lipsesce: tȳte cȳte aȳi, vinde-le și le împarte sȳracilor, și veȳ avea comȳrȳ în cer, și vino, urmȳzȳ mie. ²³ Iar el aȳdȳnd acestea s'a întristat, cȳ era bogat tȳrte. ²⁴ Și vȳdȳndu-l Iisus cȳ s'a întristat a dis: Cȳt de anevoe vor intra întru împȳrȳția lui Dumnezeu cel ce aū avuȳiȳ. ²⁵ Cȳ mȳi lesne esto cȳmila prin urechile acului a trece, de cȳt bogatul întru

(1) In sȳmbȳtȳ = în sȳptȳmȳnȳ.

împărăția lui Dumnezeu a intra. ²⁶ Iar cei ce au auzit acestea au zis: Și cină poate să se mântuiască? ²⁷ Iar el a zis: Cele ce nu sunt cu putință la oameni, sunt cu putință la Dumnezeu. ²⁸ Și a zis Petru: Iată noi am lăsat toate și am urmat ție. ²⁹ Iar el a zis: Amin grăiese vouă: Că nimenea nu este carele și-a lăsat casa, sau părinți, sau frați, sau mușiere, sau feciori, pentru împărăția lui Dumnezeu. ³⁰ Carele să nu iea cu mult mai mult în vremea aceasta, și în veacul cel viitor viață veșnică.

³¹ Și luând pre cei douăsprezece a zis către ei: Iată ne suim în Ierusalim, și se vor împlini toate cele scrise prin proroci pentru Fiul omului. ³² Că se va da neamurilor, și se va batjocori, și se va ocări, și se va scuipa. ³³ Și, bătându-l, îl vor omori pre el; și a treia zi va învia. ³⁴ Iar ei nimic din-

tru acestea n'au înțeles, și era cuvântul acesta ascuns de la ei, și nu cunoscău cele ce se grăiau.

³⁵ Și a fost când s'a apropiat el de Ierihon, un orb ședea lângă cale cerșind. ³⁶ Și auzind poporul trecând, a întrebat: ce este aceasta? ³⁷ Și i-a zis lui: Că Iisus Nazareneanul trece. ³⁸ Și a strigat zicând: Iisuse, Fiul lui David, miluesco-mă. ³⁹ Iar cei ce mergeau înainte certau pre el să tacă; iar el cu mult mai virtos striga: Fiul lui David, miluesco-mă! ⁴⁰ Și stând Iisus a poruncit să-l aducă pre el la sine, iar apropiindu-se de dânsul, l'a întrebat zicând: ⁴¹ Ce voesci să-ți fac? Iar el a zis: Dă-mi, să văd. ⁴² Și Iisus l'a zis lui: Vede; credința ta te-a mântuit. ⁴³ Și îndată a vădut, și a mers după el, mărinind pre Dumnezeu; și tot poporul vădând, a dat laudă lui Dumnezeu.

CAP. XIX.

Pentru Zacheu; pentru cel ce s'a dus să-și iea lui-și împărăție; pentru cele zece slugi cari au luat mnase, pentru mănă și pentru asin; pentru plângerea lui Iisus de Ierusalim; pentru cei ce s'au scos din biserică, cari vîndeau și cumpărau; pentru arhierii și cărturarii cari au întrebat pre Domnul cu ce putere face acesta.

¹ Și, intrând, trecea prin Ierihon, ² Și iată un om anu-

me Zacheu; și acesta era mai mare vameșilor și era bo-

gat. ³ Și căuta să vadă pre Iisus cine este, și nu putea de popor, că era mic de stat. ⁴ Și alergând înainte, s'a suit într'un dud, ca să-l vadă pre el; că pre acolo vrea să treacă. Și dacă a venit la locul acela, căutând, Iisus l'a vădut pre dânsul, și a zis către dânsul: Zachee, grăbesce de te pogorâ; că astăzi în casa ta mi se cade să fiu. ⁵ Și grăbindu-se s'a pogorit, și l'a primit pre dânsul bucurându-se. ⁶ Și vădând toți, tânjiau zicând: că la un om păcătos a intrat să găzduiască. ⁷ Iar Zacheu stând, a zis către Domnul: Iată jumătate din averea mea, Dă-mi, o dau săracilor, și de am năpăstuit pre cineva cu ceva, întorc împătrit. ⁸ Și a zis către el Iisus: Că astăzi s'a făcut mântuirea casei acesteia, pentru că și acesta fiu al lui Avram este. ⁹ Că a venit fiul omului să caute și să mântuiască pre cel pierdut. ¹⁰ Și ascultând ei acestea, adăugând a zis pildă, pentru că era el aproape de Ierusalim, și li se părea lor cum că îndată va să se a-rate împărăția lui Dumnezeu. Decă a zis:

¹² Un om ôre-carele de bun neam s'a dus într'o țară departe, să-și iea lui împărăție și să se întorcă. ¹³ Și chemând zece slugi ale sale, le-a dat lor zece mnase, și a

zis către ei: Neguțatoriți, până voi veni. ¹⁴ Iar cetățenii lui îl urau pre el și au trimis solie după el zicând: Nu voim pre acesta să împărătească preste noi. ¹⁵ Și a fost când se întorcea el luând împărăția, a zis să se cheme slugile acelea cărora dedese argintul; ca să știe cine ce a neguțatorit. ¹⁶ Și a venit cel dintâiu zicând: Dă-mi, mnaua ta a agonisit zece mnase. ¹⁷ Și a zis lui: Bine, slugă bună, că întru puțin ai fost credincios, să ai putere preste zece cetăți. ¹⁸ Și a venit cel al doilea zicând: Dă-mi, mnaua ta a făcut cinci mnase. ¹⁹ Și a zis și acestuia: Și tu fii preste cinci cetăți. ²⁰ Și altul a venit zicând: Dă-mi, lată mnaua ta, care o am ținut legată în mahramă. ²¹ Că m'am temut de tine, că om aspru ești; Ieși ce n'ai pus, și seceri ce n'ai semănat. ²² Și i-a zis: din gura ta te voi judeca, slugă vicleană; ai știut că om aspru sunt, luând ce n'am pus și secerând ce n'am semănat. ²³ Dar pentru ce n'ai dat argintul meu schimbătorilor, și viind eu, l'as fi cerut cu dobândă. ²⁴ Și celor ce sta înainte le-a zis: Luați de la el mnaua și o dați celui ce are zece mnase. ²⁵ Și a zis lui: Dă-mi acela arg zece mnase. ²⁶ Că zic vouă: Că

tot celui ce are i se va da; iar de la cela ce n'are, și ce are se va lua de la el. ²⁷ Însă pre vrăjmașii mei, acel carii n'au voit să împărătesc preste densesii, aduceți-i încoco, și-i tăiați înaintea mea. ²⁸ Și dîcînd acestea, mergea înainte, suindu-se în Ierusalim. ²⁹ Și a fost când s'a apropiat de Vitslaghi și Vitania, către muntele ce se chiamă al Maslinilor, a trimes două din ucenicii săi dîcînd: ³⁰ Mergeți în satul carele este înaintea voastră, întru carele intrînd, veți găsi un mînz legat, pre carele nimenea din ômenii nici odată n'a sedut; deslegați-l pre el și-l aduceți. ³¹ Și de va întreba cine-va pre voi: Pentru ce deslegați? Așa să dîceți: Că Domnului îi trebuie. ³² Și, mergînd trimișii, au aflat cum disese lor. ³³ Și, deslegînd ei mînzul, au dîs stăpîniul lui către ei: Ce deslegați mînzul? ³⁴ Iar ei au dîs: Că Domnului trebuie. ³⁵ Și l'au dus pre el la Iisus, și aruncîndu-și vestmintele lor pre mînz, au pus pre Iisus deasupra. ³⁷ Și mergînd el, așterneau vestmintele lor pre cale.

³⁷ Și apropiîndu-se el la pogorișul muntelui Maslinilor a început totă mulțimea ucenicilor, bucurîndu-se, a lăuda pre Dumnezeu cu glas mare, pentru toate puterile

care văduse, ³⁸ Dîcînd: Bine este cuvîntat Împăratul cel ce vine întru numele Domnului; pace în cer și mîrire întru cel de sus. ³⁹ Și ôrcarii farisei din popor au dîs către el: Învătătorule, cîrtă-ți ucenicii tăi. ⁴⁰ Și rîspun-dînd a dîs lor: Dîc vouă: Că de vor tăcea aceștia, petrele vor striga. ⁴¹ Și dacă s'a apropiat, vîdînd cetatea, a plîns de densa, ⁴² Dîcînd: Că de ai fi cunoscut și tu, și în ziua acêsta a ta, cele ce sunt către pacea ta; iar acum s'a ascuns de către ochii tăi, ⁴³ Că vor veni zile asupra ta, și vor pune vrăjmașii tăi șanțîmprejurul tău, și te vor înconjura, și te vor îmbulzi de toate părțile. ⁴⁴ Și te vor face întoemai cu pămîntul pre tine, și pre feciorii tăi întru tine, și nu vor lăsa întru tine piatră pre piatră; pentru că n'ai cunoscut vremea cercetărei tale.

⁴⁵ Și, intrînd în biserică, a început a scôte pre cei ce vindea întrînsa și cumpăra, dîcînd lor: ⁴⁶ Scris este: casa mea, casă de rugăciune este; iar voi o ați făcut poșteră tâlharilor. ⁴⁷ Și era învîțînd în toate zilele în biserică; iar archiereii și cărturarii și bătrînii poporului căuta pre el să-l piardă. ⁴⁸ Și nu afla, ce-l vor face, că tot poporul se ținea de el, ascultîndu-l pre dînsul.

CAP. XX.

Pentru vie pildă; pentru cei ce l-au ispitit prin darea de dajdie Cesarului; pentru saducheii carii tăgăduesc învierea; pentru întrebarea Domnului către farisei; pentru a se păzi de cărturari.

¹ Și a fost într'una din zilele acelea, învîțînd el poporul în biserică și bine-vestișd, au venit preoții și cărturarii cu bătrînii. ² Și au grăit către el dîcînd: Spune hoș: Cu ce putere faci acestea? Sau cine este carele ți-a dat ție puterea acêsta? ³ Iar el rîspun-dînd a dîs către ei: Întreba-voi și eu pre voi un cuvînt, și să-mi spuneți. ⁴ Botezul lui Ioan din cer a fost, sau de la ômenii? ⁵ Iar ei cuge-tau întru sine dîcînd: Că de vom dîce din cer, va dîce: Pentru ce dar n'ati creșut lui? ⁶ Iar de vom dîce de la ômenii, tot poporul cu pîltre ne va ucide, căci este încredințat că Ioan prooroc a fost. ⁷ Și au rîspuns: că nu știu de unde. Și Iisus le-a dîs lor: Nici eu nu vă spun vouă cu ce putere fac acestea.

⁸ Și a început a dîce către popor pilda acêsta: Un om a sădit vie, și a dat-o lucrătorilor, și s'a dus departe multă vreme. ⁹ Și la vreme a trimes către lucrători o slugă, ca să-l dea lui din rodul viei; iar lucrătorii bă-

tîndu-l pre el, l'a trimes deșert. ¹¹ Și a adaos a trimete altă slugă; iar ei și pre acela bătîndu-l și batjocorindu-l, l'au trimes deșert. ¹² Și a adaos a trimete și al treilea; iar ei și pre acela rînindu-l, l'au scos afară. ¹³ Și a dîs domnul viei: ce voi face? Trimite-voi pre fiul meu cel iubit; doră vîdîndu-l pre dînsul se vor rușina. ¹⁴ Iar lucrătorii vîdîndu-l pre el, cuge-tau întru sine dîcînd: Acesta este moștenitorul, veniți să-l ucidem pre el, ca să fie a noastră moștenirea. ¹⁵ Și, scotîndu-l afară din vie, l'au omorît. Ce va face dar lor domnul viei? ¹⁶ Veni-va și va pîrde pre lucrătorii aceștia și via o va da altora. Iar ei au dînd, au dîs: Să nu fie. ¹⁷ Iar el cău-tînd spre ei a dîs: Ce este dar acêsta ce este scris? Piatra pe care n'au băgat-o în sîmă ziditorii, acêsta s'a făcut în capul unghiului. ¹⁸ Tot cela ce va cădea pre acea piatră, se va sfărîma; iar preste care-le va cădea, îl va spulbera.

¹⁹ Și căuta arhiereii și cărturarii, ca să-și pue mînile

pre el întru acel ceas și s'au temut de popor; căci înțelesese că către dânsul a dis pilda acesta. ²⁰ Și pândindu-l au trimis iscode, cari se profăceau pre sine a fi drepti, să-l prindă pre el în cuvînt, ca să-l dea pre el stăpânirei și puterei dregătorului. ²¹ Și l'au întreat pre el dîcînd: Invătătorule, scim că drept grăesci și înveți, și nu alegi față, ci întru adevăr calea lui Dumnezeu înveți. ²² Cade-se noă a da dajdie Cesarului sau nu? ²³ Iar el, pricepînd vicleșugul lor, a dis către ei: Ce mă ispitiți? ²⁴ Arătați-mi un dinar, al cui chip și scriptură pre el are? Iar el răspundînd au dis: Ale Cesarului. ²⁵ Iar el le-a dis lor: Dați înapoi dar cele ce sunt ale Cesarului, Cesarului; și cele ce sunt ale lui Dumnezeu lui Dumnezeu. ²⁶ Și nu l'au putut prinde pre dînsul în cuvînt înaintea poporului, și minunându-se de răspunsul lui, au tăcut.

²⁷ Iar, apropiindu-se unii din saduchei, cari grăesc împotriva că nu este înviere, l'au întreat pre el dîcînd: ²⁸ Invătătorule, Moise a scris noă: de va muri fratele cui-va, avînd muțore, și acesta va muri fără feciori, ca să iea fratele lui pe muțorea aceea, și să ridice sîmînța fratelui său. ²⁹ Deci șapte frați au fost, și cel d'întăiu luând muțore

a murit fără feciori. ³⁰ Și a luat al doilea pre muțorea aceea, și acela a murit fără feciori. ³¹ Și al treilea o a luat pre ea; și așijderea câte șapte; și n'au lăsat feciori, și au murit. ³² Iar mai apoi de toți a murit și muțorea. ³³ Deci la înviere, a căruia dintr'înșii va fi muțorea? Căci câte șapte o a avut pre ea muțore. ³⁴ Și răspundînd Iisus a dis lor: Fiul vîcului acestuia se însoră și se mărită. ³⁵ Iar cei ce se învrednicesc a dobîndi acel veac și învierea din morți, nici se însoră nici se mărită. ³⁶ Că nici să mōră nu mai pot, ci asemenea cu îngerii sunt, și sîi lui Dumnezeu sînt, fiind sîi ai învierii. ³⁷ Iar cum că se vor scula morții și Moise a arătat la rug, precum dîce: Domnul Dumnezeu lui Avraam, și Dumnezeu lui Isaac, și Dumnezeu lui Iacov. ³⁸ Iar Dumnezeu nu este al morților, ci al viilor; că toți lui viază. ³⁹ Și răspundînd ôre-cari din cărturari au dis: Invătătorule, bine ai dis. ⁴⁰ Și nu mai îndrăsniau de-acî să-l mai întrebe pre el nimic. ⁴¹ Și au dîc către dînsul: Cum dîce că Christos este fiul lui David? ⁴² Și însuși David dîce în cartea Psalmilor: Dis-a Domnul Domnului meu: ședî de-a dreapta mea, ⁴³ Până ce voi pune pe vrăjmașii tăi așternut picioarelor tale. ⁴⁴ Deci David Domn îl chiamă pre

el; și cum fiu al lui este?

⁴⁵ Și ascultînd tot poporul, a dis ucenicilor săi: ⁴⁶ Păziți-vă de cărturari cari voesc a umbla în podôbe, și iubesc închinăciunile prin tîrguri și scaunele cele mai de sus în

sinagoguri, și șederile cele mai întăiu la ospețe. ⁴⁷ Cari mănăncă casele văduvelor, și cu pricină îndelung să rōgă; aceștia vor lua mai multă osîndă.

CAP. XXI.

Pentru văduva ceea ce a pus două fileri; pentru sfîrșit întrebare; pentru robia Ierusalimului, și cum că Domnul mai înainte a spus ucenicilor pustiirea lui; pentru semnele venirii lui.

¹ Și căutînd a vedut pre cei bogati aruncînd darurile sale în gazofilachie. ² Și a vedut și pre o văduvă sîracă, aruncînd acolo două fileri. ³ Și a dis: Adevărat dîc vouă că această văduvă sîracă mai mult de cât toți a aruncat. ⁴ Că toți aceștia din prisosința lor au aruncat la darurile lui Dumnezeu; iar această din lipsa sa, totă avuția sa care a avut, o a aruncat.

⁵ Și ôre-cari grăind pentru biserică, că este împodobită cu pietre frumôse și cu podôbe, a dis: ⁶ Acestea care vedeți, vor veni zile întru care nu va rămînea piatră pre piatră, care să nu se risipescă. ⁷ Și l'au întreat pre el dîcînd: Invătătorule, dar cînd vor fi acestea? Și ce semn este cînd vor vrea să fie acestea?

⁸ Iar el a dis: Căutați să nu vă amăgiți; că mulți vor veni întru numele meu dîcînd: Că eu sunt, și vremea s'a apropiat; ci, să nu mergeți după ei. ⁹ Și cînd veți auzi de răsbôle și rîsmirite, să nu vă spăimîntați, că se cade să fie acestea întăiu, ci nu va fi îndată sfîrșitul. ¹⁰ Atunce, dîcea lor, se va scula neam preste neam, și împărăție preste împărăție. ¹¹ Și vor fi cutremure mari pre alocurea, și fîmete, și ciume, și spăime, și semne mari din cer vor fi.

¹² Iar mai înainte de aceste, toate vor pune preste vă mîinile sale, și vă vor gonî, dîndu-vă la adunări și întemnițe, ducîndu-vă la împărați și le domni, pentru numele meu. ¹³ Și se va întimplă vouă întru mărturisire. ¹⁴ Puneți

dar întru inimele vóstre, să nu gândiți mai înainte ce veți răspunde. ¹⁵ Că eu vă voi da vouă gură și înțelepciune, căria nu-î vor putea grăi nici sta împotriva toți carî se vor pune împotriva vouă. ¹⁶ Și vă veți da și de părinți, și de rudenii, și de prieteni, și de frați; și vor omori din voi. ¹⁷ Și veți fi urîți de toți pentru numele meu. ¹⁸ Și pînă din capul vóstru nu va peri. ¹⁹ Întru răbdarea vóastră veți dobândi sufletele vóstre. ²⁰ Iar când veți vedea Ierusalimul înconjurându-se de ostași, atunci să știți că s'a apropiat pustiirea lui. ²¹ Atunci cei ce vor fi în Iudea să fugă la munti; și cei ce vor fi în mijlocul ei să se dea înlătur; și cei ce vor fi prin sate să nu intre într'însul. ²² Că dilele izbândirei sunt acestea, ca să se plinăscă toate cele scrise. ²³ Iar voi celor ce vor avea în pantece, și celor ce vor apleca întru acelea dila; că va fi nevoie mare pre păti mint, și mânia asupra poporului acestuia. ²⁴ Și vor cădea vîșatru ascuțitul săbiei, și se de or duce robî în toate neamurile, și Ierusalimul va fi mîlcat de neamuri, pînă se fr: vor plini vremile neamurilor lor. ²⁵ Și vor fi semne în soare, și în lună, și în stele; și pre pămînt mahnire limbilor cu

nedumerire, sunet făcînd marea și valurile. ²⁶ Mai murind omeni de frică, și de așteptarea celor ce vor să vie în lume; că puterile cerurilor se vor clăti. ²⁷ Și atunci vor vedea pre Fiul omului viind pre nori cu putere și cu mărire multă.

²⁸ Deci începînd acestea a se face, ridicați-vă în sus și ridicați capetele vóstre, că să apropie izbăvirea vóastră. ²⁹ Și le-a dis lor pildă: Vedeti smochinul și toți copacii, ³⁰ Când înfrunzesc vedînd, din voi înși-vă știți că de acum aproape va fi vara. ³¹ Așa și voi, când veți vedea acestea făcîndu-se, să știți că aproape este împărăția lui Dumnezeu. ³² Amin dic vouă, că nu va trece neamul acesta, pînă când toate acestea vor fi. ³³ Cerul și pămîntul vor trece, iar cuvintele mele nu vor trece. ³⁴ Ci luați aminte de sine-vă, ca să nu se îngreueze inimile vóstre cu sațiul mîncării, și cu beția, și cu grijile lumii, și fără de veste să vie asupra vóastră ziua aceea. ³⁵ Căci ca o cursă va veni peste toți cei ce sed pre fața a tot pămîntul. ³⁶ Priveghiați dar în totă vremea, rugându-vă, ca să vă învredniciți a scăpa de toate cele ce vor să fie și a sta înaintea Fiului omului.

³⁷ Și era ziua învățînd în

biserică; iar noptea eșind, petrecea în muntele ce se chiamă al Maslinilor. Și tot

poporul măneca la dînsul în biserică, ca să-l asculte pre el.

CAP. XXII.

Pentru vinderea lui Iisus; pentru Pasce; pentru cel ce s'a prigonit între sine cine ar fi mai mare; pentru cererea satanei; pentru rugăciunea lui Christos și ducerea lui la arhierul; pentru lădarea lui Petru; pentru bătaia lui Iisus:

¹ Și se apropia praznicul azimilor, care se chema Pascele. ² Și căuta arhierii și cărturarii cum l'ar omori pre el; că se temeau de popor. ³ Iar satana a intrat în Iuda, ce se chema Iscarioteanul, care era din numărul celor doi-spre-dece. ⁴ Și mergînd a grăit cu arhierii și cu voevodii, cum l'ar vinde pre el lor. ⁵ Și s'a bucurat și s'a tocmit cu dînsul să-l dea bani. ⁶ Și el s'a făgăduit lor, și căuta vreme cu prilej ca să-l vîndă pre el lor fără de popor. ⁷ Și a venit ziua azimilor, întru care se cădea să se jertfiască Pascele. ⁸ Și a trimis pre Petru și pre Ioan, dicînd: Mergeți de gătiți nouă Pascele, să mîncăm. ⁹ Iar ei au dis lui: Unde voesci să gătim? ¹⁰ Iar el a dis lor: Iată, intrînd voi în cetate, va întîmpina pre voi un om ducînd un vas de lut cu apă; mergeți după dînsul în casa

unde va intra. ¹¹ Și diceți stăpînului casei: Învătătorul dice ție: unde este salașiul întru carele să mînînc Pascele cu ucenicii mei? ¹² Și el vă va arăta vouă un foisor mare așternut; acolo gătiți. ¹³ Și, mergînd ei, au aflat precum li disese lor, și au gătit Pascele. ¹⁴ Și când a venit ceasul, au sedut, și cei doi-spre-dece Apostoli cu el. ¹⁵ Și a dis lor: Cu poștă am poștit aceste Pasce să le mînînc cu voi, mai înainte de patima mea. ¹⁶ Că dic vouă: Că de acum nu voi mai mîncă dintre acestea, pînă când se vor plini întru împărăția lui Dumnezeu. ¹⁷ Și luînd paharul, mulțumind a dis: Luați acesta și-l împărțiți vouă. ¹⁸ Că dic vouă, că nu voi mai bea din rodul vitei, pînă când va veni împărăția lui Dumnezeu. ¹⁹ Și luînd pâinea, mulțumind a frînt și a dat lor dicînd: Acesta este trupul

meu, carele se dă pentru voi; acesta faceți întru pomenirea mea. ²⁰ Așijderea și paharul, după ce a cinat, dîcînd: Acest pahar este legea cea nouă întru sîngele meu, carele pentru voi se varsă. ²¹ Iară iată mîna vinătorului meu cu mine este la masă. ²² Și Fiul omului merge după cum este rinduit; dar voi omului aceluia prin carele se vinde. ²³ Și ei au început a se întreba între sine: carele ar fi dintru ei cela ce va să facă acesta? ²⁴ Și s'a făcut și prigonire întru densul, carele dintru ei s'ar părea a fi mai mare. ²⁵ Iar el le-au dîs lor: Împărații păgînilor îi domnesc pre ei, și cei ce stăpînesc pre ei făcîtorii de bine se cheama. ²⁶ Iar voi nu așa; ci cel ce este mai mare între voi, să fie ca cel mai mic; și cel ce este începător, ca cel ce slujesc. ²⁷ Că cine este mai mare? Cel ce șade, sau cel ce slujesc? Aă nu este cel ce șade? Iar eu sunt în mijlocul vostru ca cel ce slujesc. ²⁸ Iar voi sunteți cari ați petrecut cu mine întru ispitele mele. ²⁹ Și eu vă rîndesc vouă precum mi-a rînduit mie Tatăl meu împărație. ³⁰ Ca să mâncați, și să beți la masa mea, întru împărăția mea, și să ședeți pre scaune, judecînd cele douăspre-zece seminții ale lui Is-

rail. ³¹ Și a dîs Domnul: Simone, iată satana va cerut pre voi ca să vă cernă ca grăul. ³² Iar eu m'am rugat pentru tine, ca să nu piară credința ta; și tu orecînd întorcîndu-te, întăresc pre frații tăi. ³³ Iar el a dîs lui: Dîmne, cu tine gata sunt și în temniță și la mîrte a merge. ³⁴ Iar el i-a dîs: Dîcție, Petre, nu va cînta azi cocoșul, mai înainte pînă ce de trei ori te vei lepăda că nu mă seii pre mine. ³⁵ Și a dîs lor: Cînd v'am trimis pre voi fără de pungă, și fără de traistă, și fără de încălțăminte, au avut ați lipsă de ceva? Iar ei au dîs: de nimic. ³⁶ Dîs'a drept aceea lor: Acum dar cel ce are pungă să o ica, așijderea și traistă; iar cel ce n'are să-și vîndă haina ca și să-și cumpere sabie. ³⁷ Că dîc vouă: ca încă acesta ce este scris se cade să se plîntască întru mine, care dîce: și cu cei fără de lege s'au sîrîtit; pentru că cele pentru mine sîrîsit au. ³⁸ Iar ei au dîs: Dîmne, iată aicea două săbii. Și el a dîs lor: destul este.

³⁹ Și eșind a mers după obicei, în muntele Măslinilor; și s'au dus după el și ucenicii lui. ⁴⁰ Și sosind la loc a dîs lor: Rugați-vă, ca să nu intrați în ispită. ⁴¹ Și el s'a depărtat de la densul ca de o aruncătură de piatră;

și ingenuchind se ruga. ⁴² Dîcînd: Părinte, de voesci să trecă paharul acesta de la mine; însă nu voia mea, ci a ta fie. ⁴³ Și i s'a arătat lui înger din cer, întărindu-l pe el. ⁴⁴ Și fiind întru nevoință, mai cu deadinsul se ruga. Și se făcuse sudorea lui ca picăturile de sînge ce pică pre pămînt. ⁴⁵ Și, sculându-se de la rugăciune, viind către ucenici, i-a aflat pre ei dormind de întristare. ⁴⁶ Și le-a dîs lor: Ce dormiți? Sculați-vă și vă rugați ca să nu intrați în ispită. ⁴⁷ Iar încă grîind el, iată venia mulțime și cel ce se cheama Iuda, unul din cei douăspre-zece, mergea înaintea lor, și s'a apropiat de Iisus ca să-l sărute pre el, ⁴⁸ (Pentru că acest semn dedese lor, pre carele voiu săruta eu, acela este.) ⁴⁹ Iar Iisus a dîs lui: Iudo, cu sărutare pre Fiul omului vinzi? ⁵⁰ Și vedînd cel ce era pre lîngă el ceca ce vrea să fie, l-au dîs: Dîmne, lovi-l vom cu sabia? ⁵¹ Iar unul dintrînsii a lovit pre sluga archiereului, și l-a tăiat lui urechia cea dreaptă. ⁵² Iar Iisus răspundînd, a dîs: Lăsați, pînă aicea, și atingîndu-se de urechia lui, l-a vindecat pre el. ⁵³ Și a dîs Iisus celor ce venise la densul, archiereilor și voievoilor bisericei și bătrînilor: Ca la un tâlhar ați eșit cu săbii și cu

fuști? ⁵⁴ În toate zilele fiind eu cu voi în biserică, n'ați întins mînile asupra mea; și acesta este ceasul vostru și stăpînirea întunericului. ⁵⁵ Și prindîndu-l pre el l'au adus și l'au băgat în casă archiereului. Iar Petru mergea departe după densul. ⁵⁶ Și făcînd ei toc în mijlocul curții și ședînd împreună, a ședut și Petru în mijlocul lor. ⁵⁷ Și vedîndu-l pre el o slujnică ședînd la toc și căutînd spre el, a dîs: Și acesta a fost cu el. ⁵⁸ Iar el s'a lepădat de densul dîcînd: Muier, nu știu pre el. ⁵⁹ Și după puțin altul vedîndu-l pre el, a dîs: Și tu dintre ei ești. Iar Petru a dîs: Omule, nu sunt. ⁶⁰ Și trecînd ca un ceas, altul se întăria dîcînd: Adevărat, și acesta cu el a fost, ca Galilean ce este. ⁶¹ Iar Petru a dîs: Omule, nu știu ce dîci. Și îndată, încă grîind el, a cîntat cocoșul. ⁶² Și întorcîndu-se Domnul a căutat spre Petru, și și-a adus Petru aminte de cuvîntul Domnului, cum îi dîsesse lui: că mai înainte de ce va cînta cocoșul de trei ori te vei lepăda de mine. ⁶³ Și eșind afară Petru a plîns cu amar. ⁶⁴ Iar omoni se ce ținea pre Iisus batjocoriau pre el, bătîndu-l. ⁶⁵ Și acoperindu-l pre el, îl loviau peste obraz și-l întrebau pre el

dicând: Proorocesc cine este cel ce te-a lovit. ⁶⁶ Și altele multe, huluind împotriva lui dicea: ⁶⁷ Și după ce s'a făcut ziua, s'a adunat bătrînii poporului și arhierii și cărturarii, și l'a dus pre el la soborul lor. ⁶⁸ Dicând: de ești tu Christosul spune noă. Și le a dis lor: De voiți spune vouă, nu veți crede. ⁶⁹ Și de vă voiți întreba, nu-mi veți

respunde, nici nu mă veți slobozi. ⁷⁰ De acum va fi fiul omului ședînd de-a drăptaputerei lui Dumnezeu. ⁷¹ Și a dis toți: Dar tu ești Fiul lui Dumnezeu? Iar el a dis către ei: Voi diceți că eu sunt. ⁷² Iar ei au dis: Ce ne mai trebuie încă mărturie? Că noi singuri am auzit din gura lui.

CAP. XXIII.

Pentru ducerea Mântuitorului la Pilat; pentru defăimarea lui Iisus de către Irod; pentru mizeriile ce plîngeau; pentru răstignirea lui Christos; pentru tâlharul ce s'a pocăit; pentru îngroparea lui Christos.

¹ Și, sculându-se totă mulțimea, lor l'a dus pre el la Pilat. ² Și au început a-l pîri pre el dicând: Pre acesta l'am aflat răzvrătind neamul și oprind a da dajdie Cesarului, dicând că este el Christos, împărat. ³ Iar Pilat l'a întrebat pre el dicând: Tu ești împăratul Iudeilor? Iar el răspundînd a dis lui: Tu zici. ⁴ Iar Pilat a dis către arhierii și către popor: Nici o vină nu aflu în omul acesta. ⁵ Iar ei se întăriau dicând: Că întărită poporul, învățînd preste totă Iudea, începînd din Galilea până aici. ⁶ Iar Pilat auzînd de Galilea, a întrebat: Aă Galilean este

omul? ⁷ Și înțelegînd că din ținutul lui Irod este, l'a trimis pre el la Irod, fiind și el în Ierusalim într'acele zile. ⁸ Iar Irod, vedînd pre Iisus, s'a bucurat foarte, că doria de multă vreme să l vadă pre el, și nădăduia să vadă vreun semn făcîndu-se de el. ⁹ Și l'a întrebat pre el cu cînte multe; iar el n'avea nimic nu i-a răspuns lui. ¹⁰ Și stău arhierii și cărturarii, cu dea-dinsul pîrîndu-l pre el. ¹¹ Iar Irod împreună cu ostașii săi batjocorindu-l și bătîndu-și joc de el, l'a îmbrăcat într'un veșmînt luminat, și l'a trimis iarăși la Pilat. ¹² Și

s'a făcut prietenul Pilat și Irod într'aceiași zi unul cu altul; că mai înainte erau învrăjbiți între dînșii. ¹³ Iar Pilat chemînd pre arhierii, și pre boeri, și pre popor, ¹⁴ A dis către ei: Mi-ați adus pre omul acesta, ca pre acela ce răsvrătesce poporul, și iată eu înaintea voastră înțebându-l, nici o vină nu am aflat în omul acesta, de care pîriți pre el. ¹⁵ Ci nici Irod, că v'am trimis pre voi la el, și iată nici un lucru vrednic de mîrte este făcut de dînsul. ¹⁶ Deci certîndu-l, îl voi slobozi. ¹⁷ Și nevoe avea să le sloboziască lor la praznic un vinovat. ¹⁸ Și a strigat totă mulțimea dicînd: Ia-l pre acesta și ne slobozește noă pre Varava, ¹⁹ Carele era pentru o zarvă ôre-care și ucidere ce se făcuse în cetate, aruncat în temniță. ²⁰ Și iarăși Pilat a grăit către ei, vrînd să sloboziască pre Iisus. ²¹ Iar ei strigaau dicînd: Răstignesc-l, răstignesc-l pre el. ²² Iar el a treia ôră a dis către ei: Dar ce rău a făcut acesta? Nici o vină de mîrte n'am aflat întru el. Deci certîndu-l pre el, îl voi slobozi. ²³ Iar ei stău cu glasuri mari, cerîndu-l pre el să se răstigniască; și se întăriau glasurile lor și ale arhierilor. ²⁴ Deci Pilat a judecat să se facă cererea lor. ²⁵ Și a slo-

bozit lor pre cel aruncat în temniță pentru zarvă și ucidere, pre carele îl cereau ei; iar pre Iisus l'a dat dupre vîia lor. ²⁶ Și când îl duceau pre el, prîndînd pre un Simon Chirinean ce venia din țerină, a pus pre el crucea ca să o ducă după Iisus. ²⁷ Și mergea după dînsul mulțime multă de popor și de muieri, care plîngeau și se tînguiau pentru dînsul. ²⁸ Și întorcîndu-se către ele Iisus, a dis: Fiicele Ierusalimului, nu mă, plîngeți pre mine, ci pre voi vă plîngeți, și pre fiii voștri. ²⁹ Că iată vin zile în care vor dice: fericite cele sterpe, și pîntecel care n'au născut, și țîțele care n'au aplecat. ³⁰ Atunci vor începe a dice muntilor: Cădeți preste noi, și dealurilor: Acoperiți-ne pre noi. ³¹ Că de fac acestea în lemnul cel verde, dar în cel uscat ce va fi?

³² Și se aducea împreună cu el și alți doi făcători de rele să piardă. ³³ Și dacă au venit la locul ce se cheamă al Căpăținei, acolo l'a răstignit pre el, și pre făcătorii de rele, unul de-a drăpta și altul de-a stînga. ³⁴ Iar Iisus dicea: Părinte, iartă-le lor, că nu știu ce fac. Și împărțînd hainele lui, au aruncat sorți. ³⁵ Și sta poporul de privia; și-și bătea joc de dînsul și boerii împreună

cu dînsii, dîcînd: Pre alții a mîntuit, mîntuîlască-se și pre sine, de este acesta Christosul, alesul lui Dumnezeu. ³⁶ Și-și făcea rîs de dînsul și ostașii, apropiîndu-se și oțet aducînd lui, ³⁷ Și dîcînd: De ești tu împăratul Iudeilor, mîntuesce-te pre tine însu-ți. ³⁸ Și era și scrisore scrisă de-asupra lui cu slove elinesci, și rîmlenesci, și evreești: **Acesta este împăratul Iudeilor.** ³⁹ Iar unul din tîlharii cei răstigniți îl hulîa pre dînsul, dîcînd: De ești tu Christosul, mîntuesce-te pre tine și pre noi. ⁴⁰ Iar rîspundînd cela-lalt, îl certa pre el dîcînd: Nu te temi tu de Dumnezeu, că întru aceeași osîndă ești. ⁴¹ Și noi după dreptate; că cele vrednice de faptele noastre luăm; iar acesta nici un rău n'a făcut. ⁴² Și dîcea lui Iisus: Pomenesce-mă, Dîmne, când vei veni întru împărăția ta. ⁴³ Și a dîs Iisus lui: Amin dîc ție, astăzi împreună cu mine vei fi în raiu. ⁴⁴ Și era ca la al șaselea ceas și întineric s'a făcut preste tot pămîntul până la al noulea ceas. ⁴⁵ Și s'a întunecat sîrele și s'a rupt catapeteasma Bisericeî prin mijloc. ⁴⁶ Și strîgînd cu glas mare Iisus a

dîs: Părinte, în mîinile tale îmi încredințez duhul meu. Și acestea dîcînd, și-a dat duhul. ⁴⁷ Iar vîdînd sutașul ceea ce se făcuse, a mărit pre Dumnezeu, dîcînd: Cu adevărat omul acesta drept a fost. ⁴⁸ Și tot poporul ce venise împreună la privela acea, vîdînd cele ce se făcuse, bătîndu-și pepturile sale se întorceau. ⁴⁹ Și stau toți cunoscuții lui de departe și mîerile care venise după el din Galileea, privind acestea. ⁵⁰ Și iată un bărbat anume Iosif, sletnic fiind, bărbat bun și drept, ⁵¹ (Acesta nu se însoțise la statul și fapta lor), din Arimatea oraș al Iudeilor, carele și el aștepta împărăția lui Dumnezeu. ⁵² Acesta viind la Pilat, a cerut trupu-l lui Iisus. ⁵³ Și pogorîndul pre el, l'a înfășurat în giulgiu, și l'a pus în mormînt ce era săpat în piatră întru carele nu fusese pus nici odată nimenea. ⁵⁴ Și dîia era Vineri, și se lumina spre Sîmbătă. ⁵⁵ Și mergînd după el și mîerile care venise cu dînsul din Galileea a vîdut mormîntul și cum s'a pus trupul lui. ⁵⁶ Și întorcîndu-se au gătît mîezme și mîruri; și Sîmbătă s'a odihnit după poruncă.

CAP. XXIV.

Pentru mîerile cele ce cercetau la mormînt; pentru Petru cînd a alergat la mormînt; pentru Cleopa; pentru Iisus cînd s'a arătat, și cum a mîncat înaintea ucenicilor; pentru înălțarea la cer.

¹ Iar într-una din Sîmbete la mînecare adîncă, au venit la mormînt aducînd mîezmele cele ce gătise, și altele împreună cu ele. ² Și au aflat piatra răsturnată de pre mormînt, ³ Și intrînd, n'au aflat trupul Domnului Iisus. ⁴ Și a fost cînd se miraau cele de acesta, și iată două bărbați aștătut înaintea lor în vestmînte strălucitoare. ⁵ Și înfricoșîndu-se el, și plecîndu-și fețele la pămînt, au dîs către dînsule: Ce căutați pre cel viu cu cel morți? ⁶ Nu este aicea, ci s'a sculat; aduceți-vă aminte cum a dîs vouă, încă fiind în Galileea, ⁷ Dîcînd: Că trebuiesc să se dea Fiul omului în mîinile omenilor păcătoși, și să se răstignescă și a treia dî să învieze. ⁸ Și și-au adus aminte de cuvintele lui. ⁹ Și întorcîndu-se de la mormînt, au spus acestea toate celor un-spre-dece și tuturor celor-lalt. ¹⁰ Și era Maria Magdalina, și Ioana, și Maria lui Iacov, și cele-lalte împreună cu dînsule, cari dîcea către Apostoli acestea. ¹¹ Și s'au părut înaintea lor

ca o minciună cuvintele lor, și nu le credeau pre dînsule,

¹² Iar Petru sculîndu-se, a alergat la mormînt, și plecîndu-se a vîdut giulgiurile singur zăcînd, și s'a dus de acolo mirîndu-se întru sine de cele ce se făcuse. ¹³ Și iată două dintre ei mergeau întru aceeași dî la un sat, carele era departe de Ierusalim, ca la șese-deci de stadii, al căruia nume Emmaus. ¹⁴ Și aceia vorbeau între sine de toate cele ce se întîmplase. ¹⁵ Și a fost cînd vorbeau ei și se întrebau, și însuși Iisus apropiîndu-se mergea împreună cu dînsii. ¹⁶ Iar ochii lor se țineau ca să nu-l cunoască pre el. ¹⁷ Și a dîs către ei: Ce sunt cuvintele acestea, de care vă întrebați între voi mergînd, și sunteți triști? ¹⁸ Și rîspundînd unul, al căruia nume era Cleopa, a dîs către el: Tu singur ești nemernic în Ierusalim și nu ști cele ce s'au făcut întru el în zilele acestea? ¹⁹ Și a dîs lor: Care? Iar ei au dîs lui: Cele pentru Iisus Nazarineanul, carele era bărbat prooroc, puternic în lu-

cru și în cuvînt înaintea lui Dumnezeu și a tot poporul.
²⁰ Cum l-au dat pre el arhierii și boerii noștri spre judecată de mörte, și l-au răstignit pre dñsul.
²¹ Iar noi nădăjduiam că acela este cel ce va să izbăviască pre Israil, ci cu toate acestea a treia zi este astăzi de când s-au făcut acestea.
²² Ci și nisco muieri dintr'ale noastre ne-au spăimîntat pre noi, care au fost la mănecate la mormînt.
²³ Și ne aflând trupul lui, au venit dicînd, că și vedere de ingeri să fi vădut, carl dic că este el viu.
²⁴ Și s-au dus unii dintre noi la mormînt, și au aflat așa, precum și muierile au dis, iar pre el nu l-au vădut.
²⁵ Și el a dis către ei: O neprișepuților și zăbavnicilor cu inina, a crede toate câte au grăit proorocii.
²⁶ Au nu trebuia a pătimi acestea Christos, și a intra întru mărirea sa?
²⁷ Și începînd de la Moisi și de la toți proorocii tâlcuia lor din toate Scripturile cele ce erau pentru le.
²⁸ Și s-au apropiat de satul la carele mergea, și el se făcea a merge mai departe.
²⁹ Și l-au îndemnat pre el dicînd: Rămăi cu noi, căci către sëră este, și s'a plecat ziua; și a intrat să rămăo cu dñșii.
³⁰ Și a fost când a ședut el cu ei, luând pânea a bine-cuvîntat, și frân-

gînd a dat lor.
³¹ Și li s'a deschis lor ochii, și l-au cunoscut pre dñsul; și el s'a facut nevădut de dñșii.
³² Și au dis unul către altul: Au nu era inima noastră ardînd întru noi, când grăia noș pre cale și când ne tâlcuia Scripturile?
³³ Și sculându se întru acela cât s-au întors în Ierusalim, și au aflat adunați pre cei un-spre-dece, și pre cei ce erau cu dñșii.
³⁴ Carl diceau: că s'a sculat Domnul cu adevărat, și s'a arătat lui Simon.
³⁵ Și ei povestiau cele ce se făcuse pre cale, și cum s'a cunoscut de dñșii întru frîngeră panei.

³⁶ Și acēsta grăind ei, și însuși Iisus a stăut în mijlocul lor și a dis lor: Pace vouă.
³⁷ Iar ei, spăimîntându-se și înfricoșîndu-se, li se păria că vîd duh.
³⁸ Și a dis lor: Ce sunteți turburați? Și pentru ce se sue gânduri în inimile vōstre?
³⁹ Vedeți măinile și piciōrele mele, că însumi eu sunt; pipăiți-mă și vedeți; că duhul carne și ôse n'are, precum mă vedeți pre mine avînd.
⁴⁰ Și acestea dicînd, le-a arătat lor măinile și piciōrele.
⁴¹ Și încă necredînd ei de bucurie, și mirându-se le-a dis lor: Aveți ceva de mîncare aicea?
⁴² Iar ei au dat lui o parte de pesce fript, și dintr'un fagur de micre.
⁴³ Și luând înaintea

lor a mîncat.
⁴⁴ Și a dis lor: Aceste sunt cuvintele care am grăit către voi, încă fiind cu voi, că trebue a se plini toate cele scrise în legea lui Moise, și în prooroci, și în Psalmi pentru mine.
⁴⁵ Atunci le-a deschis mintea lor ca să înțelēgă scripturile.
⁴⁶ Și a dis lor: Că așa este scris, și așa trebuia să pătimescă Christos și a treia zi să invieze din morți.
⁴⁷ Și să se propovăduiască întru numele lui pocăința și iertarea păcatelor în toate neamurile, începînd de la Ierusalim.
⁴⁸ Iar voi sunteți mărturii

acestora.
⁴⁹ Și iată eu trimit făgăduința Tatălui meu întru voi, iar voi ședeți în cetatea Ierusalimului, până ce veți veți îmbrăca cu putere de sus.
⁵⁰ Și i-a scos pre ei afară până în Vitania; și ridicându-și măinile sale, i-a bine-cuvîntat pre dñșii.
⁵¹ Și a fost când i-a bine-cuvîntat pre ei, s'a depărtat de la dñșii, și se înălță la cer.
⁵² Iar ei închinându-se lui s'a întors în Ierusalim cu bucurie mare.
⁵³ Și era în totă vremea în biserică, lăudând, și bine-cuvîntând pre Dumnezeu.

— AMIN —

SÂNTA EVANGHELIE

CEA DE LA

I O A N

CAP. I.

Pentru mărturisirea lui Ioan de Christos; pentru Ioan, când s'a întrebat de este el Christosul; pentru Andrei, pentru Filip, și pentru Natanail când s'aū chemat.

¹ La început era cuvîntul, și cuvîntul era la Dumnezeu și Dumnezeu era cuvîntul. ² Acesta era la început la Dumnezeu. ³ Tote printr'însul s'aū făcut, și fără de dînsul nimic nu s'aū făcut ce s'aū făcut. ⁴ Intru dînsul viață era și viața era lumina omenilor. ⁵ Și lumina intru întuneric luminează, și întunericul pre dînsa nu o a cuprins. ⁶ Fost'a om trimes de la Dumnezeu, numele lui Ioan. ⁷ Acesta a venit spre mărturie, ca să

mărturisescă de lumină, ca toți să creadă prin el. ⁸ Nu era acela lumina, ci ca să mărturisescă de lumină. ⁹ Era lumina cea adevărată, care luminează pre tot omul ce vine în lume. ¹⁰ În lume ora și lumea printr'însul s'a făcut, și lumea pre dînsul nu l'a cunoscut. ¹¹ Intru ale sale a venit, și al s'ei pre dînsul nu l'aū primit. ¹² Iar câți l'aū primit pre dînsul, le-a dat lor stăpînire ca să se facă fi ai lui Dumnezeu, celor

ce cred intru numele lui. ¹³ Căci nu din sînge, nici din poftă trupescă, nici din poftă hărbătescă, ci de la Dumnezeu s'aū născut. ¹⁴ Și Cuvîntul trup s'a făcut, și s'a sălășluit intru noi; (și am vedut mărirea lui, mărirea, ca a unuia născut din Tatăl), plin de dar și de adevăr. ¹⁵ Ioan mărturisi pentru dînsul și striga grăind: Acesta era pentru carele am dîs: Cel ce după mine vine, mai înainte de mine s'a făcut; că mai întâiu de mine a fost. ¹⁶ Și din plinirea lui noi toți am luat, și dar pentru dar. ¹⁷ Că legea prin Moisi s'a dat; iar darul și adevărul prin Iisus Christos s'aū făcut.

¹⁸ Pre Dumnezeu nimenea nu l'a vedut nici odinioară: Cel Unul-născut Fiul, carele este în anul Tatălui, acela a spus. ¹⁹ Și acesta este mărturia lui Ioan, când aū trimes ludei din Ierusalim preoți și leviți, ca să-l întrebe pre dînsul: Tu cine ești? ²⁰ Și a mărturisit și n'a tăgăduit; și a mărturisit că n'u sunt eu Christosul. ²¹ Și l'aū întrebat pre dînsul: Ce dar? Ilie ești tu? Și a dîs: Nu sunt. Proorocul ești tu? Și a răspuns: Nu. ²² Deci aū dîs lui: Cine ești? ca să dăm răspuns celor ce ne-aū trimes pre noi: Ce dîci însuți pentru sineți? ²³ A dîs: Eu sunt glasul celui ce strigă în pustie: Indreptați calea

Domnului, precum a dîs Isaia Proorocul. ²⁴ Și trimișii erau din farisei. ²⁵ Și l'aū întrebat pre dînsul și i-aū dîs lui: Pentru ce dar botezi? dacă nu ești tu Christosul, nici Ilie, nici Proorocul. ²⁶ Răspuns'a lor Ioan grăind: Eu botez cu apă; iar în mijlocul vostru stă pre carele voi nu-l știți. ²⁷ Acela este cel ce vine după mine, carele mai înainte de mine s'a făcut; căruia nu sunt vrednic să-l desleg cureaua încălțăminteii lui. ²⁸ Acestea s'aū făcut în Vitavara de cea parte de Jordan, unde era Ioan botezând.

²⁹ A doua zi vede Ioan pre Iisus viind către dînsul și dîce: Iată Mielul lui Dumnezeu, carele ridică păcatul lumii. ³⁰ Acesta este pentru carele eu am dîs: După mine vine hărbat, carele mai înainte de mine s'aū făcut; că mai întâiu de mine a fost. ³¹ Și eu nu l'am știut pre el ci ca să se arate lui Israel; pentru acesta am venit eu cu apă botezând. ³² Și a mărturisit Ioan, dîcînd: Că am vedut Duhul, ca un porumb, pogorîndu-se din cer, și a rămas peste dînsul. ³³ Și eu nu l'am știut pre el; ci acela ce m'a trimes pre mine să botez cu apă, acela mi-a dîs mie: Preste carele veți vedea Duhul pogorîndu-se și rămîind preste dînsul, acesta este carele botéză cu Duh

sânt. ³⁴ Și eu am vădut și am mărturisit, că acesta este Fiul lui Dumnezeu.

³⁵ A doua zi iarăși sta Ioan, și din ucenicii lui două, și căutând la Iisus carele umbla, dice: ³⁶ Iată Mielul lui Dumnezeu. ³⁷ Și l-au audiat pre el cei două ucenici grăind, și au mers după Iisus. ³⁸ Iar întorcându-se Iisus și vădându-l pro ei mergând după el a zis lor: Ce căutați? Iar ei au zis lui: Ravvi, (ce se dice tâlcuindu-se: Învățătorule), unde locuesci? ³⁹ A zis lor: Veniți și vedeți; au venit și au vădut unde locuesce; și la el au rămas în ziua aceea. Și era ca la al doilea ceas. ⁴⁰ Și era Andrei fratele lui Simon Petru, unul din cei două cari audise de la Ioan, și mersese după dânsul. ⁴¹ Au aflat acesta întâiu pre Simon fratele său, și i-a zis lui: Am aflat pre Mesia, (ce se tâlcuesce Christos). ⁴² Și l-a adus pre dânsul către Iisus, și căutând la el Iisus a zis: Tu ești Simon feciorul lui Ionă; tu te vei chema Chisă, ce se tâlcuesce Petru.

⁴³ Iar a doua zi a vrut Iisus să meargă în Galileia, și a aflat pre Filip și i-a zis lui:

Vino după mine. ⁴⁴ Și era Filip din Vitsaida, din orașul lui Andrei și al lui Petru. ⁴⁵ A aflat Filip pre Natanail și dice lui: Pentru carele a scris Moisi în lege și proorocii am aflat pre Iisus, fiul lui Iosif, carele este din Nazaret. ⁴⁶ Și a zis Natanail lui: Din Nazaret pôte fi ceva bun? Dice Filip lui: Vino și vezi. ⁴⁷ A vădut Iisus pre Natanail vind către dânsul, și a zis pentru dânsul: Iată cu adevărat Israiltean, întru carele viclesug nu este. ⁴⁸ Zis'a Natanail lui: De unde mă cunoști? Răspuns'a Iisus și l-a zis lui: Mai înainte până a nu te chema pre tine Filip, fiind tu sub smochin te-am vădut. ⁴⁹ Răspuns'a Natanail și l-a zis lui: Ravvi, tu ești Fiul lui Dumnezeu, tu ești Împăratul lui Israil. ⁵⁰ Răspuns'a Iisus și l-a zis lui: Pentru căci am zis ție că te-am vădut sub smochin, crezi? Mai mai de cât aceea vei vedea. ⁵¹ Și l-a zis lui: Amin, Amin grăesc vouă: De acum veți vedea cerul deschidându-se și pre îngerii lui Dumnezeu suindu-se și pogorindu-se preste Fiul omului.

CAP. II.

Pentru nunta cea din Cana; pentru cei ce s'au isgonit din biserică; pentru cuvîntul acela: Stricați biserica acésta

¹ Și a treia zi nuntă s'a făcut în Cana Galileei: și era Muma lui Iisus acolo. ² Și au fost chemat și Iisus și ucenicii lui la nuntă. ³ Și sfîrșindu-se vinul, dice Mama lui Iisus către dânsul: Vin nu au. ⁴ Dice ei Iisus: Ce este mie și ție, muliere? Încă n'a venit césul meu. ⁵ Dice Muma lui, slugilor: Orî-ce va dice vouă faceți. ⁶ Și era acolo șese vase de platră, puse dupe curățenia Iudeilor, cari luaū câte două sau trei vedre. ⁷ Dice lor Iisus: Umpleți vasele de apă, și le-au umplut până sus. ⁸ Și dice lor: Scóte-ți acum și aduce-ți nunul; și l-au adus. ⁹ Și după ce a gustat nunul apa ce se făcuse vin, (și nu scia de unde este, iar slugile care scosese apa sciaū), strigă pre mire nunul, și dice lui: ¹⁰ Tot omul întâiu vinul cel bun pune, și dacă se îmbată, atuncea cel mai prost; tu ai ținut vinul cel bun până acum. ¹¹ Acesta a făcut începătura minunilor, Iisus în Cana Galileei; și s'a arătat mărirea sa, și au cređut întru el ucenicii lui.

¹² După acésta s'a pogorît în Capernaum, el și muma

lui, și frații lui, și ucenicii lui, și acolo au ședut nu multe zile. ¹³ Și era aproape Pascile Iudeilor, și s'a suit Iisus în Ierusalim. ¹⁴ Și a aflat în biserică pre cei ce vindeaū boi și oi, și porumbi, și pre schimbători de bani ședend. ¹⁵ Și făcend biciu de ștrânguri, pre toți l-a scos din biserică, oile și boii; și schimbătorilor au versat banii, și mesele le-au răsturnat. ¹⁶ Și celor ce vindeaū porumbi le-a zis: Luați acestea de aicea, și nu faceți casa tatălui meu, casă de neguțătorie. ¹⁷ Și s'au adus aminte ucenicii lui, că este scris: Rîvna casei tale m'a mîncat pre mine. ¹⁸ Răspuns'a Iudeii și au zis lui: Ce semn arăți nouă, că faci acestea? ¹⁹ Răspuns'a Iisus și a zis lor: Stricați biserica acésta, și în trei zile o voi rădica. ²⁰ Și au zis Iudeii: în patru-deci și șese de ani s'a zidit biserica acésta, și tu în trei zile o vei rădica? ²¹ Iar el dicea pentru biserica trupului său. ²² Pentru acésta când s'a sculat din morți, și-au adus aminte ucenicii lui, că acésta dicea lor; și au cređut scripturei

și cuvîntului carele dîsesse Iisus. ²² Și cînd era în Ierusalim, la praznicul Pascilor, mulți au crezut întru numele lui, vîdînd semnele lui cele ce făcea. ²⁴ Iar însuși

Iisus nu se încredința pre sine lor, pentru că el scia pre toți. ²⁵ Și nu avea trebuință ca cine-va să mărturisască pentru om; că el scia ce era în om.

CAP. III

Pentru Nicodim și Iisus; pentru Iisus și Ioan cînd botează; pentru curățenie.

¹ Și era un om din farisei, Nicodim numele lui, boor la Iudeilor. ² Acesta a venit către Iisus nîptea, și 'I-a dîs lui: Ravvi, scim că de la Dumne-deu ai venit învîțător; că nimenea nu poto acêste semne să facă, care tu faci, de nu va fi Dumne-deu cu dînsul. ³ Rîspuns'a Iisus și 'I-a dîs lui: Amin, Amin, grăesc ție: De nu se va nasce cine-va de sus, nu va putea vedea împărăția lui Dumne-deu. ⁴ Dice către el Nicodim: Cum poto omul să se nască fiind bătrîn? Aū dîră poto a doua ôră să intre în pîntecele mîlcei sale, și să se nască? ⁵ Rîspuns'a Iisus: Amin, Amin, grăesc ție: De nu se va nasce cine-va din apă și din Duh, nu va putea să intre întru împărăția lui Dumne-deu. ⁶ Ce este născut din trup, trup este; și ce este născut din Duhul, Duh este.

⁷ Nu te mira căci am dîs ție: că se cade vouă a vî nasce de sus. ⁸ Duhul unde voesce suflă, și glasul lui aūl, dar nu scil de unde vine și unde merge. Așa este tot carele este născut din Duhul. ⁹ Rîspuns'a Nicodim și 'I-a dîs lui: Cum pot să fie acestea? ¹⁰ Rîspuns'a Iisus și 'I-a dîs lui: Tu ești învîțătorul lui Israil, și acestea nu le scil? ¹¹ Amin, Amin, grăesc ție: că ce scim grăim, și ce am vîdît mărturisim, și mărturia noastră nu o primiți. ¹² Dacă cele pămîntesci am spus vouă și nu credeți; cum de voi spune vouă cele cerești veți crede?

¹³ Și nimenea nu s'a suit în cer, fără numai cel ce s'a pogorît din ceriū, Fiul omului, carele este în cer, ¹⁴ și precum Moisi a înălțat șerpele în pustie; așa se cade a se înălța Fiul omului. ¹⁵ Ca

tot cel ce crede întru El să nu piară, ci să aibă viața vecnică.

¹⁶ Că așa a iubit Dumne-deu lumea, căt și pre Fiul său cel Unul-născut l'a dat, ca tot cel ce crede întru el să nu piară, ci să aibă viața vecnică. ¹⁷ Că nu a trimes Dumne-deu pre Fiul său în lume ca să judece lumea, ci ca să se mîntulască lumea prin el. ¹⁸ Cela ce crede întru el nu se judecă; iar cela ce nu crede, iată este judecat că n'a crezut întru numele celui Unuia-născut Fiului lui Dumne-deu. ¹⁹ Iar acêsta este judecata, că lumina a venit în lume, și aū iubit ômenii mai mult în-tunericul de căt lumina: că erau faptele lor rele. ²⁰ Că tot cela se face rele, urasce lumina; și nu vine la lumină ca să nu se vîdîscă lucrurile lui. ²¹ Iar ce face adevîrul vine la lumină, ca să se arate lucrurile lui, că întru Dumne-deu sunt lucrate

²² După acestea a venit Iisus, și ucenicii lui în pămîntul Iudeei, și acolo petrecea cu ei și hoteza. ²³ Și era și Ioan botezând în Enon aprîpe de Salim; că erau acolo ape multe, și veniaū și se botezaū. ²⁴ Că încă nu era Ioan închis în temniță. ²⁵ Și a fost întrebare de ucenicii lui Ioan cu Iudeei pentru curățenie. ²⁶ Și aū venit către Ioan și 'I-a dîs lui:

Ravvi, cel ce era cu tine de ceea parte de Iordan, pentru carele tu ai mărturisit, iată el hotîză, și toți merg către dînsul. ²⁷ Rîspuns'a Ioan și a dîs: Nu poto omul lua nimic, de nu va fi dat lui din cer. ²⁸ Voi înși-vî mărturisiți pentru mine, că am dîs: Nu sunt eu Christosul, ci cum că sunt trimis înaintea aceluia. ²⁹ Cela ce are mirîsă, mire este; iar prietenul mirelui carele stă și-l ascultă pre el, cu bucurie se bucură de glasul mirelui; decî acêsta bucurie a mea s'a plinit. ³⁰ Aceluia se cadea cresce, iar mie a mî micșora. ³¹ Cel ce vine de sus de-asupra tuturor este; cel ce este de pre pămînt pămîntesc este, și de pre pămînt grăesce; cel ce vine din ceruri de-asupra tuturor este. ³² Și ce a vîdît și a aūdit, aceea mărturisesce; și mărturia lui nimenea nu o primesce. ³³ Cela ce primesce mărturia lui a pecetluit că Dumne-deu adevîrat este. ³⁴ Că pre carele a trimes Dumne-deu grăesce; că nu cu mîsură dă Dumne-deu Duhul. ³⁵ Tatăl iubesc pre Fiul, și tôte le-a dat în mîna lui. ³⁶ Cela ce crede întru Fiul are viața vecnică; iar ce nu ascultă pre Fiul, nu va vedea viața, ci mânia lui Dumne-deu va rămîne preste el.

CAP. IV.

Pentru Samarineanca; pentru Fiul omului cel împărătesc.

¹ Deci dacă a înțeles Domnul, că au auzit fariseii că Iisus mai mulți ucenici face și botcă de cât Ioan. ² (Măcar că însuși Iisus nu boteza, ci ucenicii lui). ³ A lăsat Iudeea și s'a dus iarăși în Galileea. ⁴ Și trebuia să treacă el prin Samaria.

⁵ Deci a venit în cetatea Samariei, ce se chiamă Sihar, aproape de locul carele a dat Iacov lui Iosif fiului său. ⁶ Și era acolo puțul lui Iacov, iar Iisus ostenit fiind de călătorie, ședea așa la puț; și era ca la al șoscelea ceas. ⁷ A venit o muiere din Samaria să iea apă; și a el Iisus: Dă-mi să bea. ⁸ Că ucenicii lui se duseseră în cetate să cumpere hrană. ⁹ Deci a și el Iisus: Cum, tu Iudeu fiind, ceri de la mine să bea, muiere samarineancă fiind eu? Că nu se amestecă Iudeii cu Samarinenii. ¹⁰ Răspuns a Iisus și i-a și el: De ai fiseiudarul lui Dumnezeu, și cine este cel ce îți dă: dă-mi să bea, tu ai fi cerut de la dânsul, și ți-ar fi dat ție apă vie. ¹¹ Și a lui muierea: Dă-mi, nici ciutură ai, și puțul este adânc; de unde dar ai apă cea vie? ¹² Au doară tu mai mare ești de

cât Iacov, părintele nostru? carele ne-a dat noș puțul acesta, și el însuși dintr'insul a bătut, și fiul lui, și dobitocele lui? ¹³ Răspuns a Iisus și i-a și el: Tot cel ce va bea din apă acăsta va înseta iarăși. ¹⁴ Iar cel ce va bea din apă care eu voi dau lui nu va înseta în veac; ci apa care eu voi dau lui se va face într' dânsul izvor de apă sălătătoare într' viață vecinică. ¹⁵ Și a către dânsul muierea: Dă-mi, dă-mi acăstă apă, ca să nu mai însetez, nici să mai vii aicea să scoți. ¹⁶ Și a el Iisus: Mergi și chiamă pe bărbatul tău, și vino aicea. ¹⁷ Răspuns a muierea și i-a și el: Nu am bărbat. Și a el Iisus: Bine ai și tu că nu ai bărbat. ¹⁸ Că cinci băbrați ai avut, și acum pre carele ai nu-ți este ție bărbat; acăsta adevărat ai grăit. ¹⁹ Și a lui muierea: Dă-mi, vede că prooroc ești tu. ²⁰ Părinții noștri în muntele acesta s'au închinat; și voi diceți, că în Ierusalim este locul unde se cade a se închina. ²¹ Și a el Iisus: Muiere, crede mie că va veni vremea, când nici în muntele acesta nici în Ierusalim veți închina Ta-

tălu. ²² Voi veți închinați căruia nu știți, noi ne închinăm căruia scim, că mântuirea din Iudei este. ²³ Ci va veni vremea, și acum este, când închinătorii cei adevărați se vor închina Tatălui cu duhul și cu adevărul; că Tatăl acest fel caută să fie cel ce se închină lui. ²⁴ Duh este Dumnezeu, și cel ce se închină lui, cu duhul și cu adevărul se cade să se închine. ²⁵ Și a lui muierea: scim că va veni Mesia, (carele să chiamă Christos), când va veni acela, va spune noș toate. ²⁶ Și a el Iisus: Eu sunt, cea ce grăesc cu tine. ²⁷ Și atunci a venit ucenicii lui și se mira, că cu muiere grăia; însă nimenca nu i-a și el: Ce cauți? sau ce grăesci cu dânsa? ²⁸ Iar muierea a lăsat ciutura sa, și a mers în cetate și a și el omnilor: ²⁹ Veniți de vedeți om, carele mi-a spus mie toate câte am făcut; nu cum-va acesta este Christos? ³⁰ Deci au eșit din cetate și veniau către dânsul. ³¹ Iar într'acestea îl rugau pre dânsul ucenicii grăind: Ravvi, mănâncă. ³² Iar el a și el lor: Eu mâncare am a mânca, care voi nu știți. ³³ Iar ucenicii grăind între dânsii: Nu cum-va i-a și el lui cine-va să mănânce? ³⁴ Și a lor Iisus: Mâncarea mea este ca să fac voia celui ce m'a trimis pre

mine, și să săvîrșesc lucrul lui. ³⁵ Au nu voi diceți, că încă patru luni sunt și secerișul va veni? Iată dă vouă, Ridicați ochii voștri, și vedeți holdele că sunt albe, spre seceriș acum. ³⁶ Și cea ce seceră plată iea, și adună rodă în viață vecinică; că și cel ce sămănă, împreună să se bucure și cel ce seceră. ³⁷ Că într'acăsta este cuvântul adevărat că altul este cel ce sămănă, altul cel ce seceră. ³⁸ Eu v'am trimis pre voi să secerăți ceea ce voi nu v'ați ostenit, alții s'au ostenit și voi ați intrat într'ostenența lor. ³⁹ Iar din cetatea aceea mulți din Samarinenii au credut într'insul, pentru cuvântul muierei care mărturisise, că mi-a spus mie toate câte am făcut. ⁴⁰ Deci după ce au venit la dânsul Samarinenii, îi rugau pre el ca să rămâie la dânsii; și a rămas acolo două zile. ⁴¹ Și mult mai mult au credut pentru cuvântul lui. ⁴² Și muierei dădea: că nu mai credem pentru vorba ta; că înși-ne am auzit și scim, că acesta este cu adevărat Mântuitorul lumii Christos. ⁴³ Iar după cele două zile a eșit de acolo și a mers în Galileea. ⁴⁴ Că însuși Iisus a mărturisit că prooroc în patria sa cinste nu are. ⁴⁵ Și când a venit în Galileea, l'au primit pre dânsul Galileenii; fiind

că au fost vădut toate câte a făcut în Ierusalim la praznic, că și ei au fost venit la praznic. ⁴⁶ Și a venit Iisus iarăși în Cana Galilei unde a făcut apa vin.

Și era un om împărătesc, al căruia fiu era bolnav în Capernaum. ⁴⁷ Acesta auzind că Iisus a venit din Iudeea în Galilea, a mers la el și-l ruga pre dânsul ca să se pogore și să tămăduiască pre fiul lui, că vrea să moră. ⁴⁸ Iar Iisus a dis către el: De nu vești vedea semne și minuni, nu vești crede, ⁴⁹ Dis-a către el omul cel împărătesc: Dâmnă, pogorâ-te mai înainte până a nu muri fiul

meu. ⁵⁰ Dis-a Iisus lui: Mergi, fiul tău viu este; și a creșut omul cuvântului carele a dis Iisus lui, și s'a dus. ⁵¹ Și iată pogorîndu-se el, slugile lui l'a întâmpinat pre el, și i-au spus dîcînd: Că fiul tău este viu. ⁵² Decî îi întrebă pre ei de ceasul întru care i-a fost mai bine. Și i-au dis lui: că ieri în ceasul al șeptelea l'ua lăsat frigurile. ⁵³ Și a cunoscut tatăl că în ceasul acela a fost în carele a dis Iisus lui: că fiul tău viu este și a creșut el și casa lui totă. ⁵⁴ Acesta iarăși al douilea semn a făcut Iisus, viind din Iudeea în Galilea.

CAP. V.

Pentru cel ce avea trei-deci și opt de ani în bolă; pentru Iudei când căutau să omore pre Iisus.

¹ După acestea era praznicul Iudeilor și s'a suit Iisus în Ierusalim. ² Și este în Ierusalim scaldătorea oilor, care se chiamă evreesce Vitezda cinci prîvdore avînd. ³ Întru aceea zăcea multime multă de bolnavi, orbi, schiopî, uscați, așteptând mișcarea apei. ⁴ Că înger la vreme se pogorî în scaldătore, și turbura apa; și carele intra întâi după turburarea apei, se lăcea sănătos ori de ce bolă

era ținut. ⁵ Decî era acolo un om, trei-deci și opt de ani avînd în bolă. ⁶ Pre aceasta vădîndu-l Iisus zăcînd și cunoscînd că iată multă vreme avea, i-a dis lui: Voești să fii sănătos? ⁷ Răspuns-a lui bolnavul: Dâmnă, om nu am, că dacă se va turbura apa să mă bage în scaldătore. Decî până când mergeu, altul înaintea mea se pogorî. ⁸ Dis-a Iisus la: Scolă-te, iea-ți patul tău și umblă. ⁹ Și

îndată s'a făcut sănătos omul și și-a luat patul său și umblă; și era întru acea zi Sâmbătă. ¹⁰ Decî diceau celui vindecat Iudei: Sâmbătă este, nu se cade ție a-ți lua patul. ¹¹ Răspuns-a lor: Că ce m'a făcut sănătos, acela m'a dis: Iea-ți patul tău și umblă. ¹² Decî l'au întrebat pre el: Cine este omul acela ce ți-a dis: iea-ți patul tău și umblă? ¹³ Iar cel vindecat nu scia cine este; că Iisus se dedese în lături, popor fiind întru acel loc. ¹⁴ După aceea l'a aflat pre el Iisus în biserica și l'a dis lui: Iată că te-ai făcut sănătos, de acum să nu mai greșesci; ca să nu-ți fie ție ce-a mai rău. ¹⁵ A mers omul acela și a vestit Iudeilor că Iisus este cel ce l'a făcut pre dânsul sănătos. Și pentru aceea goniau pre Iisus Iudei, și-l căutau pre el să-l omore, că aceste făcea Sâmbătă. ¹⁷ Iar Iisus a răspuns lor:

Tatăl meu până acum lucrează, și eu lucrez. ¹⁸ Decî pentru acesta mai virtos căutau Iudei pre el să-l omore că nu numai deslega Sâmbăta, ci și Tatăl al său dicea pre Dumnezeu, întoemal pre sine făcîndu-se cu Dumnezeu. ¹⁹ Decî a răspuns Iisus și a dis lor: Amin, Amin grăesc vouă: Nu poate Fiul să facă de la sine nimic, de nu va vedea pre Tatăl făcînd:

Că cele ce face el, acelea și Fiul asemenea face. ²⁰ Că Tatăl iubesc pre Fiul și toate arată lui care el face, și mai mari lucruri de cât acestea va arăta lui, ca voi să vă mirați. ²¹ Că precum Tatăl scolă pre morți și-i înviază, așa și Fiul pre cari vrea îi înviază. ²² Că Tatăl nu judecă pre nimenea, ci totă judecata o a dat Fiului: ca toți să cinstescă pre Fiul, precum cinstesc pre Tatăl. ²³ Cel ce nu cinstește pre Fiul, nu cinstește pre Tatăl carele l'a trimes.

²⁴ Amin, Amin grăesc vouă. Că acela ce ascultă cuvintele mele și crede celui ce m'a trimes pre mine, are viață vecinică și la judecată nu va veni, ci s'a mutat din mörte în viață. ²⁵ Amin, Amin grăesc vouă: Că vine ceasul și acum este, când morții vor auzi glasul Fiului lui Dumnezeu, și cari vor auzi vor învia. ²⁶ Că precum Tatăl are viață întru sine, așa a dat și Fiului viață să aibă întru sine. ²⁷ Și stăpînire i a dat lui, și judecată să facă. ²⁸ Căci Fiul al omului este, nu vă mirați de acesta. Că vine ceasul întru carele toți cei din mormânturi vor auzi glasul lui. ²⁹ Și vor eși cel ce au făcut cele bune întru învierea vieții, iar cel ce au făcut cele rele întru învierea judecății. ³⁰ Nu pot eu să fac

de la sine nimic: Precum
aude judec; și judecata mea
dreptă este. Că nu cat voia
mea, ci voia Tatălui celui
ce m'a trimis. ³¹ De mărtu-
risesec eu pentru mine, mărtu-
ria mea nu este adevărată.
³² Altul este cel ce mărturi-
sesce pentru mine, și știu că
adevărată este mărturia care
mărturisește pentru mine.
³³ Voi ați trimis către Ioan, și a
mărturisit adevărul. ³⁴ Iar eu
nu de la om iau mărturia;
ci acestea grăesc, ca voi să
vă mântuiți. ³⁵ Acela era fă-
clie care ardea și lumina; iar
voi ați voit să vă veseliți la
un ceas întru lumina lui. ³⁶ Iar
eu am mărturie mai mare
de cât Ioan, că lucrurile care
mi-a dat mie Tatăl ca să le
săvîrșesc pre ele, aceste lu-
cruri care eu fac, mărturi-
sesc pentru mine, că Tatăl
m'a trimis. ³⁷ Și Tatăl acela
ce m'a trimis, acela a mărtu-
risit pentru mine; nici gla-
sul lui ați audiat vre-o dată,
nici chipul lui ați vădut. ³⁸ Și
cuvântul lui nu-l aveți răma-

ind întru voi; că pre carele a
trimis el, acestuia voi nu cre-
deți. ³⁹ Cereți scripturile, că
vouă vi se pare întru dăselea
avea viață vecinică; și acelea
sunt cele ce mărturisează pen-
tru mine. ⁴⁰ Și nu voiți să veniți
către mine, ca viața să aveți.
⁴¹ Mărire de la oameni nu iau.
⁴² Ci v'am cunoscut pre voi.
că dragostea lui Dumnezeu
nu aveți întru voi. ⁴³ Eu am
venit întru numele Tatălui
meu, și nu mă primiți pre
mine; de va veni altul întru
numele său, pre acela veți
primi. ⁴⁴ Cum puteți voi să
credeți mărire unul de la al-
tul luând, și pre mărirea cea
de la singur Dumnezeu nu
o căutați? ⁴⁵ Să nu vi se pară
că eu voi pîri pre voi la Ta-
tăl; este acela ce vă pîresce
pre voi, Moisi, spre carele voi
ați nădăjduit. ⁴⁶ Că de ați fi
creștut lui Moisi, ați fi creștut
și mie, că pentru mine acela
a scris. ⁴⁷ Iar dacă scripturile
aceluia nu credeți, cum cu-
vintelor mele veți crede?

CAP VI.

*Pentru cele cinci pâini și două pesci; pentru darea în
lătură lui Iisus ca să nu-l facă pre el împărat; pentru um-
blarea pe mare; pentru poporul carele mergea după Iisus în
vase; pentru popor când cerea semn; pentru pâinea care se
pogoară din cer; pentru cei mulți din Ucenicii cari s'au în-
tors de la Iisus; pentru mărturisirea lui Petru de Christos.*

¹ După acestea s'a dus Ii-
sus de cea parte de marea

Galileii, care este a Tiberia-
dei. ² Și a mers după dânsul

popor mult, căci vedea sem-
nele lui care făcea la cei bol-
navi.

³ Și s'a suit în munte Iisus,
și acolo a ședut cu ucenicii
săi. ⁴ Și era aproape Pascile,
praznicul Iudeilor.

⁵ Deci rădicându-și Iisus
ochii, și vădend, că mult po-
por vine la dânsul, dice că-
tre Filip: De unde vom cum-
păra pâini, ca să mănânce aceș-
tia? ⁶ (Iar acesta dicea ispi-
tind pre el; că însuși știa ce
vrea să facă). ⁷ Răspuns'a Fi-
lip lui: De două-sute de di-
nari pâini nu le va ajunge
lor, ca fieșto-carele dintr'înșii
câte puțin să iea. ⁸ Grăit'a lui
unul din ucenicii lui, Andrei,
fratele lui Simon Petru: ⁹ Este
un copil aicea, carele are
cinci pâini de orz și două pesci;
ci aceștia ce sunt la atâția?
¹⁰ Și a dis Iisus: Faceți pre
omeni să ședă; și era Iarbă
multă întru acel loc; deci au
ședut bărbații cu numărul ca
la cinci mii.

¹¹ Și a luat pâinile Iisus, și
mulțumind a împărțit uce-
nicilor, și ucenicii celor ce se-
deau; așijderea și din pesci cât
au vrut ei. ¹² Iar dacă s'au să-
turat, a dis ucenicilor săi:
Adunați sfărămiturile ce au
prisosit, ca să nu se piardă
ceva. ¹³ Deci au adunat și au
umplut două-spre-zece co-
șuri de sfărămituri, din cinci
pâini de orz, cari au prisosit
celor ce au mâncat.

¹⁴ Iar omenii vădend sem-
nul care le-a făcut Iisus di-
cea: Că acesta este adevărat
proorocul cel ce va să vie
în lume. ¹⁵ Deci Iisus cu-
noscend că vor să vie, și
să-l apuce pre el ca să-l facă
împărat s'a dus iarăși în mun-
te, el singur. ¹⁶ Și dacă s'a
făcut seră, s'au pogorît uce-
nicii lui la mare. ¹⁷ Și intrând
în corabie mergea de ceea
parte de mare la Capernaum
și iată întunec s'a făcut, și
nu venise către ei Iisus. ¹⁸ Și
marea s'a ridicat, vânt ma-
re suflând. ¹⁹ Deci viind ei
ca la două-zeci și cinci sau
trei-zeci de stadii, văd pre
Iisus umblând pre mare, și
apropiindu-se de corabie; și
s'au înfricoșat. ²⁰ Iar el a dis
lor: Eu sunt, nu vă temeți:
²¹ Deci vrea să-l iea pre el în
corabie; și îndatăși corabia
a sosit la pământul la carele
ei mergeau. ²² A doua zi po-
porul carele sta de ceea parte
de mare, vădend că altă co-
rabie nu era acolo fără numai
una, întru care intrase uce-
nicii lui, și cum că Iisus nu a
intrat în corabie împreună cu
ucenicii săi, ci singur uce-
nicii lui, s'au dus. ²³ Și alte
corăbii au venit din Tiberiada,
aprope de locul undea au mân-
cat pâinea, mulțumind Dom-
nului. ²⁴ Deci dacă a vădut po-
porul, că Iisus nu este acolo,
nici ucenicii lui, au intrat și
ei în corăbii, și au mers în

Capernaum, căutând pre Iisus. ²⁶ Și aflându-l pre el de ceea parte de mare, I-audis lui: Ravvi, când ai venit aici? ²⁷ Răspuns-a Iisus lor și a dis: Amin, Amin grăiesc: Mă căutați pre mine, nu căci ați vădut semne, ci căci ați mâncat din pâni și v-ați săturat.

²⁷ Lucrați, nu mâncarea cea peritoare, ci mâncarea care rămâne spre viață vecinică, care Fiul omului va da vouă. Că pre acesta Dumnezeu Tatăl l'a pecetluit. ²⁸ Decî au dis către dînsul: Ce vom face ca să lucrăm lucrurile lui Dumnezeu? ²⁹ Răspuns'a Iisus și a dis lor: Acesta este lucrul lui Dumnezeu, ca să credeți întru carele a trimis acela. ³⁰ Dis'a drept aceea lui: Dar ce semn faci tu, ca să vedem și să credem ție ce lucrezi? ³¹ Părinții noștri mană au mâncat în pustie, precum este scris: Pâne din cer le-a dat lor de a mâncat. ³² Decî le-a dis lor Iisus: Amin, Amin dic vouă, nu Moisi a dat vouă pânea din cer, ci Tatăl meu dă vouă din cer pânea cea adevărată. ³³ Pentru că pânea lui Dumnezeu este ceea cese pogoră din cer, și viață dă lumii. ³⁴ Decî a dis către dînsul: Dîmne, pururea dăne noă pânea acesta. ³⁵ Și a dis lor Iisus:

Eu sunt pânea vieții; cea

ce vine către mine nu va flămândi, și cela ce crede întru mine nu va înseta nici odinioară. ³⁶ Ci am dis vouă: Că m'ați și vădut pre mine și nu credeți. ³⁷ Tot ce îmi dă mie Tatăl, către mine va veni; și pre cela ce vine către mine nu-l voi scote afară. ³⁸ Că m'am pogorit din cer, nu ca să fac voia mea, ci voia celui ce m'a trimis pre mine. ³⁹ Și acesta este voia Tatălui celui ce m'a trimis pre mine: ca tot ce m'a dat mie, să nu pierd dintr'însul, ci să-l înviez pre el în ziua cea de apoi.

⁴⁰ Și acesta esto voia celui ce m'a trimis pre mine, că tot cine vede pre Fiul și crede întru el să aibă viață vecinică; și eu îl voi învia pe el în ziua cea de apoi. ⁴¹ Decî cărtiaș ludei pentru el, că a dis: Eu sunt pânea ceea ce s'a pogorit din cer. ⁴² Și dicea: Aă nu este acesta Iisus Fiul lui Iosif, caruia scim noi pre tatăl său și pre mama sa? Dar cum dice el, că din cer m'am pogorit? ⁴³ Decî răspuns'a Iisus, și a dis lor: Nu cărtiaș între voi. ⁴⁴ Nimeni nu poto să vie către mine de nu-l va trage pre el Tatăl cel ce m'a trimis pre mine, și eu îl voi învia pre el în ziua cea de apoi. ⁴⁵ Este scris în prooroci: Și vor fi toți învățați de Dumnezeu; decî tot cela ce aude

de la Tatăl și se învață vine către mine. ⁴⁶ Nu dora că pre Tatăl l'a vădut cine-va fără numai cela ce este de la Dumnezeu, acela a vădut pre Tatăl. ⁴⁷ Amin, Amin grăesc vouă: Cela ce crede întru mine are viață vecinică.

⁴⁸ Eu sunt pânea vieții. ⁴⁹ Părinții voștri au mâncat mană în pustie, și au murit. ⁵⁰ Acesta este pânea care se pogoră din cer, ca să mănânce cine-va dintr'însa și să nu moră. ⁵¹ Eu sunt pânea cea vie, care s'a pogorit din cer, de va mânca cine-va din pânea aceasta, va fi viu în veci; și pânea care eu voi da trupul meu este, pre carele eu voi da pentru viața lumii. ⁵² Decî se priciaș între sine ludei dicend: Cum poto acesta să-și dea noă trupul său să-l mâncăm? ⁵³ Și a dis lor Iisus: Amin, Amin grăesc vouă de nu veți mânca trupul Fiului omului, și veți bea sângele lui, nu veți avea viață întru voi. ⁵⁴ Cela ce mănâncă trupul meu, și bea sângele meu, are viață vecinică; și eu îl voi învia pre el în ziua cea de apoi. ⁵⁵ Că trupul meu adevărat este mâncarea, și sângele meu adevărat este băutura.

⁵⁶ Cela ce mănâncă trupul meu, și bea sângele meu, întru mine petrece și eu întru el. ⁵⁷ Precum m'a trimes pre mine Tatăl cel viu, și

eu viez pentru Tatăl; și cela ce mă mănâncă pre mine, și acela va fi viu pentru mine. ⁵⁸ Acesta este pânea care din cer s'a pogorit; nu precum a mâncat mana părinții voștri și au murit; cela ce va mânca pânea acesta va fi viu în veac. ⁵⁹ Acestea a dis în sinagogă învățând în Capernaum. ⁶⁰ Decî mulți audind din ucenicii lui au dis: Greu este cuvîntul acesta, cine poto să-l audă pre el? ⁶¹ Iar Iisus sciind întru sine că cârtesc pentru acesta ucenicii lui, a dis lor: Acesta vă smintesce pre voi? ⁶² Dar de veți vedea pre Fiul omului suindu-se unde era mai înainte? ⁶³ Duhul este carele face viu, trupul nu folosesce nimic; graiurile carî grăesc vouă Duh sunt și viață sunt. ⁶⁴ Ci sunt unii din voi carî nu cred. ⁶⁵ Că scia dintru început Iisus carî sunt cei ce nu cred, și carele este cela ce vrea să-l vină pre el. ⁶⁶ Și dicea: pentru acesta am dis vouă: Că nimenea nu poto să vie la mine de nu va fi dat lui de la Tatăl meu. ⁶⁷ Dintru acesta mulți din ucenicii lui s'au întors înapoi, și nu mai umblău cu dînsul. ⁶⁸ Și a dis Iisus celor doi spre-dece: Aă dora și voi voiți să vă duceți? ⁶⁹ Răspuns'a Simon Petru lui: Dîmne, la cine ne vom duce? Cuvinte ale vieții vecinice al. ⁷⁰ Și noi am cre-

duț și am cunoscut, că tu ești Christosul Fiul lui Dumnezeu celui viu. ⁷⁹Răspuns'a lor Iisus: Aș nu eș pre voi cei doui-spre-șcece v'am ales,

și unul din voi diavol este? ⁷¹Și șicea de Iuda al lui Samon Isarioteanul, că acela vrea să-l vinșă pre el, unul fiind din cei doui-spre-șcece

CAP. VII.

Pentru suirea Domnului ca întru ascuns la praznic; pentru Iudei când se minună cum Iisus scie carte neînveșând; pentru desbinarea poporului pentru Christos; pentru prigonirea boierilor și a lui Nicodim.

¹Și umbla Iisus după acestea în Galilea, că nu voia în Iudea să umble, că-l căutaș pre el Iudei să l omore. ²Și era aprôpe praznicul Iudeilor, înșigerea corturilor. ³Deci a șis către dēnsul frașil lui: Trecei de aicea și mergi în Iudeia, ca și ucenicii tēi să vadă lucrurile cari faci. ⁴Că nimenea întru ascuns face ceva, și caută să fie el la arătare; dacă faci acestea, arată-te pre tine lumel. ⁵Pentru că nici frașil lui nu credeaș într'insul. Deci a șis lor Iisus: Vremea mea încă n'a sosit; iar vremea voștră tot-d-a-una este gata. ⁶Nu pôte lumea să vē urască pre voi: iar pre mine mē urasce, pentru că eș mărturisesc de dēnsa, că lucrurile ei sunt rele. ⁷Voi suiș-vē la praznicul acesta. Eș încă nu mē suiș la praznicul acesta, căci vremea mea încă nu s'a împlinit. ⁸Și acestea dicēnd lor a rămas în Gali-

leea. ¹⁰Și dacă s'aș suit frașil lui, atunci și el s'a suit la praznic, nu de față, ci cam pre ascuns. ¹¹Iar Iudei il căutaș pre el la praznic și șiceaș: Unde este acela? ¹²Și cărtire multă era pentru dēnsul între popore. Că unii dicēaș că bun este; iar alșii dicēaș: Nu; ci amăgesco poporul. ¹³Însă nimenea de față nu grăia de dēnsul, pentru frica Iudeilor.

¹⁴Iar înjumătășindu-se praznicul, s'a suit Iisus în biserică și înveșă. ¹⁵Și se miraș Iudei dicēnd: Cum scie acesta carte nefiind înveșat? ¹⁶Deci a răspuns lor Iisus și a șis: A mea înveșătura nu este a mea, ci a celui ce m'a trimes pre mine. ¹⁷De va voi cine-va să facă voia lui, va cunoșce pentru înveșătura acēșta, ore de la Dumnezeu este, saș eș de la mine grăiesc. ¹⁸Cela ce grăiesc de la sine mărirea sa caută; iar cela ce caută mărirea ce-

lui ce l'a trimes pre el, acēșta adevărat este, și nedreptate nu este întru dēnsul. ¹⁹Aș nu Moisi v'a dat vouș legea? Și nimenea din voi nu face legea? Ce mē căutaș să mē omoriș? ²⁰Răspuns'a poporul și a șis: Drac ai: cine te caută să te omore? ²¹Răspuns'a Iisus și a șis lor: Un lucru am făcut și toșl vē miraș pentru acēșta. ²²Moisi v'a dat vouș tăierea împrejur, (nu că de la Moisi este, ci de la părinșii), și Sâmbăta tăiaș împrejur pre om. ²³Dacă tăierea împrejur primesce omul Sâmbăta, ca să nu se strice legea lui Moisi, pre mine vē mâniaș, căci om întreg am făcut sănătos Sâmbăta? ²⁴Nu judecaș după față, ci drēpta judecata judecaș. ²⁵Deci dicēaș unii din Ierusalimeneni: Aș nu este acesta pre carele il caută ca să-l omore? ²⁶Și iatā de față grăiesc, și nimic lui nu-i șic: Nu cum-va aș cunoscut cu adevărat boieril că adevărat acesta este Christos? ²⁷Ci pre acesta il scim de unde este, iar Christos când va veni nimeni nu sciș de unde este. ²⁸Deci striga Iisus în biserică, înveșând și dicēnd: Și pre mine mē sciș și sciș de unde sunt; și de la mine nu am venit, ci este adevărat cela ce m'a trimis, pe care voi nu-l sciș. ²⁹Iar

eș il sciș pre el, că de la dēnsul sunt și acela m'a trimis. ³⁰Deci il căutaș pre el să-l piarșă, și nimenea nu și'a pus pre dēnsul mânil, că încă nu venise ceasul lui. ³¹Și mulș din popor aș creșut într'insul, și șiceaș: că Christos când va veni, aș doră mai multe semne va face de cât acestea care a făcut acesta? ³²Aș aușit fariseil pre popor cărtind pentru dēnsul aceste și aș trimes slugi fariseil și archereil ca să-l prinșă pre dēnsul. ³³Deci a șis lor Iisus: Încă puțină vreme cu voi sunt, și merg la cela ce m'a trimes pre mine. ³⁴Căuta-mē-veș și nu mē veș afla; și unde sunt eș, voi nu puteș să veniș. ³⁵Deci a șis Iudei între sine: Unde va să mērgă acesta, că noi nu-l vom afla pre el? Nu cum-va întru risipirea Elinilor va să mērgă și să înveș pre Elini? ³⁶Ce este cuvintul acesta carele a șis: Căuta-mē-veș și nu mē veș afla; și unde sunt eș, voi nu puteș să veniș.

³⁷Iar în ziua cea de pre urmă, cea mare a praznicului a stătuș Iisus și a strigat dicēnd: De înșetēz cine-va să vie la mine și să bea. ³⁸Cela ce crede întru mine, precum a șis scriptura, ruri de apă vie vor curge din pântecel lui. ³⁹(Iar acēșta a șis pentru Duhul pre carele era să-l iea

cei ce cred întru dânsul. Că încă nu era Duh Sânt, că Iisus încă nu se prea mărise).⁴⁰ Decî mulți din popor auzind cuvîntul diceau: Acosta este cu adevărat Proorocul, alții diceau: Acesta este Christosul.⁴¹ Iar alții diceau: Aū dōră din Galilea va să vie Christos? ⁴² Aū nu a dîs scriptura, că din Sămînța lui David și din orașul Vitleem unde a fost David, va să vie Christos? ⁴³ Și împerechiare între popor s'a făcut pentru dânsul. ⁴⁴ Iar unîl dintr'înșii vrea să-l prindă pre el; dar nimenea nu și-a pus pre dânsul mâinile. ⁴⁵ Decî aū venit slugile către archierei și către farisei și aū dîs lor acela: Pentru ce nu l'ați adus pre

el? ⁴⁶ Răspuns'aū slugile: Nici odată om așa a grăit, ca omul acesta. ⁴⁷ Și aū răspuns lor fariseii: Aū dōră și voui v'ați amăgit? ⁴⁸ Aū dōră cine va din boieri a creșut într'înșul, sau din farisei? ⁴⁹ Ci poporul acesta, care l'nu scie legea, blestemat este. ⁵⁰ Dis'a Nicodim către ei, carele venise nōptea la dânsul, unul fiind dintre ei: ⁵¹ Aū dōră legea nōstră judecă pre om de nu va aūdi de la el mai înainte, și va cunoșce ce l'ace? ⁵² Răspuns'aū și i-aū dîs lui: Aū dōră și tu din Galileea ești? Cērcă și vedî, că prooroc din Galileea nu s'a sculat. ⁵³ Și a mers sic-carele la casa sa.

CAP. VIII.

Pentru cei ce întrebau pre Iisus pentru Tatăl său; pentru Iisus cînd făgăduia slobodenie celor ce-l urmează lui; pentru cei ce diceau că drac are Iisus; pentru Iudeii cei ce se ispitiau să omōre cu petre pre Iisus, cîci a dîs: că mai 'nuinte de Avraam este.

¹ Iar Iisus s'a dus în muntele Maslinilor. ² Iar la mîncare iarăși a venit în biserică, și tot poporul a venit la dânsul, și ședînd învăța pre ei. ³ Și a adus la dânsul cărturarii și fariseii pre o mulere prinsă în preacurvie; și puind-o pre dânsa în mijloc,

⁴ Aū dîs lui: Învătătorule, pre acēstă mulere am prins așa de față preacurvind. ⁵ Și în lege Moisi ne-a poruncit nouă: unele ca aceste să se ucidă cu pîetre; dar tu ce dici? Și acēsta dicea, ispitindu-l pre el ca să aibă ce cleveti împotriva lui; iar Ii-

sus, jos plecându-se, scria cu degetul pre pămînt. ⁷ Și neîncetînd a-l întreba pre el, s'a ridicat și a dîs lor: Cela ce este fără de păcat între voi, acela întâi să arunce pîtră asupra ei. ⁸ Și iarăși plecându-se jos a scris pre pămînt. ⁹ Iar ei auzind, și de sciință muștrîndu-se, eșia unul după altul, începînd de la cel mai bătrîn pînă la cel mai de jos. Și a rămas Iisus singur și mulerea în mijloc stînd. ¹⁰ Și rădicîndu-se Iisus, și nevîdînd pre nimene, fără numai pre mulere, i-a dîs ei: Mulere, unde îți sunt pîrișii tăi? Aū nimene pre tine nu te-a judecat a fi vinovată? ¹¹ Iar ea a dîs: Nimene, Dōmne. Și a dîs ei Iisus: Nici eu nu te judec. Du-te, și de acum să nu mai păcătuesci.

¹² Decî iarăși a grăit lor Iisus dicînd: Eu sunt lumina lumii; cea ce urmează mie nu va umbla întru întuneric, ci va avea lumina vieții. ¹³ Decî aū dîs lui fariseii: Tu însuși mărturisești pentru tine: mărturia ta nu este adevărată. ¹⁴ Răspuns-a Iisus și a dîs lor: Deși eu însuși mărturisesc pentru mine, adevărată este mărturia mea; că știu de unde am venit, și unde merg; iar voi nū știți de unde viū și unde merg. ¹⁵ Voi duple trup judecați, eu nu judec pre

nimeni. ¹⁶ Și de a-și și judeca eu, judecata mea adevărată este; că singur nu sunt, ci eu și Tatăl cela ce m'a trimis pre mine. ¹⁷ Și în legea vōstră scris este, că a doi omēni mărturia adevărată este. ¹⁸ Eu sunt cel ce mărturisesc pentru mine însuși, și mărturisește pentru mine Tatăl ce m'a trimis. ¹⁹ Decî dicea lui: Unde este Tatăl tău? Răspuns'a Iisus: Nici pre mine mă știți, nici pre Tatăl meu; de m'ați ști pre mine, și pre Tatăl meu ați ști. ²⁰ Aceste graiuri le-a grăit Iisus în gazofilachie, învățînd în biserică; și nimeni nu l'a prins pre el, că încă nu venise ceasul lui.

²¹ Și iarăși a dîs lor Iisus: Eu merg și mă veți căuta pre mine, și nu mă veți afla, și în păcatul vostru veți muri. Unde merg eu, voi nu puteți să veniți. ²² Decî diceau Iudeii: Aū dōră va să se omōre însuși pre sine, că dice: Unde merg eu, voi nu puteți să veniți? ²³ Și a dîs lor: Voi din cele de jos sunteți, eu din cele de sus sunt; voi din lumea acēsta sunteți, eu nu sunt din lumea acēsta. ²⁴ Decî am dîs vouă: Că veți muri în păcatele vōstre; că de nu veți crede că eu sunt, veți muri în păcatele voastre. ²⁵ Dis'a drept aceea lui: Tu cine ești? Și a dîs lor Iisus: Începutul, care și grăesc cu

voi. ²⁶ Multe am pentru voi a grăi și a judeca; ci cela ce m'a trimes pre mine adevărat este; și eu cele ce am audīt de la dēnsul, aceste grăesc în lume. ²⁷ Și nu a cunoscut că de Tatăl grăia lor. ²⁸ Decī a dīs lor Iisus: Când veți înălța pre Fiul omului, atunci veți cunoște că eu sunt; și de la mine însu-mi nu fac nimic, ci precum m'a învățat pre mine Tatăl meu, acestea grăesc. ²⁹ Și cela ce m'a trimis pre mine cu mine este: nu m'a lăsat pre mine singur Tatăl, că eu cele plăcute lui fac pururea. ³⁰ Acestea grăind el, mulți au cređut întru dēnsul.

³¹ Decī dicea Iisus către Iudei cel-ce cređuse lui: De veți petrece voi întru cuvīntul meu, cu adevărat ucenici ai mei sunteți. ³² Și veți cunoște adevărul, și adevărul vē va desrobi pre voi. ³³ Rēspuns'au și i-a dīs lui: Sēmīnță a lui Avraam suntom, și nimēnuī nu am fost robi nicī odată; cum tu dīci: că desrobiți veți fi? ³⁴ Rēspuns'a Iisus lor: Amin, Amin, grăesc vouē, că tot cel ce face păcatul, rob este păcatului. ³⁵ Iar robul nu rămāne în casă în veac; Iar fiul rămāne în veac. ³⁶ Decī dacă vē va desrobi pre voi Fiul, cu adevărat desrobiți veți fi. ³⁷ Sciū că sēmīnță a lui Avraam sunteți; dar mē

căutați să mē omoriți, că cuvīntul meu nu incupe întru voi. ³⁸ Eū ceea ce am vēđut la Tatăl meu grăesc; și voi ceea ce ați vēđut la tatăl vostru faceți. ³⁹ Rēspuns'au și aū dīs lui: Tatăl nostru Avraam este. Dis'a lor Iisus: De ați fi fost fiī ai lui Avraam, lucrurile lui Avraam ați fi făcut. ⁴⁰ Iar acum mē căutați să mē omoriți pre mine omul carele adevărul am grăit vouē, care am audīt de la Dumnezeu; acēsta Avraam nu a făcut. ⁴¹ Voi faceți lucrurile tatălui vostru. Dis'a drept aceea lui: Noi din curvie nu suntem nāscuți, un tatā avēm pre Dumnezeu.

Dis'a lor Iisus: De ar fi fost Dumnezeu Tatăl vostru n'ați fi iubit pre mine, că cū de la Dumnezeu am eșit și am venit: că nu am venit de la mine însu-mi, ci acela m'a trimis. ⁴² Pentru ce glasul meu nu-l cunoșteți? Căci nu puteți să audīți cuvīntul meu. ⁴³ Voi din tatăl diavolui sunteți, și puteți tatălui vostru voiți să faceți; acela ucīgător de omenī a fost dintru început și întru adevăr nu a stătut: că nu este adevăr întru dēnsul; când grăesce minciuna, dintru ale sale grăesc, că minciunos este, și tatăl el. ⁴⁴ Iar eū, căci adevărul grăiesc, nu credeți mie. ⁴⁵ Cine

dintru voi mē vādesce pre mine pentru păcat? Iar dacă adevărul grăiesc, pentru ce voi nu credeți mie? ⁴⁶ Cela ce este de la Dumnezeu, graiurile lui Dumnezeu ascultă. Pentru acēsta voi nu ascultați, că nu de la Dumnezeu sunteți. ⁴⁷ Rēspuns'au Iudei și I-aū dīs lui: Oare nu dīcem noi bine că Samarinean ești tu și drac al? ⁴⁸ Rēspuns'a Iisus: Eū drac nu am, ci cinstesc pre Tatăl meu; și voi mē necinstiți pre mine. ⁴⁹ Iar eū nu caut mărirea mea; este cela ce caută și judecă.

⁵⁰ Amin, Amin grăesc vouē: De va păzi cine-va cuvīntul meu, nu va vedea mórtea în veac. ⁵¹ Decī aū dīs lui Iudei: Acum am cunoscut că ai drac; Avraam a murit și proorocii și tu dīci: De va păzi cine-va cuvīntul meu nu va gusta mórtea în veac. ⁵² Aū doarā tu mai mare ești de cât părintele nostru Avraam, carele a mu-

rit? Și proorocii aū murit; cine te laei tu pre tine? ⁵³ Rēspuns'a Iisus: De mē măresc eū pre mine singur, mărirea mea nimic nu este; este Tatăl meu carele mē măresce pre mine, pre carele voi dīceți că Dumnezeuul vostru este. ⁵⁴ Și nu l'ați cunoscut pre el; Iar eū ilsciū pre el, și de voiū dīce că nu'l sciū pre el, voiū fi asemenea vouē, minciunos: Ci-l sciū pre el și cuvīntul lui păzesc. ⁵⁵ Avraam, părintele vostru a fost bucuros ca să vadă diua mea; și a vēđut și s'a bucurat. ⁵⁶ Decī aū dīs Iudei către dēnsul: Cinci-deci de ani încă nu ai și pre Avraam l'ai vēđut? ⁵⁷ Și a dīs lor Iisus: Amin, Amin dīc vouē, mai nainte de a se face Avraam, eū sunt. ⁵⁸ Decī a luat pietre ca să arunce într'insul; Iar Iisus s'a ascuns și a eșit din biserică, mergēnd prin mijlocul lor, și a trecut așa.

CAP. IX.

Pentru orbul cel din nascere

¹ Și trecēnd a vēđut pre un orb din nascere. ² Și l'aū întrebat pre el uceniciī lui dīcēnd: Ravvi, cine a greșit, acesta, sau părințiī lui, de

s'a nāscut orb? Rēspuns'a Iisus: Nicī acesta a greșit, nicī părințiī lui, ci ca să se arate lucrurile lui Dumnezeu întru el. ³ Mie mi se ca-

de să lucrez lucrurile celui ce m'a trimis pre mine, până este ziua; vine noaptea când nimenca nu poate să lucreze. ⁵ Când sunt în lume, lumină sunt lumii. ⁶ Acestea zicând, a scuiat jos, și a făcut tină din scuiat, și a uns cu tina preste ochii orbului. ⁷ Și i-a zis lui: Mergi de te spală în scăldătorea Siloamului, (ce se tăluește Trimis). ⁸ Deci s'a dus și s'a spălat și a venit vădând. ⁹ Iar vecinii și cei ce-l văduse pre el mai înainte că era orb diceau: Aă nu este acesta cel ce ședea și cerea? ¹⁰ Alții diceau: Că acesta este. Iar alții diceau că s'ămănă cu el. Iar acela zicea: că eu sunt. ¹¹ Deci îi dicea lui: Cum ți s'a deschis ochii? Răspuns'a acela și a zis: Un om ce se numește Iisus, tină a făcut și a uns ochii mei, și mi-a zis mie: mergi la scăldătorea Siloamului, și te spală; și mergând și spălându-mă am vădut. ¹² Și i-a zis lui: Unde este acela? Zis'a: Nu știu. ¹³ Il aduc pre el la farisei, pre cela ce ore-când a fost orb. ¹⁴ Și era Sâmbătă când a făcut Iisus tina și i-a deschis ochii lui. ¹⁵ Deci iarăși l'a întrebat pre el și fariseii: Cum a vădut? Iar el a zis: Tină a pus pre ochii mei și m'am spălat și văd. ¹⁶ Deci diceau ore-că din farisei: Acest om nu este de la Dumnezeu, că nu păzesce

Sâmbăta. Alții diceau: Cum poate om păcătos să facă semne ca acestea? Și împerechiare era între ei. ¹⁷ Zis'a orbului iarăși: Tu ce zici pentru dânsul că a deschis ochii tăi? Iar el a zis: că prooroc este. Deci nu au crezut Iudeii pentru dânsul, că orb a fost și a vădut, până ce au chemat pe părinții acestuia ce au vădut. ¹⁸ Și i-au întrebat pe ei zicând: Acesta este fiul nostru carele voi ați zis că s'a născut orb, cum dar acum vede? ¹⁹ Răspuns'a lor părinții lui și au zis: Știm că acesta este fiul nostru și cum că orb s'a născut. ²⁰ Iar acum vede nu știm, să știe cine i-a deschis ochii, noi nu știm; însuși virstă are, pre dânsul îl întrebați, el singur pentru sineși va spune. ²¹ Acestea au zis părinții lui, că se temeau de Iudei, pentru că acum se sfătuiseră Iudeii că de-l va mărturisi pe el cine va a fi Christos să se lepede din sinagogă. ²² Pentru aceea părinții lui au zis că virstă are, pre dânsul îl întrebați. ²³ Deci au chemat a doua oară pre omul carele fusese orb, și au zis lui: Dă mărire lui Dumnezeu; noi știm că omul acesta păcătos este. ²⁴ Iar acela a răspuns și a zis: De este păcătos, nu știu; una știu, că orb fiind eu, acum văd. ²⁵ Și i-au zis lui iarăși: Ce a făcut ție? Cum

ți-a deschis ție ochii? ²⁶ Răspuns'a lor: Am zis vouă acum și nu ați audiat; ci iarăși voiți să auditi? Aă dorași voi voiți să vă faceți ucenici ai lui? ²⁷ Deci l'a ocărit pre el, și au zis lui: Tu ești ucenic al aceluia; iar noi ai lui Moisi suntem ucenici. ²⁸ Noi știm că cu Moisi a grăit Dumnezeu; iar pre acesta nu-l știm de unde este. ²⁹ Răspuns'a omul, și a zis lor: Că întru acesta este minune că voi nu știți de unde este, și au deschis ochii mei. ³⁰ Și știm că pre păcătoși Dumnezeu nu-i ascultă, ci de este cineva cinstitor de Dumnezeu și face voia lui, pre acesta îl ascultă. ³¹ Din veac nu s'a audiat cum că să fi deschis cineva ochii vre-unui orb din nascere. ³² De nu ar fi acesta de la Dumnezeu, nu ar putea face nimic. ³³ Răspuns'au și au zis lui: Intru păcate tu te-ai

născut tot, și tu ne înveți pre noi? Și l'a gonit pre el afară. ³⁴ Audiat'a Iisus că l'a gonit pre el afară, și aflându-l pre dânsul, i-a zis lui: Tu crezi în Fiul lui Dumnezeu? ³⁵ Răspuns'a acela și a zis: Și cine este, Domne, ca să cred într'ensul? ³⁶ Și i-a zis Iisus lui: Și l'ai vădut pre el, și carele grăește cu tine, acela este. ³⁷ Iar el a zis: Crede, Domne; și s'a închinat lui.

³⁸ Și a zis lui Iisus: Spre judecată am venit eu în lumea aceasta: ca cei ce nu văd să vadă, și cei ce văd să fie orbi. ³⁹ Și au audiat acestea unii din farisei cari erau cu dânsul, și au zis lui: Aă dora și noi suntem orbi? ⁴⁰ Zis'a lor Iisus: De ați fi orbi, nu ați avea păcat; iar acum ziceți, că vedem, pentru acesta păcatul vostru rămâne.

CAP. X.

Pentru păstorul cel bun și năimitul; pentru Iisus când s'a întrebat în privdor când umbla prin biserică.

¹ Amin, Amin grăesc vouă. Cela ce nu intră prin ușă în staulul oilor, ci sare pre a-iurea, acela sur este și tilhar. ² Iar cela ce intră prin ușă păstor este oilor. ³ Aceluia portarul îi deschide, și oile

ascultă glasul lui, și oile sale le chiamă pre nume, și le scote pre ele. ⁴ Și când scote oile sale, merge înaintea lor, și oile merg după dânsul, că cunosc glasul lui. ⁵ Iar după cel străin nu merg, ci fug de la

Și

dânsul, că nu cunosc glasul străinilor. ⁶Acastă pildă a dîs lor Iisus; iar ei nu o au înteles ce era a-elea ce le grăia lor. ⁷Deci iarăși le-a dîs lor Iisus: Amin, Amin grăesc vouă. Că eu sunt ușa oilor. ⁸Toți câți au venit mai 'na-înte de mine, furî sunt și tîlharî; ci nu i-au ascultat pre ei oile.

⁹Eu sunt ușa; prin mine de va intra cine-va se va mîntui; și va intra și va eși și pășune va afla. ¹⁰Furul nu vine, fără numai să fure, și să junghie, și să pîrdă; Eu am venit ca viață să aibă și mai mult să aibă. ¹¹Eusunt Păstorul cel bun: păstorul cel bun sufletul său își pune pentru oi. ¹²Iar năimitul și carele nu este păstor, căruia nu sunt oile ale lui, vede lupul viind, și lasă oile și fuge; și lupul le răpescce pre ele, și risipescce oile. ¹³Și năimitul fuge, că năimit este și nu-l este lui grije pentru oi. ¹⁴Eu sunt păstorul cel bun, și cunosc pre ale mele și mă cunosc de ale mele. ¹⁵Precum mă cunoscce pre mine Tatăl și eu cunosc pre Tatăl; și sufletul meu îmi pun pentru oi. ¹⁶Și alte oi am care nu sunt din staulul acesta; și pre acele mi se cade a le aduce; și glasul meu vor auzi; și va fi o turmă și un Păstor.

¹⁷Pentru această Tatăl mă

iubescce pre mine, că eu îmi pui sufletul meu, ca iarăși să-l iea pre el. ¹⁸Nimenia nu-l iea pre el de la mine; ci eu îl pui pre el de sine-mi. Stăpânire am să-l pui și stăpânire am iarăși să-l iea pre el; această poruncă am luat de la Tatăl meu. ¹⁹Deci iarăși s'a făcut pri-cire între Iudei pentru cuvintele acestea. ²⁰Și diceau mulți dintr'ensii: Drac are, și este nebun; pentru cel ascultați pre el? ²¹Alții diceau: Aceste cuvinte nu sunt de îndrăcit; au dîră pîte drac să deschiță ochi ai orbilor?

²²Și se făceau atunci în-oirile în Ierusalim, și era iarnă. ²³Și umbla Iisus în biserică în pridvorul lui Solomon. ²⁴Deci l'au împresurat pre el Iudei și i-au grăit lui: Până când vei lua sufletele noastre? De ești tu Christos, spune nouă fără de sfială. ²⁵Răspuns'a lor Iisus: Am dîs vouă și nu credeți: lucrurile cari eu fac întru numele Tatălui meu, acelea mărturisescce pentru mine. ²⁶Ci voi nu credeți, că nu sunteți din oile mele, precum am dîs vouă.

²⁷Oile mele glasul meu ascultă și eu le cunosc pre dîsele, și vin după mine. ²⁸Și eu le dau lor viață veclnică. Și nu vor peri în veac și nimeni nu le va răpi pre

ele din mîna mea. ²⁹Tatăl meu, carele le-a dat mie, mai mare decît toți este; și nimenia nu pîte să le răpescce pre ele din mîna Tatălui meu. ³⁰Eu și Tatăl una suntem. ³¹Deci Iudei iarăși au luat pietre ca să arunce asupra lui. ³²Răspuns'a lor Iisus: Multe lucruri bune am arătat vouă de la Tatăl meu; pentru care dintru aceste lucruri cu pietre aruncați asupra mea? ³³Răspuns'au lui Iudei dîcînd: Pentru lucru bun noi nu aruncăm cu pietre asupra ta, ci pentru hulă; că tu om fiind, te faci pre sine-ți Dumnezeu. ³⁴Răspuns'a lor Iisus: Adu nu este scris în legea voastră: eu am dîs Dumnezeu sunteți? ³⁵Dacă pre aceea i-au numit Dumnezeu, către cari au fost cuvîntul lui

Dumnezeu, și nu pîte să se strice scriptura. ³⁶Pre carele Tatăl m'a sîntit și m'a trimis în lume, voi diceți: Că hulă grăescce, pentru căci am dîs, că Fiul lui Dumnezeu sunt? ³⁷De nu fac lucrurile Tatălui meu, să nu-mi credeți mie. ³⁸Iar de fac, de și nu-mi credeți mie, credeți lucrurilor, ca să înțelegeți și să credeți că Tatăl este întru mine și eu întru el.

³⁹Deci căutați iarăși să-l prîndă pre el, și a eșit din mîna lor. ⁴⁰Și a mers iarăși de cea parte de Iordan, în locul unde a fost Ioan întăiu botezând, și a rămas acolo. ⁴¹Și mulți veniau la dînsul, și diceau: că Ioan niel un semn nu a făcut, iar toate câte a dîs Ioan pentru acesta adevărate erau. ⁴²Și mulți au crezut acolo într'insul.

CAP. XI.

Pentru învierea lui Lazăr; pentru sfatul archiereilor și al fariseilor ca să omîre pre Iisus; pentru cele ce a dîs Caiafa proorocînd de Iisus.

¹Și era bolnav óre-carele Lazăr din Vitania, din satul Mariei și al Martei, surorii ei. ²Și era Maria ceea ce a uns pre Domnul cu mir și a șters picîloarele lui cu pîrul capului ei, al-căreia frate Lazăr era bolnav. ³Deci au

trimis surorile către el dîcînd: Dîmne, lată acela pre carele iubescce, este bolnav. ⁴Iar Iisus auzînd a dîs: Acastă bolă nu este spre mîrte, ci pentru mărirea lui Dumnezeu, ca să se mărescă Fiul lui Dumnezeu printr'însa. ⁵Și

iubia Iisus pre Marta, și pre sora ei, și pre Lazăr. ⁶Deci după ce a auzit că este bolnav, atunci s'a zăbovit în locul în carele era doné dîle. ⁷Iar după aceea a dîs ucenicilor: Să mergem iarăși în Iudeea. ⁸Dis'a lui ucenicii: Ravvi, acum te căutați pre tine Iudeii să te ucigă cu pîetre, și iarăși mergi acolo? ⁹Răspuns - a Iisus: Ați nu douăspre-zece ceasuri sunt în dî? ¹⁰De va umbla cineva dîua, nu se va împiedica: că vede lumina lumii aceta; iar de va umbla cineva noptea se va împiedica: că lumina nu este întru el. ¹¹Acestea a dîs, și după aceea a grăit lor: Lazăr prietenul nostru a adormit, ci merg ca să-l deștept pre el. ¹²Deci i-au dîs ucenicii lui: Dîmne, de a adormit, se va mîntui. ¹³Acésta dicea Iisus pentru mîrtea lui; iar lor le părea că pentru adormirea somnului dice. ¹⁴Deci atuncea a dîs Iisus lor arătat: Lazăr a murit. ¹⁵Și mă bucur pentru voi, ca să credeți, că nu am fost acolo; ci să mergem la el. ¹⁶Deci a dîs Toma, carele se numesce geamên, celorlalți împreună ucenicii. Să mergem și noi ca să murim cu el. ¹⁷Deci viind Iisus, l'a aflat pre el patru dîle avea acum în mormînt. ¹⁸Și era Vitania aproape de Ierusalim, ca la

cinci-spre-zece stadii. ¹⁹Și mulți din Iudeii venise la Marta și Maria, ca să le mîngâie pre ele pentru fratele lor. ²⁰Deci Marta, după ce a auzit că vine Iisus, a eșit întru întîmpinarea lui; iar Maria ședea în casă. ²¹Și a dîs Marta către Iisus: Dîmne, de ai fi fost aicea, fratele nostru nu ar fi murit; ²²Ci și acum știu că ori cît vei cere de la Dîmne deșu îți va da ție Dîmne deșu. ²³Dis'a ei Iisus: Invia-va fratele tău. ²⁴Dis'a lui Marta: Știu că va învia la înviere în dîua cea de apoi. ²⁵Dis'a ei Iisus: Ești sunt învierea și viața, cel ce crede întru mine, de va și muri, viu va fi. ²⁶Și tot cel ce este viu, și crede întru mine nu va muri în veac. Crești acésta? ²⁷Dis'a lui: Așa este, Dîmne, eu am creșut, că tu ești Christosul, Fiul lui Dîmne deșu, cel ce ai venit în lume. ²⁸Și acestea dîcînd, s'a dus și a chemat pre Maria, sora sa, în taină, dîcînd: Învătătorul a venit și te chiamă. ²⁹Aceea dacă a auzit, s'a sculat degrab, și a mers la dînsul. ³⁰Și încă nu venise Iisus în sat, ci era în locul unde l'a întîmpinat pre el Marta. ³¹Iar Iudeii cari erau cu dînsa în casă, și o mîngîiau pre ea vîdînd pre Maria că degrab s'a sculat și a eșit, au mers după dînsa dîcînd: Că merge

la mormînt ca să plîngă acolo. ³²Deci Maria viind unde era Iisus, și vîdîndu-l pre el, a cădît la picioare lui, dîcînd lui: Dîmne, de ai fi fost aicea, nu ar fi murit fratele meu. ³³Iar Iisus, dacă o a vîdît pre dînsa plîngînd și pre Iudeii cari venise împreună cu dînsa plîngînd, s'a răstît cu duhul și s'a turburat pre sine și a dîs: Unde l'ați pus pre el? ³⁴Dis'a lui: Dîmne, vino și vești. ³⁵Și a lăcrămat Iisus. ³⁶Deci diceau Iudeii: Iată cum îl iubia pre el. ³⁷Iar unii dintrînsii au dîs: Ați nu putea acesta, carele a deschis ochii orbului, să facă ca și acesta să nu mîră? ³⁸Deci Iisus iarăși răs-tîndu-se întru sine, a mers la mormînt, și era peșteră, și piatră era preste dînsa. ³⁹Dis'a Iisus: Ridicăți piatra; dîs'a lui sora mortului Marta: Dîmne, pute că este de patru dîle. ⁴⁰Dis'a ei Iisus: Ați nu ți-am spus ție, că de vei crede, vei vedea mărirea lui Dîmne deșu? ⁴¹Și a ridicat piatra de unde era mortul zăcînd, iar Iisus și-a ridicat ochii în sus și a dîs: Părinte, mulțumescu-ți ție, că m'ai ascultat. ⁴²Și cî scîm că pururea mă ascuți; ci pentru poporul carele sta împrejur am dîs, ca să credă că tu m'ai trimes. ⁴³Și acestea dîcînd, a strigat cu glas mare-Lazăr, vino afară! ⁴⁴Și a

eșit cel mort, legate fiindu-i mîinile și picioarele cu fîșii și fațaluic mîhramă era legată. Dis'a lor Iisus: deslegați-l pre el și-l lăsați să mîrgă. ⁴⁵Deci mulți din Iudeii cari venise la Maria, și au vîdît cele ce făcut-a Iisus, au creșut întrînsul. ⁴⁶Iar ôre-carii din oi au mers la farisei, și le-au spus cele ce a făcut Iisus.

⁴⁷Deci au adunat arhierii și fariseii sobor și grăiau: Ce vom face, că omul acesta multe semne face? ⁴⁸De-l vom lăsa pre el așa, totți vor crede întrînsul, și vor veni Rîm-lenii și vor lua și locul și neamul nostru. ⁴⁹Iar un ôre-carele dintrînsii, Caiafa, arhieru fiind al anului ace-luia, a dîs lor: Voi nu știți nimic. ⁵⁰Nici gîndiți că de folos este noș un om să mîră pentru popor, și nu tot neamul să plară. ⁵¹Iar acésta nu de la sine o a dîs, ci arhieru fiind al anului ace-luia, a proorocit că vrea Iisus să mîră pentru popor. ⁵²Și nu numai pentru popor, ci și ca pre fiul lui Dîmne deșu cel risipiți să-l adune întru una. ⁵³Deci dintru acea dîs s'au sfătuit să-l omîre pre el. ⁵⁴Deci Iisus nu mai umbla de față între Iudeii ci s'a dus de acolo într'o latură aproape de pustie, întru o cetate ce se chiamă E-frem; și acolo petresea cu ucenicii săi. ⁵⁵Și era aproape

Pascile Iudeilor; și s'au suit mulți în Ierusalim din latură aceea mai înainte de Paști, ca să se curătescă pre sine. ⁵⁶Deci căutați pre Iisus și grăiați între sine în

biserică stând: Ce vi se pare vouă că au nu va veni la praznic? ⁵⁷Și dedese arhierii și farisei poruncă, că de va ști cine va unde este, să vestescă, ca să-l prindă pre el.

CAP. XII.

Pentru mărirea ceea ce a uns pre Domnul cu mir; pentru cele ce a dat Iuda; pentru asin; pentru Elinii cari venise și rugau pre Filip; pentru glasul carele s'a aușit din cer.

¹Deci Iisus, mai înainte de Paști cu șese zile a venit în Vitania, unde era Lazăr cel ce fusese mort, pre carele l'a înviat din morți. ²Și i-au făcut lui acolo cină și Marta slujia, iar Lazăr era unul din cei ce ședeau împreună cu dânsul. ³Deci Maria luând o litră cu Mir de nard de credință, de mult preț, a uns piciorul lui Iisus, și a șters cu părul său piciorul lui; iar casa s'a umplut de mirosul Mirului. ⁴Dis-a drept aceea unul din ucenicilor lui, Iuda al lui Simon Iscarioteanul, carele vrea să-l vîndă pre el: ⁵Pentru ce acest Mir nu s'a vîndut în trei sute de dinari și să se fi dat săracilor? ⁶Iar, acesta a dat-o, nu că pentru săraci îi era lui grijă, ci căci fur era, și pungă avea, și ce se punea într'însa purta. ⁷Și a dat Iisus: Las-o pre dânsa,

spre ziua îngropării mele l'au păzit pre acesta. ⁸Că pre săraci pururea îi aveți cu voi, iar pre mine nu mă aveți pururea. ⁹Și a înțeles popor mult din Iudei că acolo este, și au venit nu pentru Iisus numai, ci ca să vadă și pre Lazăr, pre carele l'a înviat din morți. ¹⁰Și s'au slătit arhierii, ca și pre Lazăr să-l omore. ¹¹Că mulți pentru el mergeau din Iudei, și credeau în Iisus. ¹²Iar a doua zi popor mult carele venise la praznic, auzind că vine Iisus în Ierusalim, ¹³Au luat stîlpări de finici, și au eșit întru întâmpinarea lui, și striga: Osana, bine este cuvîntat cel ce vine întru numele Domnului, împăratul lui Israel. ¹⁴Și așlând Iisus un asin a ședut pre el, precum este scris: ¹⁵Nu te teme, fiica Sionului; iată împăratul tău vine la tine, ședînd

pre mînzul asinei. ¹⁶Iar pre acestea nu le-au cunoscut ucenicii lui mai înainte, ci după ce s'a prea mărit Iisus, atunci și-au adus aminte că acestea erau pentru el scrise, și acestea i-au făcut lui.

¹⁷Mărturisia drept aceea poporul carele era cu el, când pre Lazăr l'a strigat din mormînt, și l'a sculat pre el din morți. ¹⁸Pentru aceea l'a și întâmpinat pre el poporul, căci a aușit că el a făcut această minune.

¹⁹Deci au dat fariseii între dînșii: Vedeti, că nimic nu folosiți; iată lumea merge după dânsul. ²⁰Și erau orocari Elinii din cei ce se suise să se închine la praznic. ²¹Deci aceștia s'au apropiat la Filip, carele era din Vitsaida Galileei, și l'a rugat pre dânsul, grîind: Dîmne, voim să vedem pre Iisus. ²²Venit'a Filip și a spus lui Andrei, și iarăși Andrei și Filip au spus lui Iisus. ²³Iar Iisus a răspuns lor, dicînd: A venit ceasul ca să se preamărescă Fiul omului.

²⁴Amin, Amin grăesc vouă; grăunțul de grâu cădînd pre pămînt. de nu va muri, el singur rămîne; iar de va muri, multă rodă aduce.

²⁵Cela ce-și iubesc sufletul său, pierde-l va pre el; și cela ce-și urase sufletul său în lumea aceasta, în viața cea vecinică îl va păzi pre

el. ²⁶De slujesc cine va mie, mie să-mi urmeze; și unde voi fi eu, acolo și sluga mea va fi. Și de va sluji cine va mie, îl va cinsti pre el tatăl meu. ²⁷Acum sufletul meu s'a turburat și ce voi dice? Părinte, mîntuiesc-mă pre mine de ceasul acesta; ci pentru acesta am venit la ceasul acesta.

²⁸Părinte, preamăresc numele tău. Deci a venit glas din cer, și am preamărit, și iarăși voi preamări. ²⁹Iar poporul carele sta și audia, dicea: Tunet se făcu. Alții diceau: Înger grăi lui. ³⁰Răspuns'a lor Iisus și a dat: Nu pentru mine s'a făcut glasul acesta, ci pentru voi. ³¹Acum judecată este lumii acesteia; acum stăpînitorul lumii acestia se va goni afară. ³²Și eu de mă voi înălța de pre pămînt, pre toți voi trage la mine. ³³Iar acesta dicea, însemnînd cu cîmîrtă vrea să moră. ³⁴Răspuns'a lui poporul: Noi am auzit din lege că Christos petrece în veac; și cum tu dici că se cade să se înălțe Fiul omului? Cine este acesta Fiul omului? ³⁵Deci a dat lor Iisus: Încă puțină vreme lumina cu voi este; umblați până când aveți lumina ca să nu vă cuprindă pre voi întunericul. Și cel ce umblă întru întuneric, nu știe unde merge. ³⁶Până când aveți lumină,

credeți în lumină, ca filii ai luminii să fiți. Acestea a grăit Iisus, și mergând s'a ascuns de dânsii. ³⁷ Și atâtea semne făcând el înaintea lor, nu credeau într'însul. ³⁸ Ca să se plină cuvântul Isaiei prorocului, pre carele l'a dîs: Dîmne, cine a credut auzului nostru? Și brațul omului cui s'a descoperit? ³⁹ Pentru acesta nu putea să credă, că iarăși a dîs Isaia: ⁴⁰ Auz orbit ochii lor, și auz împetrit inima lor; ca să nu vadă cu ochii, nici să înțeleagă cu inima, și se vor întorce și-l voi vindeca pre dânsii. ⁴¹ Acestea a dîs Isaia când a vădut mărirea lui, și a grăit pentru dînsul. ⁴² Însă și din boieri mulți au credut într'însul, dar pentru farisei nu mărturisia, ca să nu fie goniți din Sinagogă. ⁴³ Că au iubit mărirea oamenilor mai mult de cât mărirea lui Dumnezeu. ⁴⁴ Iar Iisus a stri-

gat și a dîs: Cei ce crede întru mine, nu crede întru mine, ci întru cea ce m'a trimis pre mine. ⁴⁵ Eu lumină în lume am venit, ca tot cea ce crede întru mine, întru întinerie să nu rămăie. ⁴⁷ Și de va auzi cine-vagraiurile mele, și nu va crede, eu nu-l judec pre el; că n'am venit ca să judec lumea, ci ca să mântuiesc lumea. ⁴⁸ Cei ce se lepădă de mine, și nu primesc graiurile mele, are pre cea ce-l judecă pre el; cuvântul carele am grăit, acela îl va judeca pre el în ziua cea de apoi. ⁴⁹ Că eu de la sine-mi n'am grăit; ci Tatăl cea ce m'a trimis pre mine, acela poruncă mi-a dat ce voi dice și ce voi grăi. ⁵⁰ Și știți, că porunca lui viață vecinică este. Deci cele ce grăiesc eu, precum mi-a dîs mie Tatăl, așa grăiesc.

CAP. XIII

Pentru spălare; pentru Iuda când a eșit ca să vîndă pre Christos; pentru porunca a iubi unul pre altul; pentru Petru când întreba unde merge Domnul.

¹ Iar mai înainte de praznicul Pascilor, știind Iisus că l'a venit lui ceasul ca să se mute din lumea aceasta către Tatăl, iubind pre al-

săi pre cei din lume, până în sfîrșit l'a iubit pre el. ² Și cină făcîndu-se, (când diavolul acum pusesese în inima ludei al lui Simon Iscario-

teanul, ca să-l vîndă pre el), ³ Știind Iisus că toto l'a dat Tatăl lui în mîni, și cum că de la Dumnezeu a eșit, și la Dumnezeu merge, ⁴ S'a sculat de la cină și și-a pus vestmintele; și luând fotă s'a încins. ⁵ După aceea a turnat apă în spălătoare, și a început a spăla picioarele ucenicilor, și a le șterge cu fotă cu care era încins. ⁶ Deci a venit la Simon Petru, și l'a dîs: Dîmne, auz tu vrei să-mi speli picioarele? ⁷ Răspuns a Iisus, și l'a dîs lui: Ceea ce fac eu, tu nu știi acum, iar vei cunoaște după acestea. ⁸ Dîs a Petru lui: Nu vei spăla picioarele mele în veac. Răspuns a Iisus lui: De nu te voi spăla pre tine, nu ai parte cu mine. ⁹ Dîs a Simon Petru lui: Dîmne, nu numai picioarele mele, ci și mîinile și capul. ¹⁰ Dîs a Iisus lui: Cel spălat nu are trebuință, fără numai picioarele a le spăla, ci este curat tot; și voi curați sunteți, dar nu toți. ¹¹ Că știa pre cea ce vrea să-l vîndă pre el, pentru aceea a dîs: Că nu toți sunteți curați.

¹² Deci după ce a spălat picioarele lor, și și-a luat vestmintele sale, ședînd iarăși, a dîs lor: Cunoașteți ce am făcut vouă? ¹³ Voi pre mine mă chemați: Învățătorul și Domnul; și bine diceți, că sunt. ¹⁴ Deci de am spălat

eu picioarele voastre, Domnul și Învățătorul, și voi datori sunteți unul altuia a spăla picioarele. ¹⁵ Că pildă am dat vouă, că precum eu am făcut vouă și voi să faceți. ¹⁶ Amin, Amin dic vouă: Nu este sluga mai mare de cât Domnul său, nici solul mai mare de cât cel ce l'a trimis pre el. ¹⁷ De știți acestea, fericiți sunteți, de le veți face. ¹⁸ Nu pentru toți voi grăiesc; eu știu pre cari l'am ales; ci ca să se plină Scriptura: Cei ce mănîncă împreună cu mine pâine, a rădicat asupra mea calcîiul său. ¹⁹ De acum dic vouă, mai înainte de a se face, ca, când se va face, să credeți că eu sunt. ²⁰ Amin. Amin grăiesc vouă: Cei ce primesc pre carele voi trimite, pre mine mă primesc; iar cea ce mă primesc pre mine, primesc pre cea ce m'a trimis pre mine. ²¹ Acestea dicînd Iisus, s'a turburat cîduhul, și a mărturisit, și a dîs: Amin, Amin, grăiesc vouă: Că unul din voi mă va vinde. ²² Căuta drept aceea unul la altul ucenicii nepricepîndu-se pentru cine grăiesc. ²³ Și era unul din ucenicii lui culcat pre sinul lui Iisus, pre carele îl iubea Iisus. ²⁴ Deci a făcut semn acestuia Simon Petru să întrebe, cine ar fi de carele grăiesc. ²⁵ Și cădînd acela

pre pieptul lui Iisus a dis lui: Dómnne, cine este? ²⁶Răspuns'a Iisus: Acela este căruia eă întingend pânea, voiă da. Și întingend pânea a dat-o lui Iuda al lui Simon Iscarioteanul. ²⁷Și, după pâne, atuncea a intrat într'insul Satana. Decî a dis Iisus lui: Ce vrei să faci, Iă mai în grab. ²⁸Și acésta nimenea din cei ce ședeau nu a cunoscut, pentru ce a dis lui. ²⁹Că unii socotia, de vreme ce punga avea Iuda, că îi dice Iisus lui: cumpără cele ce ne trehuesc la praznic, sau săracilor să dea ceva. ³⁰Decî după ce a luat el pânea, îndată și a eșit, și era nópte, când a eșit.

³¹Dis'a Iisus: Acum s'a preamărit Fiul omului, și Dumneșeu s'a preamărit întru el. ³²Dacă s'a preamărit Dumneșeu întru el, și Dumneșeu va preamări pre el întru sine, și îndată-și îl va

preamări pre el. ³³Fiiilor, încă puțin cu voi sunt; caută-mă-veți, și precum am dis Iudeilor, că unde eă merg, voi nu puteți veni; și vouă dic acum: ³⁴Poruncă nouă dau vouă, ca să vă iubiți unul pre altul, precum eă v'am iubit pre voi, ca și voi să vă iubiți unul pre altul. ³⁵Intru acésta vor cunósce toți, că al mei ucenici sunteți, de veți avea dragoste între voi. ³⁶Dis'a Simon Petru lui: Dómnne, unde mergi? Răspuns'a Iisus lui: Unde merg eă, nu poți veni acum după mine, iar mai pe urmă vei veni după mine. ³⁷Dis'a Petru lui: Dómnne, pentru ce nu pot veni după tine acum? Sufletul meu pentru tine voi pune. ³⁸Răspuns'a Iisus lui: Sufletul tău pentru mine îl vei pune? Amin, Amin grăesc ție: Nu va cânta cocoșul, până ce te vei lepăda de mine de trei ori.

CAP. XIV.

Pentru Toma ce nu scia unde merge Domnul; pentru Iuda a lui Iudeu când a întrebat pre Iisus; pentru Mângâitor.

¹Să nu se turbure inima voastră; credeți întru Dumneșeu, și întru mine credeți. ²În casa Tatălui meu multe lăcașuri sunt; iar de nu, așa fi dis vouă: voiă să merg să

gătesc vouă loc. ³Și de voiă merge să gătesc vouă loc, iarăși voiă veni și vă voiă lua pre voi la mine, ca unde sunt eă și voi să fiți. ⁴Și unde eă merg șiți, și calea șiți. ⁵Dis'a

Toma lui: Dómnne, nu scim unde mergi; și cum putem sci calea? ⁶Dis'a Iisus lui: Eă sunt calea și adevărul, și viața; nimenea nu vine la Tatăl, fără numai prin mine. ⁷De m'ați fi cunoscut pre mine, și pre Tatăl meu ați fi cunoscut; și de acum îl cunósceți pre el, și l'ați vădut pre el. ⁸Dis'a Filip lui: Dómnne, arată noă pre Tatăl, și ne va ajunge nóă. ⁹Dis'a Iisus lui: Atăta vreme cu voi sunt, și nu m'ai cunoscut pre mine, Filipe? Cel ce m'a vădut pre mine, a vădut pre Tatăl; și cum tu dici: Arată noă pre Tatăl? ¹⁰Nu crești că eă întru Tatăl, și Tatăl întru mine este?

Graiurile cari eă vouă grăesc, de la mine nu le grăesc; iar Tatăl cela ce petrece întru mine, acela face lucrurile. ¹¹Credeți mie, că eă întru Tatăl. și Tatăl întru mine este. Iar de nu, pentru lucrurile acestea credeți mie. ¹²Amin, Amin grăesc vouă: Cela ce crede întru mine, lucrurile care eă fac, și acela va face, și mai mari de cât acestea va face; că eă la Tatăl meu merg. ¹³Și ori-ce veți cere întru numele meu, aceea voiă face; ca să se preamărească Tatăl întru Fiul. ¹⁴Ori-ce veți cere întru numele meu, eă voiă face. ¹⁵Demăiubiți pre mine poruncile mele păziți. ¹⁶Și eă voiă

ruga pre Tatăl, și alt Mângâitor va da vouă, ca să rămăe cu voi în veac. ¹⁷Duhul adevărului, pre carele lumea nu-l pôte primi, că nu-l vede pre el, nici îl cunósce pre el; iar voi îl cunósceți pre el, că cu voi petrece, și întru voi va fi. ¹⁸Nu vă voiă lăsa pre voi sămăni; voiă veni la voi. ¹⁹Încă puțin, și lumea pre mine nu mă va mai vedea; iar voi mă veți vedea pre mine; că eă viu sunt, și voi veți fi vii. ²⁰Intru aceea și veți cunósce voi că eă sunt întru Tatăl meu, și voi întru mine, și eă întru voi.

²¹Cela ce are poruncile mele, și le păzesce pre ele, acela este carele mă iubesc pre mine; și cela ce mă iubesc pre mine, iubise-va de Tatăl meu, și eă îl voiă iubi pre el, și mă voiă arăta pre sine-mi lui. ²²Dis'a lui Iuda, (nu Iscarioteanul) Dómnne, ce pôte fi că noă veți să te arăți și nu lumei? ²³Răspuns'a Iisus, și a dis lui: Do mă iubesc cine-va pre mine, cuvîntul meu va păzi; și Tatăl meu îl va iubi pre el, și la el vom veni, și lăcașul la dănsul vom face. ²⁴Cel ce nu mă iubesc pre mine, cuvintele mele nu le păzesce; și cuvîntul carele aud și nu crede este al meu, ci al Tatălui meu, ce m'a trimis pre mine. ²⁵Acestea am dis vouă, Iudei.

voi petrecând. ²⁰ Iar Mângăitorul Duhul cel Sânt, pre carele îl va trimite Tatăl întru numele meu, acela pre voi vă va învăța toate, și va aduce aminte vouă toate cele ce am grăit vouă. ²⁷ Pace las vouă, pacea mea dau vouă; nu precum lumea dă, Eu dau vouă.

Să nu se turbure inima voastră, nici să se spăimînteze. ²⁸ Audîți ați că eu am dis vouă: Merg, și voi veni la voi. De m'ați iubi pre mine,

v'ați fi bucurat, căci am dis vouă merg la Tatăl; că Tatăl meu mai mare de cât mine este. ²⁹ Și acum am dis vouă mai înainte pînă a nu fi, ca, când va fi, să credeți. ³⁰ Nu voi mai grăi multe cu voi; că vine stăpînitorul lumii aceștia, și întru mine nu are nimic. ³¹ Ci ea să cunoscă lumea că iubesc pre Tatăl și precum mi-a poruncit mie Tatăl, așa fac. Sculați-vă, să mergem de aici.

CAP. XV.

Pentru via cea adevărată, și lucrătorul, și vița.

— ¹ Eu sunt buciul viței cel adevărat, și Tatăl meu lucrătorul este. ² Totă vița care nu aduce rodă întru mine o scote pre ea; și totă care aduce rodă, o curătesce pre ea, ca mai multă rodă să aducă. ³ Acum voi curăți sunteți, pentru cuvîntul carele am grăit vouă. ⁴ Rămâneți întru mine, și eu întru voi. Precum vița nu poate să aducă rodă din sine singură, de nu va rămănea în buciul, așa nici voi, de nu veți rămănea întru mine. ⁵ Eu sunt buciul viței, voi vițele; cela ce rămănea întru mine, și eu întru el, acesta aduce rodă multă. Că fără de mine nu puteți face nimic. ⁶ De nu

rămănea cine-va întru mine, se scote afară ca vița, și se usucă; și o adună pre ea, și în foc o aruncă, și arde. ⁷ De veți rămănea întru mine, și cuvintele mele de vor rămănea întru voi, ori-ce veți vrea veți cere, și se va face vouă. ⁸ Întru acesta s'a prea mărit Tatăl meu, ca rodă multă să aduceți, și să vă faceți al mei ucenici.

⁹ Precum m'a iubit pre mine Tatăl, și eu v'am iubit pre voi; rămăneți întru dragostea mea. ¹⁰ De veți păzi poruncile mele, veți rămănea întru dragostea mea; precum eu poruncile Tatălui meu am păzit, și rămănu întru dragostea lui. ¹¹ Acestea am grăit

vouă ca bucuria mea întru voi să rămăne, și bucuria voastră să se plînescă. ¹² Această este porunca mea ca să vă iubiți unul pre altul; precum eu v'am iubit pre voi. ¹³ Mai mare dragoste de cât acesta nimenea nu are, ca cine-va sufletul său să-l pue pentru prietenii săi. ¹⁴ Voi prietenii mei sunteți, de veți face câte eu poruncesc vouă. ¹⁵ De acum nu vă mai dic vouă slugi, că sluga nu știe ce face Domnul său; ci pre voi v'am dis prietenii; că toate câte am audît de la Tatăl meu, am arătat vouă. ¹⁶ Nu voi m'ați ales pre mine, ci eu v'am ales pre voi și v'am pus ca voi să mergeți și rodă să aduceți, și rodă voastră să rămăne; ca ori-ce veți cere de la Tatăl întru numele meu, să dau vouă.

¹⁷ Acestea poruncesc vouă, ca să vă iubiți unul pre altul. ¹⁸ De vă uresce pre voi lumea, știți că pre mine mai înainte de cât pre voi m'a urît. ¹⁹ De ați fi din lume, lumea ar iubi pre al său; iar căci din lume nu sunteți, ci eu v'am ales pre voi din lu-

me, pentru acesta urăsc pre voi lumea. ²⁰ Aduceți-vă aminte de cuvîntul carele am grăit vouă: Nu este sluga mai mare de cât domnul său. De m'a gonit pre mine, și pre voi vă vor goni; de a păzit cuvîntul meu, și al vostru vor păzi. ²¹ Ci acestea toate vor face vouă pentru numele meu; căci nu știu pre cela ce m'a trimis pre mine. ²² De n'aș fi venit, și aș fi grăit lor, păcat n'ar avea; iar acum răspuns n'au pentru păcatul lor. ²³ Cela ce mă urasce pre mine, și pre Tatăl meu urasce. ²⁴ De n'aș fi făcut lucruri întru ei, care nimenea altul n'a făcut, păcat n'ar avea; iar acum au și vădut, și m'au urît și pre mine și pre Tatăl meu. ²⁵ Ci ca să se plînescă cuvîntul cel scris în legea lor: Că m'au urît în zadar. ²⁶ Iar când va veni Mângăitorul pre carele eu voi trimite vouă de la Tatăl, (Duhul adevărului, carele de la Tatăl se purcede), acela va mărturisi pentru mine. ²⁷ Încă și voi mărturisiți, că din început cu mine sunteți.

CAP. XVI.

Pentru Iisus când a spus mai înainte cele ce vor să se împlinescă ucenicilor; pentru cuvîntul acesta puțin și m'au vădeat; pentru că va da Tatăl câte vor cere.

¹ Acestea am grăit, ca să vor pre voi din sinagoge nu vă smintiți. ² Scöte-vă- ³ Și va veni vremea, ca

cel ce va uicide pre voi, să i-se pară că aduce slujbă lui Dumnezeu. ⁴ Și acestă vor face vouă, că n'au cunoscut pre Tatăl, nici pre mine. ⁵ Ci acestea toate am grăit vouă ca, dacă va veni vremea, să vă aduceți aminte de ele că eu am spus vouă și aceste vouă din început n'am spus, căci eu voi eram. ⁶ Iar acum merg la cea ce m'a trimis pre mine, și nimenea din voi nu mă întreabă: Unde mergi? ⁷ Ci căci acestea am grăit vouă, întristarea a umplut inima voastră. ⁸ Ci eu adevărul văc vouă, că de folos este vouă ca să mă duc eu; că de nu mă voi duce eu, Mân-gătorul nu va veni la voi; iar de mă voi duce, îl voi trimite pre el la voi. ⁹ Și fiind acela, va vâdi lumea de păcat, și de dreptate, și de judecată. ¹⁰ De păcat, căci nu crede întru mine, ¹¹ Iar de dreptate, căci la Tatăl meu merg, și nu mă veți mai vedea pre mine. ¹² Iar de judecată, căci stăpânitorul lumii aceștia s'a judecat. Încă multe am a dice vouă, ci nu puteți a le purta acum. ¹³ Iar când va veni acela, Duhul Adevărului, va povătuși pre voi la tot adevărul, că nu va grăi de la sine, ci câte va auzi va grăi și cele viitoare va vesti vouă. ¹⁴ Acela pre mine mă va

mări, ca dintr'al meu va lua și va vesti vouă.

¹⁵ Toate câte are Tatăl ale mele sunt; pentru acestă eu văc că dintr'al meu va lua și va vesti vouă. ¹⁶ Puțin și nu mă veți vedea; și iarăși puțin, și mă veți vedea. Că Eu merg la Tatăl meu. ¹⁷ Deci a văc unii din ucenicii lui între sine: Ce este acestă ce dice noi: Puțin, și nu mă veți vedea; și iarăși puțin și mă veți vedea; și cum că Eu merg la Tatăl meu? ¹⁸ Deci dicea: Ce este acestă ce dice, Puțin? Nu scim ce grăesc. ¹⁹ Deci a cunoscut Iisus, că vrea să-l întrebe pre el, și a văc lor: De acestă vă întrebați între voi, căci am văc: Puțin, și nu mă veți vedea, și iarăși puțin și mă veți vedea? ²⁰ Amin, Amin grăiesc vouă. Că voi veți plânge și vă veți tângui, iar lumea se va bucura; și voi vă veți întrista, ci întristarea voastră întru bucurie se va întorče. ²¹ Mulțea când nasce întristare are, căci a sosit ceasul ei; iar dacă nasce copilul, nu-și mai aduce aminte de scârbă, pentru bucurie că s'a născut om în lume. ²² Deci și voi întristare acum aveți, iarăși vă voi vedea pre voi, și se va bucura inima voastră, și bucuria voastră nimenea nu o va lua de la voi. ²³ Și întru

acea și pre mine nu mă veți întreba nimic.

Amin, Amin, grăesc vouă, că ori-ce veți cere de la Tatăl întru numele meu, va da vouă. ²⁴ Până acum n'ați cerut nimic întru numele meu; cereți și veți lua, ca bucuria voastră să fie deplină. ²⁵ Acestea în pilde am grăit vouă; ci va veni ceasul, când nu voi mai grăi în pilde vouă, ci arătat pentru Tatăl voi vesti vouă. ²⁶ Întru aceea și în numele meu veți cere; și nu văc vouă că Eu voi ruga pre Tatăl pentru voi. ²⁷ Că însuși Tatăl iubesc pre voi, căci voi pre mine m'ați iubit, și ați crezut că Eu de la Dumnezeu am eșit. ²⁸ Eși-

t-am de la Tatăl, și am venit în lume. Iarăși las lumea, și merg la Tatăl. ²⁹ Văc ați, lui ucenicii. Iată acum arătat grăesc, și nici o pildă nu văc; ³⁰ Acum scim că știți toate, și nu trebuesce ca să te întrebe cine va; prin acestă credem că de la Dumnezeu ai eșit. ³¹ Răspuns'a lor Iisus: Acum credeți? ³² Iată vine vremea, și acum a sosit, ca să vă risipiți fiește-carele la ale sale, și pre mine singur mă veți lăsa. Dar nu sunt singur, că Tatăl meu cu mine este. ³³ Acestea am grăit vouă, ca întru mine pace să aveți. În lume necaz veți avea, ci îndrăzniți, Eu am biruit lumea.

CAP. XVII.

Pentru rugăciunea lui Iisus către Tatăl; pentru ucenicii cei ce i s'au dat lui.

¹ Acestea a grăit Iisus, și și-a rădicat ochii săi la cer, și a văc: Părinte, a venit ceasul preamăresce pre Fiul tău, ca și Fiul tău să te preamărească pre tine. ² Precum ai dat lui stăpânire a tot trupul, ca tot ce ai dat lui să le dea lor viață vecinică. ³ Și acestă este viața cea vecinică, ca să te cunoscă pre tine unul adevăratul Dumnezeu, și pre carele ai trimis

pre Iisus Christos. ⁴ Eu te-am preamărit pre tine pre părinte; lucrul am săvârșit, carele ai dat mie ca să-l fac. ⁵ Și acum mă preamărește tu, Părinte, la tine însuși, cu mărirea care am avut-o la tine, mai înainte până a nu fi lumea. ⁶ Arătat-am numele tău oamenilor pre cari ai dat mie din lume; ai tăi erau și mie i-ai dat pre ei, și cuvântul tău au pădit. ⁷ Acum

aŭ cunoscut că toate câte ai dat mie, de la tine sunt. ⁸ Pentru că cuvintele care ai dat mie, le-am dat lor; și ei aŭ primit, și aŭ cunoscut cu adevărat, că de la tine am eșit, și aŭ creșut că tu m'ai trimis. ⁹ Eu pentru aceștia mă rog, nu pentru lume mă rog, ci pentru aceștia, cari ai dat mie, ca să fie una precum și noi. ¹⁰ Când eram cu ei în lume, eu îi păziam pre ei întru numele tău; pre cari i-ai dat mie i-am păzit, și nimenea dintru dînșii n'au perit, fără numai fiul perderei ca să se plină scripura. ¹¹ Iar acum la tine vii și acestea grăesc în lume, ca să aibă bucuria mea deplin întru ei. ¹² Eu am dat lor cuvântul tău, și lumea i-a urit pre ei; căci nu sunt ei din lume precum eu nu sunt din lume. ¹³ Nu mă rog ca să-i iei pre ei din lume, ci ca să-i păzești pre ei de cel viclean. ¹⁴ Din lume nu sunt (ei), precum și lume nu sunt. ¹⁵ Sîntesei pre ei întru adevărul tău, cuvântul tău adevăr este.

¹⁶ Precum pre mine m'ai trimis în lume, și eu i-am trimis pre ei în lume. ¹⁷ Și pentru dînșii eu mă sîntesc pre sine-mi, ca și ei să fie sînșii întru adevăr. ¹⁸ Și nu numai pentru aceștia mă rog ci și pentru cei ce vor crede prin cuvântul lor întru mine. ¹⁹ Ca toți una să fie, precum tu, Părinte, întru mine și eu întru tine, ca și aceștia întru noi una să fie; ca să creșă lumea că tu m'ai trimis. ²⁰ Și eu mărirea care mi-a dat mie o'am dat lor, ca să fie una precum noi una suntem. ²¹ Eu întru ei, și tu întru mine, ca să fie ei desevirșit întru una, și ca să cunoscă lumea, că Tu m'ai trimis, și i-ai iubit pre ei, precum pre mine m'ai iubit. ²² Părinte, pre cari i-ai dat mie, voesc ca unde sunt eu, și accia să fie împreună cu mine; ca să vadă mărirea mea, care ai dat mie, (pentru că m'ai iubit pre mine) mai înainte de întemeierea lumii. ²³ Părinte drepte, și lumea pre tine nu te-a cunoscut, iar eu te-am cunoscut, și aceștia aŭ cunoscut că tu m'ai trimis pre mine. ²⁴ Și am arătat lor numele tău, și-l voi arăta; ca dragostea cu care m'ai iubit pre mine, întru dînșii să fie, și eu întru ei.

CAP. XVIII.

Pentru vîndarea lui Iisus; pentru Iudei când au cădut jos; pentru Petru când a tăiat urechia slugii arhierelui; pentru Iisus când l'a dus la Ana și la Caiafa și la Pilat, și pentru judecata lui.

¹ Acestea grăind Iisus, a eșit împreună cu ucenicii săi de cea parte de pîrîul Cedrilor, unde era o grădină, întru care a intrat el și ucenicii lui. ² Și scia și Iuda, cel ce l'a vîndut pre el, locul; căci de multe ori se aduna Iisus acolo cu ucenicii săi. ³ Deci Iuda luînd ôste, și de la arhierii și de la fariseii slugi, a venit acolo cu felinare, și cu făclii, și cu arme. ⁴ Iar Iisus știind toate cele ce era să vie asupra lui eșind a dis lor: Pre cine căutați? ⁵ Răspuns'au lui: Pre Iisus Nazarineanul. Dis'a lor Iisus: Eu sunt. Și sta și Iuda cel ce-l vînduse pre el împreună cu dînșii. ⁶ Deci, după ce a dis lor că eu sunt, s'au întors ei înapoi, și aŭ cădut jos. ⁷ Și iarăși i-a întreat pre ei: Pre cine căutați? Iar ei aŭ dis: Pre Iisus Nazarineanul. ⁸ Răspuns'a Iisus, și a dis: Am spus voue că eu sunt. Deci de mă căutați pre mine lăsați pre aceștia să se ducă. ⁹ Ca să se plină cuvîntul carele a dis: Pre cari i-ai dat mie, n'am pierdut dintre dînșii nici pre unul. ¹⁰ Iară

Simon Petru, avînd sabie, o a scos pre ea și a lovit pre sluga arhierelui, și i-a tăiat urechea lui cea dreaptă; și era numele slugii Malh. ¹¹ Și a dis Iisus lui Petru: Bagă sabia ta în tîcă; ¹² Paharul, carele mi-a dat mie Tatăl, aŭ nu-l voi bea pre el? ¹³ Deci ôstea și căpetenia cea peste o mie, și slugile Iudeilor, aŭ prins pre Iisus, și l'aŭ legat pre el. ¹⁴ Și l'aŭ dus pre el la Ana întăiu, că era socru Caiafei, carele era arhierii al anului aceluia. ¹⁵ Și era Caiafa, cel ce a slătit pre Iudei că de folos este să mîră un om pentru popor. ¹⁶ Și mergea după Iisus Simon Petru și celalalt ucenic; iar ucenicul acela era cunoscut arhierelui, și a intrat împreună cu Iisus în curtea arhierelui. ¹⁷ Iar Petru a stătit la ușă afară. Deci a eșit celalalt ucenic carele era cunoscut arhierelui, și a dis portărilor și a băgat înăuntru pre Petru. ¹⁸ Și a dis lui Petru slujnica portării: Aŭ și tu ești din ucenicii omului aceluia? Dis'a acela. Nu sunt. ¹⁹ Și sta slugile și slujitorii

cară făcuse foc, că era frig, și se încălzea, și era cu el Petru stând și încălzindu-se. ¹⁹Deci arhiereul a întrebat pre Iisus de ucenicii lui, și de învățătura lui. ²⁰Răspuns'a Iisus lui: Eu de față am grăit lumii; Eu tot-d'a-una am învățat în sinagogă și în biserică, unde toți Iudeii se adună, și întru ascuns n'am grăit nimic. ²¹Ce mă întrebi? Întrăbă pre cei ce au auzit ce am grăit lor; iată aceștia știu cele ce am grăit eu. ²²Și acestea zicând el, unul din slugile ce sta înainte, a dat palmă lui Iisus, zicând: Așa răspunzi arhiereului? ²³Răspuns'a Iisus lui: De am grăit rău, mărturisesc de rău; iar de am grăit bine, ce mă bați? ²⁴Deci l'a trimis pre el Ana la Caiafa arhiereul. ²⁵Și era Simon Petru stând și încălzindu-se; deci diseră lui: Ați și tu din ucenicii lui ești? Iar el s'a lepădat și a zis: Nu sunt. ²⁶Dis'a lui unul din slugile arhiereului, rudenie fiind al celui ce i-a tăiat Petru urechia: Ați nu te-am văzut în grădina cu dânsul? ²⁷Și iarăși s'a lepădat Petru; și îndatăși a cântat cocoșul.

²⁸Deci aduc pre Iisus de la Caiafa în divan, și era dimineață; și el n'au intrat în divan ca să nu se spurce, ci ca să mănașce Pascele. ²⁹Esit'a drept aceea Pilat la el,

și a zis: Ce pără aduceți asupra omului acestuia? ³⁰Răspuns'au și au zis: De n'ar fi fost acesta făcător de rele, nu l'am fi dat pre el ție. ³¹Deci a zis lor Pilat: Luați-l pre el voi, și duple legea voastră judecați-l pre el. Și au zis lui Iudeii: Noe nu este cu putință să omorim pre nimenea; ³²Ca cuvîntul lui Iisus să se plînescă carele a zis, însemnând cu ce morțe vrea să moră. ³³Și a intrat iarăși în divan Pilat și a chemat pre Iisus, și i-a zis lui: Tu ești împăratul Iudeilor? ³⁴Răspuns'a Iisus lui: De la tine tu zici acesta, sau alții au grăit ție pentru mine? ³⁵Răspuns'a Pilat: Au doră eu Iudeu sunt? Neamul tău și archierii te-au dat pre tine mie; ce ai făcut? ³⁶Răspuns'a Iisus: Împărăția mea nu este din lumea acesta de ar fi fost din lumea acesta împărăția mea, slugile mele s'ar fi novoit ca să nu mă fi dat Iudeilor; iar acu împărăția mea nu este de aici. ³⁷Deci a zis Pilat lui: Ați împărat ești? ³⁸Răspuns'a Iisus: Tu zici acestea, și eu spre acestea am venit în lume. ³⁹Iar arhiereul mărturisesc adevărul. ⁴⁰Pot cei ce este din adunare, ascultă glasul meu. ⁴¹Pilăt lui: Ce este adevărul? Și acesta zicând, iarăși esit la Iudei, și a zis lor: Eu ați

o vină nu aflu întru el. ⁴²Ci este voue obicei ca să vă slobozesc pre unul la Pasce; deci voiți să vă slobozesc voue pre împăratul Iudeilor?

Strigat'au drept aceea iarăși toți, zicând: Nu pre acesta ci pre Varava, și era Varava țîlhar.

CAP. XIX.

Pentru bătaia lui Iisus; pentru răstignirea lui Christos; pentru cei ce stau lângă cruce; pentru cererea trupului Domnului; pentru îngroparea lui.

¹Deci atunci a luat Pilat pre Iisus, și l'a bătut. ²Și ostașii, împletind cunună de spină, au pus în capul lui și cu haină mohorită l'au îmbrăcat pre el. ³Și i zicea: Bucură-te împăratul Iudeilor; și i da lui palme. ⁴Deci a esit iarăși afară Pilat și a zis lor: Iată aduc voue pre el afară ca să cunoșceți, că întru dânsul nici o vină nu aflu. ⁵Deci a esit Iisus afară, purtând cununa cea de spină, și haina cea mohorită. Și a zis lor: Iată omul. ⁶Iar dăc l'au vădut pre el archierii și slugile, au strigat, zicând: Răstignesc-o-l, răstignesc-o-l pre el. Dis' Iisus: Luați-l pre el voi. ⁷Și au luat, și au esit cu el. ⁸Și au vădut pre el archierii și slugile, și au strigat, zicând: Răstignesc-o-l, răstignesc-o-l pre el. Dis' Iisus: Luați-l pre el voi. ⁹Și au luat, și au esit cu el. ¹⁰Și au vădut pre el archierii și slugile, și au strigat, zicând: Răstignesc-o-l, răstignesc-o-l pre el. Dis' Iisus: Luați-l pre el voi. ¹¹Și au luat, și au esit cu el. ¹²Și au vădut pre el archierii și slugile, și au strigat, zicând: Răstignesc-o-l, răstignesc-o-l pre el. Dis' Iisus: Luați-l pre el voi. ¹³Și au luat, și au esit cu el. ¹⁴Și au vădut pre el archierii și slugile, și au strigat, zicând: Răstignesc-o-l, răstignesc-o-l pre el. Dis' Iisus: Luați-l pre el voi. ¹⁵Și au luat, și au esit cu el. ¹⁶Și au vădut pre el archierii și slugile, și au strigat, zicând: Răstignesc-o-l, răstignesc-o-l pre el. Dis' Iisus: Luați-l pre el voi. ¹⁷Și au luat, și au esit cu el. ¹⁸Și au vădut pre el archierii și slugile, și au strigat, zicând: Răstignesc-o-l, răstignesc-o-l pre el. Dis' Iisus: Luați-l pre el voi. ¹⁹Și au luat, și au esit cu el. ²⁰Și au vădut pre el archierii și slugile, și au strigat, zicând: Răstignesc-o-l, răstignesc-o-l pre el. Dis' Iisus: Luați-l pre el voi. ²¹Și au luat, și au esit cu el. ²²Și au vădut pre el archierii și slugile, și au strigat, zicând: Răstignesc-o-l, răstignesc-o-l pre el. Dis' Iisus: Luați-l pre el voi. ²³Și au luat, și au esit cu el. ²⁴Și au vădut pre el archierii și slugile, și au strigat, zicând: Răstignesc-o-l, răstignesc-o-l pre el. Dis' Iisus: Luați-l pre el voi. ²⁵Și au luat, și au esit cu el. ²⁶Și au vădut pre el archierii și slugile, și au strigat, zicând: Răstignesc-o-l, răstignesc-o-l pre el. Dis' Iisus: Luați-l pre el voi. ²⁷Și au luat, și au esit cu el. ²⁸Și au vădut pre el archierii și slugile, și au strigat, zicând: Răstignesc-o-l, răstignesc-o-l pre el. Dis' Iisus: Luați-l pre el voi. ²⁹Și au luat, și au esit cu el. ³⁰Și au vădut pre el archierii și slugile, și au strigat, zicând: Răstignesc-o-l, răstignesc-o-l pre el. Dis' Iisus: Luați-l pre el voi. ³¹Și au luat, și au esit cu el. ³²Și au vădut pre el archierii și slugile, și au strigat, zicând: Răstignesc-o-l, răstignesc-o-l pre el. Dis' Iisus: Luați-l pre el voi. ³³Și au luat, și au esit cu el. ³⁴Și au vădut pre el archierii și slugile, și au strigat, zicând: Răstignesc-o-l, răstignesc-o-l pre el. Dis' Iisus: Luați-l pre el voi. ³⁵Și au luat, și au esit cu el. ³⁶Și au vădut pre el archierii și slugile, și au strigat, zicând: Răstignesc-o-l, răstignesc-o-l pre el. Dis' Iisus: Luați-l pre el voi. ³⁷Și au luat, și au esit cu el. ³⁸Și au vădut pre el archierii și slugile, și au strigat, zicând: Răstignesc-o-l, răstignesc-o-l pre el. Dis' Iisus: Luați-l pre el voi. ³⁹Și au luat, și au esit cu el. ⁴⁰Și au vădut pre el archierii și slugile, și au strigat, zicând: Răstignesc-o-l, răstignesc-o-l pre el. Dis' Iisus: Luați-l pre el voi. ⁴¹Și au luat, și au esit cu el. ⁴²Și au vădut pre el archierii și slugile, și au strigat, zicând: Răstignesc-o-l, răstignesc-o-l pre el. Dis' Iisus: Luați-l pre el voi.

vînt, mai mult s'a temut. ¹⁰Și a intrat în divan iarăși și a zis lui Iisus: De unde ești tu? Iar Iisus răspunsu i-a dat lui. ¹¹Deci a zis Pilat lui: Mie nu grăesci? Ați nu ști că putere am să te răstignesc, și putere am să te slobozesc? ¹²Răspuns'a Iisus: Nu ai avea nici o putere asupra mea, de nu ar fi fost dat ție de sus. Pentru acesta cel ce m'a dat ție, mai mare păcat are. ¹³Dintru acesta căuta Pilat să-l slobozească pre el; iar Iudeii strigau, zicând: De vei slobozi pre acesta, nu ești prieten Cesarului. Toți pre ce se face pre sineș împărat, stă în potriua Cesarului. ¹⁴Deci Pilat auzind cuvîntul acesta, a scos afară pre Iisus și a sedut pre scaun la judecată, în locul ce se chiamă pardosit cu pietre, iar evreiesce Gavata. ¹⁵Și era Vinearea Pascelor, și ceasul ca la

al șeselea și a ȋis Iudeilor: lată împăratul vostru. ¹⁵Iar ei au strigat: Ie-a-l, ica-l, răstignesce-l pre el. ȋis'a lor Pilat: Pre împăratul vostru să-l răstignesc? Răspuns'au arhierii: N'avem împărat, fără numai pre Cesarul. ¹⁶Deci atunci l'a dat pre celor ca să se răstignescă. Și au luat pre Iisus, și l'au dus ca să-l răstignescă. ¹⁷Și ducându-și crucea sa, a eșit la locul ce se chiamă al Căpățînii, carele se ȋice evreesc Golgota, ¹⁸Unde l'au răstignit pre el, și împreună cu el alți doi, de o parte și de alta, și în mijloc pre Iisus. ¹⁹Și a scris și titlu Pilat, l'a pus pre cruce; și era scris: Iisus Nazarineanul, Împăratul Iudeilor. ²⁰Și pre acest titlu mulți din Iudei l'au cetit; căci aproape era de cetate locul unde s'a răstignit Iisus. Și era scris; evreesc, elenesc, românesc. ²¹Deci au ȋis lui Pilat arhierii Iudeilor; nu scrie Împăratul Iudeilor, ci cum că el a ȋis, Împărat sunt al Iudeilor. ²²Răspuns-a Pilat: ceea ce am scris, am scris.

²³Iar ostașii dacă au răstignit pre Iisus, au luat hainele lui, (și le-au făcut patru părți, fiește-căruia ostaș parte), și cămașa. Și era cămașa ne cusută, de sus țesută preste tot. ²⁴Și au ȋis între dînșii, să nu o

șfîșiem pre acesta, ci să aruncăm sort pentru dînsa, a căruia va fi, ca să se plînescă scriptura ce ȋice: Împărțit'au hainele mele loru-și, și pentru cămașa mea au aruncat sort. Deci ostașii acestea au făcut.

²⁵Și sta lângă crucea lui Iisus muma lui, și sora mamei lui, Maria a lui Clopa, și Maria Magdalena. ²⁶Deci vădînd Iisus pre maica sa, și pre ucenicul stînd, pre carele iubia, a ȋis mamei sale: muțere, lată Fiul tău.

²⁷După aceea a ȋis ucenicului: lată muma ta; și dintr'acel ceas a luat pre dînsa ucenicul într'ale sale.

²⁸După aceea sciînd Iisus că toate s'au sîvîrșit, ca să se plînescă scriptura, a ȋis: Mi-e sete. ²⁹Și era acolo un vas plin de oțet; iar ei umplînd un burete de oțet și în isop puîndu-l, l'au adus la gura lui. ³⁰Deci dacă a luat oțetul Iisus, a ȋis: Sîvîrșitu-s'au. Și plecîndu-și capul, și-a dat duhul. ³¹Iar Iudeii, ca să nu rămîie pre cruce trupurile Sîmbăta, de vreme ce Vineri era, (că era mare ȋiua Sîmbetei aceea), Au rugat pre Pilat, ca să le sdrobiască lor fluierile, și să l'ădîice. ³²Deci au venit ostașii, și celui dintîi l'au sdrobit fluierile, și celui lalt ce s'a răstignit împreună cu el. ³³Iar la Iisus viînd, dacă

l'a vădît pre el că atunci murise, nu l'au zdrobit lui fluierile. ³⁴Ci unul din ostașii cu sulita cîsta lui a împuns, și îndată a eșit sînge și apă. ³⁵Și cel ce a vădît a mărturisit și adevărată este mărturisirea lui. Și acela scie că adevărate ȋice, ca și voi să crede-ȋi. ³⁶Că s'au făcut acestea ca să se plînească scriptura: os nu se va sdrobi dintr'însul. ³⁷Și iarăși altă scriptură ȋice: Vedea-vor pre carele l'au împuns.

³⁸Iar după acestea a rugat pre Pilat Iosif cel din Arimatea, (fiînd și el ucenic al lui Iisus, dar într'ascuns pentru frica Iudeilor), ca să ȋea

trupul lui Iisus; și a dat voe Pilat. Deci a venit și a luat trupul lui Iisus. ³⁹Și a venit și Nicodim, cel ce venise la Iisus noțtea mai nainte, aducînd amestecătură de smirnă și de aloi ca la o sută de litre. ⁴⁰Și a luat trupul lui Iisus, și l'a înfășurat pre el în giulgiuri cu miresme, precum este obiceiul Iudeilor a îngropa. ⁴¹Și era grădină în locul unde s'a răstignit, și în grădină mormînt nou, întru carele nimenea nici odată nu se pusese. ⁴²Deci acolo pentru Vinerea Iudeilor, căci aproape era mormîntul, au pus pre Iisus.

CAP. XX.

Pentru învierea lui Christos; pentru arătarea lui Christos întîi Mariei Magdalinei, și apoi ucenicilor, fiînd ei adunați.

¹Iar într'una din Sîmbete a venit Maria Magdalena de dimînță, încă întineric fiînd, la mormînt; și a vădît pîtra luată de pre mormînt. ²Deci a alergat aceea și a venit la Simon Petru, și la celălalt ucenic, pre carele iubia Iisus, și a ȋis lor: A luat pre Domnul din mormînt, și nu scim unde l'a pus pre el. Deci a eșit Petru, și celălalt ucenic, și venia la mormînt. ³Și alergau

amîndouă împreună; și celălalt ucenic a alergat înainte mai curînd de cît Petru, și a venit mai întîi el la mormînt. ⁴Și plecîndu-se, a vădît giulgiurile zăcînd; dar n'a intrat. ⁵A venit și Simon Petru urmîndu-l lui și a intrat în mormînt, și a vădît giulgiurile singure zăcînd. ⁶Și mahrma care a fost pre capul lui nu cu giulgiurile zăcînd, și de osebi învelită într'un loc. ⁷Deci

atuncia a intrat și cel-lalt ucenic, carele venise întâiu la mormint, și a vădut și a cređut. ⁹ Că încănu scia scriptura, că trebuie să învieze din morți. ¹⁰ Și s'au dus iarăși întru sine ucenicii.

¹¹ Iar Maria sta la mormint plângend afară; și, plângend, s'a aplecat în mormint, ¹² Și a vădut două ingeri în vestminte albe ședend, unul de către cap, și altul de către picioare, unde zăcuse trupul lui Iisus. ¹³ Și au ăis ei accia: Mușere, ce plângi? ăis'a lor: Că au luat pre Domnul meu, și nu știu unde l'au pus pre dănsul. ¹⁴ Și acestăa ăicend s'a întors înapoi, și a vădut pre Iisus stând, și nu scia că Iisus este. ¹⁵ ăis'a ei Iisus: Mușere ce plângi? Pre cine cauți? Iară ei părăndu-i-se că esto grădinarul, a ăis lui: Dămne, de l'ai luat tu pre el, spune-mi mie, unde l'ai pus pre dănsul? Și eu voi lua pre el. ¹⁶ ăis'a ei Iisus: Marie! Intorcându-se aceea a ăis lui: Ravuni, cese ăice învătătorule. ¹⁷ ăis'a ei Iisus: Nu te atinge de mine, că încă nu m'am suit la Tatăl meu; ci mergi la frații mei, și le spune lor; mă sui la Tatăl meu și Tatăl vostru, și Dumneđeul meu și Dumneđeul vostru. ¹⁸ A venit Maria Magdalina, vestind ucenicilor, că a v-

ăut pre Domnul, și acestea a ăis ei.

¹⁹ Deci fiind sără în ziua aceea într'una din Sâmbete și ușile fiind încuiate, unde erau ucenicii adunați pentru frica Iudeilor, venit'a Iisus, și a stătit în mijloc, și a ăis lor: Pace vouă. ²⁰ Și acestăa ăicend, a arătat lor mâșile și cōsta sa; și s'au bucurat ucenicii văđend pre Domnul. ²¹ Deci a ăis lor Iisus iarăși: Pace vouă: Precum m'a trimis pre mine Tatăl, și eu trimet pre voi. ²² Și acestăa ăicend, a suflat, și a ăis lor: Luați duh sânt. ²³ Căroa veți ierta păcatele, se vor ierta lor: Și căroa le ceți ținea, vor fi ținute. ²⁴ Iar Toma, unul din cei doi-spre-đece, carele se ăice geamăen, nu era cu dănsii când a venit Iisus. ²⁵ Deci au ăis lui cei-l'alți ucenici: Am văđut pre Domnul. Iar el le-a ăis lor: De nu voiă vedea în mâșile lui semnul cuielor, și de nu voiă pune degetul meu în semnul cuielor, și de nu voiă pune mâna mea în cōsta lui, nu voiă crede. ²⁶ Si după opt ăile iarăși erau înăuntru ucenicii lui, și Toma cu dănsii; Venit'a Iisus, fiind ușile încuiate, și a stătit în mijloc, și a ăis: Pace vouă. Apoi a ăis Tomei. ²⁷ Adăți degetul tău încōce, și veți mâșile mele; și adu mâna ta, și o

pune în cōsta mea, și nu fi necredincios, ci credincios. ²⁸ Și a respuns Toma, și a ăis lui: Domnul meu, și Dumneđeul meu. ²⁹ ăis'a Iisus lui: Căci m'ai văđut pre mine, Tomo, ai cređut? țericți cei ce n'au văđut, și au cređut. ³⁰ Multe încă și alte

semne a făcut Iisus înaintea ucenicilor săi, care nu sunt scrise în cartea acestă. ³¹ Iar acestea s'au scris, ca să cređi că Iisus este Christos, fiul lui Dumneđeu; și cređend, viață să aveți întru numele lui.

CAP. XXI.

Pentru arătarea lui Iisus după învierea lui Petru și altora, când prindeau pește la marea Tiberiadei; pentru ceea-ce s'a ăis lui Petru: Pasce oile mele.

¹ După acōsta iarăși s'a arătat pre sine Iisus ucenicilor săi, sculându-se din morți, la marea Tiberiadei; și s'a arătat așa: ² Era împreuna Simon Petru și Toma, carele se ăice geamăen, și Natanail, cel din Cana-Galilei, și fiul lui Zevedeu, și alți două din ucenicii lui. ³ ăis'a lor Simon Petru: Mă duc să vinez pesce, ăis'au ei lui: Mergem și noi împreună cu tine; și au eșit, și s'au suit în corabie îndată, și într'acea nopte n'au prins nimic. ⁴ Iar dacă s'a făcut dimineță, a stătit Iisus la țermuri; dar nu seia ucenicii că Iisus este. ⁵ Deci a ăis lor Iisus: Fiilor, nu cum-va aveți ceva de mănecare? Răspuns'au lui: Nu. ⁶ Iar el a ăis lor: Aruncați mreja de-a-drēpta parte

a corabiei, și veți afla. Și au aruncat, și numai puteau să o tragă pre ea de mulțimea pescilor. ⁷ ăis'a drept aceea ucenicul acela, pre carele iubia Iisus, lui Petru: Domnul este. Iar Simon Petru auđind că Domnul este, cu ependitul s'a încins (că era gol), și s'a aruncat în mare. ⁸ Iar cei-l'alți ucenici cu corabiōra au venit, (căci nu era departe de pământ, ci ca la două sute de coți), trăgēnd mreja cu pescii. ⁹ Deci, dacă au eșit la pământ, au văđut joratec stând, și pesce pus d'asupra, și pâne. ¹⁰ ăis'a lor Iisus: Aduceți din pescii cari ați prins acum. ¹¹ S'a suit Simon Petru și a tras mreja la uscat plină de pesci mari, o sută-cinci-đeci și trei, și atăția fiind, nu s'a rupt mreja.

¹² Dis'a lor Iisus: Veniți de prânziți. Și nimenea nu cuta din ucenicul să-l întrebe pre el: tu cine ești? Șciind că Domnul este. ¹³ Și a venit Iisus, și a luat pânea și le-a dat lor, și pescele asijderea. ¹⁴ Cu acesta acum a treia oră s'a arătat Iisus ucenicilor scii, după ce s'a sculat din morți.

¹⁵ Deci, dacă a prânzit, a dis lui Simon Petru, dis'a: Simone al lui Iona, iubesc-mă mai mult de cât aceștia? Dis'a lui: Așa Dómnne, tu scii că te iubesc. Dis'a lui: Pasce mieluseii mei. ¹⁶ Dis'a lui iarăși a doua oră: Simone al lui Iona, iubesc-mă. Răspuns'a lui: Așa Dómnne, tu scii că te iubesc. ¹⁷ Dis'a lui: Păstorește oile mele. Dis'a lui a treia oră: Simone al lui Iona, iubesc-mă? S'a mahnit Petru, căci a dis lui a treia oră: iubesc-mă? Și a dis lui: Dómnne, tu tóte scii, tu scii că te iubesc. ¹⁸ Dis'a Iisus lui: Pasce oile mele. Amin, Amin dic ție, când erași mai tiner te încingeai pre tine însuși și umblai unde vreași; iar după ce vei îmbătrâni, vei întinde mâinile tale, și

altul te va încinge și te va duce unde tu nu voesci. ¹⁹ Și acesta a dis, însemnând cu ce morțe va mări pre Dómnne. Și acesta grăind, a dis lui: Urmază mie. ²⁰ Iar întorcându-se Petru a vedut pre ucenicul pre carele iubia Iisus, mergând după el carele a și cădut la cină pre pleptul lui, și a dis: Dómnne, cine este cela ce va să te vină. ²¹ Pe acela vedându-l Petru, a dis lui Iisus: Dómnne dar acesta co? ²² Dis'a Iisus lui: De voiū vrea să rămăie acesta până voiū veni, ce-ți este ție? Tu urmază mie. ²³ Deci a eșit cuvintul acesta între frați că ucenicul acesta nu va muri; și n'a dis Iisus lui că nu va muri; ci, de voiū vrea să rămăie acesta până voiū veni, ce-ți este ție? ²⁴ Acesta este ucenicul carele mărturisesce pentru acestea, și a scris acestea. Și scim că adevărată este mărturia lui. ²⁵ Sunt încă și altele multe câte a făcut Iisus, care de s'ar fi scris câte una, nici în lumea acosta (mi se pare) că n'ar încăpea cărțile ce s'ar fi scris.

AMIN

EVANGHELIILE DOMINICALE

Evangeliiile dominicale se găsesc în textul celor patru Evanghelii, după cum urmază:

1. **Evangelia Duminicii Iuvierii (Paști)** . Ión, cap. I, v. 1—18.
2. " " **Tomel** . . . . Ión, cap. XX, v. 19—31.
3. " " **III după Paști** . Marcu, cap. XV, v. 4.—cap. XVI v. 8.
4. " " **IV** " " . Ión, cap. V, v. 1—16.
5. " " **V** " " . Ión, cap. IV, v. 5—42.
6. " " **VI** " " . Ión, cap. IX, v. 1—38.
7. " " **VII** " " . Ión, cap. XVII, v. 1—13.
8. " " **a cinci decimii** . Ión, cap. VII, v. 37—53.
9. " " **Tuturor sântilor** Matei, cap. X, v. 32—34 și v. 37—38; cap. XIX v. 27—30.
10. " " **a II-a d. Rusalii** Matei, cap. IV, 18—23.
11. " " **III** " " . Matei, cap. VI, v. 22—33.
12. " " **IV** " " . Matei, cap. VIII, v. 5—13.
13. " " **V** " " . Matei, cap. VIII, v. 28.—cap. IX, v. 1.
14. " " **VI** " " . Matei, cap. IX, v. 1—8.
15. " " **VII** " " . Matei, cap. IX, v. 27—35.
16. " " **VIII** " " . Matei, cap. XIV, v. 14—22.
17. " " **IX** " " . Matei, cap. XIV, v. 22—34.
18. " " **X** " " . Matei, cap. XVII, v. 14—23.
19. " " **XI** " " . Mat., cap. XVIII, v. 23—35.
20. " " **XII** " " . Matei, cap. XIX, v. 16—26.
21. " " **XIII** " " . Matei, cap. XXI, v. 33—42.
22. " " **XIV** " " . Matei, cap. XXII, v. 1—14.
23. " " **XV** " " . Matei, cap. XXII, v. 35—43.
24. " " **XVI** " " . Mat., cap. XXV, v. 14—30.
25. " " **XVII** " " . Matei, cap. XV, v. 21—28.
26. " " **XVIII** " " . Luca, cap. V, v. 1—11.

27. Evanghelia Duminicii a XIX d. Rus. Luca, cap. VI, v. 31—36.
28. " " XX " " Luca, cap. VII, v. 11—16.
29. " " XXI " " Luca, cap. VIII, v. 5—15.
30. " " XXII " " Luca, cap. XVI, v. 19—31.
31. " " XXIII " " Luca, cap. VIII, v. 26—39.
32. " " XXIV " " Luca, cap. VIII, v. 41—56.
33. " " XXV " " Luca, cap. X, v. 25—37.
34. " " XXVI " " Luca, cap. XII, v. 16—21.
35. " " XXVII " " Luca, cap. XIII, v. 10—17.
36. " " XXVIII " " Luca, cap. XIV, v. 16—24.
37. " " XXIX " " Luca, cap. XVII, v. 12—19.
38. " " XXX " " Luca, cap. XVIII, v. 18—27.
39. " " XXXI " " Luca, cap. XVIII, v. 35—43.
40. " " XXXII " " Luca, cap. XIX, v. 1—10.
41. " " XXXIII " a vameşului şi fariseului Luca, cap. XVIII, v. 10—14.
42. " " Filului celui risipitor Luca, cap. XV, v. 11—32.
43. " " Lăsatului de carne Matei, cap. XXV, v. 31—46.
44. " " Lăsatului de brânză Matei, cap. VI, v. 14—21.
45. " " I-a a Sf. Post . . . Ión, cap. I, v. 43—51.
46. " " II-a a Sf. Post . . . Marcu, cap. II, v. 1—12.
47. " " III-a a Sf. Post . . . Marcu, cap. VIII, v. 34 — cap. IX, v. 1.
48. " " IV-a a Sf. Post . . . Marcu, cap. IX, v. 17—32.
49. " " V-a a Sf. Post . . . Marcu, cap. X, v. 33—45.
50. " " Floriilor (stălpărilor) Ión, cap. XII, v. 1—18.

EVANGHELIIILE INVIERII

- Evanghelia I a Invierii . . . . . Matei, cap. XXVIII, v. 16—20.
- " II " " . . . . . Marcu, cap. XVI, v. 1—8.
- " III " " . . . . . Marcu, cap. XVI, v. 9—20.
- " IV " " . . . . . Luca, cap. XXIV, v. 1—12.
- " V " " . . . . . Luca, cap. XXIV, v. 12—35.
- " VI " " . . . . . Luca, cap. XXIV, v. 36—53.
- " VII " " . . . . . Ión, cap. XX, v. 1—10.
- " VIII " " . . . . . Ión, cap. XX, v. 11—18.
- " IX " " . . . . . Ión, cap. XX, v. 19—31.
- " X " " . . . . . Ión, cap. XXI, v. 1—14.
- " XI " " . . . . . Ión, cap. XXI, v. 1—25.